

KONTROLLUTVALGET I FRÆNA KOMMUNE

Fræna, 29.08.2017

Til medlemmene i kontrollutvalget

MØTEINNKALLING

MØTE NR.: 5/17
TID: 14.09.2017 kl. 09:00
STED: Formannskapssalen, Fræna rådhus

SAKSLISTE:

UTV. SAKSNR.	TITTEL
PS 22/17	GODKJENNING AV PROTOKOLL FRA MØTE 29.AUGUST 2017
PS 23/17	REFERAT OG ORIENTERINGER
PS 24/17	TERTIALRAPPORT 30.04.2017 – FRÆNA KOMMUNE
PS 25/17	FORVALTNINGSREVISJONSPROSJEKTET «EIENDOMSFORVALTNING, ANBUDSHÅNDTERING OG BYGGE- OG ANLEGGSLÆDELSE I FRÆNA KOMMUNE»
PS 26/17	VEDLIKEHOLD OG OPPRUSTING AV FRÆNA UNGDOMSSKOLE – LOV OM OFFENTLIGE ANSKAFFELSER
PS 27/17	FORSLAG TIL BUDSJETT FOR 2018 FOR KONTROLL OG TILSYN
PS 28/17	PLAN FOR KONTROLLUTVALGET SIN VIRKSOMHET 2017-2019
PS 29/17	KOMMUNIKASJONS-/REVISJONSPLAN FOR REVISJONSÅRET 2017
PS 30/17	OPPFØLGINGSLISTE
PS 31/17	EVENTUELT

Dersom det er saker kontrollutvalget ønsker å kommentere, stille spørsmål ved eller ta opp i dette møtet eller i senere møter, kan dette gjøres under **Eventuelt**.

Eventuelle forfall meldes på tlf. 71 11 14 52, evt. mobil 991 60260.
E-post: sveinung.talberg@molde.kommune.no

Innkallingen går som melding til varamedlem som blir innkalt etter behov.

Ingvar Hals (s)
leder

Sveinung Talberg
rådgiver

Kopi:

Ordfører

Rådmann

Møre og Romsdal Revisjon IKS

FRÆNA KOMMUNE
Kontrollutvalget

Saksmappe: 2017-1548/05
Arkiv: 033
Saksbehandler: Sveinung Talberg
Dato: 23.08.2017

Saksframlegg

Utvalgssaksnr	Utval	Møtedato
PS 22/17	Kontrollutvalget	14.09.2017

GODKJENNING AV PROTOKOLL FRA MØTE 29.AUGUST 2017

Sekretariatets innstilling

Protokollen fra møte 29.august 2017 godkjennes.

Til å signere protokollen sammen med møteleder velges:

1.
2.

Saksopplysninger

Vedlagt følger protokollen fra forrige møte. Protokollen er tidligere utsendt. Det er ikke fremkommet merknader til protokollen. Protokollen godkjennes formelt i påfølgende møte samtidig som det velges to medlemmer til å signere protokollen sammen med møteleder.

Sveinung Talberg
rådgiver

KONTROLLUTVALGET I FRÆNA KOMMUNE

MØTEPROTOKOLL

Møte nr: 4/17
Møtedato: 29.08.2017
Tid: kl. 12.00 – kl. 15.00
Møtested: Kommunestyresalen, Eide rådhus
Sak nr: 19/17 – 21/17
Møteleder: Ingvar Hals, leder (H)
Lisbeth Valle, nestleder (Sp)
Møtende medlemmer: Leif Johan Lothe (Ap)
Ann Helen Rødal Dalheim (Uavh.)
Inge Kvalsnes (Krf)
Forfall: Ingen
Ikke møtt: Ingen
Møtende vara: Ingen
Fra sekretariatet: Sveinung Talberg, rådgiver
Fra revisjonen: Veslemøy Ellinggard, daglig leder (sak 19 og 20)
Av øvrige møtte: Tove Henøen, ordfører (sak 19 og 20)
Anders Skipnes, rådmann (sak 19 og 20)
Anne Thorsrud, prosjektleder (sak 19 og 20)

Leder ønsket velkommen og ledet møtet.

Det framkom ingen merknader til innkallingen. Innkalling og sakliste ble godkjent.

TIL BEHANDLING:

UTV. SAKSNR.	TITTEL
PS 19/17	GODKJENNING AV PROTOKOLL FRA MØTE 24.MAI 2017
PS 20/17	ORIENTERING OM KOMMUNEREFORMEN
PS 21/17	KONTROLLUTVALGET SIN VIDERE OPPFØLGING AV KOMMUNEREFORMEN

PS 19/17	GODKJENNING AV PROTOKOLL FRA MØTE 24.MAI 2017
-----------------	--

Kontrollutvalgets vedtak

Protokollen fra møte 24. mai 2017 godkjennes.

Til å signere protokollen sammen med møteleder 24.mai 2017 velges:

1. Leif Johan Lothe
2. Ann Helen Rødal Dalheim

Kontrollutvalgets behandling

Leder framsatte forslag på Leif Johan Lothe, Ann Helen Rødal Dalheim og møteleder 24.mai 2017 Lisbeth Valle, til å signere protokollen fra møte 24.mai 2017.

Kontrollutvalget fattet enstemmig vedtak i samsvar med framlegg framsatt i møtet.
(5 voterende)

PS 20/17	ORIENTERING OM KOMMUNEREFORMEN
-----------------	---------------------------------------

Kontrollutvalgets vedtak

Redegjørelsen fra prosjektleder tas til orientering.

Kontrollutvalgets behandling

Kontrollutvalget fikk en redegjørelse fra prosjektleder om prosessen så langt og litt om planene for den nærmeste tiden fremover. Prosjektleder har hatt fokus på åpenhet og brukermedvirkning i prosessen med å skape en ny kommune. Det er viktig å kommunisere og en har laget en kommunikasjonsplan. Det er viktig å «snakke høyt om hva vi holder på med til enhver tid». Intensjonsavtalen er sentral. Fellesnemnda har utnevnt fire politiske arbeidsgrupper som skal jobbe med ulike tema frem mot sammenslåingen av Eide og Fræna. I det daglige har en opprettet et prosjektforum som består av rådmennene i Eide og Fræna samt prosjektleder. Dette utvides med fagpersoner etter behov. Prosjektforumet ser på hvordan en skal arbeide for at en ivaretar driften i de eksisterende kommunene samtidig som skal bygge opp noe nytt.

Prosjektlederen presiserer at det er vanskelig å sette en lang tidshorisonnt på planleggingen og etablering av ny kommune. Prosessen er dynamisk og tema er hele tiden i endring. En har valgt å dele prosessen inn i følgende faser:

1. Kartleggingsfase.
2. Utredningsfase.
3. Politisk «gangbart».
4. Politisk vedtak.
5. Gjennomføring.

En skal utover høsten gjennomføre disse fasene i de ulike temaene og allerede 30.8.17 samles ledelsen i begge kommuner, virksomhetsleder, fagleder, hovedtillitsvalgte, hovedverneombud og noen andre. Der skal en starte med å finne ut hva en har i de to kommunene i dag. Hva slags interne og eksterne reglement arbeider en etter? Avtaler med andre (interkommunale samarbeid)? Hva slags planer har de to kommunene og er de like? Hva slags IKT-systemer bruker virksomheten? Er det noe en kan vente med å gjøre til etter sammenslåingen? Er det noe som er klart til å iverksettes nå? Hvilke arbeidsgrupper er det viktig at en oppretter? Er det noe som må avklares nå fordi det haster?

Fellesnemnda sin plan for høsten er å avvikle 4 møter. Dette vil bli som drøftingsmøter der saksframlegget blir utarbeidet i møtet for og følges opp med vedtak.

Prosjektleder og rådmennene kom opp med følgende områder der det må avklaringer til nokså raskt:

1. Budsjett og økonomiplan i eksisterende og ny kommune.
2. Kommuneplan og plansaker. Samarbeid nå?
3. Interkommunale samarbeid. Hva skjer?

4. Eierskapsmeldinger. Skal gjennomgås og vurderes på nytt.
5. Arkiv. Dette skal avsluttes og bygges på nytt på en forsvarlig måte. En er ikke helt på høyde med lovverket i dag og dette er mer ressurskrevende enn først antatt.
6. GAB og eiendomsregister må være korrekt og ajour. Dette er grunnlaget for mange saker og saksbehandlere.

Spørsmålet fra kontrollutvalget er om en har nok og riktig kompetanse i dag. Prosjektleder svarte at dette har en ikke oversikt over i dag, men dette er et av temaene en vil se på nå.

Kontrollutvalget hadde spørsmål til IKT-funksjonen der en registrerer at en vil bort fra IKT-Orkide- samarbeid og heller bygge opp dette i egen regi. Dette er et område som er i stadig endring og behovene er ikke de samme i dag som da en gikk inn i IKT-orkide. IKT er ikke lenger fokusert på drifting av servere og maskinpark, men skal støtte opp om tjenestene som kommunen leverer på ulike områder.

Fleksibiliteten er større i en liten organisasjon, men en er samtidig mer sårbar i forhold til kompetanse, fravær og forhandlerrolle. En vil framover samarbeide med ROR-IKT på områder som er aktuelt, ma. på temaet «velferdsteknologi».

Kontrollutvalget hadde et spørsmål om en i dag har nok kompetanse på IKT-området.

Rådmannen svarte at det måtte en oppbemanning til, men at en samtidig ikke kommer til å ha samme behovet for kompetanse som i dag. IKT er i endring og endrer seg til mer skybaserte løsninger.

Kontrollutvalget fattet enstemmig vedtak i samsvar med innstilling.
(5 voterende)

PS 21/17	KONTROLLUTVALGET SIN VIDERE OPPFØLGING AV KOMMUNEREFORMEN
----------	--

Kontrollutvalgets vedtak

1. Kontrollutvalget ønsker i påfølgende møter å følge opp temaene i vedlegg 1 til prosjektrapporten fra NKRF jf. del 2 **Overordnet oppmerksomhet** og temaene i pkt. **2.3 Prosjektperioden**.
2. Kontrollutvalget ønsker å være med på epostlista for innkalling til og protokoller fra møtene i Fellesnemnda og utvalgene etablert av Fellesnemnda.
3. Kontrollutvalget ønsker også å få tilsendt annen relevant informasjon som ellers blir publisert til ansatte, politikere og innbyggere.

Kontrollutvalgets behandling

Kontrollutvalgets fokus er å være en medspiller for kommunen samt å være mer fremoverlent i kommunereformprosessen. Det er derfor nødvendig for utvalget å få muligheten til å holde seg orientert om møter og kursvirksomheten. Kontrollutvalget registrerer i flere sammenhenger at utvalget ikke blir inkludert i den informasjon som bør være tilstede for å kunne gjennomføre tilsyn med forvaltningen. For å endre på dette ønsker kontrollutvalget at en blir satt på mottakerlisten av epost for innkallinger til møter samt protokoller fra møter i Fellesnemnda og utvalgene etablert av Fellesnemnda. Samtidig ber kontrollutvalget om at

kommunen sender utvalget all annen relevant informasjon som ellers blir publisert til ansatte, politikere og innbyggere.

Brev om dette sendes til rådmannen med kopi til prosjektleder.

Kontrollutvalget fattet enstemmig vedtak i samsvar med framlegg framsatt i møtet.

(5 voterende)

Lisbeth Valle

Ingvar Hals
leder

Leif Johan Lothe

Inge Kvalsnes

Anne Helen Rødal
Dalheim

Sveinung Talberg
sekretær

FRÆNA KOMMUNE
Kontrollutvalget

Saksmappe: 2017-1548/05
Arkiv: 033
Saksbehandler: Sveinung Talberg
Dato: 23.08.2017

Saksframlegg

Utvalgssaksnr	Utvalg	Møtedato
PS 23/17	Kontrollutvalget	14.09.2017

REFERAT OG ORIENTERINGER

Sekretariatets innstilling

Referat- og orienteringssakene tas til orientering.

Saksopplysninger

Referatsaker:

- RS 23/17 **Spørrehalvtimen**
Protokoll fra Fræna kommunestyre 15.06.2017 (vedlagt)
- RS 24/17 **Spørrehalvtimen**
Protokoll fra Fræna kommunestyre 22.06.2017 (vedlagt)
- RS 25/17 **Årsrapport 2016 – Fræna kommune**
Protokoll fra Fræna kommunestyre 22.06.2017, sak PS 50/2017 (vedlagt)
- RS 26/17 **Tertialrapport 30.04.2017 – Fræna kommune**
Protokoll fra Fræna kommunestyre 22.06.2017, sak PS 51/2017 (vedlagt)
- RS 27/17 **Revidert budsjett 1 – Fræna kommune 2017**
Protokoll fra Fræna kommunestyre 22.06.2017, sak PS 52/2017 (vedlagt)
- RS 28/17 **Nytt kommunenavn for nye Eide og Fræna kommune**
Protokoll fra Fræna kommunestyre 28.06.2017, sak PS 55/2017 (vedlagt)
- RS 29/17 **Tallet på medlemmer i det nye kommunestyret etter sammenslåingen av Eide og Fræna kommuner**
Protokoll fra Fræna kommunestyre 28.06.2017, sak PS 56/2017 (vedlagt)
- RS 30/17 **Opprettelse av fellesnemnd etter stortingsvedtak om sammenslåing av Eide og Fræna kommuner**
Protokoll fra Fræna kommunestyre 28.06.2017, sak PS 57/2017 (vedlagt)
- RS 31/17 **Mandat for Fellesnemnda for nye Eide og Fræna kommune etter stortingsvedtaket**
Protokoll fra Fræna kommunestyre 28.06.2017, sak PS 58/2017 (vedlagt)
- RS 32/17 **Valg av revisor for Fellesnemnda Eide-Fræna**
Protokoll fra Fræna kommunestyre 28.06.2017, sak PS 59/2017 (vedlagt)

- RS 33/17 **Oppnevning av partssammensatt utvalg etter stortingsvedtak om sammenslåing av Eide og Fræna kommuner**
Protokoll fra Fræna kommunestyre 28.06.2017, sak PS 30/2017 (vedlagt)
- RS 34/17 **Spørrehalvtimen**
Protokoll fra Fræna kommunestyre 31.08.2017, (vedlagt)
- RS 35/17 **PS 62/2017 Fremtidig IKT-tilhørighet for Fræna kommune**
Protokoll fra Fræna kommunestyre 31.08.2017, (vedlagt).
- RS 36/17 **Protokoll frå representantskapsmøte i Møre og Romsdal Revisjon IKS 15.6.2017**
(vedlagt)
- RS 37/17 **Kommunerevisjonsdistrikt 2 Møre og Romsdal – møteprotokoll styret**
Møteprotokoll fra styremøte 26.06.2017 (vedlagt)
- RS 38/17 **Kommunerevisjonsdistrikt 2 Møre og Romsdal – Årsmelding 2016**
Årsmelding (vedlagt)

Orienteringssaker:

- OS 15/17 **Varsel om tilsyn med arkivforholdene i Fræna kommune**
Brev fra arkivverket 30.06.2017 (vedlagt)
- OS 16/17 **Tilsyn med Fræna kommune som barnehagemyndighet – avslutning av tilsyn**
Brev fra Fylkesmannen i Møre og Romsdal datert 15.06.2017 (vedlagt)
- OS 17/17 **Tilsyn med sosiale tenester – tema økonomisk stønad – i NAV Fræna-Eide 2017**
Rapport fra Fylkesmannen i Møre og Romsdal, datert 11.05.2017 (vedlagt)
- OS 18/17 **Utkast til oppdragsavtale mellom Fræna kommune og Møre og Romsdal Revisjon IKS**
Utkast til oppdragsavtale (deles ut i møtet)
- OS 19/17 **Protokoll fra møte i styret for Kontrollutvalgssekretariatet for Romsdal 04.09.2017**
(vedlagt)

Sveinung Talberg
rådgiver

Møteprotokoll

Utval: Kommunestyret i Fræna

Møtestad: Kommunestyresalen, Rådhuset

Dato: 15.06.2017

Tidspunkt: 16:00

Følgjande faste medlemmer møtte:

Namn	Funksjon	Representerer
Arne Stavik	Medlem	AP
Jan Arve Dyrnes	Medlem	AP
Per Bjørn Hokstad	Medlem	AP
Hans Bjarne Tennøy	Medlem	AP
Erling Hustad	Medlem	SP
Kjell Arne Iversen	Medlem	SP
Eldrid Mordal Sollid	Medlem	SP
Tove Henøen	Medlem	SP
Trond Malmedal	Medlem	SP
Turid Anette Lyngstad	Medlem	SP
Magerøy		
Kjell Johan Berget	Medlem	SP
Elin Bjerkeseth	Medlem	SP
Ole Håkon Havnes Farstad	Medlem	SP
Kjell Lode	Medlem	KRF
Oddvar Myrseth	Medlem	KRF
Nils Christian Harnes	Medlem	KRF
Sigrid Gjendem Fjertoft	Medlem	H
Jan Ove Breivik	Medlem	H
Johnny Varhol	Medlem	FRP
Inger Lise Skogstad	Medlem	FRP

Følgjande medlemmer hadde meldt forfall:

Namn	Funksjon	Representerer
Sofie Elisabeth Brekken	MEDL	AP
Ottar Nerland	MEDL	SP
Annhild Viken Sunde	MEDL	V
Laila Andersen Nøsen	MEDL	SV
Marie Olise Austad	MEDL	SP

Øyvind Panzer Iversen	MEDL	H
Ingvar Hals	MEDL	H
Cecilie Kristengård Buaas	MEDL	AP
Sten Jensen	MEDL	FRP
Elise Fiske	MEDL	H
David Andre Dypvik Bruun	MEDL	H

Følgjande varamedlemmer møtte:

Namn	Møtte for	Representerer
Helge Roar Åndal	Sofie Elisabeth Brekken	AP
Øyvind Fenne	Laila Andersen Nøsen	SV
Ole Per Nøsen	Ottar Nerland	SP
Torstein Rønning	Marie Olise Austad	SP
Hilde Moen Gautvik	Annhild Viken Sunde	V
Erling Reitan	Ingvar Hals	H
Iver Bertil Kjørsvik	Øyvind Panzer Iversen	H
Sigmund Rødal	Sten Jensen	FRP

Merknader

Protokoll ble godkjent.

Merknad til innkalling: Sak 41/2017 og 49/2017 har ikke vært innom underutvalg. Sak 41/2017 ble utsatt, mens sak 49/2017 ble behandlet.

Sak 42/2017 ble trukket fra sakskartet da denne skal til behandling i kommunestyret 28.06.2017.

Sak 47/2017 ble behandlet først i møtet, deretter ble det avholdt spørrehalvtime. Representantene Arne Stavik (Ap), Erling Hustad (Sp), Eldrid Mordal Sollid (Sp) og Hilde Moen Gautvik (V) gikk fra som inhabil under behandling av sak 47/2017.

Sak 48/2017 ble behandlet til slutt i møtet.

Spørsmål og svar til spørrehalvtimen:

2017-06-15

Spørrehalvtimen – Kommunestyret

Spørsmål fra Kjell Johan Berget (SP) sendt 6.6:

Har følgende spørsmål knyttet til Hustad Barnehage:

1. Hva er fremdriften på ventilasjonsanlegget som det har blitt spurt om ved flere anledninger? Etter siste svar burde arbeidet være godt i gang nå.
2. Har noen kvalitetssikret de nye portene ved barnehagen? Porten som er vendt sørover har allerede bøydd lås, det har vært utført sveisejobb på porten som er av heller dårlig kvalitet. Områdene som har bli sveiset har ikke blitt behandlet i etterkant sånn at porten vil ruste. Stiller også et spørsmål om hvorfor det ikke ble montert bredere port da ei av utfordringene var å få inn brøytetraktor på vinteren noe som vil være nesten like problematisk nå.

-
3. I byggefeltet på Hustad har det over flere år vært problemer med brunsnegler, nå har dette spredd seg inn på barnehagens lekeareal. Som kjent kan brunsnegler være direkte farlig for dyr og mennesker, hva vil kommunen gjøre med dette problemet?

Svar fra ordfører:

1. Ventilasjonsanlegget i Hustad Barnehage krever bygging av et nytt tilbygg for å få nødvendig plass. Saksbehandler på teknisk forvaltning opplyser at byggesøknaden vil bli behandlet i løpet av uke 25. Videre framdrift blir følgende:
 - Uke 25: Sikring av anleggsområdet med gjerder
 - Uke 26: Oppstart grunnarbeider
 - Uke 35: Ferdigstilling av tilbygg
 - Uke 36: Montering av ventilasjonsanlegg
 - Uke 39: Ferdigstillelse og overtakelse av anlegget
2. Sveisejobb og overflatebehandling på porten er allerede utbedret. Portene som nå er montert, er bredere enn de som var der tidligere. Det har ikke vært noe problem med bredden på portene mht. adkomsten for brøytebil. Den gamle porten var imidlertid så skeiv at den måtte hektes av før brøytebilen skulle komme. Dette problemet er med andre ord løst.
3. Kommunen har ingen plan for håndtering av brunsnegler og vil heller ikke utarbeide noen slik.

Ordføreren er ikke kjent med at der pr. dags dato eksisterer andre måter å håndtere problemet enn fortløpende plukking og destruering snegler, samt å påse at sneglene ikke har gode yngleplasser (komposthauger o.l.) nær bebyggelsen.

Det vises ellers til sak på vg.no om en barnehage som har tatt opp kampen mot sneglene. Dette er vel også «den rette medisinen» i Fræna.

<http://www.vg.no/nyheter/innenriks/vgs-sneglejakt/stord-barnehager-gikk-til-krig-mot-brunsneglene/a/23757488/>

Spørsmål fra Sofie Elisabeth H. Brekken (AP) sendt 18.5 og 9.6:

1. Vedr forretningseiendom Elnesvågen sentrum mm.
Spørsmålet gjelder primært forretningseiendommen som ligger mellom Rema/Flatakerbygget og Hauglivegen i Elnesvågen Sentrum. Jeg kan ikke se at det er igangsatt sak/bygging på den aktuelle tomten. Frist er så vidt jeg kan forstå oversittet med mange år, og jeg ber kommunen gjøre nødvendige tiltak for å ta tilbake eierskapet til denne tomten så raskt som mulig.
Ber videre om oversikt over evt. andre bolig- og forretningstomter i kommunen der forholdene er de samme, og der det må tas grep for å hente tilbake tomteretten til kommunen for så å gjøre ny vurdering av hvorvidt vi trenger aktuell tomt til egen eller allmennyttige formål eller om tomten(e) skal legges ut for andre interessenter. Har kommunen rutiner på å følge opp vilkår ved tomtesalg?
 2. Viser til saken som ble behandlet i DRUT 25.04.2017. Av saksoverskriften går det fram at
-

det her er snakk om prioritering/disponering i forbindelse med investeringsprosjekt og et forslag om å benytte 2,4 mill. til vedlikehold på Tornes skole og resten på vei. Hvilke midler er det her snakk om? Det går fram at Fræna kommune har fått overført 2,4 mill. i budsjett for inneværende år til vedlikehold av bygg og veier. Hadde DRUT via saksframlegget tilstrekkelig grunnlag/informasjon for å vurdere bruken av disse midlene? Er saken tilstrekkelig opplyst?

3. Er dette ekstraordinær bevilgning i forbindelse med økt ledighet? Dette lar seg evt. ikke lese ut av saksframlegget og det følger heller ikke med vedlegg som kan opplyse saken. Fulgte det med vilkår for bruk av disse midlene ut over at de skal nyttes til vedlikehold av bygg/vei. Hvordan har man tenkt når man foreslår at akkurat disse tiltakene vil gi økt sysselsetting i Fræna? Har man konferert med lokalt NAV-kontor om hvordan man kan få best mulig effekt ikke bare for vedlikehold, men også for sysselsettingen? Har man vurdert bruken av disse midlene opp mot aktivitetskravet til sosialhjelpsmottakere?

Svar fra ordfører:

1. Administrasjonen trenger noe mer tid på å besvare dette spørsmålet, og ordfører vil komme tilbake med svar til kommunestyret på møtet den 22.6.
2. Stortinget vedtok 17. desember 2016 å gi et øremerket tilskudd til kommuner på Sør- og Vestlandet som følge av de utfordringer i arbeidsmarkedet en har fått i disse delene av landet etter nedturen i petroleumssektoren. Samlet tilskudd beløp seg til kr 650 mill. Bare kommuner med arbeidsledighet over 3,1 % ble tildelt midler. Fræna kommune sin andel beløp seg til kr 2,4 mill.

I rundskrivet fra Kommunal- og Moderniseringsdepartementet (KMD) er det satt opp kriterier for bruk av tilskuddet. Her fremkommer bl.a.:

"Tilskuddet til vedlikehold og rehabilitering av veier, bygg og anlegg (heretter kalt vedlikeholdstilskuddet) er et engangstilskudd for 2017. Tilskuddet skal brukes til ekstraordinære tiltak som settes i gang i 2017, og som kommer i tillegg til det kommunene normalt ville ha budsjettet og planlagt. Tilskuddet skal gå til kjøp av tjenester, og kan ikke brukes på prosjekter som utføres av kommunens egne etater eller av kommunale foretak. Midlertidige ansettelser i kommunene av registrerte arbeidsledige vil likevel ligge innenfor tilskuddsordningen.

Tilskuddet er begrenset til vedlikehold og rehabilitering av eksisterende bygg, anlegg og veier. Investeringer i nybygg/nyanlegg kan ikke finansieres med tilskuddet".

En kan selvsagt diskutere om en sak er godt nok opplyst. I saksutredningen stod imidlertid følgende:

"I budsjett for inneværende år har Fræna kommune fått overført 2,4 millioner for vedlikehold av kommunale bygg/eiendommer og vedlikehold av veier. DRUT er gitt myndighet til å prioritere tiltak innenfor denne kostnadsrammen".

Rådmannen ser at saksutredning kunne vært mer spesifikk på tildelingskriteriene.

-
3. Det er ikke formulert som et krav at midlene skal benyttes til personer som pr. i dag er uten arbeid. Midlertidige ansettelse av arbeidsledige er likevel nevnt som en mulighet. Kravet om at de enkelte tiltak skal rettes inn mot vedlikehold på vei og kommunale bygg/eiendommer ligger fast. Dette begrenser i sterk grad kommunens valgmuligheter og muligheten for oppretting av midlertidige tilsetninger.

Det har ikke vært kontakt mellom administrasjon og NAV i forbindelse med at saken ble utredet.

Forslaget fra rådmannen om bruken av midlene vil neppe bidra til økt sysselsetting. Rådmannen har som nevnt heller ikke oppfattet dette er et kriterium for bruken av disse midlene. Fræna kommunes anvendelse av midlene avviker ikke fra det en rekke andre kommuner benytter dem til.

Administrasjonen har ikke vurdert bruken av midlene opp mot aktivitetskravet til sosialhjelpsmottakere. Dette er heller ikke formulert som et krav fra KMD.

Spørsmål fra Turid Lyngstad Magerøy (SP) sendt 8.6:

1. Hvor langt har arbeide / prosessen med å opprette en demenskoordinator stilling i Fræna kommune kommet? Dette er en viktig stilling kommunen bør få på plass for å sikre at mennesker som blir rammet av demenssjukdom, blir sikret et godt pasientforløp på lik linje med mennesker som blir rammet av kreftsjukdom. Vi har i dag har en kreftkoordinator i 100 % stilling sammen med Eide Kommune.
2. Det har i mange år vært snakket om dagsenter for mennesker med demens. Hvor langt har kommunen kommet med disse planene? I følge Demensplan 2020 skal kommunene ha et dagtilbud på plass i 2020.

Svar fra ordfører:

Administrasjonen trenger noe mer tid på å besvare disse spørsmålene, og ordfører vil komme tilbake med svar til kommunestyret på møtet den 22.6.

Spørsmål fra Arne Jakob Stavik (AP) sendt 8.6:

Kva blir gjort med brannsikring av Bud Kyrkje jamfør uttale frå brannvesenet?

Svar fra ordfører:

Brannvesenet har ved fleire høve peika på at vi bør ha ei aktiv sikring av kyrkja i Bud.

Dette vil best kunne ivareta ved installering av eit tåkesprinkleranlegg. Dette er eit tiltak som er kostnadsrekna til om lag 700.000 kr.

Brannvesenet har i fleire tilsynsrapportar oppmoda ansvarleg mynde for dette unike kulturminnet om å sikre kyrkja mot brann.

Brannvesenet har arbeidd med å få til ei passiv sikring av heile Buaværet, og med stønad frå Riksantikvaren kjem kameraovervaking av sentrale delar av Bud i desse dagar på plass. Her er det registrering og alarm til brannvesenet både ved røykutvikling og registrering av brå temperaturendring.

Brannar som startar utvendig vil raskt bli varsla. Innvendige brannar vil kunne ha ei lengre utvikling før dette systemet fangar det opp, og vil slik sett ikkje kunne redde kyrkja frå ein øydeleggjande brann. Her må vi til med aktive tiltak som nemnt over.

Dette er ei sak som må handterast i samband med utarbeidinga av budsjettet for det komande året.

Fra administrasjonen møte:

Namn	Stilling
Odd-Eirik Bergheim	Fungerende rådmann
Arild Kjersem	Kommunalsjef
Ole Rødal	Økonomisjef
Eivin Sætre	Anlegg og drift
Tor Herman Bjørk	Anlegg og drift
Gunnar Lindseth	Anlegg og drift
Karianne Vestavik	Enhetsleder pleie omsorg
Karin Iversen	Forvaltningskontoret
Rita Lien	Forvaltningskontoret
Solvor Krogsæther	Forvaltningskontoret

Underskrift:

Representantene Sigrud Gjendem Fjørtoft (H) og Per Bjørn Hokstad ble enstemmig valgt til å skrive under møteprotokollen sammen med ordfører Tove Henøen.

Vi stadfester med underskriftene våre at det som er ført i møteprotokollen, er i samsvar med det som vart vedteke på møtet.

Møteprotokoll

Utval: Kommunestyret i Fræna

Møtestad: Kommunestyresalen, Rådhuset

Dato: 22.06.2017

Tidspunkt: 16:00

Følgjande faste medlemmer møtte:

Namn	Funksjon	Reprerenterer
Sofie Elisabeth Brekken	Medlem	AP
Arne Stavik	Medlem	AP
Jan Arve Dyrnes	Medlem	AP
Per Bjørn Hokstad	Medlem	AP
Hans Bjarne Tennøy	Medlem	AP
Laila Andersen Nøsen	Medlem	SV
Erling Hustad	Medlem	SP
Kjell Arne Iversen	Medlem	SP
Eldrid Mordal Sollid	Medlem	SP
Tove Henøen	Medlem	SP
Trond Malmedal	Medlem	SP
Turid Anette Lyngstad Magerøy	Medlem	SP
Kjell Johan Berget	Medlem	SP
Elin Bjerkeseth	Medlem	SP
Kjell Lode	Medlem	KRF
Nils Christian Harnes	Medlem	KRF
Annhild Viken Sunde	Medlem	V
Øyvind Panzer Iversen	Medlem	H
Sigrid Gjendem Fjortoft	Medlem	H
David Andre Dypvik Braun	Medlem	H
Johnny Varhol	Medlem	FRP
Inger Lise Skogstad	Medlem	FRP

Følgjande medlemmer hadde meldt forfall:

Namn	Funksjon	Reprerenterer
Ottar Nerland	MEDL	SP
Oddvar Myrseth	MEDL	KRF
Marie Olise Austad	MEDL	SP
Ingvar Hals	MEDL	H

Ole Håkon Havnes Farstad	MEDL	SP
Cecilie Kristengård Buaas	MEDL	AP
Sten Jensen	MEDL	FRP
Elise Fiske	MEDL	H
Jan Ove Breivik	MEDL	H

Følgjande varamedlemmer møte:

Namn	Møtte for	Representerer
Helge Roar Åndal	Cecilie Kristengård Buaas	AP
Lisbeth Valle	Ottar Nerland	SP
Synnøve Valle	Ole Håkon Havnes Farstad	SP
Torstein Rønning	Marie Olise Austad	SP
Petter Oddvin Godø	Oddvar Myrseth	KRF
Kjell Inge Hatle	Jan Ove Breivik	H
Iver Bertil Kjørsvik	Elise Fiske	H
Frank Anders Tovan Fylling	Ingvar Hals	H
Sigmund Rødal	Sten Jensen	FRP

Merknader

Møteinnkalling til dagens møte, samt protokoll fra møte 15.06.17 ble godkjent

Orienteringer

- Jordvern v/landbruksdirektøren i Møre og Romsdal – Frank Madsøy
- Saker til behandling i felles kommunestyremøte 28.06.17 v/ ordfører Tove Henøen
 - a) forslag til namn på den nye kommunen
 - b) talet på medlemmer i det nye kommunestyret
 - c) kriterium for samansetjing av og funksjonar til fellesnemnd etter § 26 i Inndelingslova
 - d) val av revisor for verksemda i fellesnemnda
 - e) oppretting av eventuelle andre fellesorgan for å sikre gjennomføringa av samanslåinga

Spørrehalvtimen

Spørsmål fra Kjell Arne Iversen (SP):

Spørsmål om Aktivitetsplikta for sosialhjelp mottakarar, skriv frå Arbeids og sosialdepartementet gjeldande frå 01.01.2017.

1. Korleis er den lovpålagde Aktivitetsplikta for sosialhjelp mottakara under 30 år organisert i Fræna?
2. Kven har ansvaret for at Aktivitetsplikta vert gjennomført i Fræna?
3. Kor mykje midlar er satt av til denne Aktivitetsplikta i Fræna?
4. Er det nokon som har ansvaret for å ta seg av dei som skal ut i denne aktiviteten?
5. Dersom det ikkje er noko opplegg for denne aktiviteten, kan dette vera ein aktivitet som Fræna Kommune kan nytte seg av, til dømes Torabu, som er eigd av Fræna Kommune?

Torabu har spesialkompetanse til å ta seg av dei som slit i det ordinære arbeidslivet.

6. Er det avgjort kven som skal ta seg av institusjonsvasken (vask av klær, sengetøy + +) til Fræna Kommune?
7. Brannvatn. Viser til oppslag i Romsdals Budstikke for ei tid sidan om brannen på Syltesætra, Freneidet. Kven har ansvaret for at kravet om brannvatn vert oppfylt? Kva har Fræna Kommune tenkt å gjere med saka?

Svar fra ordfører:

1. Aktivitetsplikten blir vurdert av NAV-veileder i hver enkel sak individuelt. Aktivitetsmulighetene vi har er at brukerne skal levere jobblogg, dvs. dokumentere jobbsøk. Noen enheter i kommunen tar imot brukere til arbeidspraksis. (Vårt behov er større enn tilbudet.) Denne muligheten bruker vi til alle våre brukere, ikke kun for sosialhjelpsmottakere. Vi prioriterer personer under 30 år. Det finnes ikke et eget kommunalt tiltak som tilbyr aktivitet rettet mot sosialhjelpsmottakere med aktivitetsplikt
2. NAV har ansvar for å sette vilkår om aktivitet. Kommunen skal gi et tilbud for aktivitet
3. NAV har ikke fått midler til det
4. Oppfølgingen på arbeidsplassen blir avtalt individuelt med den enkelte enheten. Den overordnede helhetlige oppfølgingen av bruker tar NAV seg av
5. Dette er et forslag som også ble drøftet på RU møte mellom Torabu, Svanpro og NAV 06.06.17. Vi har stort behov for et organisert aktivitetstilbud i Fræna kommune
6. Nei – det er ikke tatt beslutning. Dette er et omfattende anbud som er under utarbeidelse
7. Ordføreren viser til orienteringen som ble gitt i forbindelse med saken om brannvann og fiber til Jatak på Sylte som ble behandlet i PLØK i forrige uke

Spørsmål fra Sofie Elisabeth H. Brekken (AP):

Vedr forretningseiendom Elnesvågen sentrum mm.

Spørsmålet gjelder primært forretningseiendommen som ligger mellom Rema/Flataker-bygget og Hauglivegen i Elnesvågen Sentrum. Jeg kan ikke se at det er igangsatt sak/bygging på den aktuelle tomten. Frist er så vidt jeg kan forstå oversittet med mange år, og jeg ber kommunen gjøre nødvendige tiltak for å ta tilbake eierskapet til denne tomten så raskt som mulig. Ber videre om oversikt over evt. andre bolig- og forretningstomter i kommunen der forholdene er de samme, og der det må tas grep for å hente tilbake tomteretten til kommunen for så å gjøre ny vurdering av hvorvidt vi trenger aktuell tomt til egen eller allmenntillegelige formål eller om tomten(e) skal legges ut for andre interessenter. Har kommunen rutiner på å følge opp vilkår ved tomtosalg?

Svar fra ordfører:

Nytt tomtereglement for tildeling og oppfølging av næringsstomter ble vedtatt i kommunestyret 30. mars 2017 for bl.a. å få til en enklere saksgang, og gjennomgående oppfølging og ansvar ved at næringskonsulenten følger saka hele veien fra henvendelse om kjøp av tomt fram til at tomten er bebygd i.h.t. kravene til tildeling.

Administrasjonen er i gang med opprydding og oppfølging av ovenstående saker og det vil bli sendt begjæring om tilbakeføring.

Fræna kommune har tidligere solgt følgende næringsseidommer der byggefristen er utløpt:

- Tomt i Elnesvågen sentrum solgt til Flataker Eiendom AS
- Tomt på Jendem Forretningsområde solgt til Hoem Invest AS
- Tomt på Skjæret Industriområde solgt til Fræna Kysteiendom AS
- Tomt på Varhol Industriområde solgt til Drågen Eiendom AS
- Tomt i Ura Industriområde solgt til Gammelseter Eiendom AS

Alle tomter på næringsområdene Holamyra, Eidem Sør og Indre Harøy er solgt og bebyggt i hht. Stilte forutsetninger.

Spørsmål fra Turid Lyngstad Magerøy (SP):

1. Hvor langt har arbeide / prosessen med å opprette en demenskoordinator stilling i Fræna kommune kommet? Dette er en viktig stilling kommunen bør få på plass for å sikre at mennesker som blir rammet av demenssykdom, blir sikret et godt pasientforløp på lik linje med mennesker som blir rammet av kreftsykdom. Vi har i dag har en kreftkoordinator i 100 % stilling sammen med Eide Kommune.
2. Det har i mange år vært snakket om dagsenter for mennesker med demens. Hvor langt har kommunen kommet med disse planene? I følge Demensplan 2020 skal kommunene ha et dagtilbud på plass i 2020.

Svar fra ordfører:

1. Vi vil i løpet av høsten opprette funksjonen demenskoordinator
2. Vi arbeider med sikte på å etablere et dagtilbud for personer med demens i løpet av 2018.

Fra administrasjonen møte:

Namn	Stilling
Anders Skipenes	Rådmann
Arild I. Kjersem	Kommunalsjef
Ole Rødal	Økonomisjef
Borghild Lie Hjellnes	Leder lønn/personal
Elisabeth S. Mathisen	Utvalgssekretær

RS 26/17

PS 51/2017 Tertialrapport 30.04.2017 - Fræna kommune

Rådmannen si tilråding:

Tertialrapport 30.04.2017 for Fræna kommune blir tatt til orientering.

Behandling i Formannskapet i Fræna kommune - 08.06.2017

På oppfordring fra rådmann ba ordfører om lukket møte en kort periode under saksbehandlingen, jfr forvaltningslova §13, offentleglova § 13.1

Et samla formannskap tok tertialrapporten 30.04.17 til orientering

Vedtak

Tertialrapport 30.04.2017 for Fræna kommune blir tatt til orientering.

Behandling i Kommunestyret i Fræna - 22.06.2017

Ved votering tok et samla kommunestyre tertialrapport 30.04.17 for Fræna kommune til orientering

Vedtak

Tertialrapport 30.04.2017 for Fræna kommune blir tatt til orientering.

RS 27/17

PS 52/2017 Revidert budsjett I - Fræna kommune - 2017

Rådmannens tilråding:

Fræna kommunes budsjett for 2017 blir korrigert i samsvar med saksframlegget.

Låneopptaket økes med kr. 150 tusen kroner.

Bruk av ubundet investeringsfond økes med 7,5 mill. kroner.

Avsetning til disposisjonsfondet økes med 775 tusen kroner.

Behandling i Formannskapet i Fræna kommune - 08.06.2017

Ved votering ble rådmannens tilråding enstemmig vedtatt.

Vedtak

Fræna kommunes budsjett for 2017 blir korrigert i samsvar med saksframlegget.

Låneopptaket økes med kr. 150 tusen kroner.

Bruk av ubundet investeringsfond økes med 7,5 mill. kroner.

Avsetning til disposisjonsfondet økes med 775 tusen kroner.

Behandling i Kommunestyret i Fræna - 22.06.2017

Ved votering ble formannskapetets tilråding enstemmig vedtatt

Vedtak

Fræna kommunes budsjett for 2017 blir korrigert i samsvar med saksframlegget.

Låneopptaket økes med kr. 150 tusen kroner.

Bruk av ubundet investeringsfond økes med 7,5 mill. kroner.

Avsetning til disposisjonsfondet økes med 775 tusen kroner.

PS 53/2017 Detaljregulering for Bud Fleskvikshaugen hytteområde - til vedtak

Behandling i Plan- og økonomiutvalet i Fræna kommune - 08.06.2017

Ved votering ble rådmannens tilråding enstemmig vedtatt

Vedtak

Med hjemmel i plan- og bygningsloven av 27. juni 2008, § 12-12, blir forslag til detaljregulering for Bud – Fleskvikshaugen hytteområde, datert 24.1.2017, sist revidert 23.5.17, med tilhørende bestemmelser datert 24.1.17, sist revidert 23.5.17, godkjent.

Sakliste

Saksnr utval	Innhald	Ikkje offentleg	Arkiv- saksnr
PS 50/2017	Årsrapport 2016 - Fræna kommune		2017/1421
PS 51/2017	Tertialrapport 30.04.2017 - Fræna kommune		2017/1327
PS 52/2017	Revidert budsjett I - Fræna kommune - 2017		2016/3459
PS 53/2017	Detaljregulering for Bud Fleskvikshaugen hytteområde - til vedtak		2016/2886
PS 54/2017	Vertskommuneavtale mellom Fræna og Eide kommune for ordningane Transporttenesta for funksjonshemma (TT) og parkeringsløyve for forflyttingshemma.		2017/1585

RS 25/17

PS 50/2017 Årsrapport 2016 - Fræna kommune

Behandling i Formannskapet i Fræna kommune - 08.06.2017

Ved votering ble rådmannens tilråding enstemmig vedtatt

Vedtak

1. Årsrapport 2016 for Fræna kommune, som inneheld årsrekneskap og årsmelding, blir godkjent.
2. Årsøverskotet (mindreforbruk) på 16,3 mill. kroner blir sett av til disposisjonsfond.

Behandling i Kommunestyret i Fræna - 22.06.2017

Ved votering ble formannskapetets tilråding enstemmig vedtatt.

Vedtak

1. Årsrapport 2016 for Fræna kommune, som inneheld årsrekneskap og årsmelding, blir godkjent.
2. Årsøverskotet (mindreforbruk) på 16,3 mill. kroner blir sett av til disposisjonsfond.

Underskrift:

Representantene Laila Andersen Nøsen (SV) og Turid Mågerøy (SP) ble enstemmig valgt til å skrive under møteprotokollen sammen med ordfører Love Hønen.

Vi stadfester med underskriftene våre at det som er ført i møteprotokollen, er i samsvar med det som vart vedteke på møtet.

Møteprotokoll

Utval: Kommunestyret i Fræna
Møtestad: Vonheim, Vonheim Malmefjorden
Dato: 28.06.2017
Tidspunkt: 18:00

Følgjande faste medlemmer møtte:

Namn	Funksjon	Representerer
Sofie Elisabeth Brekken	Medlem	AP
Arne Stavik	Medlem	AP
Jan Arve Dyrnes	Medlem	AP
Per Bjørn Hokstad	Medlem	AP
Hans Bjarne Tennøy	Medlem	AP
Laila Andersen Nøsen	Medlem	SV
Erling Hustad	Medlem	SP
Kjell Arne Iversen	Medlem	SP
Eldrid Mordal Sollid	Medlem	SP
Marie Olise Austad	Medlem	SP
Tove Henøen	Medlem	SP
Trond Malmedal	Medlem	SP
Turid Anette Lyngstad	Medlem	SP
Magerøy		
Kjell Johan Berget	Medlem	SP
Elin Bjerkeseth	Medlem	SP
Ole Håkon Havnes Farstad	Medlem	SP
Kjell Lode	Medlem	KRF
Oddvar Myrseth	Medlem	KRF
Nils Christian Harnes	Medlem	KRF
Annhild Viken Sunde	Medlem	V
Øyvind Panzer Iversen	Medlem	H
Sigrid Gjendem Fjortoft	Medlem	H
Ingvar Hals	Medlem	H
David Andre Dypvik Bruun	Medlem	H
Jan Ove Breivik	Medlem	H
Sigmund Rodal	Medlem	FRP
Johnny Varhol	Medlem	FRP
Inger Lise Skogstad	Medlem	FRP

Følgjande medlemmer hadde meldt forfall:

Namn	Funksjon	Reprenterer
Ottar Nerland	MEDL	SP
Cecilie Kristengård Buaas	MEDL	AP
Elise Fiske	MEDL	H

Følgjande varamedlemmer møtte:

Namn	Møtte for	Reprenterer
Ann Marie Hopson	Cecilie Kristengård Buaas	AP
Lisbeth Valle	Ottar Nerland	SP
Frank Anders Tovan Fylling	Elise Fiske	H

Merknader

Møteinnkalling enstemmig godkjent

Saksliste enstemmig godkjent

Protokoll fra forrige møte enstemmig godkjent

Fra administrasjonen møtte:

Namn	Stilling
Merete Rødal	Utvalgssekretær

Underskrift:

Representantene Annhild Viken Sunde (V) og Kjell Lode (Krf) ble enstemmig valgt til å skrive under møteprotokollen sammen med ordfører Tove Henøen.

Vi stadfester med underskriftene våre at det som er ført i møteprotokollen, er i samsvar med det som vart vedteke på møtet.

Sakliste

Saksnr utval	Innhald	Ikkje offentleg	Arkiv- saksnr
PS 55/2017	Nytt kommunenavn for nye Eide og Fræna kommune		2017/980
PS 56/2017	Tallet på medlemmer i det nye kommunestyret etter sammenslåingen av Eide og Fræna kommuner		2017/1581
PS 57/2017	Opprettelse av fellesnemnd etter stortingsvedtak om sammenslåing av Eide og Fræna kommuner		2017/1571
PS 58/2017	Mandat for Fellesnemnda for nye Eide og Fræna kommune etter Stortingsvedtaket		2017/528
PS 59/2017	Valg av revisor for Fellesnemnda Eide-Fræna		2017/462
PS 60/2017	Oppnevning av partssammensatt utvalg etter stortingsvedtak om sammenslåing av Eide og Fræna kommuner		2017/1529

RS 28/17

PS 55/2017 Nytt kommunenavn for nye Eide og Fræna kommune

Arbeidsgruppe 1 Navn og kommunevåpens tilråding:

Arbeidsgruppe 1 Navn og kommunevåpen tilrår enstemmig Hustadvik kommune som navn på den nye kommunen.

Begrunnelse:

Etter folkemøte og opinionsundersøkelsen kom det klart fram at navnene Vågeid(e) og Hustad ikke har tilstrekkelig oppslutning. Opinionsundersøkelsen ble vektlagt som veiledende. Arbeidsgruppa vurderte videre navnene Freneid(e) og Hustadvik(a). Det ble diskutert om det skulle innstilles på flere enn ett kommunenavn til Interimsfellesnemnda, men gruppens samstemthet førte til at det innstilles på ett navneforslag.

Freneid(e) vil være et kommunenavn som har begge kommunenes navn i seg og det fremstår som et godt kompromiss. Mange innbyggere ønsker å holde på identiteten fra Fræna og Eide og da dekker Freneid(e) det. Navnet knytter sammen de to kommunene gjennom å være hovedfartsåre mellom Eide og Fræna. Det er få mennesker som bor på Freneid(e) og stedet blir ofte brukt til å reise gjennom. Freneid(e) som navn har få historiske assosiasjoner. Tidligere het det Sylteide. Ungdomsrådene omtaler ikke navnet i sine høringsvar.

Hustadvik(a) er et nasjonalt gjenkjennelig område som vil plassere kommunen geografisk og nasjonalt. Hustadvik(a) strekker seg gjennom både Eide og Fræna kommuner og har vært/er kystveien mellom de to kommunene. Hustadvik(a) har historisk betydning gjennom å være «matfåtet», hovedsjøvei langs norskokysten og næringsgrunnlag for flere næringer. I dag assosieres Hustadvik(a) med mulig næringsutvikling knyttet til havnæringer, turisme (Hustadvika – Atlanterhavsvegen) og naturopplevelser. Hustadvik(a) har et framtidsvisjonært preg med tanke på nye og eksisterende næringer og har potensiale som merkevarenavn for alle i den nye kommunen. Hustadvik(a) har en kysthistorie som kan vekke både gode og dårlige minner hos innbyggerne. Dette må tas på alvor, samtidig som havstrekningen har vært sentral for bosetting i området gjennom generasjoner. I tillegg kan Hustadvik(a) være et kommunenavn for fremtiden dersom noen av våre naboer vil delta i et framtidig kommunesamarbeid.

Arbeidsgruppa legger hovedvekt på at navnet skal være geografisk gjenkjennelig på nasjonalt nivå. Det legges vekt på at vi skal skape en ny kommune og derfor velge et nytt kommunenavn. Videre framheves det at den nye kommunen er en kommune med tradisjoner innen primærnæringer som bergverks-, landbruks- og kystkommune, hvor flertallet av innbyggerne vil omtale seg selv som kystfolk. Navnet vil være en viktig merkevare for historiske, nåtidige og framtidige næringsaktører.

De fleste kommunenavn og stedsnavn i Norge som sluttet på "vik" har ikke med a. Eksempel: Larvik, Svelvik, Ulvik (kommunenavn) og Ulsteinvik, Rørvik mfl. Det finnes noen stedsnavn som slutter på "vika", som Sandvika og Buvika.

Den ubestemte formen, Hustadvik, skiller også navnet fra havstykket utenfor.

Spørsmål om skriveform er sendt til Språkrådet og vil bli opplyst når svar foreligger.

Arbeidsgruppen konkluderer med å anbefale Hustadvik kommune.

Behandling i Fellesnemnda Eide-Fræna - 13.06.2017

Etter utsending av saken til Fellesnemnda har Språkrådet den 08.06.2017 sendt svar på prosjektleders henvendelse om råd i forbindelse med nytt navn:

Råd om nytt navn ved sammenslåing av kommunene Fræna og Eide

Vi viser til forespørselen 1. juni, der vi blir bedt om et råd i valget mellom Hustadvik og Hustadvika som navn på den nye kommunen når Fræna og Eide slår seg sammen. Språkrådet tilrår navnet Hustadvika.

Navnet Hustadvika brukes i dag om sjøstrekninga utafor de to kommunene, og er godt innarbeida, såvel nasjonalt som regionalt og lokalt. Navnet har nok opprinnelig referert til vika utafor gården Hustad (som i dag kalles Hustadvågen), men brukes, etter det vi kjenner til, i dag bare med den vide referansen.

Videre kjenner vi bare til uttalemåten Hustadvika i bestemt form, og dette er den eneste skrivemåten som er innarbeida. Prinsippet om å skrive stedsnavn i samsvar med «den nedervde lokale uttalen» (jamfør § 4 i lov om stadnamn) taler for å videreføre skrivemåten Hustadvika også i et nytt kommunenavn. Det er likevel en viss tradisjon for å bruke ubestemt form i kommunenavn.

Vennlig hilsen

*Åse Wetås
direktør*

*Daniel Gusfre Ims
seksjonssjef*

Leder for arbeidsgruppa for nytt kommunenavn og nytt kommunevåpen Tove Henøen (Sp Fræna) orienterte om arbeidet gruppa har gjort frem til i dag.

Arbeidsgruppa tilrår Hustadvik kommune som navn på den nye kommunen.

Representanten Jarle Ugelstad Klavenes (Ap Eide) satte fram slikt forslag til vedtak:

Det nye kommunenavnet skal være Hustadvika kommune.

Begrunnelse om valg av bestemt form.

Navnet Hustadvika brukes i dag om sjøstrekninga utafor de to kommunene Fræna og Eide, og er godt innarbeida, såvel nasjonalt som regionalt og lokalt. Det er uttalemåten Hustadvika i bestemt form som er den som brukes, og dette er eneste skrivemåten som er innarbeida. Prinsippet om å skrive stedsnavn i samsvar med «den nedervde lokale uttalen» (jamfør § 4 i lov om stadnamn) taler for å videreføre skrivemåten Hustadvika også i et nytt kommunenavn.

Argumentene for valg av ubestemt form Hustadvik er at de fleste kommunenavn og stedsnavn som slutter på «vik» er i ubestemt form, samt at den ubestemte formen Hustadvik, i større grad skiller navnet fra havstykket utenfor.

Imidlertid vier Interimfellesskapet prinsippet om å skrive stedsnavn i samsvar med «den nedervde lokale uttalen» tynge enn argumentene for ubestemt form.

Før avstemminga ble det gjennomført ei prøveavstemming:

11 representanter stemte for Hustadvika kommune, mens 7 representanter stemte for Hustadvik kommune.

Ved den ordinær avstemminga stemte 14 representanter for forslaget fra representanten Jarle Ugelstad Klavenes (Ap Eide).

Vedtak:

Det nye kommunenavnet skal være Hustadvika kommune.

Behandling i Kommunestyret i Fræna - 28.06.2017

Fellesnemnda si tilråding ble enstemmig vedtatt.

Vedtak:

Det nye kommunenavnet skal være Hustadvika kommune.

RS 29/17

PS 56/2017 Tallet på medlemmer i det nye kommunestyret etter sammenslåingen av Eide og Fræna kommuner

Arbeidsgruppe nr. 3 Nærdemokratis tilråding:

Saken legges fram med arbeidsgruppens forslag til vedtak:

Det nye kommunestyret skal i første periode (2019 – 2023) bestå av 37 representanter. Deretter skal en reduisering i antallet representanter vurderes på nytt til andre valgperiode for den nye kommunen.

Behandling i Fellesnemnda Eide-Fræna - 13.06.2017

Argumentasjon for tilrådingen fra arbeidsgruppa:

Arbeidsgruppe for Nærdemokrati har jobbet med sak om antall kommunestyrerepresentanter, formannskap og politisk organisering, inkludert evt frikjøpsordning. Gruppens sekretær, Andrea Lode, prosjektmedarbeider i ROR, har samlet informasjon og fremlagt for oss. Vi har gjennomgått praksis i tidligere sammenslåinger, hvilke føringer som ligger i andres

intensjonsavtaler, og debattert både med utgangspunkt i vår spesifikke sammenslåing, og på bakgrunn av den informasjonen som har vært innhentet.

Intensjonsavtalen sier at det nye kommunestyret skal ha flere medlemmer enn det største i dag. Arbeidsgruppen debatterte først intensjonsavtalens forutsetning, og fant at det ikke var ønskelig å sette frem en innstilling som fraviker denne. Fræna har i dag 31 representanter, så det nye kommunestyret må ha mer enn 31 representanter.

Det var enighet om antallet representanter i første kommunestyre, 37. Valget om at det nye skulle være så mange som 6 representanter flere, bygger på følgende argumenter, i uprioritert rekkefølge:

1. Vi ønsker å legge til rette for en bred partipolitisk representasjon. Flere representanter øker sannsynligheten for at flere partier kommer inn med en eller flere representanter. I forbindelse med sammenslåingen, og at vi skal gjøre oss kjent med hverandre, er det positivt.
2. Flere representanter gir mulighet for flere grupper i befolkningen til å bli representert. Det gjelder både demografisk, og geografisk
3. Det har vært et ankepunkt at vi ved en sammenslåing får færre kommunepolitikere, og hver enkelt må representere flere innbyggere. Vi bør derfor utvide med mer enn minimum iflg intensjonsavtalen.
4. Å øke antallet vil kunne gi en mulighet for å kumulere flere fra hvert enkelt parti. Dette vil kunne sikre en fordeling av mandater fra de to tidligere kommunene. Dette må ses som et partipolitisk ansvar, men arbeidsgruppen mener vi må legge til rette for muligheten.
5. Kommunestyret har mange roller, og nærhet til, og kunnskap om samfunnet, både geografisk, tjenestemessig, og til utfordringer og utviklingsmuligheter sikres bedre med flere representanter.
6. Innbyggere bør føle at de fremdeles har nærhet til beslutningstakerne

Over listes det opp mange årsaker til at kommunestyret bør være stort. Så hvorfor stoppet vi på 37?

1. Store kommunestyrer kan føre til uoversiktlige og tungroddede beslutningsprosesser.
2. Gruppas representanter i begge kommunene føler at de har nok representanter i dag, og at det kunne ha vært redusert ut fra antallet innbyggere i dagens kommuner.
3. Etter kommuneloven trenger vi å være 27 representanter for kommuner mellom 10 000 og 50 000 innbyggere. 37 er godt over dette minimumet mener vi.
4. Ved økt bruk av frikjøp, vil vi ha mer politisk kapasitet selv om det ikke er så mange flere politikere. Det vil gjøre at enkeltpolitikere og grupper får større muligheter og rom for å utøve sine oppgaver som folkevalgte, som igjen vil kunne skape synergieffekter for resten av kommunestyret.

Faktisk ble ikke debatten så lang, det var enighet i gruppen, om å innstille på 37 representanter. Dokumentasjonen fra tidligere sammenslåingsprosesser viser at det er sjelden at det øker så mye som vi legger opp til nå. Flere gruppemedlemmer mente at vi også bør redusere ved valg nummer to, noen mente kanskje til mindre enn 31. Debatten førte frem til den teksten som står i dagens innstilling, nemlig at en slik reduksjon bør vurderes av den nye kommunens første kommunestyre, ut fra de erfaringer de gjør seg. Det var enstemmig at dette var det vi ville gå for.

Vi har videre blitt enig om at formannskapet bør ha 9 medlemmer, men her var det dissens i gruppen, og Venstres representant ønsket 11. Hovedargumentene for 9 gikk på at formannskapet må ha en håndterlig størrelse, argumentet for å øke til 11 er å sikre at flere politiske partier blir representert.

Vi mener også at det må bli en økt andel frikjøp i den nye kommunen, og at denne også må komme opposisjonen til gode. Frikjøp vil gjøre at aktiviteten kan heves, uten at apparatet blir for stort og uoversiktlig.

Den politiske strukturen henger tett sammen med disse spørsmålene. Vi har gjort følgende vedtak i gruppen:

Det foreslås at administrasjonen utreder hvilken politisk struktur som vil være mest hensiktsmessig i den nye kommunen. En evaluering av dagens eksisterende modeller i Eide og Fræna bør inkluderes.

Formannskap, politisk struktur, samt ordning med grendautvalg, kommer som egen sak i høst.

Oppsummert er bakgrunnen for innstillingen på 37 medlemmer som følger:

Stort nok til at vi legger til rette for geografisk og demografisk fordeling, mangfold av grupper representert, nærhet til innbyggerne, bred partipolitisk representasjon, samtidig som det ikke blir tungrodd og uoversiktlig.

Forslag til vedtak ble enstemmig vedtatt.

Vedtak:

Det nye kommunestyret skal i første periode (2019 – 2023) bestå av 37 representanter. Deretter skal en reduisering i antallet representanter vurderes på nytt til andre valgperiode for den nye kommunen.

Behandling i Kommunestyret i Fræna - 28.06.2017

Fellesnemnda si tilråding ble enstemmig vedtatt.

Vedtak:

Det nye kommunestyret skal i første periode (2019 – 2023) bestå av 37 representanter. Deretter skal en reduisering i antallet representanter vurderes på nytt til andre valgperiode for den nye kommunen.

RS 30/17

PS 57/2017 Opprettelse av fellesnemnd etter stortingsvedtak om sammenslåing av Eide og Fræna kommuner

Prosjektleders tilråding:

Framlegges uten innstilling.

Behandling i Fellesnemnda Eide-Fræna - 13.06.2017

Saken ble tatt til orientering.

Vedtak:

Saka ble tatt til orientering.

Behandling i Kommunestyret i Fræna - 28.06.2017

Representanten Øyvind Iversen (H) satte frem følgende forslag også underskrevet av Inger Lise N Skogstad (Frp) og Kjell Lode (Krf):

Sten Jensen (Frp) blir erstattet av Johnny Varhol (Frp) som fast representant i Fellesnemnda. Forslaget ble enstemmig vedtatt.

Følgende forslag til medlemmer av Fellesnemnda ble lagt frem i møtet:

Fellesnemnda har følgende medlemmer:

1. Egil Strand, Eide (H) Leder
2. Eli Sildnes, Eide (H)
3. Terje Lyngstad, Eide (H)
4. Elise Fiske, Fræna (H)
5. Birgit Dyrhaug, Eide (SP)
6. Odd Arne Halaas, Eide (SP)
7. Tove Henøen, Fræna (SP) Nestleder
8. Trond Malmedal, Fræna (SP)
9. Kjell Arne Iversen, Fræna (SP)
10. Rune Strand, Eide (AP)
11. Kari Nergård, Eide (AP)
12. Jarle Ugelstad Klavenes, Eide (AP)
13. Jan Arve Dyrnes, Fræna (AP)
14. Sofie Elisabeth H Brekken, Fræna (AP)
15. Ragnvald Olav Eide, Eide (V)
16. Annhild Viken Sunde, Fræna (V)
17. Kjell Lode, Fræna (KRF)
18. Johnny Varhol (FRP)

Varamedlemmer for grupperingen SP, AP, SV og V i Fræna kommune er:

- Laila Nøsen (SV)
- Erling Hustad (SP)
- Arne Stavik (AP)
- Turid Magerøy (SP)
- Cecilie Buaas (AP)

Kjell Johan Berget (SP)
Per Bjørn Hokstad (SP)
Ottar Nerland (SP)
Hans Bjarne Tennøy (AP)
Elin Bjerkeset (SP)
Ole Håkon Havnes Farstad (SP)
Maria Austad (SP)

Varamedlemmer for grupperingen H, KRF og FRP i Fræna kommune er:

Jan Ove Breivik (H)
Nils Christian Harnes (KRF)
Inger Lise N Skogstad (FRP)
Sigrid Gjendem Fjærtøft (H)
Ingvar Hals (H)
Oddvar Myrseth (KRF)

Varamedlemmer for Høyre i Eide kommune er:

Stian Teistklubb
Charlotte Inderhaug
Ole Helge Nerland

Varamedlemmer for Arbeiderpartiet i Eide kommune er:

Arne Birger Silnes
Egil Ekhaugen
Birgit Leirmo
Kim Atle Kvalvåg

Varamedlemmer for Senterpartiet i Eide kommune er:

Finn Joralf Lyngstad
Kolbjørn Gaustad

Varamedlem for Venstre i Eide kommune er:

John Helge Strand

Forslaget ble enstemmig vedtatt

Vedtak:

Fellesnemnda har følgende medlemmer:

1. Egil Strand, Eide (H) Leder
2. Eli Sildnes, Eide (H)
3. Terje Lyngstad, Eide (H)
4. Elise Fiske, Fræna (H)
5. Birgit Dyrhaug, Eide (SP)
6. Odd Arne Halaas, Eide (SP)
7. Tove Henøen, Fræna (SP) Nestleder
8. Trond Malmedal, Fræna (SP)
9. Kjell Arne Iversen, Fræna (SP)
10. Rune Strand, Eide (AP)
11. Kari Nergård, Eide (AP)

12. Jarle Ugelstad Klavenes, Eide (AP)
13. Jan Arve Dyrnes, Fræna (AP)
14. Sofie Elisabeth H Brekken, Fræna (AP)
15. Ragnvald Olav Eide, Eide (V)
16. Annhild Viken Sunde, Fræna (V)
17. Kjell Lode, Fræna (KRF)
18. Johnny Varhol (FRP)

Varamedlemmer for grupperingen SP, AP, SV og V i Fræna kommune er:

- Laila Nøsen (SV)
- Erling Hustad (SP)
- Arne Stavik (AP)
- Turid Magerøy (SP)
- Cecilie Buaas (AP)
- Kjell Johan Berget (SP)
- Per Bjørn Hokstad (SP)
- Ottar Nerland (SP)
- Hans Bjarne Tennøy (AP)
- Elin Bjerkeset (SP)
- Ole Håkon Havnes Farstad (SP)
- Maria Austad (SP)

Varamedlemmer for grupperingen H, KRF og FRP i Fræna kommune er:

- Jan Ove Breivik (H)
- Nils Christian Harnes (KRF)
- Inger Lise N Skogstad (FRP)
- Sigrid Gjendem Fjørtoft (H)
- Ingvar Hals (H)
- Oddvar Myrseth (KRF)

Varamedlemmer for Høyre i Eide kommune er:

- Stian Teistklubb
- Charlotte Inderhaug
- Ole Helge Nerland

Varamedlemmer for Arbeiderpartiet i Eide kommune er:

- Arne Birger Silnes
- Egil Ekhaugen
- Birgit Leirmo
- Kim Atle Kvalvåg

Varamedlemmer for Senterpartiet i Eide kommune er:

- Finn Joralf Lyngstad
- Kolbjørn Gaustad

Varamedlem for Venstre i Eide kommune er:

- John Helge Strand

RS 31/17

PS 58/2017 Mandat for Fellesnemnda for nye Eide og Fræna kommune etter Stortingsvedtaket

Prosjektleders tilråding:

Mandat for Fellesnemnda nye Eide og Fræna kommune blir vedtatt slik det går fram av vedlagte dokument.

Behandling i Fellesnemnda Eide-Fræna - 13.06.2017

Forslaget til vedtak ble enstemmig vedtatt.

Vedtak:

Mandat for Fellesnemnda nye Eide og Fræna kommune blir vedtatt slik det går fram av vedlagte dokument.

Behandling i Kommunestyret i Fræna - 28.06.2017

I selve mandatet korrigeres sammensetning av Fellesnemnda etter vedtak i sak 57/2017. Sten Jensen (Frp Fræna) erstattes med Johnny Varhol (Frp Fræna).

Fellesnemnda si tilråding ble enstemmig vedtatt.

Vedtak:

Mandat for Fellesnemnda nye Eide og Fræna kommune blir vedtatt slik det går fram av vedlagte dokument med følgende endring:

Som medlem av Fellesnemnda erstattes Sten Jensen (Frp Fræna) med Johnny Varhol (Frp Fræna).

RS 32/17

PS 59/2017 Valg av revisor for Fellesnemnda Eide-Fræna

Tilråding:

Fellesnemnda vedtar at Kommunerevisjonen for Nordmøre og Romsdal IKS velges som revisor for fellesnemnda.

Behandling i Fellesnemnda Eide-Fræna - 07.02.2017

Tilråding til vedtak ble enstemmig vedtatt.

Administrasjonen har rettet til riktig navn på selskapet, fra Nordmøre og Romsdal IKS til Møre og Romsdal IKS (disse er nå sammenslått)

Vedtak:

Fellesnemnda vedtar at Kommunerevisjonen for Møre og Romsdal IKS velges som revisor for fellesnemnda.

Behandling i Kommunestyret i Fræna - 28.06.2017

Riktig navn på revisor for Fellesnemnda skal være Møre og Romsdal Revisjon IKS.

Tilrådinga fra Fellesnemnda ble enstemmig vedtatt.

Vedtak:

Fræna kommunestyre vedtar at Møre og Romsdal Revisjon IKS velges som revisor for Fellesnemnda.

RS 33/17

PS 60/2017 Oppnevning av partssammensatt utvalg etter stortingsvedtak om sammenslåing av Eide og Fræna kommuner

Tilråding:

Fra Fellesnemnda oppnevnes:

Blande representantene fra Eide kommune velges

Vara

1. Egil Strand (H)
2. Birgit Dyrhaug (SP)
3. Terje Lyngstad (H)
4. Odd Arne Halaas (SP)

Blande representantene fra Fræna kommune velges

Vara

1. Tove Henøen (SP)
2. Jan Arve Dyrnes (A)
3. Trond Malmedal (SP)
4. Sofie Elisabeth Hermann Brekken (A)

Behandling i Kommunestyret i Fræna - 15.06.2017

Saken ble trukket fra sakskartet da den skal til behandling i kommunestyret 28.06.2017.

Vedtak:

Saken ble trukket fra sakskartet da den skal til behandling i kommunestyret 28.06.2017.

Behandling i Kommunestyret i Fræna - 28.06.2017

Fellesnemnda si tilråding ble enstemmig vedtatt.

Vedtak:

Fra Fellesnemnda oppnevnes:

Blant representantene fra Eide kommune velges	1. Egil Strand (H)
Personlig vara	Terje Lyngstad (H)
	2. Birgit Dyrhaug (SP)
Personlig vara	Odd Arne Halaas (SP)
	3. Rune Strand (Ap)
Personlig vara	Ragnvald O. Eide (V)
Blant representantene fra Fræna kommune velges	1. Tove Henøen (SP)
Personlig vara	Trond Malmedal (SP)
	2. Jan Arve Dyrnes (Ap)
Personlig vara	Sofie Elisabeth Hermann Brekken (Ap)
	3. Elise Fiske (H)
Personlig vara	Kjell Lode (Krf)

Det skal velges 4 tillitsvalgte til partssammensatt utvalg. Personene som velges rapporteres til prosjektleder.

Møteprotokoll

Utval: Kommunestyret i Fræna

Møtestad: Kommunestyresalen, Rådhuset

Dato: 31.08.2017

Tidspunkt: 16:00

Følgjande faste medlemmer møtte:

Namn	Funksjon	Representerer
Sofie Elisabeth Brekken	Medlem	AP
Arne Stavik	Medlem	AP
Jan Arve Dyrnes	Medlem	AP
Per Bjørn Hokstad	Medlem	AP
Cecilie Kristengård Buaas	Medlem	AP
Hans Bjarne Tennøy	Medlem	AP
Laila Andersen Nøsen	Medlem	SV
Erling Hustad	Medlem	SP
Kjell Arne Iversen	Medlem	SP
Eldrid Mordal Sollid	Medlem	SP
Ottar Nerland	Medlem	SP
Tove Hønen	Medlem	SP
Trond Malmedal	Medlem	SP
Turid Anette Lyngstad Magerøy	Medlem	SP
Kjell Johan Berget	Medlem	SP
Elin Bjerkeseth	Medlem	SP
Ole Håkon Havnes Farstad	Medlem	SP
Kjell Løde	Medlem	KRF
Oddvar Myrseth	Medlem	KRF
Nils Christian Harnes	Medlem	KRF
Annhild Viken Sunde	Medlem	V
Øyvind Panzer Iversen	Medlem	H
Sigrid Gjendem Fjortoft	Medlem	H
Ingvar Hals	Medlem	H
Elise Fiske	Medlem	H
David Andre Dypvik Bruun	Medlem	H
Sigmund Rødal	Medlem	FRP
Johnny Varhol	Medlem	FRP
Inger Lise Skogstad	Medlem	FRP

Følgjande medlemmer hadde meldt forfall:

Namn	Funksjon	Reprenterer
Marie Olise Austad	MEDL	SP
Jan Ove Breivik	MEDL	H

Følgjande varamedlemmer møtte:

Namn	Møtte for	Reprenterer
Synnøve Valle	Marie Olise Austad	SP
Leonhard Gjendem	Jan Ove Breivik	H

Merknader

Moteinnkalling til dagens møte, samt protokoll frå møte 28.06.17 ble godkjent

Interpellasjon ble behandlet før de politiske sakene

Orienteringer

- Status kommunesammenslåing v/ prosjektleder Anne Thorsrud
- Tøndergård skole og ressurscenter IKS v/ Aud Malmedal

RS 34/17

Spørrehalvtimen

Spørsmål fra Kjell Arne Iversen (SP):

Viser til heimesida til Fræna kommune, der kommunen den 13.07.2017 lyser ut 6 eineboligtomter i Korsmyra i Bud. Det ein reagerer på er kvm. prisen som er kr 1080 pr kvm, noko som eg synest er heilt urimeleg høgt. Prisen i Dalelia er vel 600 kroner pr kvm. vel halvparten av det ein må betale i Korsmyra. Er det mogeleg for oss folkevalde å få innsyn på korleis denne prisen pr kvm. vert fastsett, gjerne med alle tall som vert lagt til grunn og antall kvm.

Svar fra ordfører:

Boligtomtene på Korsmyra i Bud, som kommunen nå har lagt ut for salg, har en høy pris. Dette skyldes i hovedsak følgende forhold:

- Det er relativt få tomter som legges ut for salg i denne runden. Selv om infrastrukturkostnader deles på alle tomtene i feltet (både de som nå er salgsklare og de som er planlagt opparbeidet i senere byggetrinn), vil stegvis utbygging naturlig nok medføre kostnader som påvirker salgsprisen
- Kostnader knyttet til arkeologiske undersøkelser
- Kostnader knyttet til ekspropriasjonssak som kommunen måtte iverksette overfor en av grunneierne
- Kostnader knyttet til Skarevegen (oppgradering av ledningsnett, vegbredde og lys)

Også boligtomtene på Korsmyra selges til kostpris. Kostprisen framkommer som følger:

Spesifikasjon av kostnadsposter	Kostnad
Opparbeiding	10.100
Prosjektoppfølgning, kontroll, gebyrer	200
Andel Skarevegen	300
Prosjektering	400
Grunnkjøp	2.200
Regulering	200
Ekspropriasjonskostnader	200
Arkeologiske undersøkelser	1.700
Samlede kostnader (1.000 kr)	15.300
Salgbart areal, kvm.	14 200
Pris pr. kvm (kr)	1 077
Pris pr. kvm. (avrundet) (kr)	1 080

Spørsmål fra Sigrid Gjendem Fjørtoft (H):

Jeg er blitt gjort kjent med at det fra Fræna kommune er utsendt tilbud om grunnkjøp til eiere av gnr. 46, bnr. 6, 7 og 12, hhv eid av Ann Ingunn Kvitberg, Norvald Furesund og Knut Groven. Til sammen er arealet på 57.000 m² i Elnesvågen sentrum til en tilbudt pris av kr 60,- pr m², samlet pris på grunnkjøpet er kr 3.420.000. Brevene er datert den 15.6.2017 og frist for tilbakemelding fra grunneierne var innen uke 30/2017, dvs. ut juli måned. Kopier fra innsyn er vedlagt.

Kan administrasjonen forelegge hvilke politisk vedtak som ligger til grunn for disse tilbudene? Hvis grunneierne vedtar tilbudene så tolker jeg det slik at Fræna kommune er juridisk bundet av tilbudet. I tilfelle hvor skal pengene tas fra? Det må vel også forventes at strategiske beslutninger om hvor de kommunale boligfelt skal ligge skal politisk behandles. I brevene er det vist til at kartutsnitt er vedlagt, dette finner jeg ikke på innsyn. Ber om redegjørelse for overnevnte sak.

Svar fra ordfører:

Arbeidet med Tettstadprogrammet er i gang. Et viktig element i utviklingen av Elnesvågen, vil være å sikre tilgang på nye, sentrumsnære boligområder.

Rådmannen og kommuneadministrasjonen arbeider selvsagt med denne delen av utviklingsprosjektet, og i den forbindelse er det naturlig å sondere hvilke muligheter som finnes. På rådmannens initiativ, har kommunen kontaktet de tre nevnte grunneierne for å undersøke interessen for eventuelt salg av tomtegrunn. Kommunen har orientert om det gjeldende prisnivået.

I gjeldende kommuneplan, er det aktuelle området avsatt til boligformål. Rådmannen har dermed et politisk vedtatt planverk som grunnlag i denne saken.

Dersom grunneierne responderer positivt, vil rådmannen utarbeide sak for politisk behandling. Det som så langt er klart, er at noen av dem som er kontaktet stiller seg positive til et eventuelt salg, men at prisleiet som er orientert om i brevene, ikke vurderes som tilfredsstillende av selger.

Når det gjelder de konkrete henvendelsene til grunneierne, burde der eksplisitt fremkommet at eventuelt kjøp vil kreve politisk vedtak. Dette vil en for ettertiden sikre bedre rutine for. Kommunen er ikke juridisk bundet av den henvendelsen som er gjort til grunneierne.

Spørsmål fra Elise Fiske (H):

Innbyggere forteller om mørke gater i Dalelia/Hauglia. Høsten har begynt å slå rot og uten at gatelysa er på, blir det veldig mørkt om man skal ta seg en kveldstur. Skal lysene være avskrudd nå? Og i så fall, når skal lysene skrues på igjen?

I forbindelse med bygging av Sentervegen har kommunen kontakt med grunneierne om kjøp av grunn.

Vi er gjort kjent med at gruppelederen i Senterpartiet har informert en innbygger om at det er blitt inngått en avtale med en av grunneierne. I protokoll fra kommunestyremøte 11.05 står det følgende «Kommunen vil stille med alternativ bustad til disposisjon for Haukaas».

Er det inngått en avtale med Haukaas, i så fall når ble den inngått?

Et det satt forutsetning om politisk behandling?

Hva er alternativ bopel?

I forbindelse med et annet av tilbudene om kjøp av grunn til Sentervegen, har vi fått opplysninger som tilsier at dette kun er kommunisert til grunneiers representant via SMS. Hva er årsaken til at tilbudet kommuniseres på denne måten, og hvordan håndteres dette i fht. arkiveringsrutiner?

Tilbudene om grunnverv er gitt til grunneierne uten at det i kommunikasjonen er tatt forbehold om politisk behandling. Finnes det et politisk vedtak hvor midlene bevilges, eller ligger et slik erverv innenfor delegasjonsreglementet?

Svar fra ordfører:

Vedr. gatelys:

Fræna Kommune har - som tidligere, også i år hatt sommerslukking av gatelysene frem til skolestart. Nå er der igjen ordinær vegbelysning.

Under Nordsjøfestivalen har kommunen gatebelysningen slått på, og dette kan være en årsak til at noen reagerer når de så forsvinner igjen etter festivalen.

Vedr. eiendom i Sentervegen:

Det er inngått avtale med selger av eiendommen. Kontrakten ble underskrevet med kommunen som kjøper 13.07.2017.

Saken skal ikke behandles politisk siden nødvendige politiske vedtak allerede foreligger i gjeldende reguleringsplan for området og i budsjettvedtak. Saken er heller ikke av prinsipiell karakter.

Rådmannen er i delegeringsreglementet pkt. 7.1, 7.2 og 7.7 gitt nødvendige fullmakter.

Saken er behandlet i administrativt utvalg siden kjøpesummen overstiger kr. 500.000,-. Administrativt utvalg er sammensatt av rådmann, økonomisjef og kommunalsjef.

Kommunen hadde flere ledige boliger som selger fikk tilbud om. Selger valgte å flytte inn i en ledig omsorgsleilighet i underetasjen på Fræna Sjukeheim og Omsorgssenter.

Da taksten på eiendommen ble kjent, var grunneiers representant på ferie i Sverige, og ville ikke være tilbake i Elnesvågen den påfølgende uken. Etter avtale med vedkommende, ble en enig om å kommunisere taksten via SMS.

SMS'en var kun en orientering til grunneiers representant om at takst en var ferdig fra takstmannens side, og summen på denne.

Dette er ikke normal prosedyre, men ble – ref. ovennevnte, gjort i samråd og forståelse med selgers representant.

Generelt sett skal informasjon som er arkivverdig ikke kommuniseres vha. SMS. Det er likevel mulig å arkivere SMS'er ved så foreta en såkalt skjermdump, og overføring til dokument som kan lagres. I denne saken var det kun takstopplysninger som ble kommunisert, og denne informasjonen har kommunen arkivert på annen måte.

Spørsmål fra Elin Bjerkseth (SP):

Vil gjerne ha en orientering vedrørende utbygging av Jendem og Sylte skoler. Hva er status?

Svar fra ordfører:

Sylte skole:

Arbeidet med forprosjektering nærmer seg slutten. I den senere tid er foreliggende tegninger drøftet med tilsatte på skolen, tillitsvalgt og verneombud. Plan- og byggenemnda blir holdt løpende orientert. Nemndas medlemmer har også kommet med konkrete innspill i prosessen. Videre blir det hver 14. dag avholdt drøftingsmøter mellom arkitektfirmaet Streken (prosjekterende), NorConsult og Fræna kommune.

Parallelt har kommunen gjennomført forhandlinger om grunnkjøp på sørsiden av eksisterende skolebygg. Dette vil bli fremmet som egen sak.

Jendem skole:

Som tidligere orientert om, er arealbehovet større enn tidligere antatt. Prosjektledelsen har i samarbeid med arkitektfirmaet arbeidet for å få frem løsninger som gir arealbesparelser, men samtidig er forsvarlig driftsmessig.

Forprosjektet fremmes for politisk behandling samtidig med utbyggingen av Sylte skole.

Også for utbyggingen av Jendem skole vil det være nødvendig å foreta grunnkjøp. Det er her snakk om kjøp av grunn fra to grunneiere. Egen sak vil bli fremmet om dette.

Prosjektledelsens arbeidsmål er å legge frem forprosjektet til orientering i PLØK den 5. oktober.

Etter at PLØK har behandlet saken går denne videre til kommunestyret den 19. oktober.

For begge prosjektene er det viktig å få til gode og funksjonelle løsninger og samtidig ha et sterkt fokus på økonomi.

Ordførerens svar på interpellasjon

Her er det lagt ned et helt stykke arbeid, og dette synes jeg var et meget bra innspill. Friluftsliv og Reiseliv går hånd i hånd, og er et viktig arbeid både for folkehelse og for næringsutvikling. I intensjonsavtalen for «Hustadvika kommune» står det som et av hovedpunktene for en bærekraftig og sterk kommune følgende:

- * *Utvikle en sterk reiselivskommune regionalt, nasjonalt og internasjonalt*

Videre står det:

«Den nye kommunen har et stort potensial i å videreutvikle reiselivsnæringen. Nasjonal turistveg fra Bud-Kårvåg er et av de mest besøkte turistmålene i Norge. Her har vi også blant annet viktige aktører som dykkersenteret på Strømsholmen, Bud og Ergan Kystkultursenter. Et samarbeid mellom landbruksnæringen og reiselivet kan også gi muligheter for å utvikle nye produkter. Matopplevelser med fokus på kortreiste råvarer blir stadig viktigere i reiselivssammenheng og den nye kommunen bør søke å være med i prosjekt om matturisme i M&R Fylke.»

Jeg mener derfor at Fræna og Eide bør få laget en masterplan for reiseliv for «Hustadvika kommune». Det kan søkes offentlige midler til å utvikle denne. Eks. Geiranger har fått 2 millioner til å lage en masterplan for reiseliv og er i full gang med denne. En felles reiselivsplan kan være et veldig godt virkemiddel for å skape en felles identitet for innbyggerne i «Hustadvika kommune».

Ordføreren i Eide og ordføreren i Fræna får Prosjektleder i «Hustadvika kommune» til å fremme en sak for Fellesnemnda, slik at det settes ned en arbeidsgruppe som skal jobbe med Turisme og friluftsliv i den nye kommunen. Deltakerne trenger ikke å være medlemmer av Fellesnemnda tenker jeg.

Representanten Arne Stavik (A) fremmet slikt forslag til vedtak:

Fræna kommunestyre sluttar seg til intensjonane i interpellasjonen og bed Fellesnemnda ta opp saka og sette ned ei prosjektgruppe

Ved votering ble forslaget enstemmig vedtatt:

Vedtak

Fræna kommunestyre sluttar seg til intensjonane i interpellasjonen og bed Fellesnemnda ta opp saka og sette ned ei prosjektgruppe

Fra administrasjonen møtte:

<u>Namn</u>	<u>Stilling</u>
Anders Skipenes	Rådmann
Arild I. Kjersem	Kommunalsjef
Odd-Eirik Bergheim	Kommunalsjef
Kim-Ade Kvalvåg	Skolefaglig rådgiver
Elisabeth S. Mathisen	Uvalgsekretær

Underskrift:

Representantene Elise Fiske (H) og Kjell Lode (Krf) ble enstemmig valgt til å skrive under møteprotokollen sammen med ordfører Tove Henøen.

Vi stadfester med underskriftene våre at det som er fort i møteprotokollen, er i samsvar med det som var vedtatte på møtet.

Sakliste

Saksnr utval	Innhold	Ikkje offentleg	Arkiv- saksnr
PS 61/2017	Boligsosial handlingsplan 2017 - 2020		2017/1217
PS 62/2017	Fremtidig IKT-tilhørighet for Fræna kommune Referatsaker		2017/2232
RS 1/2017	Interpellasjon - Prosjekt friluftsliv og reiselivskommunen Hustadvika		2017/3273

PS 61/2017 Boligsosial handlingsplan 2017 - 2020

Rådmannens tilråding:

Kommunestyret vedtar «Boligsosial handlingsplan 2017 – 2020», og ber om at de økonomiske konsekvensene innarbeides i kommunens budsjett og økonomiplan.

Behandling i Plan- og økonomiutvalet i Fræna kommune - 17.08.2017

Ved votering ble rådmannens tilråding enstemmig vedtatt.

Vedtak

Kommunestyret vedtar «Boligsosial handlingsplan 2017 – 2020», og ber om at de økonomiske konsekvensene innarbeides i kommunens budsjett og økonomiplan.

Behandling i Kommunestyret i Fræna - 31.08.2017

Representanten Elise Fiske (H) fremmet forslag om å utsette saka

Vedtak

Et enstemmig kommunestyre vedtok å utsette behandlinga av saka.

RS 35/17

PS 62/2017 Fremtidig IKT-tilhørighet for Fræna kommune

Rådmannen si tilråding:

1. Fræna kommune seier opp medlemskapet sitt i IKT Orkidé innan 31.10.2017, og går ut av IKT Orkidé 31.12.2018.
2. Rådmannen får i oppgåve å peike ut ei forhandlingsgruppe som skal gjennomføre drøftingane med IKT Orkidé om avslutninga av medlemskapet.
3. Fræna kommune etablerer saman med Eide kommune ny felles IKT-funksjon som skal vere driftsklar 01.01.2019.
4. Det er ein føresetnad at Eide kommune fattar eit likelydande vedtak.

Behandling i Plan- og økonomiutvalet i Fræna kommune - 17.08.2017

Representanten Kjell Lode (Krf) fremmet slikt endringsforslag:

Nytt pkt 3

Fræna kommune etablerer saman med Eide kommune ny IKT- teneste saman med ROR IKT som skal vere driftsklar pr 01.01.19

Ved votering over Kjell Lodes endringsforslag falt dette mot 4 stemmer.

Ved votering over rådmannens tilråding ble denne enstemmig vedtatt

Vedtak

1. Fræna kommune seier opp medlemskapet sitt i IKT Orkidé innan 31.10.2017, og går ut av IKT Orkidé 31.12.2018.
2. Rådmannen får i oppgåve å peike ut ei forhandlingsgruppe som skal gjennomføre drøftingane med IKT Orkidé om avslutninga av medlemskapet.
3. Fræna kommune etablerer saman med Eide kommune ny felles IKT-funksjon som skal vere driftsklar 01.01.2019.
4. Det er ein føresetnad at Eide kommune fattar eit likelydande vedtak.

Behandling i Kommunestyret i Fræna - 31.08.2017

Representanten Kjell Lode (Krf) fremma slikt endringsforslag:

Nytt pkt 3.

Fræna kommunestyre etablerer saman med Eide kommune ny IKT- teneste saman med ROR IKT som skal vere driftsklar 01.01.19.

Det ble foretatt punktvis votering.

Punkt 1 i rådmannens tilråding ble enstemmig vedtatt

Punkt 2 i rådmannens tilråding ble enstemmig vedtatt

Ved votering over forlaget til nytt punkt 3 fra representant Kjell Lode (Krf) mot rådmannens tilråding ble rådmannens tilråding punkt 3 vedtatt mot 8 stemmer

Punkt 4 i rådmannens tilråding ble enstemmig vedtatt

Vedtak

1. Fræna kommune seier opp medlemsskapet sitt i IKT Orkidé innan 31.10.2017, og går ut av IKT Orkidé 31.12.2018.
2. Rådmannen får i oppgåve å peike ut ei forhandlingsgruppe som skal gjennomføre drøftingane med IKT Orkidé om avslutninga av medlemsskapet.
3. Fræna kommune etablerer saman med Eide kommune ny felles IKT-funksjon som skal vere driftsklar 01.01.2019.
4. Det er ein føresetnad at Eide kommune fattar eit likelydande vedtak.

Referatsaker

RS 1/2017 Interpellasjon - Prosjekt friluftsliv og reiselivskommunen Hustadvika

MØTEBOK

RS 36/17

MØRE OG ROMSDAL REVISJON IKS

Styre/råd/utvalg:	Møtested:	Møtedato:	Kl.:
Representantskapet	Kristiansund	15.06.2017	09.30-10.00

Sak 1: Åpning av møtet

Leder i representantskapet Egil Strand ønsket velkommen.

Sak 2: Registrering av deltakere/konstituering

Følgende møtte:

Møre og Romsdal

fylkeskommune:	30,4 %	Representant:	Jon Aasen
Molde:	12,1 %	Representant:	Torgeir Dahl
Kristiansund:	12,1 %	Representant:	Kjell Terje Fevåg
Vestnes:	3,8 %	Ingen	
Rauma:	3,8 %	Ingen	
Nasset:	2,3 %	Ingen	
Aukra:	3,0 %	Ingen	
Fræna:	4,6 %	Ingen	
Eide:	2,3 %	Representant:	Egil Karstein Strand
Averøy:	3,6 %	Representant:	Ingrid O. Rangnes
Gjemnes:	2,3 %	Representant:	Knut Sjemeling
Tingvoll:	3,0 %	Representant:	Peder Hanem Aasprang
Sunnadal:	3,8 %	Vara:	Ståle Refstie
Surnadal:		Representant:	Marit G. Langli
Rindal:	2,3 %	Representant:	ola T. Heggem
Halsa:	1,5 %	Ingen	
Smøla:	2,3 %	Ingen	
Aure:	3,0 %	Representant:	Ingunn Golmen

Fra styret: Styrets leder Per Ove Dahl og Heidi Blakstad Dahl

Fra administrasjonen: Daglig leder Veslemøy E. Ellinggard

Sak 3: Godkjenning av innkalling og sakliste

Innkalling og sakliste ble enstemmig godkjent.

Sak 4: Valg av møteleder og møtesekretær

Møteleder Egil Strand og møtesekretær Veslemøy E. Ellinggard ble enstemmig valgt

Sak 5: Valg av to representanter til å underskrive møteprotokollen sammen med møteleder

Ingunn Golmen og Kjell Terje Fevåg ble enstemmig valgt

Sak 6: Orientering om status i selskapet og utfordringer fremover ved styrets leder og daglig leder

Representantskapet tok den muntlige orienteringen til etterretning

Sak 7: Representantskapets praktisering av Offentlighetsloven

Det ble fattet følgende enstemmige vedtak i saken:

Innkallinger, sakspapirer og protokoller fra representantskapet er offentlige med mindre et dokument unntas offentlighet. Selve møtet er åpent med mindre møtet særskilte vedtar lukking.

Sak 8: Representantskapets del av Representantskapets og styrets årshjul

Det ble fattet følgende enstemmige vedtak i saken:

Representantskapets del av Representantskapets og styrets årshjul vedtas med følgende årlige møter i Representantskapet:

<i>Juni</i>	<i>Representantskapet behandler årsregnskapet, styrets årsberetning og revisors beretning.
Velger styre året etter valgår.</i>
<i>September</i>	<i>Representantskapet vedtar budsjett og økonomiplan.
Velger ny valgkomite i valgår.</i>

Sak 9: Årsregnskap

Årsregnskapet med styrets årsberetning og revisjonsberetning godkjennes

Sak 10: Eventuelt:

Det ble fremmet sak om å vedta styrehonorar for 2016.

Administrasjonen la frem hva som var avsatt i regnskapet:

Honorar for et halvt år kr 89 400 + ekstrahonorar for medgått tid ved opprettelse av selskapet kr. 42 000 til styrets leder og kr. 10 000 til nestleder. Arbeidsgiveravgift kommer i tillegg.

Styrehonorar inklusive tilleggshonorar som avsatt i regnskapet ble vedtatt som honorar for 2016.

Leder i representantskapet Egil Strand avsluttet møtet.

Vi bekrefter med våre underskrifter at møtebokens blader er ført i samsvar med det som ble bestemt på møtet.

Kristiansund N, 15.6.2017

Egil Strand

Ingunn Golmen

.....

Kjell Terje Fevåg

MØTEPROTOKOLL - STYRET

Møtedato: 26. juni 2017 kl. 10 00
 Møteleder: Torbjørn Rødstøl
 Sak nr: 01- 05/17

Fast medlem		Varamedlem		Kommune
Leder Torbjørn Rødstøl	X	Arne Høy		Rauma
Ove Medalen	X	Per Olav Eidseter		Neset
Frank Lien	X	Martin Louis Lyngstad		Molde
Knut Sjømøling	X	Heidi Høgset		Gjemnes
Martin Kjøpstad		Sivert Petter Dyrkorn		Vestnes
Bjørn Steinland	X	Liv Karin Meisal		Sunndal
Anita Øve Halås	X	Odd Magne Bolli		Eide
Øyvind Solem		Ingunn Hjelmås		Aukra
Ottar Nerland		Sigrid Gjendem Fjortoft		Fræna

X - møtte

June Fostervold møtte som representant fra de ansatte. Referent: Anny Sønderland

Kopi av protokoll: styremedlemmer, varamedlemmer, medlemskommunene, styreleder og daglig leder i Møre og Romsdal Revisjon IKS, Kontrollutvalgssekretariatet for Romsdal, tidligere ansatte i Kommunerevisjonsdistrikt 2.

Det var ingen merknader til innkallingen. Styreleder ba om at sak om valg av revisor også ble tatt opp.

SAK 01/17 GODKJENNING AV PROTOKOLL FRA FORRIGE MØTE

Styret gjorde slikt vedtak:

Protokoll fra møte 29.9.2016 godkjennes.

SAK 02/17 ÅRSMELDING 2016

Det ble påpekt noen mindre feil i årsmeldingen. Dette vil bli opprettet og nye årsmelding sendt ut.

Styret gjorde slikt vedtak:

Årsmelding 2016 godkjennes.

SAK 03/17 REGNSKAP 2016

Styret gjorde slikt vedtak:

Regnskapet for 2016 godkjennes.

SAK 04/17 ORIENTERING OM ARBEIDET MED AVVIKLING AV SELSKAPET

Møre og Romsdal Revisjon IKS har tilsett daglig leder og har tatt over ansatte og oppdrag fra 1.2.2017. Kommunerevisjonsdistrikt 2 er formelt avvikla som selskap.

Styreleder og konstituert daglig leder fikk i sak 11/16 fullmakt til å håndtere det økonomiske oppgjøret mellom selskapene. Utkast til avtale ble delt ut på møtet.

Det ble stilt spørsmål ved pensjonsforpliktelsene. Brev til kommunene datert 31.1.2017 «Budsjett 2017 for revisjon – pensjonsforpliktelser for tidligere ansatte» ble delt ut på møtet. De tidligere eierkommunene skal ta over ansvaret for pensjonsforpliktelsene for tidligere ansatte.

Det kom inn noen innspill og spørsmål knyttet til avviklingsregnskapet.

Det var diskusjon rundt egenkapitalen i KLP. Det ble gitt uttrykk for at om eierkommunene skulle ta over forpliktelsene, måtte de også ta over egenkapitalen. Det blir lagt til grunn at disse forholdene tas med i det økonomiske oppgjøret mellom selskapene, og evt. tas opp med eierkommunene.

SAK 05/17 VALG AV REVISOR

Det skal avlegges regnskap for 2017 og et avviklingsregnskap som skal styrebehandles. Styret valgte i sak 10/16 KOMREV3 som revisor for 2016. Siden etableringen av selskapet ble utsatt, er det behov for å videreføre avtalen evt. velge annen revisor.

Styret gjorde slikt vedtak:

Styreleder får fullmakt til å velge revisor.

RS 38/17

**KOMMUNEREVISJONSDISTRIKT 2
MØRE OG ROMSDAL**

ÅRSMELDING 2016

Selskapet – avvikling av selskapet

Kommunerevisjonsdistrikt 2 Møre og Romsdal ble etablert i 1993 ved sammenslåing av flere revisjonsheter, og eies av kommunene Molde, Vestnes, Rauma, Nesset, Sunndal, Gjemnes, Eide, Fræna og Aukra. Selskapet er hjemlet i § 27 i kommuneloven om interkommunalt samarbeid.

Selskapet har som oppgave å utføre lovpålagt revisjon i eierkommunene.

Sammenslåingen av Kommunerevisjonsdistrikt 2, Fylkesrevisjonen og Distriktsrevisjon Nordmøre IKS til Møre og Romsdal Revisjon IKS vil gi et nytt selskap som skal være revisor for 17 kommuner og fylkeskommunen. Etableringen har tatt lengre tid enn forventet.

Det ble først lagt opp til at Møre og Romsdal Revisjon IKS skulle etableres 1.7.2015, deretter 1.7.2016. Selskapet ble etablert 1.10.2016, men siden en kommune ikke hadde vedtatt selskapsavtalen, ble det en ytterligere utsettelse. Kommunerevisjonsdistrikt 2 fikk dermed et videre ansvar for oppdrag og ansatte. Møre og Romsdal Revisjon IKS ble registrert i Brønnøysundregistrene 2.1.2017. Virksomhetsoverdragelse skjedde fra 1.2.2017.

Ansatte i fylkesrevisjonen og ansatt hos Kommunerevisjonsdistrikt 2 ble samlokalisert i Julsundvegen 47 A i Molde 1.8.2016.

Kommunene i Kommunerevisjonsdistrikt 2 gjorde slikt likelydende vedtak 2016/våren 2017:

- Kommunerevisjonsdistrikt 2 Møre og Romsdal avvikles i det oppgavene ivaretas av Møre og Romsdal Revisjon IKS fra 1.10.2016 jf. kommunestyrets vedtak i sak 30/15 om å inngå som deltaker i Møre og Romsdal Revisjon IKS.

Sunndal kommune endret i sitt vedtak dato for avvikling i samsvar med faktisk oppstart av det nye selskapet.

Styret

Styret har hatt følgende medlemmer:

Faste medlemmer	Personlige varamedlemmer	Deltakerkommune:
Torbjørn Rødstøl, leder	Arne Hop	Rauma
Ove Medalen, nestleder	Per Olav Eidseter	Nesset
Frank Lien	Martin Louis Lyngstad	Molde
Knut Sjømæling	Heidi Hogset	Gjemnes
Martin Kjøpstad	Sivert Petter Dyrkorn	Vestnes
Bjørn Steinland	Lise Karin Meisal	Sunndal
Anita Øyen Halås	Odd Magne Bolli	Eide
Øyvind Solem	Inngunn Hjelmås	Aukra
Ottar Nerland	Sigrun Gjendem Fjørtoft	Fræna

Ansatte har møtt i styret med tillitsvalgt.

Styret har videreført sitt arbeid og fungerer som et avviklingsstyre. Det har i løpet av 2016 vært avholdt to møter i styret og ett i lønnsforhandlingsutvalget (telefonmøte). De sakene som har vært behandlet er blant annet budsjett, regnskap, lønnsforhandlinger og avviklingen av selskapet.

Styret godkjente via mail budsjett for 2017. (29.12.2016). Budsjettet for 2016 ble videreført i 2017 med en økning på 3 % inntil nytt selskap tar over. Dette for å sikre at forpliktelser, som lønn til de ansatte, blir ivaretatt.

Styreleder har hatt ekstra oppgaver knyttet til møter om virksomhetsoverdragelsen og avtale mellom nytt og gammelt selskap.

Personell

Selskapet hadde 9,5 stillinger i 1993. Reduksjon i antall ansatte har vært mulig pga at revisjonsarbeidet er lagt om til mer fokus på risiko- og vesentlighetsvurderinger, og at det er tatt i bruk elektroniske hjelpemidler i dokumentasjon og kommunikasjon. Dette har ført til høyere effektivitet i form av flere tjenester og lavere kostnader. De nye hjelpemidlene har også gitt en bedre kvalitet på arbeidet.

Det er lagt til grunn at selskapet skal ha seks ansatte. Ved utgangen av 2016 var det 5 ansatte og en stilling vakant. I sak 10/15 Budsjett 2016 framgår det at et tiltak for å kunne holde budsjettet er fortsatt å ha en stilling vakant. Det var videre en forutsetning i budsjettet for Møre og Romsdal Revisjon IKS at ansatte i Distriktsrevisjon Nordmøre skulle bistå våre kommuner.

Maria-Elis Henøen Hustad ble ansatt som regnskapsrevisor og tiltrådte 1.9.2016. Da daglig leder sluttet 1.7.2016, ble denne stillingen holdt vakant i påvente av etablering av nytt selskap. Konsekvensen har blitt merarbeid for de ansatte, og at noen oppgaver har blitt utsatt. Ansatte fra de andre enhetene har etter nyttår deltatt i arbeidet med revisjon for selskapets kommuner. Tidligere revisorer Sigmund Harneshaug og Ole Tønnesen har også bistått i arbeidet i 2017.

Anny Sønderland har siden 1.7.2016 vært konstituert som daglig leder i Kommunerevisjonsdistrikt 2 etter at daglig leder over flere år, distriktsrevisor Sigmund Harneshaug, gikk av med pensjon 1.7. 2016.

Selskapet har i hatt følgende ansatte i 2016: Sigmund Harneshaug, Einar Andersen, June Fostervold, Anne Oterhals, Maria-Elis Henøen Hustad og Anny Sønderland.

Revisjonsoppgaver

Kommunerevisjonsdistrikt 2 har utført regnskapsrevisjon, forvaltningsrevisjon og selskapskontroll med hjemmel i kommuneloven. I tillegg utfører selskapet ulike attestasjonsoppgaver.

Revisjonsberetning til kommunene sine regnskaper ble avgitt innen lovens frist som er 15. april.

Noe av arbeidet med regnskapsrevisjon har i 2016 blitt utsatt til 2017 blant annet pga. sein etablering av nytt selskap.

Forvaltningsrevisjon

Overordna analyse og plan for forvaltningsrevisjon er utarbeidet for alle kommunene og disse er godkjent av kommunestyrene.

I 2016 ble det i tillegg levert 3 forvaltningsrevisjonsrapporter. Rapportene omhandlet temaene

- Barnevern. Rauma kommune.
- Samhandlingsreformen. Eide kommune

- Kommunens økonomiske situasjon innen helse og omsorg - styring og rapportering. Molde kommune.

Arbeidet med de to første rapportene ble gjennomført i 2015.

Det er gjennomført oppfølging av tidligere forvaltningsrevisjonsrapporter og rapportert til kontrollutvalgene.

Selskapskontroll

Overordna analyse og plan for selskapskontroll er utarbeidet for alle kommunene og disse er godkjent av kommunestyrene.

Kvalitetskontroll

Det ble gjennomført kvalitetskontroll i revisjonsenheten fra Norges Kommunerevisorforbund (NKRF) høsten 2016. Kontrollen var knyttet til regnskapsrevisjon i en kommune og gjennomgang av to forvaltningsrevisjonsrapporter. Det ble ikke avdekket vesentlige feil. Det ble gitt merknader til forvaltningsrevisjon, og revisjonen har iverksatt forbedringstiltak på disse områdene.

Økonomi

Kommunene faktureres med et fastbeløp på kr 100 000 og resten etter innbyggertall.

Oversikt over fakturerte kostnader til revisjon per kommune i 1000 kroner.

År	Molde*	Fræna	Eide	Gjemnes	Vestnes	Rauma	Aukra	Neset	Sunddal*
2016	1 935	787	347	283	569	627	341	314	608
2015	1 879	764	337	275	552	609	331	305	590
2014	1 530	631	292	241	465	510	284	265	497
2013	1 409	587	277	232	436	481	269	254	470
2012	1 380	576	275	232	432	478	266	252	471
2011	1 483	621	289	245	463	514	278	272	507
2010	1 419	597	278	241	448	496	271	265	495
2009	1 360	577	274	237	434	483	265	259	482

*Kommunale foretak faktureres direkte.

I honoraret til den enkelte kommune inngår også kostnad for revisjon av kirkelig fellesråd/sokneråd samt enkelte andre selskap, legat og stiftelser. Denne praksisen vil det nye selskapet se på.

Kommunene vil bli fakturert for 11 måneder fra Møre og Romsdal Revisjon IKS i 2017 i samsvar med vedtatt budsjett 2017:

År	Molde	Fræna	Eide	Gjemnes	Vestnes	Rauma	Aukra	Neset	Sunddal
2017	1856	761	336	274	550	607	330	303	588

Kommunene skal ta over ansvaret for pensjon for tidligere ansatte. Det ble gjort et trekk på kommunenes betaling på 308 000 kroner for å ivareta disse forpliktelsene. Anslag for pensjonskostene for 2017 for kommunene er 600 000 kroner.

For januar 2017 er det tatt utgangspunkt i budsjett 2016 pluss 3 %. Januar 2017 er fakturert av Kommunerevisjonsdistrikt 2.

Økonomisk oversikt i 1000 kroner

	Regnskap 2016	Budsjett 2016	Regnskap 2015	Regnskap 2014
INNTEKTER				
Kommunene	5 816	5811	5 644	4 716
Selskaper	621	863	783	656
Andre inntekter	84	10		*642
SUM	6 521	6684	6 427	6 014
UTGIFTER				
Fast lønn	3 696	3925	3 998	3 855
Pensjon	911	1 093	554	1 242
Arbeidsgiveravgift	651	773	640	723
Andre utgifter	1352	893	780	860
SUM	6610	6684	5 972	6 680
Regnskapsresultat	- 89		455	-666

*bruk av fond

Inntektene i 2016 ble på 6,5 mill. kroner. Regnskapet viser i 2016 et merforbruk på kr 89 142.

Tabellen nedenfor viser postene med størst avvik i forhold til budsjettet i 2016.

Mindreforbruk lønn og sosiale utgifter	kr	558 000
- derav pensjonsandel KLP	kr	182 000
Merutgifter kjøp av varer og tjenester	kr	484 000
- derav kostnader til ikke avviklet ferie/avspasering	kr	363 000
Mindreinntekter andre salgs- og leieinntekter	kr	241 000

Andre utgifter

Under andre utgifter inngår også konsulentutgifter. Dette er 1/3 av utgifter til ekstern prosessleder for etablering av Møre og Romsdal Revisjon IKS.

Under andre utgifter er bokført kr 363 000 til ikke avviklet ferie og timer til avspasering. Det har ikke vært praksis i selskapet å avsette som påløpt kostnad lønn for ikke avviklet ferie og fleksitid. Det er ulik praksis på dette området. I forbindelse med avvikling og overgang til nytt selskap ble disse kostnadene avsatt og vil etter avtale bli overført det nye selskapet. Disse kostnadene er ikke budsjettet i 2016. For januar 2017 er tilsvarende kostnader beregnet til kr 45 235.

Dekning av tidligere merforbruk

Det ble i 2016 budsjettet med dekning av tidligere merforbruk på 100 000 kroner. Merkostnader på kr 363 000 ikke avvikla ferie og avspasering gjorde at selskapet ikke klarte å dekke tidligere underskudd som planlagt. Merforbruket er på kr 131 535 fra 2014 og kr 89 141 fra 2016, i alt **220 677 kroner** per 1.1.2017.

Kr 220 677 må dekkes inn i avviklingsregnskapet 2017. Det er forskuttert utgifter for Møre og Romsdal Revisjon IKS som skal refunderes. Endelig avviklingsregnskap vil bli lagt fram.

Kommunestyrene i Kommunerevisjonsdistrikt 2 gjorde slikt likelydende vedtak 2016/våren 2017:

- Overskudd/underskudd i Kommunerevisjonsdistrikt 2 fordeles på eierkommunene etter fordelingsnøkkel som tilsvarende størrelsen på det årlige tilskuddet den enkelte kommune betalte i 2016.

Avtale om virksomhetsoverdragelse

Det er utarbeidet en avtale mellom Kommunerevisjonsdistrikt 2 og Møre og Romsdal Revisjon IKS knyttet til virksomhetsoverdragelsen. Dette gjelder i første rekke det økonomiske oppgjøret mellom selskapet. Styreleder og konstituert daglig leder fikk av styret fullmakt til å inngå slik avtale.

Arbeidsmiljø og likestilling

Det har vært utskifting av medarbeidere. Erfarne regnskapsrevisorer har gått av med pensjon i 2016 og 2015. Dette i tillegg til vakanser og utsatt etablering av nytt selskap har ført til stort arbeidspress og ekstraarbeid. Utviklings- og systemarbeid har blitt satt på vent i påvente av det nye selskapet. De ansatte er opptatt av å levere tjenester til god kvalitet. Tilstrekkelig personellressurser og et større fagmiljø vil blant annet bidra til dette.

Sykefraværet er lavt og det er registrert 29 dager i 2016, mot 40 dager i 2015 og 19 dager i 2014.

Styresammensetningen i selskapet tilfredsstiller ikke kravene til minst 40 % representasjon fra hvert av kjønnene. Selskapet praktiserer lik lønn og øvrige arbeidsbetingelser uavhengig av kjønn.

Molde 21.6.2017
Anny Sønderland

OS 15/17

Bokmål | Nynorsk | Sámegiella | English

OFFENTLIG ELEKTRONISK POSTJOURNAL

En tjeneste fra Kultur- og ungdomsdepartementet

Dokument

Virksomhet	Fylkesmennene i Møre og Romsdal
Sak	Arkivverket - Tilsyn med dokumentasjonsforvaltning i kommunene
Dokumenttittel	Varsel om tilsyn med arkivforholdene i Fræna kommune
Saksnummer	2016/7688
Dokumentnummer	18
Dokumenttype	Innkommende
Avsender	Arkivverket
Mottaker	Fylkesmennene i Møre og Romsdal
Dokumentdate	Fri Jun 30 00:00:00 CEST 2017
Journaldate	Fri Jun 30 00:00:00 CEST 2017
Publisert i OEP	Tue Jul 04 09:01:34 CEST 2017
Unntaksgrunnlag dokument	
Kontaktpunkt	Tlf. 71 25 85 31 E post postmottak@fmrv.no

Fræna kommune

Tingplassen 1
6440 ELNESVÅGEN

Deres ref

Vår ref.
2017/12141 THOOVE

Dato
30.06.2017

Varsel om tilsyn med arkivforholdene i Fræna kommune

Riksarkivaren har som oppgave å føre tilsyn med arkivarbeidet i offentlige organ, jf. lov av 4. desember 1992 nr. 126 om arkiv (arkivloven) § 7. I dette ligger at Riksarkivaren ved seksjon for Dokumentasjonsforvaltning kan foreta tilsynsbesøk hos den enkelte virksomhet.

Vi varsler med dette at vi vil føre tilsyn med Fræna kommune 24.8.17 (kl. 10-15.00).

Hensikten er å kontrollere at arkivforholdene i kommunen er i tråd med arkivloven og dens forskrifter om sikring og tilgjengeliggjøring av arkivene. Tilsynet vil ha fokus på rutiner for arkivdanning, saksbehandlingssystemer og fagsystemer. I tillegg vil vi føre tilsyn med rutiner, ordninger og lokaler for eldre og avsluttede arkiver samt bortsettingsarkiver.

Praktisk gjennomføring av tilsynet

Innledningsvis ønsker vi å møte leder med overordnet ansvar for arkivtjenesten, det vil si rådmann, samt arkivleder. Dersom det er andre medarbeidere som har særskilte ansvarsområder i tilknytning til arkivarbeidet, er det ønskelig at disse også deltar, enten under oppstarten og/eller senere i programmet. Vi ber også om et møte med en ansatt i barnevernstjenesten om arkivdanningen for dette virksomhetsområdet.

Før tilsynet trenger vi å få tilsendt gjeldende arkivplan (eventuelt lenke dersom denne finnes på arkivplan.no) inkludert arkivrutiner og relevante instruksjoner. Vi ber i tillegg om at det foretas søk i sak-/arkivsystemet og at det gis en oversikt over de interkommunale samarbeidene kommunen deltar i. Vedlagte følger skjema for søk i sak-/arkivsystemet og interkommunale samarbeid. Vi ber om at dette sendes elektronisk som vedlegg til en e-post **senest 31.7.17**, slik at vi kan sette oss inn i materialet før besøket.

Vi kommer tilbake med et mer detaljert forslag til agenda for tilsynet og tar gjerne imot innspill om punkter som bør tas opp. Vi minner om at kommunen er forpliktet til å gi Arkivverket alle opplysninger som gjelder arkivforhold. Dette gjelder uavhengig av taushetsplikten, jf. arkivlovens § 8.

Etter tilsynet vil det bli laget en rapport. Fræna kommune får oversendt et utkast for kommentarer før endelig versjon utarbeides.

Med hilsen

Kjetil Reithaug e.f.
fagdirektør

Thomas Øverby e.f.
arkivar

Dette brevet er godkjent elektronisk, og har derfor ingen håndskrevet signatur.

Kopi til:
Fylkesmannen i Møre og Romsdal Fylkeshuset 6404 MOLDE

OS 16/17

Bokmål | Nynorsk | Sámegiella | English

OFFENTLIG ELEKTRONISK POSTJOURNAL

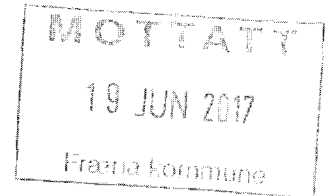
En tjeneste fra Kontroll- og budstyreinspektatet

Dokument

Virksomhet	Fylkesmennene i Møre og Romsdal
Sak	Tilsyn med Fræna kommune som barnefagmyndighet
Dokumenttittel	Fræna kommune - avslutning av tilsyn
Saksnummer	2016/5018
Dokumentnummer	8
Dokumenttype	Utgående
Avsender	Fylkesmannen i Møre og Romsdal
Mottaker	Fræna kommune
Dokumentdato	Thu Jun 15 00:00:00 CEST 2017
Journaldato	Fri Jun 16 00:00:00 CEST 2017
Publisert i OEP	Mon Jun 19 13:25:54 CEST 2017
Unntaksgrunnlag for dokument	
Kontaktpunkt	Tlf. 71 25 85 31 E.post postmottak@fmmr.no

Fræna kommune
Kommunehuset
6440 Elnesvågen

UNNTATT OFFENTLIGHET

Fræna kommune - avslutning av tilsyn

Fylkesmannen i Møre og Romsdal har i perioden fra 26.08.2016 og frem til dags dato ført tilsyn med Fræna kommune som barnehagemyndighet.

Fylkesmannen ga i endelig tilsynsrapport datert 07.04.2017 frist for Fræna kommune til å rette lovbruddet som ble avdekket i tilsynet og gi tilbakemelding til Fylkesmannen, jf. kommuneloven § 60 d. Fristen var 26.05.2017.

Kommunens tilbakemelding om retting av lovbruddet

Fylkesmannen har mottatt kommunens tilbakemelding datert 19.04.2017.

Fylkesmannen har vurdert kommunens tilbakemelding og finner det sannsynliggjort at lovbruddet i tilsynsrapporten er rettet.

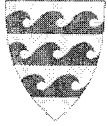
Tilsynet anses avsluttet

Fylkesmannen tar kommunens erklæring til etterretning. Tilsynet med Fræna kommune anses med dette som avsluttet.

Med hilsen

Silje Veronika Reinaas (e.f.)
fagkoordinator

Dokumentet er elektronisk godkjent og har ingen signatur.

KONTROLLUTVALGET I FRÆNA KOMMUNE

MØTEPROTOKOLL

Møte nr: 3/17
Møtedato: 24.5.2017
Tid: kl. 09.00 – kl. 11.15
Møtested: Formannskapssalen 2.etg., Fræna kommunehus
Sak nr: 14/17 – 18/17
Møteleder: Lisbeth Valle, nestleder (Sp)
Møtende medlemmer: Leif Johan Lothe (Ap)
Ann Helen Rødal Dalheim (Uavh.)
Forfall: Inge Kvalsnes (Krf)
Ingvar Hals (H)
Ikke møtt: Ingen
Møtende vara: Ole Per Nøsen (Sp)
Fra sekretariatet: Jane Anita Aspen, daglig leder
Fra revisjonen: June Beøy Føstervold, regnskapsrevisor
Hilde Myrvang, regnskapsrevisor
Einar Andersen, forvaltningsrevisor
Av øvrige møtte: Tove Henøen, ordfører
Anders Skipnes, rådmann
Ole Rødal, økonomisjef
Odd-Erik Bergheim, kommunalsjef

Nestleder ønsket velkommen og ledet møtet.

Det framkom ingen merknader til innkallingen. Det ble fremmet forslag om en ekstra orienteringssak OS 14/17 og en ekstra sak 18/17. Innkalling og sakliste med denne endringen ble godkjent.

TIL BEHANDLING:

UTV. SAKSNR. TITTEL

PS 14/17	GODKJENNING AV PROTOKOLL FRA MØTE 4. APRIL 2017
PS 15/17	REFERAT OG ORIENTERINGER
PS 16/17	FRÆNA KOMMUNE – ÅRSREGNSKAP FOR 2016
PS 17/17	OPPFØLGINGSLISTE
PS 18/17	EVENTUELT

- RS 15/17 **Kontrollutvalget – Årsmelding for 2016**
 Protokoll fra Fræna kommunestyre 30.03.2017, sak PS 18/2017.
- RS 16/17 **Hvordan vurdere vedlikehold og prinsipp for når og hvordan bygg skal vedlikeholdes**
 Protokoll fra Fræna kommunestyre 30.03.2017, sak PS 20/2017.
- RS 17/17 **Retningslinjer for salg og kjøp av fast eiendom**
 Protokoll fra Fræna kommunestyre 30.03.2017, sak PS 22/2017.
- RS 18/17 **Nytt tomtetildelingsreglement i Fræna kommune og endrede rutiner – bearbeidet etter tilbakesending fra KS**
 Protokoll fra Fræna kommunestyre 30.03.2017, sak PS 23/2017.
- RS 19/17 **Saker fra fellesnemnda som krever likelydende vedtak i kommunestyrene i Eide og Fræna**
 Protokoll fra Fræna kommunestyre 30.03.2017, sak PS 33/2017.
- RS 20/17 **Tilsyn med Fræna kommune som barnehagemyndighet – Endelig tilsynsrapport**
 Tilsynsrapport fra Fylkesmannen.
 Sekretær viser til at det i rapporten gis 1 pålegg om retting med frist 26.5.2017. Dette er at kommunen ved godkjenning må kontrollere at vedtektene er i samsvar med minimumskravene i loven. Når tilsynet ble foretatt av fylkesmannen, så ble det avdekket ganske mange flere lovbrudd. Fylkesmannen har ikke gitt pålegg knyttet til de andre lovbruddene, da kommunen har endret rutiner eller praksis etter tilsynet ble gjennomført. Møteleder Lisbeth Valle sier at det ser ut til at disse lovbruddene hovedsakelig er knyttet til formaliteter og mangler ved vedtak, og i liten grad har påvirkning på tjenestetilbudet.
 Valle vektlegger at kontrollutvalget har hatt grundige diskusjoner om behovet for en full forvaltningsrevisjon på tjenestemråde, men ser ikke behovet for en slik forvaltningsrevisjon på det nåværende tidspunkt. Tilsynsrapporten viser at administrasjonen har tatt tak og bedret rutiner.
 Kontrollutvalget avventer fylkesmannens tilbakemelding etter lukking av avvik med frist 26.5.2017.
- RS 21/17 **Oppdragsansvarlig revisors vurdering av uavhengighet**
 Brev fra oppdragsansvarlig revisor, datert 21.04.2017.
- RS 22/17 **Protokoll fra styremøte i Kontrollutvalgsekretariatet for Romsdal, 4.5.2017.**

Orienteringssaker:

- OS 13/17 **Rapport fra kontrollutvalgets virksomhetsbesøk hos Fræna sjukeheim og omsorgssenter 4.april 2017**
- OS 14/17 **Forvaltningsrevisjonsrapport «Eiendomsforvaltning, anbudshåndtering og bygge- og anleggsledelse i Fræna kommune».**
 Forvaltningsrevisor Einar Andersen gir kontrollutvalget en statusoppdatering. Andersen opplyser at revisjonen er i avslutning av prosjektet, og har jobbet frem mot å ha prosjektet ferdig til et eventuelt kontrollutvalgsmøte 7. juni.
 Rådmannen har fått tilsendt et høringsutkast, men det gjenstår å avvikle høringsmøte. Revisjonen vil avklare tidspunkt for høringsmøte etter at det er avklart når neste kontrollutvalgsmøte blir avholdt.
 Kontrollutvalget gir uttrykk for at dersom det blir avviklet et kontrollutvalgsmøte i juni, så ønskes det at rapporten fremlegges i dette møtet.

Talberg, Sveinung

Fra: Talberg, Sveinung
Sendt: 20. april 2017 09:16
Til: Tove Henøen
Kopi: Ingvar Hals
Emne: PS 136/2016 Forvaltningsrevisjon av barnehagesektoren - drift og økonomi
Vedlegg: Tilsyn med Fræna kommune som barnehagemyndighet 13.10.2016.pdf

Viser til nevnte sak i Fræna kommunestyre den 14.11.2016 med følgende behandling og vedtak:

PS 136/2016 Forvaltningsrevisjon av barnehagesektoren - drift og økonomi

Kontrollutvalets innstilling:

Kommunestyret viser til redegjørelse fra rådmannen i brev av 15.03.2016 og 29.08.2016 samt meldt tilsyn fra Fylkesmannen.

Kommunestyrets vedtak om bestilling av forvaltningsrevisjon på barnehageområdet, drift og økonomi i sak PS 75/2015, blir på denne bakgrunn ikke iverksatt.

Behandling i Kommunestyret i Fræna - 17.10.2016

Ved votering ble saken enstemmig vedtatt utsatt til neste kommunestyremøte

Vedtak

Saken ble utsatt til neste kommunestyremøte

Behandling i Kommunestyret i Fræna - 14.11.2016

Representanten Arne Stavik (A) fremmet slikt forslag:

Saka vert utsett til etter rapport frå Fylkesmannen sitt tilsyn foreligg

Ved votering mellom kontrollutvalgets innstilling og representantens forslag ble forslaget vedtatt med 20 stemmer

Vedtak

Saka vert utsett til etter rapport frå Fylkesmannen sitt tilsyn foreligg

Nå foreligger endelig tilsynsrapporten fra Fylkesmannen (vedlegg). Kontrollutvalget sitt spørsmål er hvordan en skal forholde seg videre til vedtaket i kommunestyret etter at tilsynsrapporten foreligger:

1. Et alternativ er at kontrollutvalget vurderer innholdet i tilsynsrapporten og kommer med en anbefaling til kommunestyret.
2. Et annet alternativ er at ordføreren tar opp tilsynsrapporten direkte med kommunestyret uten kontrollutvalgets behandling.

Rådmannen legger vanligvis slike tilsynsrapporter frem som en orienteringssak for kommunestyret. Men det er vel ikke riktig å behandle en så viktig avgjørelse under en orienteringssak fra rådmannen? Dessuten er det rådmannen som er gjenstand for denne forvaltningsrevisjonen.

Kontrollutvalget skal ha førstkommande møter 24.5., 7.6. og 12.9. og kan behandle saken i ett av disse møtene om ønskelig.

Med hilsen

Sveinung Talberg

Rådgiver

Kontrollutvalgssekretariatet for Romsdal
Rådhusplassen 1
6413 Molde

Tlf 71 11 10 00 sentralbord
Tlf 71 11 14 52 direkte
Mob 991 60260
Epost sveinung.talberg@molde.kommune.no
postmottak@kontrollutvalgromsdal.no
Nettside kontrollutvalgromsdal.no

OS 17/17

HELSETILSYNET

Tilsyn med barnevern, sosial- og helsejenestene

Rapport fra tilsyn med sosiale tenester - tema økonomisk stønad- i NAV Fræna – Eide 2017

Adressa til verksemda: Fræna kommune
Rådhuset, 6440 ELNESVÅGEN

11.05.2017

Fylkesmannen i Møre og Romsdal

Fylkesmannen gjennomførte tilsyn med økonomisk stønad ved tilsynsbesøk i Fræna kommune/NAV Fræna-Eide 01.03 – 02.03.17. Førebels rapport ble sendt kommunen for uttale 15.03.17 og kommunen kom med tilsvaret innan fristen den 05.04.17.

Kommunen sine endringar er no arbeidd inn i denne rapporten. I tillegg har vi laga eit nytt lite kapittel 6 som handlar om korleis kommunen vil arbeide med å rette opp dei lovbrota som er gjort synleg i dette tilsynet.

Vi ber om at ei plan for dette blir sendt Fylkesmannen innan 27.05.17

Tilsynet blei varsla 23.11.16 og vi starta undersøkinga etter kvart som vi fekk tilsendt den dokumentasjonen vi bad om, dette i tillegg til det vi hadde frå før. Vi har undersøkt om NAV Fræna-Eide sørger for at tenesta økonomisk stønad blir utført i samsvar med aktuelle lovkrav slik at brukarane med rett til økonomisk stønad får dette.

Økonomisk stønad er omtalt som «samfunnet sitt siste sikkerhetsnett». For at det skal ligge føre rett til økonomisk stønad må den enkelte fullt ut ha utnytta alle reelle mogelegheiter til å forsørge seg sjølv ved arbeid, eigne midlar eller ved å gjere gjeldande trygderettar eller andre økonomiske rettgar. Kvar og ein har ansvar for å ta nødvendige skritt for å forsørge seg sjølv, gjennom arbeid eller på annan måte. Ein persons hjelpebehov skal likevel vurderast ut i frå noverande situasjon, og

vedkommande kan ha krav på stønad til andre økonomiske moglegheiter kan gjerast gjeldande.

Resultatet av tilsynet har ført til at Fylkesmannen konkluderer med følgende:

- Leiinga har ikkje, gjennom tilstrekkeleg styring og leiing, sørga for at «**henvendelsar**» som gjeld økonomisk stønad etter §§ 18 og 19 er handtert i tråd med lovverket

Dette er brot på sotjl. §§ 4, 5, 6, 17 jf. 41 jf. fvl. § 11. Vidare sotjl. § 41 jf. fvl. § 17 og sotjl. §§ 44 jf. fvl. §13-13e

- Leiinga har ikkje, gjennom tilstrekkeleg styring og leiing, sørga for at tenesta økonomisk stønad etter §§ 18 og 19 blir **opplyst og kartlagt** i tråd med lovverket

Dette er brot på sotjl. §§ 4, 5, 6, 41, 43 jf. fvl. § 17. Vidare sotjl. § 41 jf. fvl. § 11.d samt rundskrivet til sotjl. § 41 og § 43.

- Leiinga har ikkje, gjennom tilstrekkeleg styring og leiing, sørga for at det i saker som gjeld økonomisk stønad etter § 18 og 19 blir gjort **individuelle vurderingar og avgjerder** som er i tråd med lovverket

Dette er brot på Sotjl. §§ 4, 5, 6, 20, 21, 22, 41, 44 jf. fvl. §13-13e. Vidare sotjl §§ 41 og 43 jf fvl § 25.

Fylkesmannen ser at Fræna kommune i sine styringsdokument og sitt system har eit godt grunnlag til å handtere tenesta økonomisk stønad til sine innbyggjarar. Det er i tilsynet ikkje gjort synleg at styringsdokumenta og styringssystemet, i stor nok grad har blitt følgt opp og sikra i heile søknadsprosessen for handtering av tenesta økonomisk stønad.

Rapporten gjere greie for korleis vi har kome fram til denne konklusjonen gjennom følgende kapitel:

1. Tilsynets tema og omfang

2. Beskriving av faktagrunnlaget

3. Aktuelt lovgrunnlag for tilsynet

4. Vurdering av faktagrunnlaget opp mot aktuelt lovgrunnlag

5. Tilsynsmyndigheita sin konklusjon

6. Oppfølging av påpeikte lovbrøt

Vedlegg: Gjennomføring av tilsynet

1. Tilsynets tema og omfang

I tilsynet blei det undersøkt om kommunen ved sine styringsaktivitetar (internkontroll) sikrar at brukar sin rett til økonomisk stønad etter sosialtenestelova §§ 18 og 19 blir ivaretatt. Vidare om saksbehandlingskrav i medhald av lov eller forskrift og i krav til internkontroll, i handteringa av økonomisk stønad, blir følgt.

Fylkesmannen undersøkte om kommunen sikrar at søknader om økonomisk stønad til livsopphald, blir behandla etter lov og forskriftskrav. Vi la særleg vekt på å undersøke om kommunen sikrar at det blir gjort konkrete og individuelle vurderingar.

Fordi vi tidlegare har hatt tilsyn med same tema i kommunen (avslutta i januar 2016) undersøkte vi også korleis ny organisering og nye rutinar tek i vare tema for dette tilsynet.

Det var tre hovudområde som blei undersøkt, som til saman er det vi kan kalle søknadsprosessen:

a. Handtering av "henvendelser"; Korleis NAV gir veiledning slik at behov for og mogleg rett til økonomisk stønad blir identifisert. Vidare om krava til forsvarleg saksbehandling blir overhaldd når søknadane skal handterast av NAV

b. Kartlegge og innhente relevante opplysningar; Om NAV sikrar at saka er godt nok opplyst før vurdering og avgjerse. Dette i samarbeid med brukar.

c. Gjennomføre individuelle vurderingar og avgjerder; Om NAV sikrar at søknad om økonomisk stønad blir avgjort etter ei konkret og individuell vurdering, der brukar er kjelda. I dette ligg og at lova blir anvendt rett; at brukar har fått det han eller ho har krav på.

2. Beskriving av faktagrunnlaget

I dette kapitlet vil vi gjere greie for korleis Fylkesmannen har forstått at tenesta er organisert, vidare kommunen sine tiltak for å sørge for at lova blir følgt og til slutt kommunen sin praksis i arbeidet med økonomisk stønad. Utgreiing av praksis mot slutten av kapitlet er inndelt i dei tre områda i tilsynet og kjem i form av det vi kallar observasjonar/fakta.

NAV leiar er organisert under rådmann, der dialogen i det «daglege» er mellom kommunalsjef for og NAV leiar. Rådmannen blir «kopla» på ved behov. NAV leiar er ein av fleire einingsleiarar i kommunen og er medlem av «einingsleiargruppa» som har møte med rådmannen ein gong i månaden. NAV leiar er også medlem av «Helseforum» som er leia av kommunalsjefen og som i dei månadlege møta har som mål å diskutere saker på tvers av einingane.

Fræna er vertskommune for NAV Eide jf. Kommuneleova § 28-1 a-k. Dette er regulert i ein

«Vertskommuneavtale for felles NAV kontor» (datert 01.01.16). Det felles NAV kontoret heiter NAV Fræna- Eide med 12,6 statlege og 6,2 kommunale årsverk. Fræna kommune har ein samarbeidsavtale med NAV Møre og Romsdal (datert 01.01.16) som blant anna regulerer styring og leiing. Dei kommunale oppgåvene som er lagt til NAV Fræna-Eide er tilsvarande den såkalla «minimumsløysinga i NAV», som er alle oppgåver og individuelle tenester etter sosialtenestelova. Partane har felles administrativ leiing av kontoret, og er einig om at statelege tilsette kan utføre oppgåver på kommunalt område og motsett.

Samarbeidsavtalen og driftsavtalen seier at aktuelle oppgåver/avgjerder i einskildsaker skal gå fram av eige delegeringsvedtak. Dette går også fram av NAV kontoret si organisasjonsplan (versjon 1.4 av 26.04.16)

I følgje samarbeidsavtalen mellom kommunen og NAV Møre og Romsdal, har NAV leiar ansvar for å lage årsplan og rapportere både på kommunalt og statleg område. Mål og resultat skal i tillegg følgjast opp gjennom informasjonsutveksling av statleg og kommunal styringsinformasjon. Det vert gjennomført 2 – 3 partnerskapsmøter i året der NAV leiar deltek saman med øvste administrative kommuneleiing og NAV direktør.

NAV kontoret er organisert i Mottak og Oppfølging med kvar sin teamkoordinator. Kontoret har utarbeidd ei organisasjonsplan som omhandlar kompetanse, roller,

oppfølging av brukarar, organisering, samhandling/deling av kompetanse og evaluering. I organisasjonsplana står det, at det skal utarbeidast ein kompetanseplan som skal gjelde for alle tilsette, for å gi brukarane eit godt tilbod. Denne skal være aktiv og rullerast kvart år.

Plana beskriv rolla til veileder, også spesifisert på mottak og oppfølging. Handtering av søknader om økonomisk stønad er ikkje spesielt nemnt i rollebeskrivinga.

I organisasjonsplana står det at brukarane skal ha ein fast kontaktperson og at desse fordelast i Mottaksteam etter behov for «standard- og situasjonsbestemt» innsats (jf NAV lova) og etter brukars fødselsdato. Vidare at brukarar med behov for «spesielt tilpassa» og

«varig» innsats, skal fordelast i Oppfølgingsteam også etter brukars fødselsdato.

Organisasjonsplana tek høgde for at enkelte oppgåver kan spesialisrast/avgrensast til enkelte veileदारar.

NAV leiar har i samband med tilsynet opplyst at teama seinare har bestemt at søknader om økonomisk stønad ikkje skal fordelast på alle veileदारane, men på 7 av desse. Desse er ikkje faste kontaktpersonar for den som søker økonomisk stønad, med unntak av to veileदारar som er ein del av Mottaket sitt ungdomsteam. Det blir opplyst at alle veileदारar i NAV kontoret skal kunne gje grunnleggjande veiledning om rettar og plikter i høve kommunale og statlege tenester. Brukars behov skal avklarast og tenestene tilpassast dette.

Det er lagt opp til «Kontormøte» kvar veke med alle tilsette (1 time). «Driftsmøte» kvar veke mellom leiar og teamkoordinator (30 min). «Teammøte Mottak» to per veke (15 og 30 min) og «Teammøte for Oppfølging» kvar veke (2,5 t). I tillegg går det fram av organisasjonsplana at det skal gjennomførast møter omtala som; Medbestemmelses- apparat», «Markedsmøte» og «Ukeslutt». Vi har fått opplyst at økonomisk stønad er ikkje tema på desse møta.

Økonomisk stønad er tema på «Drøftingsmøte» kvar veke (75 min). Her deltek dei 7 veileदारane (på tvers av teama) som har økonomisk stønad som oppgåver saman med NAV leiar. Teamkoordinatorane er ikkje med fordi dei ikkje har funksjonar i løysing av økonomisk stønad. Målet er at desse møta skal være ei felles plattform for skjønnsutøving, likebehandling av brukarar og trygge den enkelte veileदार ved å få/gi innspel på vurderingar i saker. Vidare skal det være forum for deling av erfaringar,

metodar og teknikkar innan viktige tema som brukarmedverknad, involvering, eigarskap, engasjement, relasjonar og korleis få til god veiledning.

Det er utarbeidd «Rutine for økonomisk stønad» (versjon 1.2 av 14.01.16) og den seier at kontoret skal følgje den statlege «standard for arbeidsretta brukaroppfølging» som viser dei lovbestemt stega i oppfølging av brukar som har arbeid som mål. «Standarden» har link til aktuelt lovverk, også sosialtenestelova. Rutina er på 19 sider og inneheld lovgrunnlaget, sentrale føringar og litt om handtering av avvik. Vidare søknad om økonomisk stønad, vurdering og saksbehandling av den, og litt om klage på avslag.

Observasjonar – Handtering av søknader om økonomisk stønad til livsopphald i høve lov og forskriftskrav

I det følgjande gjer vi greie for våre observasjonar som lenger ned i denne rapporten skal vurderast opp mot krava i lovverket. Kjeldene her er klagesaker behandla av Fylkesmannen, tilsendt dokumentasjon, intervju av tilsette og leiinga og gjennomgang av saksmapper på brukarar som har søkt om økonomisk stønad etter sosialtenestelova.

Observasjonar som gjeld alle tre hovudområda:

- Fræna kommune har delegeringsreglement (av dato 17.11.14). Sosialtenestelova er ikkje innlemma i dette (truleg utegløymt). I dokumentet «vidaredelegasjon frå rådmannen til einingsleiar» av 14.06.13 har rådmannen delegert mynde til NAV leiar. NAV leiar kan delegere dette mynde eit ledd fordi kommunen har bestemt at dei som utfører oppgåver etter sosialtenestelova skal ha delegert mynde. Slik delegasjon er ikkje gitt til dei 7 veiledarane som tek avgjerder i søknader om økonomisk stønad. Under første dag i tilsynsbesøket fekk Fylkesmannen framlagt eit utkast til delegasjon til veiledarar, dette arbeidet har med dette så vidt starta men er ikkje ferdig.
- Kontoret har som nemnt utarbeidd «Rutine for økonomisk stønad». Praksis er på nokre punkt endra etter at den vart laga. I intervju kjem det fram at rutina i utgangspunktet er kjent og i bruk av veiledarane i løysing av oppgåver. Den er også tema på
- «Drøftingsmøte». Leiinga minner jamleg på at rutina må nyttas, men er ikkje inne i saksbehandlinga og sjekkar at så faktisk skjer, heller ikkje gjennom stikkprøver.
- I intervju kjem det fram at fleire saknar klargjering av kven som gjer kva i handsaming av økonomisk stønad. For eksempel et klart system som er kjent eller oppdatert rutine på registrering og fordeling av søknader, handtering av nødhjelp og klagesaker.

Om kompetanse

- Kommunen er i gang med å lage ei felles kompetanseplan for heile kommunen. Det er i budsjettarbeidet kvart år lagt opp til at einingsleiarane synleggjer behov for midlar til kompetansetiltak når ramma til eininga skal lagast. Kommunen har i samarbeidsavtalen om NAV kontoret bestemt at det er NAV leiar som skal utarbeide både felles- og individuelle kompetanseplanar kvart år og at desse skal rullere og oppdaterast. Slike planar er ikkje laga.
- Før tilsynsdagane vart det oppgitt at behov for kompetansetiltak skal vurderast etter kvart, opp mot behov som oppstår under løysing av oppgåver i kontoret. Vidare at tilsette sine ønskjer og behov for kompetansetiltak skal takast opp i teama av den enkelte og dette skal så vurderast av leiar og teamkoordinatorene. I intervju blir dette stadfesta av tilsette. Det vart sagt at av og til blir dei møtt på sitt behov, men ikkje alltid og av til får dei ikkje svar frå leinga før fristen for påmelding er ute. Fleire oppgjer at dei har kompetansebehov dei ikkje er møtt på og som kunne ha gjort oppgåveløysinga lettare og/eller rettare. Tilbakemelding frå kommunen på førebels rapport «*Generelt vil en si at av de sju veilederne har alle deltatt på fylkesmannen grunnkurs i sosialtjenesteloven. Noen har også flere andre relevante kurs på fagområdet. De som har hatt ønske om det har i tillegg deltatt på årlige sentrale samlinger innen sine fagfelt.*»
- I intervju kjem det fram at fleire ønskjer at ein tilsett får eit særskilt overordna ansvar for handtering av økonomisk stønad. Dette slik at avgjerder om forbetringstiltak kan bli satt i verk av denne tilsette. Vidare at vedkommande kan ha som oppgåve å gå gjennom saker som dei andre veiledarane har gjort, slik at desse vert rett etter krava i lovverket. Tilbakemelding frå kommunen på førebels rapport; *Vi kan opplyse at en slik rolle ble foreslått av en arbeidsgruppe i forbindelse med utarbeidelsen av organisasjonsplanen. Forslaget fikk imidlertid ikke støtte av resten av de ansatte og ble derfor ikke tatt inn i den endelige planen. Det kan her sies at vi heller ikke har en slik rolle på andre fagområder i kontoret.*
- Kontoret har ikkje system for saman å gå igjennom klagesaker frå Fylkesmannen, for læring. Praksis er å legge svaret frå Fylkesmannen i posthylla til aktuell veiledar. Det er nyleg bestemt at klagesaker skal samlast i ein perm, i denne permen låg det under tilsynsbesøket 1 klagesak. Ikkje alle veit kor denne permen står og det er enno ikkje bestemt korleis denne læringa skal skje.

Om avvikssystem og sikring

- Kommunen har utarbeidd målekort for sine einingar og for NAV kontoret mellom anna på tid for sakshandsaming av økonomisk stønad. Kommunen har tatt i bruk elektronisk kvalitetssystem frå Kommuneforlaget, og har som mål at alle einingane tek dette i bruk i løpet av året. NAV Fræna-Eide har ikkje tatt systemet i bruk enno og i intervju kjem det fram at det er usikkert om alle tilsette vil få tilgang til kvalitetssystemet (det siste blei ikkje undersøkt nærare fordi systemet per i dag ikkje er i bruk av NAV kontoret). Tilbakemelding frå kommunen på førebels rapport: *kommunen har ennå ikke lagt til rette for at enhetenes interne rutiner kan kobles opp mot dette systemet.*
- Rutina for økonomisk stønad seier at alle saksbehandlarar har eit sjølvstendig ansvar for å følgje gjeldande lov og interne rutinar. Vidare at dersom det oppstår avvik frå desse skal dette avviket registrerast på eige skjema. Ved avvik skal teamkoordinator ha samtale med den det gjeld. Fylkesmannen har fått tilsendt skjema for avvik. I intervju kjem det fram at avviksskjema er kjent, men at ikkje alle melder avvik. Av dei som har meldt avvik oppgjer fleire at dei ikkje får tilbakemelding på det som det har blitt meldt avvik på.
- Rådmannen har ikkje mottatt slike avvik frå NAV kontoret.

Om Drøftingsmøtet

- I intervju blir det bekrefta at økonomisk stønad vert diskutert i «Drøftingsmøte». Det blir sagt at dette møtet i praksis blir kortare enn det som er bestemt og det er behov for fordi møtet forut tek lenger tid enn fastsett.
- I intervju kjem det fram at det er bestemt, at saker som skal drøftast skal være godt forberedt før dei vert lagt fram i drøftingsmøte, men at veiledarane sjeldan finn tid til dette. Det blir av fleire sagt at saker som blir lagt fram der, ber preg av «brannsløkking» fordi dei er på etterskot mellom anna i saksbehandling av økonomisk stønad.
- Fleire seier at drøftingsmøta ikkje har god nok struktur og at diskusjonar på til dømes forbetningsarbeid ikkje alltid blir tatt eit steg vidare til konkretisering og handling.

Om kapasitet og tid og tidstjuvar

- I intervju kjem det fram at dei fleste opplever å ha for stor saksmengd. For dei fleste er handtering av økonomisk stønad berre ein del av det dei har som oppgåve i kontoret. Det blir vist til at handtering av økonomisk stønad krev langt meir enn å foreta ei økonomisk berekning. Målet er å handtere dette slik at brukar blir sjølvhjelp og helst i form av inntekt frå arbeid. Dette inneber dialog med brukar og samarbeid med andre både internt på kontoret og med andre utanfor NAV. Veiledarane opplever å være på etterskot og kan derfor ikkje

bruke nok tid i saksbehandlinga. Det blir uttrykt frustrasjon over at vakansar og planlagde permisjonar ikkje blir lyst ut eller lyst ut i tide slik at dei kan utnytte den kapasiteten det er lagt opp til i budsjetttramma.

- I intervju blir det også vist til mangel på gode og oppdaterte malar i det kommunale systemet for saksbehandling «Socio». På tidspunkt for tilsynsdagane låg det inne malar frå både Eide og Fræna og det vart sagt at desse er forskjellige og må harmoniserast og forbetrast. I tillegg «flettar» programmet i feil rekkjefølge, slik at vedtaket ikkje blir oversiktleg nok og dette tar det tid å rette opp i kvart vedtak.

Om klagesaker som er sendt Fylkesmannen

- Før tilsynsdagane gjekk Fylkesmannen gjennom 21 klagesaker på økonomisk stønad mottatt i perioden 01.01.16 – 23.02.17. Per 28.02.17 var 16 ferdig behandla av Fylkesmannen, 9 var stadfesta (NAV har fått medhald i sitt avslag). 4 var oppheva og sendt i retur for ny behandling. 3 var endra av Fylkesmannen til gunst for klagar. 1 sak var delvis endra og oppheva. Observasjonar/funn i desse sakene er sortert inn dei tre hovudområda i under.

Gjennomgang av 19 saker/søknader under tilsynsbesøket

- Før tilsynsbesøket ba Fylkesmannen om å få lagt fram 30 mapper på økonomisk stønad i perioden 01.01.16 og framover. Fylkesmannen rakk å gå gjennom 19 av dei siste sakene, og sikra at alle 7 veileidarane som handterer økonomisk stønad var blant desse. Observasjonar/funn i desse er også sortert inn i dei tre hovudområda i under.

a) Handtering av «henvendelsar» - observasjonar

- Om informasjon om NAV kontoret sine heimesider. Under fana / Alle tenester/ Omsorg, trygd og sosiale tenester <http://www.frana.kommune.no/artikkel.aspx?Mid1=1006&Aid=694> finns ein artikkel om økonomisk sosialhjelp, den har lovheimlar frå den gamle sosialtenestelova som blei oppheva 31.12.09. Linken nedst til høgre til NAV sine heimesider fører fram, medan linken til Lov om sosialtenester fører til den gamle lova. Linken til søknad om økonomisk stønad fører ikkje fram. Informasjon om NAV kontoret si adresse, opningstider og NAV kontaktsenter sitt telefonnummer kjem fram berre dersom ein forstår at ein skal klikk på den røde NAV logoen nedst på sida. Fylkesmannen klikka heilt tilfeldig på logoen då heimesida blei undersøkt.
- I intervju kjem det fram at publikumslokala i Mottak er utforma på ein slik måte at dei er lite egna til effektivt å ta i mot/gje teiepliktig informasjon frå/til brukar. Hovudregelen er at desse får tilbod om samtale med veileidar, men av og

til er det vanskeleg å få dette til raskt nok. Det er tilgjengelege samtalerom i Mottak, romma som har rømmingsveg har ikkje pc og omvendt. «Verten» i Mottak har med sin personlege «ident» logga seg på pc'en på «peanøttbordet» der verten skal stå. Dersom verten skal gå inn i eit samtalerom med ein brukar må verten logge seg av pc'en inne i Mottak fordi andre då må ta den rolla. Dersom det er behov for pc under samtalen må den tilsette logge seg på, på nytt inne i eit samtalerom som ikkje har rømmingsveg. Grunnen til at «verten» må logge seg av, er fordi veileidarane har ulik tilgang til sensitive data i det statlege systemet. Det opplevast som tungvint og tidkrevjande å logge seg av og på. I tillegg kan det av den grunn, hope seg opp med brukarar i Mottak. Verten forsøker i slike tilfelle å avklare brukars behov så diskre som mogeleg i Mottakslokalet, men kan ikkje alltid hindre at teieplikta blir brote.

- I oppsummeringsmøtet under tilsynsbesøket blei det opplyst at også dei som ikkje har økonomisk stønad som arbeidsoppgåve har fått grunnleggande opplæring i sosialtenestelova, slik at dei kan identifisere eit hjelpebehov hos brukaren dei er kontaktperson for. I intervju kom det fram ei oppfatning om at ikkje alle desse andre har nok kunnskap til å identifisere hjelpebehov og gje rettleiing slik at behov for økonomisk stønad blir kartlagt. 4 av dei som ikkje har økonomisk stønad som arbeidsoppgåve er av leiar påmeldt, til Fylkesmannen si grunnleggande opplæring i sosialtenestelova i slutten av mars.
- I klagesak mottatt i februar 2017 blei det opplyst at «saken var forlagt på NAV kontoret. Dette har ført til svært lang saksbehandlingstid». Søknaden blei mottatt av NAV i slutten av august -16 og oppdaga og handsama av NAV i slutten av desember.
- Søknader om sosialhjelp har mange veier inn i NAV kontoret. Vi har fått opplyst at av og til blir den tatt direkte imot under ein samtale eller den blir levert til kommunens servicekontor. Når søknaden kjem inn som post eller leverast i mottak blir det i intervju sagt at den som hovudregel skal stemplast med dato og blir så lagt i «felles posthulle Mottak» eller «felles posthulle Oppfølging» eller «felles posthulle for nødhjelp» (om søknaden hastar). Dei 7 veileidarane som behandlar økonomisk stønad går jamleg i hyllene og sjekkar/hentar nye søknader. I intervju fekk vi litt ulike oppfatningar om korleis handtering/registrering av nye søknader er i praksis og alle påpeike denne usikkerheita som ei utfordring.
- I intervju kjem det fram at nokre veileidarar på eige initiativ (dei siste to veker) forsøker ei ordning med at ein namngitt veileidar frå Mottak og ein veileder frå Oppfølging kvar dag skal fange opp søknadane og registrere desse inn og skrive

«forvaltningsbrev» til brukar. Deretter er det opp til den enkelte veileidar å hente desse registrerte søknadane i ei av hyllene. Denne nye ordninga var det ikkje alle som visste om. Veiledarane sjekkar hyllene og hentar seg søknader etter beste evne. Det kjem ikkje fram at leiinga har oversikt eller systematisk sikrar at alle søknader blir handtert i tide.

Særskilt om nødhjelp - økonomisk stønad som hastar

- I intervju og på oppsummerande møte kom det fram at kontoret kan nytte rekvisisjon eller kontantkort når det hastar med økonomisk stønad. Det kom også fram at det også kan være slik at den som fangar opp ein søknad om nødhjelp og som ikkje behandlar slike søknader sjølv prøver å finne nokon som kan gjere dette. Om ingen av desse er på jobb kan det skje at brukar må vente til neste dag.
- I rutina og i intervju kjem det fram at krav til handtering av nødhjelp skal skje innan 48 timar
- I intervju kjem det fram at ordninga med «nødhjelpstelefon» i mottak er avvikla. Når kontoret er stengt på tirsdagar må brukar med behov for nødhjelp ringe til det statlege NAV kontaktsenter. Kontaktsenteret har på grunn av teieplikta ikkje lov til å skrive kommunale opplysning i det statlege systemet Gosys. Dei skriv i staden at brukar har ringt Kontaktsenteret og at nokon på NAV kontoret må ringe brukar. Denne beskjeden blir elektronisk levert til NAV kontoret på «fellesbenken» i Gosys. Kravet er at slike beskjedar skal svarast på innan 48 timar. Det er opp til den enkelte veileidarar sjølv å sjekke «fellesbenken» for deretter å ringe brukar og først då fange opp at brukar har behov for nødhjelp. NAV leiar opplyste på oppsummerande møt at han har gitt sitt mobilnummer til Kontaktsenteret. Han seier han sjeldan får slike telefonar. I intervju blir det sagt at i enkelte tilfelle kan det ta dagar før nødhjelp blir fanga opp og gitt.

b) Kartlegge og innhente relevante opplysningar – observasjonar

- 7 av 21 klagesaker sendt til Fylkesmannen er mangelfullt utgreidd av NAV kontoret
- I dei 19 sakene som Fylkesmannen gjekk igjennom under tilsynsbesøket fann det ikkje utskrift av journalnotat (vi ba om at journalnotat som hadde betydning for søknad/vedtak skulle skrivast ut og leggest i saka) Vi fann utskrift av e-post i to saker, i 3 saker låg det handskrevne lappar og ark

- I intervju blir det sagt at det ikkje er tid til at all munnleg informasjon blir journalført elektronisk. Vidare at denne eventuelt blei skreve ned for hand og deretter ført inn i vedtak når søknaden vert behandla
- Rutine for økonomisk stønad inneheld ikkje informasjon om kvar munnleg informasjon skal skrivast ned
- I intervju kjem det fram at brukar blir oppfordra til sjølv å innhente og levere nødvendig dokumentasjon, slik lova legg opp til. Mange søknader blir opplyst gjennom at veileder ringer brukar. På spørsmål om det blir gitt tilbod om samtale på kontoret, er svaret både og ja og nei. Ofte er det på grunn av saksmengda ikkje tid til dette og løysinga er ofte telefon

c) Foreta individuelle vurderingar og avgjersler – observasjonar

- i 8 av 21 klagesaker som er sendt FM er lova anvendt feil. I ei sak er ikkje alt det er søkt om handsama og 1 vedtak (avslag) manglar opplysning om retten til å klage.
- I saker som Fylkesmannen gikk gjennom under tilsynsbesøket:
 - er sosialtenestelova i 5 av 19 saker brukt feil. Vilkår etter § 20 ser ut til å ha blitt forveksla med inngangsvilkåra om økonomisk stønad etter § 18. Vidare er det i 4 saker forveksling mellom §§ 18 og 19
 - er stønaden i 3 av 19 saker utbetalt direkte til kreditor. Dette utan at det er vist til heimel for dette eller grunnlagt i vedtaket
 - er 4 av 19 søknader avgjort utan at alle relevante utgifter er vurdert eller gjort synleg i vedtaka. F eks at gjeld eller andre «ikkje godkjente» ikkje er synleggjort eller vurdert
 - den økonomiske berekninga kjem ikkje fram i vedtaket på ein slik måte at brukar heilt klart kan sjå korleis NAV har kome fram til beløpet som er tildelt eller klart kan sjå reknestykket som har ført til avslag.
 - i vedtak der rettleiande sats for livsopphold brukt, er det ikkje synleggjort at satsen blir vurdert som tilstrekkeleg for den enkelte brukar.
 - hovudinstrykket av strukturen på innhaldet i vedtaka er ikkje heilt i tråd med juridisk metode med klare inndelingar av faktum, rettsleg grunnlag, vurdering av faktum og rettsleg grunnlag og til slutt konklusjon basert på dette. Fleire vedtaka har overflødig tekst. Dette kan gjere vedtaka vanskeleg å forstå for brukar (kvifor dei har fått innvilga eller avslått det dei har søkt om slik lova krev)
- I intervju kjem det fram at enkelte saker, på veiledars initiativ blir diskutert i Drøftingsmøte og med kollega. Saker blir avgjort på veiledarnivå (som ikkje

har delegert mynde). Leiinga oppgjer at saker ikkje blir gjennomgått av andre enn «veiledarnivået», med unntak av heilt spesielle høve der veiledar sjølv, tek initiativet til dette.

- I intervju kjem det fram at fleire veiledarar ønskjer at kollega «godkjenner» saker og av eige initiativ har sørga for at dette skjer. Etter at Socio sist blei oppdatert (for nokre månader sidan) har 5 av 7 veiledarane heller ikkje fått noko val, fordi det har oppstått ei elektronisk sperre for å godkjenne eiga sak. Vedtaket må for desse 5 etter dette godkjennast av annan person enn den som har skrevet vedtaket. Leiar er ukjent med dette og det er derfor heller ikkje drøfta/bestemt korleis denne godkjenninga skal gjennomførast.
- I intervju kjem det fram at leiinga ikkje har ei rolle i klagesaker, heller ikkje før dei blir sendt til Fylkesmannen for endelig vurdering og avgjerd. Rutina for handtering av økonomisk stønad manglar korleis klagesaker skal handterast «før, under og etter». I intervju kjem det fram at det er usikkerheit og ulik praksis på korleis handtere desse.

3. Aktuelt lovgrunnlag for tilsynet

Fylkesmannen er gitt mynde til å føre tilsyn med sosiale tenester i Nav, etter sosialtenestelova § 9. Eit tilsyn er ein kontroll av om verksemda er i samsvar med lov- og forskrift. Vi gir derfor her ein oversikt over krava som blei lagt til grunn i tilsynet.

Lover (korttitlar i parentes)

Lov av 18. desember 2009 om sosiale tjenester i arbeids- og velferdsforvaltningen (sosialtjenesteloven - sotjl)

<https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2009-12-18-131>

Lov av 10. februar 1967 om behandlingssåten i forvaltningssaker (forvaltningsloven - fvl)

<https://lovdata.no/dokument/NL/lov/1967-02-10/>

Forskrift

Forskrift om internkontroll for kommunen i arbeids- og velferdsforvaltningen (forskrift om internkontroll i kommunalt NAV)

<https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2010-11-19-1463>

Rundskriv

Hovednr. 35. 22.06.12 – Lov om sosiale tenester i NAV

<https://www.nav.no/rettskildene/Rundskriv/hovednr.35-lov-om-sosiale-tjenester-i-nav>

Vi har særleg konsentrert oss om :

Sotjl. § 4. Krav til forsvarlighet

Tjenester som ytes etter denne loven skal være forsvarlige.

Rundskrivet til sosialtenestelova utdjuar at kommunen er ansvarleg for at alle tenester som utformast og ytast etter lova er forsvarlege og det gjeld uavhengig av om tenesta saksbehandlast av kommunalt eller statleg tilsett. Forsvarlege tenester føreset at tenestene er tilgjengelege for alle som har eit hjelpebehov, at tenesta blir gitt i tide og følger saksbehandlingsreglane. Vidare føreset det at tenesta sitt innhald og omfang held eit kvalitativt nivå som samsvarer med samfunnsutviklinga og gjeldande normer for godt sosialfagleg arbeid.

Kommunen må gjennom sin internkontroll sikre at NAV-kontoret er organisert på ein måte som sikrar forsvarlege tenester. Uforsvarlege tenester er alltid ulovlege, uavhengig av ytre faktorar som stor arbeidsmengde, manglande kompetanse og tidspress.

Sotjl § 5. Internkontroll

Kommunen skal føre internkontroll for å sikre at virksomhet og tjenester etter kapittel 4 er i samsvar med krav fastsatt i eller i medhold av lov eller forskrift. Kommunen må kunne gjøre rede for hvordan den oppfyller denne plikten.

Rundskrivet utdjuar at internkontroll skal bidra til fagleg forsvarlege tenester og kvalitetsutvikling, og være eit dynamisk verktøy som sikrar at daglege arbeidsoppgåver blir utført, styrt og forbetra etter krav i lova.

Plikta til å utarbeide et styringssystem er lagt til den kommunale administrative leiinga. Den praktiske gjennomføringa av internkontrollen ligg i NAV-kontoret. Internkontrollarbeidet bør være nært knytt til ordinær drift, og være ein integrert og tilpassa del av dei daglege oppgåvene. God internkontroll føreset medverknad frå dei tilsette.

Sotjl. § 6. Opplæring av kommunens personell

Kommunen har ansvaret for nødvendig opplæring av kommunens personell i arbeids- og velferdsforvaltningen.

Rundskrivet utdjuar at kommunen har ansvaret for å gje nødvendig opplæring til alle tilsette ved NAV-kontoret som yter tenester og utfører oppgåver etter lova. Dette kan være både kommunalt og statleg personell. Lova stiller ikkje krav om ei spesiell utdanning men seier at den som utøver dei sosiale tenestene skal ha kunnskap og kompetanse om:

- *regelverket; herunder lov om sosiale tjenester i arbeids- og velferdsforvaltningen med tilhørende forskrifter og andre bestemmelser som gjelder for tjenester etter denne loven, som i forvaltningsloven, NAV-loven og kommuneloven.*
- *rettsanvendelse; herunder lovtolkning og -forståelse i samsvar med lovens formål.*
- *utøvelse av forvaltningsskjønn som fremmer lovens formål på en god og hensiktsmessig måte.*
- *den øvrige helse-, omsorgs- og velferdsforvaltningen; herunder statlige og kommunale velferdsordninger, de ulike forvaltningsnivåene og relevant lovverk.*
- *relasjons- og endringsarbeid; herunder kommunikasjons- og arbeidsmetoder som bidrar til forebygging, problemløsning og hjelp til selvhjelp.*
- *forskning og utviklet praksis i sosialfaglig arbeid.*
- *temaområder som er aktuelle for tjenestemottakere i kommunen, som rus, psykisk helse, etnisitet og ungdomsarbeid.*

Vidare at opplæring og kompetanseheving skal bli gitt ut frå den tilsette sitt individuelle og aktuelle behov.

Sotjl. § 17. Opplysning, råd og veiledning

Kommunen skal gi opplysning, råd og veiledning som kan bidra til å løse eller forebygge sosiale problemer. Kan kommunen ikke selv gi slik hjelp, skal den så vidt mulig sørge for at andre gjør det.

Rundskrivet seier mellom anna at dette inneber også å identifisere eit mogeleg behov for, og rett til økonomisk stønad

Fvl. § 11 1.ledd

Forvaltningsorganene har innenfor sitt saksområde en alminnelig veiledningsplikt. Formålet med veiledningen skal være å gi parter og andre interesserte adgang til å vareta sitt tarv i bestemte saker på best mulig måte. Omfanget av veiledningen må likevel tilpasses det enkelte forvaltningsorgans situasjon og kapasitet til å påta seg slik virksomhet.

Rundskrivet til sosialtenestelova i sin tolking av § sotjl. § 17 viser til fvl. § 11 og at av dette følger at blant anna kommunen si veiledningsplikt ved behandling av søknad om økonomisk stønad består i å aktivt tilby veiledning ved «henvendelser» som inneheld uklar eller vag søknad om økonomisk stønad.

Fvl § 11-d Muntlige konferanser og nedtegning av opplysninger.

Sotjl § 18. Stønad til livsopphold

De som ikke kan sørge for sitt livsopphold gjennom arbeid eller ved å gjøre gjeldende økonomisk rettigheter, har krav på økonomisk stønad.

Stønaden bør ta sikte på å gjøre vedkommende selvhjulpen.

Ved vurdering av søknad om stønad til familier skal det ikke tas hensyn til barns inntekt av arbeid i fritid og skoleferier.

Departementet kan gi veiledende retningslinjer om stønadsnivået.

Arbeids- og sosialdepartementet gjev kvart år ut rundskrivet «Statlege veiledende retningslinjer for økonomisk stønad» Vidare har rundskrivet til sosialtenestelova utdjupa § 18 med fleire sider og seier mellom anna at økonomisk stønad skal ytast og utmålas på bakgrunn av ei konkret vurdering av den enkelte sin heilskaplege situasjon og faktiske behov. Som ledd i vurderinga av hjelpebehovet, skal NAV-kontoret foreta ei konkret vurdering av kva utgifter som er nødvendige for å sikre brukar eit forsvarleg livsopphald. Då stønaden er subsidiær, skal det også gjennomførast ei konkret vurdering av brukars inntekter og inntektsmogelegheiter. Det ligg i dette at brukar har ansvar for å forsøke å auke sine inntekter og redusere sine utgifter. Stønadsbehovet vil være bestemt av brukars personlege forhold og nødvendige utgifter sett i samanheng med brukar sine inntekter.

Saksbehandlingstida og vurderinga av kva opplysningar som er nødvendige for saken, må tilpassast den enkelte sin situasjon og kva det søkast om stønad til. For eksempel må søknaden vurderast raskt i ein nødssituasjon, ofte same dag som den er mottatt. Kva opplysningar som er nødvendige må avgrensast til den konkrete situasjonen.

Sotjl § 19. Stønad i særlege tilfeller

Kommunen kan i særlege tilfeller, selv om vilkårene i § 18 ikke er tilstede, yte økonomisk hjelp til personer som trenger det for å kunne overvinne eller tilpasse seg en vanskelig livssituasjon.

Rundskrivet utdjuar at rettsregelen skal fange opp ulike behov for økonomisk hjelp som ikkje dekkast gjennom stønad til livsopphold. Stønad i særlege tilfelle skal bidra til å auke mogelegheita for å realisere lova sitt formål for den enkelte. Dette etter ei konkret og individuell vurdering. Sjølv om stønad etter rettsregelen ikkje er ein pliktig stønad, kan det i konkrete tilfelle være openbart urimeleg å ikkje yte hjelp. Eit vedtak om avslag kan i slike

tilfelle gjerast om som følge av klage til fylkesmannen. Stønad i særlege tilfelle kan gis der føresetnad for stønad til livsopphold ikkje er oppfylt.

Sotjl § 20. Bruk av vilkår

[tredje ledd blei endra 2/17, før låg dette i rundskrivet]

Det kan settes vilkår for tildeling av økonomisk stønad, herunder at mottakeren i stønadsperioden skal utføre passende arbeidsoppgaver i bostedskommunen, se også § 21 tredje ledd og § 25.

Vilkårene må ha nær sammenheng med vedtaket. De må ikke være uforholdsmessig byrdefulle for stønadsmottaker eller begrense hans eller hennes handle- eller valgfrihet på en urimelig måte. Vilkaene må heller ikke være i strid med andre bestemmelser i loven her eller andre lover.

Ved brudd på >vilkår kan det fattes vedtak om at stønaden reduseres, forutsatt at det i vedtaket om stønad er informert om muligheten for slik reduksjon. Departementet kan i forskrift gi nærmere regler om reduksjon av stønaden.

Rundskrivet har ei lang utdjuping av denne rettsregelen, som regulerer adgangen til å sette vilkår for tildeling av økonomisk stønad under i visse omstende. Ved brot på vilkår, er det i rettsregelen gitt høve til å redusere stønaden. Konsekvensen skal være varsla og det skal gjerast ei ny vurdering av om den skal settast i verk. Dette etter at brukar har fått høve til å uttale seg. I slike tilfelle skal nytt vedtak fattast.

Sotjl § 21. Stønadsformer

Økonomisk stønad gis som bidrag, lån, garanti for lån, eller varer og tenester.

Økonomisk stønad i form av lån bør vurderes i forhold til om stønadsmottakeren vil bli i stand til å tilbakebetale lånet.

Er stønaden gitt som lån eller garanti for lån, skal vedtaket inneholde bestemmelser om lånevilkårene.

Hvis det på grunn av særlige forhold må antas at stønadsmottakeren ikke vil bruke stønaden i samsvar med vilkår som er fastsatt etter § 20, kan det vedtas at stønaden helt eller delvis skal gis i form av varer og tenester.

Rundskrivet utdjuar at avgjersle om stønadsform og eventuell endring av stønadsform, skal fattast og grunngjevast i enkeltvedtak. Kva for opplysningar som må gå fram av vedtaket og saksbehandling ved endring av stønadsform, er nærare omtalt under dei enkelte stønadsformene. NAV-kontoret må følge dei krav til saksbehandling som følger av denne lova, forvaltningslova og uskrevne normar om god forvaltningsskikk.

Sotjlov § 22. Utbetaling av stønad

Når det ikke er truffet vedtak som nevnt i § 21 fjerde ledd, skal stønaden utbetales til den som har søkt om stønad. Dersom stønaden skal komme flere til gode, kan det bestemmes at den skal deles mellom dem.

I følge rundskrivet er hovudregelen at økonomisk stønad skal utbetalast til den som har søkt om stønaden (eit av unntaka er om stønaden skal gis i form av varer eller tenester jf § 21). Økonomisk stønad kan i visse tilfelle utbetalast til andre enn den som har søkt. Økonomisk stønad kan utbetalast til andre dersom brukar har samtykka i dette, som for eksempel til utleier eller straumleverandør.

Sotjl. § 41. Anvendelse av forvaltningsloven

Forvaltningsloven gjelder med de særregler som er fastsatt i loven her. Avgjørelser om tildeling av sosiale tenester skal regnes som enkeltvedtak.

Rundskrivet utdjuar at NAV-kontoret skal sørge for at alle som «henvender» seg får sine interesser ivaretatt. Det skal sikrast at saka er så godt opplyst som mogeleg, før avgjersle og så langt det er råd, hentast inn i samarbeid med brukar. Det må vurderast korleis opplysningane skal dokumenterast. Opplysningar i saka skal alltid være skriftleg, enten dette er i form av innhenta dokument eller skriftleg i søknad eller andre saksdokument. Alle søknader om tenester, også økonomisk stønad skal vurderast individuelt. Både tildeling og avslag skal grunngjevast på ein slik måte at det blir tatt ei rett avgjersle, som brukar kan forstå.

Kommunen har ansvaret for at saksbehandlinga er forsvarleg, og at dei tilsette har tilstrekkeleg kunnskap om saksbehandlingsreglane.

I sosialtenestelova sin §§ 17, 43, 44 og 48 står dei særlege saksbehandlingsreglane som går føre dei generelle i forvaltningslova. Rundskrivet utdjuar også desse.

Fvl. § 17 1.ledd Forvaltningsorganets utrednings- og informasjonsplikt.

Forvaltningsorganet skal påse at saken er så godt opplyst som mulig for vedtak treffes

Rettsregelen skal bidra til at søkjar får dei tenestene han/ho har krav på, og den understrekjer NAV si plikt til aktivt å sørge for at saka er så godt opplyst som mogeleg før vurdering og avgjerd fattast.

Fvl. § 25 Begrunnelsens innhold.

I begrunnelsen skal vises til de regler vedtaket bygger på, med mindre parten kjenner reglene. I den utstrekning det er nødvendig for å sette parten i stand til å forstå vedtaket, skal begrunnelsen også gjengi innholdet av reglene eller den problemstilling vedtaket bygger på.

I begrunnelsen skal dessuten nevnes de faktiske forhold som vedtaket bygger på. Er de faktiske forhold beskrevet av parten selv eller i et dokument som er gjort kjent for parten, er en henvisning til den tidligere framstilling tilstrekkelig. I tilfelle skal det i underretningen til parten vedlegges kopi av framstillingen.

De hovedhensyn som har vært avgjørende ved utøving av forvaltningsmessig skjønn, bør nevnes. Er det gitt retningslinjer for skjønnsutøvingen, vil i alminnelighet en henvisning til retningslinjene være tilstrekkelig.

Sotjl. § 42. Plikt til å rådføre seg med tjenestemottaker

Tjenestetilbudet skal så langt som mulig utformes i samarbeid med tjenestemottaker. Det skal legges stor vekt på hva vedkommende mener.

Rundskrivet utdjunpar at det er eit sentralt prinsipp i sosialt arbeid at tenestetilbodet så langt det er mogeleg, skal utformast med utgangspunkt i brukars behov og ønsker. Dette har ein klar samanheng med lova sitt formål om hjelp til sjølvhjelp. Den enkelte er nærast til å kjenne egne behov og kva som kan bidra til å hjelpe brukar ut av en vanskeleg livssituasjon.

Sotjl § 43. 1 ledd. Innhenting av opplysninger

Opplysninger skal så langt som mulig innhentes i samarbeid med tjenestemottaker eller slik at vedkommende har kjennskap til innhentingene.

Rundskrivet utdjunpar korleis NAV-kontoret skal sikre, at saka er så godt opplyst som mogeleg før det treffast ei avgjersle om tenester etter lova. Det må finnast opplysningar i saka som dokumenterer om brukar har eit hjelpebehov eller ikkje. NAV-kontoret har etter denne rettsregelen ei skjerpa plikt til å hjelpe brukar, og ein innskrenka rett til å innhente opplysningar på eiga hand, i forhold til det som gjeld for resten av forvaltninga. Dette er grunnleggjande med at lova gjeld for dei vanskelegast stilte, og at det ovanfor denne gruppa gjeld ei utvida plikt til å hjelpe og den har strengare teieplikt.

Sotjl § 44. Taushetsplikt

Enhver som utfører tjeneste eller arbeid for kommunen etter denne loven, har taushetsplikt etter forvaltningsloven §§ 13 til 13 e. Overtredelse straffes etter straffeloven § 121.

Taushetsplikten gjelder også fødested, fødselsdato, personnummer, statsborgerforhold, sivilstand, yrke, bopel og arbeidssted. Opplysning om en tjenestemottakers oppholdssted kan likevel gis når det er klart at det ikke vil skade tilliten til kommunen.

Opplysninger til andre forvaltningsorganer, jf. forvaltningsloven § 13 b nr. 5 og 6, kan bare gis når dette er nødvendig for å fremme kommunen i arbeids- og velferdsforvaltningens oppgaver, eller for å forebygge vesentlig fare for liv eller alvorlig skade for noens helse.

Dersom et barns interesser tilsier det, kan fylkesmannen eller departementet bestemme at opplysninger skal være undergitt taushetsplikt, selv om foreldrene har samtykket i at de gjøres kjent.

Rundskrivet utdjuper teieplikta over fleire sider, kort sagt er teieplikta ei plikt til å teie om bestemte forhold og ei plikt til å hindre at uvedkommande får innsyn i slike forhold. Dette med visse unntak som det er gjort greie for.

Fvl § 13-13 e Taushetsplikt

4. Vurdering av faktagrunnlaget opp mot aktuelt lovgrunnlag

I dette kapitlet skal vi vurdere fakta/observasjonar i kapittel 2 opp mot rettsreglane i kapittel 3. Vi brukar same rekkjefølge som i førre kapitel, med unntak av at fakta/observasjonar som gjeld alle tre hovudområda i søknadsprosessen blir vurdert til slutt. Vi viser til kapittel 2 for meir detaljert informasjon i dei enkelte observasjonane og til kapittel 3 der vi har gjort greie for kva loververk vi har lagt til grunn og kva for heimlar i desse vi særleg har lagt vekt på i dette tilsynet. Sotjl. 41 viser til at forvaltningslova gjeld der ikkje særlege rettsreglar i kjem fram i lov om sosiale tenester. Saksbehandlingskapitlet i sosialtenestelova har strengare krav enn forvaltningslova. Dette har samanheng med at hovudmålgruppa for sosialtenestelova er for dei mest vanskelegstilte.

a)Handtering av «henvendelsar» - vurdering av fakta opp lovgrunnlaget

Kommunen skal gjennom si styring og leiing gjere dei sosial tenestene tilgjengelege for den som kan ha behov for økonomisk stønad jf. sotjl §§ 4 (krav til forsvarlege tenester), 5 (internkontroll).

Fylkesmannen har merka seg at «heimesida» til kommunen ikkje har lett tilgjengeleg kontaktinformasjon. Den viser til gamle rettsreglar og link til skjema for søknad om økonomisk stønad er tom. Lova stiller ikkje krav til at kommunane skal ha oppdaterte og fullstendige heimesider. Når vi likevel vurderer dette her, har det samanheng til at

kommunen skal gjere sin tenester tilgjengelege slik at innbyggjarane veit kvar, når og på kva måte dei kan rette ein «henvendelse» i dette tilfellet om økonomisk stønad.

Kommunen skal sikre at «henvendelsar» skjer etter krav i lov og forskrift og har ein plikt til å identifisere eit behov for, eller søknad, om økonomisk stønad jf. sotjl § 17 (opplysning råd og veiledning) jf. 41 (bruk av forvaltningslova) jf. fvl § 11 (veiledningsplikta). Fylkesmannen har gjort observasjonar som reiser tvil om at veileidarar som ikkje har behandling av økonomisk stønad som arbeidsoppgåver per i dag, har nok kunnskap om sosialtenestelova til å identifisere og gje råd og rettleiing slik at søknad om økonomisk stønad frå brukarar dei er kontaktperson for, kjem fram til veileidarar som handsamar slike. NAV leiar har før tilsynsbesøket meldt på 4 veileidarar (som ikkje har behandling av økonomisk stønad som arbeidsoppgåve) på Fylkesmannen sitt kurs i sosialtenestelov og er såleis i gang med å auke kompetansen for 4 av desse.

Kommunen skal sikre at søknader om økonomisk stønad skal handterast i tråd med kravet til forsvarlege tenester og internkontroll jf. Sotjl. §§ 4 og 5 og i tråd med saksbehandlingsreglane i forvaltningslova og saksbehandlingskapitlet i sosialtenestelova. Det er i rundskrivet til sotjl § 41 gjort greie for krava til å sikre ein god søknadsprosess.

Det vart i intervju uttrykt usikkerheit om kvar søknader om økonomisk stønad skulle leggest, når og kven som skal registrere dei og leiinga har ikkje eit system sjekkar og sikrar dette.

Søknadar kan av den grunn bli forlagt og/eller bli liggande for lenge ubehandla slik. Vi har i klagesak fått opplyst av NAV Fræna Eide sjølv, at ei sak var forlagt i fleire månader. Dette er særleg alvorleg når søknadar hastar.

I rutine for handtering av økonomisk stønad står det at kontoret skal handtere nødhjelp innan 48 timar og dette blir oppgitt i intervju, sjølv om rundskrivet til § 18 seier at nødhjelp skal handterast «raskt og ofte same dag som den er mottatt». Brukar som sjølv ikkje kan oppsøke NAV kontoret eller når kontoret er stengt på tysdag skal bruke det statlege NAV kontaktsenter (telefon) som einaste veg inn. Om kontaktsenteret ikkje får kontakt med tilsette i NAV blir det sendt ei melding i Gosys «om å kontakte brukar». Fristen for svar er 48 timar, altså lengre enn fristen kan være for nødhjelp. Fylkesmannen har fått opplyst at nødhjelpssøknader kan bli liggande for lenge og leiinga har ikkje sett i verk eit system som sikrar dette.

Vi har fått opplyst at utforming av lokala i NAV kontoret sitt Mottak og problematikk rundt av- og pålogging av PC av «verten» fører til at det innimellom blir utveksla teiepliktig informasjon. Dette er brot på sotj. § 44 jf. fvl. § 13-13e, teieplikta i sosialtenestelova er strengare enn reglane i forvaltningslova.

b) Kartlegge og innhente relevante opplysningar – vurdering av fakta opp mot lovgrunnlaget

Kommunen skal sikre at søknader skal kartleggast og relevante opplysningar skal hentast inn i tråd med saksbehandlings-reglane jf. sotjl §§ 4 (krav til forsvarlege tenester) og 5 (internkontroll). Kva som trengs av opplysningar i samband med økonomisk stønad, vert styrt av føresetnadene for å få økonomisk stønad etter sotjl. §§ 18 og 19, slik at NAV etter kvart, ute i søknadsprosessen blir i stand til å gjere ei individuell vurdering. Kor omfattande denne kartlegginga skal være har samanheng med kva det blir søkt om og kva situasjon søkjar er i. Sotjl § 41 viser til sakbehandlingsreglane i forvaltningslova med tillegg til dei særlege krava i sosialtenestelova. Det går indirekte fram i sotjl. § 43 og i rundskrivet til rettsregelen at NAV skal innhente opplysningar når søknad om økonomisk stønad skal handsamast. Utgangspunktet og sjølve rettsregelen er å finne i fvl § 17 som krev at kommunen skal opplyse saka. Altså sikre at det blir innhenta nok opplysningar slik at ein får kartlagt tilstrekkeleg. Brukar skal så langt det er råd, medverke til dette jf. sotjl § 42. Etter sosialtenestelova er det ei skjerpplikt til å hjelpe brukar til å opplyse saka før vedtak skal fattast, her vises det til rundskrivet til denne paragrafen.

Fylkesmannen har i klagesaker frå 01.01.16 og fram til februar i år, sett at 1/3 av klagesakene frå NAV Fræna-Eide ikkje er godt nok opplyst til å kunne ta ei avgjerd.

Kravet i sotjl. § 41 jf. fvl. § 11d, samt rundskrivet til § 41 og § 43 er at dokumentasjonen skal være skriftleg og at munnleg informasjon skal skriftleggjerast. NAV kontoret si rutine for økonomisk stønad viser også til dette, men har ikkje konkretisert kvar dette skal skrivast slik at den som treng det finn det.

I dei 19 sakene Fylkesmannen rakk å gå gjennom under tilsynsbesøket, fann vi ikkje utskrift frå journalnotat. Vi fann handskrevne lappar og utskrift av e-post i 3 saker. Vi har fått oppgitt at skriftleggjering ikkje blir gjort, fordi det ikkje er tid og at informasjonen heller blir skreve rett inn i vedtaket. Denne praksisen vurderast som mangelfull og sårbar fordi det ikkje er system på at munnleg informasjon alltid blir nedteikna på ein slik måte at den er tilgjengeleg for den som vurderer søknaden og

fattar avgjerd og vedtak. Veileidar kan ha fråvær frå jobb og kan slutte. Vidare er den som tek i mot munnleg informasjon ikkje alltid den same som handsamar søknaden. Munnleg informasjon kan ha relevans for neste søknad og i oppfølging av brukar på vegen mot å bli mest mogeleg sjølvhjelp jf. sotjl § 1 (formålet med sosialtenestelova).

c) Foreta individuelle vurderingar og avgjersler – vurderingar av fakta opp mot lovgrunnlaget

Kommunen skal sikre at søknad om økonomisk stønad skal handterast i tråd med saksbehandlingsreglane og at søkar får tildelt det han eller ho har krav på etter ei konkret og individuell vurdering jf. Sotjl §§ 4 (krav til forsvarlege tenester) og 5 (internkontroll).

Denne delen av søknadsprosessen har nær samanheng med den førre fasen b) kartlegging og innhenting opplysningar.

For at ikkje denne vurderinga skal bli for lang blir denne av oppsummerande karakter, vi minner om at eksakte observasjonar er å finne i kapitel 2. I fleire saker (klagesaker og saker gjennomgått under tilsynsbesøket) er § 18 sine inngangsvilkår om rett til økonomisk stønad brukt feil/samanblanda med sotjl. § 20 bruk av vilkår. Bruk av vilkår etter § 20 har eigne og strenge krav til saksbehandling og som det er gjort greie for i rundskrivet. Desse er ikkje følgt i dei sakene vi her siktar til. Vidare er § 19 brukt i staden for § 18 i fleire saker.

Forveksling av desse paragrafane kan ha ein negativ og ulovleg konsekvens for brukar.

I 3 saker er stønaden utbetalt direkte til kreditor utan at dette er vurdert/synleggjort etter § 21 (stønadsformer) og § 22 som regulerer kven stønaden skal utbetalast til. Hovudregelen er at den som har søkt om stønad, sjølv skal få denne utbetalt til seg. NAV kan ha gode grunnar til at stønaden, f eks betaling av ei straumrekning, skal utbetalast direkte til kreditor. I slike tilfelle må reglane for dette følgjast og synleggjerast. Brukar kan også gje sitt samtykke til dette, men då må også dette synleggjerast. Å utbetale direkte til kreditor utan at det er gjort ei vurdering etter §§ 21 og 22 er brot på teieplikta etter sotjl. § 44 jf. fvl 13- 13e.

Fleire søknader er avgjort utan at alle utgifter er synleggjort eller vurdert i vedtaka jf. sotjl §§ 41 og 43 jf. fvl. § 25 som stiller krav til grunngjevinga sitt innhald. Reglane

skal sikre at brukar setjast i stand til å forstå vedtaket; kva rettsreglar og faktiske opplysningar det byggjer på og kva vurderingar som er gjort. I dei sakene vi gjekk gjennom under tilsynsdagane og der statens retteiande sats til livsopphald er brukt, er det ikkje gjort synleg i vedtaket at det er gjort ei konkret og individuell vurdering av om stønadsnivået er tilstrekkeleg for brukar.

Vedtak om økonomisk stønad (både avslag og tildeling) skal etter reglane over, utformast på ein slik måte at det blir heilt tydeleg for brukar kva faktiske opplysningar som ligg til grunn for avgjerda. Vidare kva rettsreglar dei blir vurdert opp mot og eventuelt korleis dette skal utbetalast og til kven. I det ligg også at overflødig tekst frå malar, som ikkje angår eit konkret vedtak, ryddast vekk og at framstillinga er sortert slik at vedtaket er tydeleg.

Fylkesmannen vurderer at dette ikkje er tilstrekkeleg sikra i dei vedtaka vi har gått igjennom, dette svekkjer rettstryggleiken og klageretten til brukar.

Vi har fått opplyst at den enkelte veileder på eige initiativ drøftar saker og helst i Drøftingsmøte på tysdagar. Dette møtet har leiinga lagt til rette for. Vi har vidare fått opplyst at Drøftingsmøtet blir kortare enn bestemt fordi møtet før går ut over tidsramma. Det er behov for lengre tid for drøfting. Det blir forventat at saker skal være forberedt, noko veiledarane opplyser at dei ikkje har tid til, mellom anna fordi dei har fleire oppgåver enn økonomisk stønad, eller for mange søknader om økonomisk stønad.

Veiledarane kan ta avgjerd i eigne saker også klagesaker og saker som sendes til Fylkesmannen, sjølv om dei ikkje har slik delegasjon etter det kommunen har bestemt. Dei har i intervju uttrykt eit ønske om at ein tilsett skal ha eit overordna ansvar for tenester etter sosialtenestelova, i dette tilfelle økonomisk stønad, slik at handtering av slike søknader vært rett. Tilbakemelding frå kommunen på førebels rapport på denne problemstillinga er innarbeida på side 6, femte kulepunkt.

Utover skriftlege rutine på økonomisk stønad (som har avvikande praksis) og Drøftingsmøtet (som ikkje i stor nok grad dekkjer veiledarane sitt behov) har ikkje leiinga eit system som sikrar at søknader om økonomisk stønad blir handtert rett etter lova eller blir individuelt vurdert og avgjort.

a, b og c) Handtering av søknader om økonomisk stønad til livsopphald (som gjeld alle tre hovudområda i søknadsprosessen) – vurdering av fakta opp mot lovgrunnlaget

Her har vi som mål å vurdere observasjonar vi har gjort, som har innverknad på heile søknadsprosessen og med utgangspunkt i kravet om forsvarlege tenester etter sotjl. § 4, plikta til at kommunen skal ha intern kontroll etter § 5 og ansvaret dei har etter § 6 for at dei som utfører tenester etter sosialtenestelova skal ha nødvendig kompetanse.

Kommunen har i sin vertskommuneavtale med Eide kommune, og i sin samarbeidsavtale med NAV Møre og Romsdal, lagt til grunn at den som tek avgjerder i tenester etter sosialtenestelova sitt kapittel 4, skal ha delegasjon/mynde til å gjere dette jf §§ 4 og 5.

Fylkesmannen legg då til grunn at for å få slik delegasjon krevst den kompetanse som det er gjort greie for i sotjl. § 6. Kommunen har ikkje sikra at så er tilfelle.

Rutine for økonomisk stønad gir eit godt grunnlag i handtering av økonomisk stønad, den har likevel manglar eller avvikande praksis som vi har gjort greie for over og i kapittel 2 og vurdert i dette kapitelet.

Kommunen har i sin samarbeidsavtale med NAV, bestemt at NAV kontoret skal ha oversikt over kompetansebehov hos tilsette (som blant anna gjeld tema for tilsyn) jf. sotjl. §§ 4, 5 og 6. Det blir i avtalen forventa at det kvart år i NAV kontoret, blir laga både felles- og individuelle kompetanseplanar. Slike planar er ikkje laga og det er i tilsynet avdekt kompetansebehov som gjeld tema for tilsyn; økonomisk stønad. Sjølv om det no er laga ein perm for klagesaker handsama av Fylkesmannen er det ikkje lagt til rette for læring av desse, vi ser at dei same feila skjer igjen. Det er av kommunen si øvste leing lagt eit godt grunnlag for kompetanseheving men fordi dette ikkje vert sett ut i praksis i stor nok grad blir dette ikkje tilstrekkeleg etter krava i lova.

Kommunen har utarbeidd målekort for sine einingar og har starta å ta i bruk elektronisk kvalitetssystem, men NAV kontoret har av ukjent årsak, ikkje tatt dette i bruk. Dei bruker eit skjema for avvik som er kjent for dei tilsette. Avvikskjemaet blir brukt av få og sjeldan. Dei som brukar dette saknar tilbakemelding på avvik. Slike avvik har ikkje nådd kommunen si øvste leing. Fylkesmannen vurderer derfor kommunen si handtering av avvik som for svak.

Kommunen har etter §§ 4 og 5 eit ansvar for at det er god nok kapasitet til å løyse saker etter sosialtenestelova på forsvarleg vis. Fylkesmannen har ikkje nok oversikt til å slå fast om kapasiteten til å handtering av økonomisk stønad er stor nok. Vi vil under dele observasjonar som kan være til hjelp når kommunen sjølv, som ein del av dette tilsynet, må vurdere dette.

Vi har i intervju merka oss at veiledarane oppgjer at dei har det travelt i handtering av økonomisk stønad. Vidare har vi gjennom sentral statistikk, merka oss at NAV Fræna – Eide i 2016 berre hadde 2 deltakarar på den arbeidsretta tenesta Kvalifiseringsprogram.

Kvalifiseringsprogram er ein rett, for dei som fyller vilkåra etter sotjl. § 29. Staten har stipulert at det samla for Fræna og Eide kan være 15 personar med rett til dette. Vi kan derfor slå fast at kommunen i svært liten grad brukar sin kapasitet til handtering av kvalifiseringsprogram, i staden for handtering av økonomisk stønad.

Vi har merka oss at kommunen gjekk inn med 8 kommunale stillingsheimlar i sitt samarbeid med Eide kommune og NAV stat. Vi har kjennskap til at 7 av veiledarane som har økonomisk stønad som arbeidsoppgåve også har andre oppgåver (også statlege).

Sosialtenestelova inneheld til saman 5 tenester, som tar tid om dei blir gitt, til dei som har slike rettar. Fylkesmannen har elles merka seg i intervju, at det tek tid å få dekt opp vakansar samt at saksbehandlingssystemet Socio har manglar som tek unødvendig tid i kvar einaste sak.

5. Tilsynsmyndigheita sin konklusjon

Her presenterer vi konklusjonen av vår undersøking, dette på grunnlag av dei vurderingane vi har gjort i kapittel 4

Fylkesmannen har kome fram til følgande:

- Leinga har ikkje, gjennom tilstrekkeleg styring og leiing, sørga for at **«henvendelsar»** som gjeld økonomisk stønad etter §§ 18 og 19 er handtert i tråd med lovverket
Dette er brot på sotjl. §§ 4, 5, 6, 17 jf. 41 jf. fvl. § 11. Vidare sotjl. § 41 jf. fvl. § 17 og sotjl. §§ 44 jf. fvl. §13-13e

- Leiinga har ikkje, gjennom tilstrekkeleg styring og leiing, sørga for at tenesta økonomisk stønad etter §§ 18 og 19 blir **opplyst og kartlagt** i tråd med lovverket
Dette er brot på sotjl. §§ 4, 5, 6, 41, 43 jf. fvl. § 17. Vidare sotjl. § 41 jf. fvl. § 11.d samt rundskrivet til sotjl. § 41 og § 43.
- Leiinga har ikkje, gjennom tilstrekkeleg styring og leiing, sørga for at det i saker som gjeld økonomisk stønad etter § 18 og 19 blir gjort **individuelle vurderingar og avgjerder** som er i tråd med lovverket
Dette er brot på Sotjl. §§ 4, 5, 6, 20, 21, 22, 41, 44 jf. fvl. §13-13e. Vidare sotjl §§ 41 og 43 jf fvl § 25.

6. Oppfølging av påpeikte lovbrota

På bakgrunn av det som kjem fram i rapporten ber Fylkesmannen om at Fræna kommune utarbeider og legg fram ei plan for retting av lovbrota. Vi ber om at det i plana blir gjort greie for følgjande:

Konkrete tiltak som skal settast i verk for å rette lovbrota (av kven, korleis og når)

Korleis leiinga vil følgje med på og kontrollera at tiltaka er sett i verk

Korleis leiinga vil sikre at tiltaka har verka som planlagt, etter at dei har fått verke ei stund

Kommunen sine egne fristar for å sikre framdrift i dette arbeidet

Helsetilsynet utarbeida ein rettleiar for landsomfattande tilsyn med dette tema i 2010. Sjølv om dette tilsynet ikkje er heilt likt det førre kan den være til hjelp i arbeidet som Fræna kommune no skal i gang med og følger derfor som vedlegg til denne rapporten. Vi legg i tillegg ved ein mal/skjema som kanskje kan være til hjelp i arbeidet de skal i gang med.

Denne kan vi også sende elektronisk dersom ønskeleg, gje oss i så fall beskjed.

Vi ber om at plana vert sendt Fylkesmannen innan 27.05.17

Vi minner også om at Fylkesmannen vil gje råd og rettleiing i dette arbeidet dersom kommunen ønskjer dette.

Med helsing

Grete Teigland (e.f.)
Direktør

Oddhild Johnsen
Revisjonsleiar

Kari Røkkum Winje
revisor

Tore Oshaug Tokle
revisor

Dokumentet er elektronisk godkjent og har ingen signatur.

3 vedlegg

Kopi med vedlegg: NAV Fræna-Eide Tingplassen 2 6440 ELNESVÅGEN

Vedlegg: Gjennomføring av tilsynet

Her gjer vi greie for korleis tilsynet blei gjennomført og kven som deltok

- Varsel om tilsynet blei sendt 23.11.16
- Førebunde samtale pr. telefon med rådmann Anders Skipenes 17.02.17
- Tilsynet ble gjennomført ved NAV Fræna Eide 01.03.17 – 02.03.17 og vart innleia med kort informasjonsmøte første dag. Oppsummerande møte med gjennomgang av observasjonar blei halde andre dag.

En del dokumenter var tilsendt og gjennomgått på forhånd, mens andre dokumenter ble mottatt og gjennomgått i løpet av tilsynsbesøket.

Følgende dokument blei gjennomgått og vurdert som relevante for tilsynet:

- Fræna kommune – organisasjonskart 20.09.16
- Vertskommuneavtale Fræna og Eide
- Samarbeidsavtale Fræna kommune og NAV Møre og Romsdal
- Rutine for økonomisk stønad
- Økonomisk stønad – sjekklister
- Økonomisk stønad – forvaltningsmelding
- Remitteringsrutine

- Skjema for avvik
- Nav Fræna-Eide – organisasjonsplan versjon 1.4
- Oversikt over personell som har relevante oppgaver i høve tilsynet
- Delegeringsreglement – Fræna kommune
- Delegasjon – NAV leiar
- Virksomhetsplan NAV Fræna – Eide 2016
- NAV Fræna Årsrapport 2015
- Tilsendt link til NAV på kommunens heimeside: om åpningstider og telefon
- Enkel oversikt over alle tilsette/arbeidsoppgaver i NAV Fræna-Eide
- Utkast årsplan 2017 var per 27.02.17 - ikkje ferdig
- Utkast delegasjon til veileidar - ikkje ferdig
- Før tilsynsbesøket ba vi om å få framlagt 30 brukarmapper som skulle ligge klart når vi kom. Disse avgrensa til siste saker frå 2016 og framover, som handla om søknad, tildeling eller avslag på økonomisk stønad. Vi ba og om at dokument og journalnotat, frå både kommunalt og statleg system, som har hatt innverknad på identifisering, vurdering og tildeling av økonomisk stønad, blei framlagt i papirversjon i mappene.
- Gjennomgang av 21 klagesaker sendt til Fylkesmannen frå 01.01.16 og fram til tilsynsbesøket

I tabellen under gir vi ein oversikt over kven som deltok på informasjonsmøtet, kven som blei intervjuet, og kven som deltok på oppsummerande møte under tilsynsbesøket:

Namn	Funksjon / stilling	Informasjonsmøte	Intervju	Oppsummerande møte
Anders Skipenes	Rådmann	x	x	x
Arild Kjersem	kommunalsjef	x		x
	NAV leiar	x	x	x

Tor Steinar				
Sandøy				
Misund				
Marina	Teamkoordinator			
Flønes	Mottak	x	x	x
Elin	Veileder Mottak			
Morsund		x	x	x
Helga Rogde	Veileder Mottak			
Garder		x	x	x
Solveig	Veileder Mottak			
Øverbø		x	x	x
Heidi	Teamkoordinator			
Jeanette	Oppfølging	x	x	x
Myhren				
Jorunn	Veileder			
Smenes	Oppfølging	x	x	x
May Britt	Veileder			
Anti	Oppfølging	x	x	x
Anne Grethe	Veileder			
Løvmo	Oppfølging	x	x	x
Elisabeth	Veileder			
Lønsethagen	Oppfølging	x	x	x
Marit	Sekretær			
Rishaug	(merkantil)	x		
Nadine	Ny NAV leiar frå			
Deidok	medio mars 2017			x

Disse deltok frå tilsynsmyndigheten:

- *Koordinator/seniorrådgivar, Oddhild Johnsen, Fylkesmannen i Møre og Romsdal, revisjonsleiar*
- *Sosialfagleg rådgjevar, Kari Røkkum Winje, Fylkesmannen i Møre og Romsdal, revisor*
- *Juridisk, Tore Oshaug Tokle, Fylkesmannen i Møre og Romsdal, revisor*

Styret
for Kontrollutvalgssekretariatet
for Romsdal

MØTEPROTOKOLL

Møte nr:	2/17
Møtedato:	4.9.2017
Tid:	Kl. 09.30 – kl. 12:55
Møtested:	Møterom «Galleriet», Molde rådhus
Sak nr:	9/17 – 15/17
Møteleder:	Stig Holmstrøm
Av styrets medlemmer møtte:	
Vestnes kommune:	Stig Holmstrøm, styreleder
Rauma kommune:	Lars Ramstad, nestleder
Aukra kommune:	Oddvar Høksnes
Eide kommune:	Kåre Vevang
Gjemnes kommune:	Øyvind Gjøn
Molde kommune:	Trygve Grydeland
Nesset kommune:	Ivar Trælvik
Sundal kommune:	Trond M. H. Riise
Forfall:	
Fræna kommune:	Ingvar Hals
Møtende vara:	
Fræna kommune:	Lisbeth Valle
Ikke møtt:	
Ingen	
Fra sekretariatet:	
Jane Anila Aspen, daglig leder	
Sveinung Talberg, rådgiver	
Eirik Jenssen, rådgiver Juridisk seksjon Møre og Romsdal fylkeskommune (under sak ST 13/17)	
Av øvrige møtte:	
Protokollen godkjennes formelt i neste styremøte	

Styrelederen Stig Holmstrøm ønsket velkommen og ledet møtet.

Innkalling og sakliste ble godkjent.

TIL BEHANDLING:

UTV. SAKSNR.	TITTEL
ST 09/17	GODKJENNING AV PROTOKOLL FRA STYREMØTE 4. MAI 2017
ST 10/17	ØKONOMIRAPPORT PR. 31. JULI 2017
ST 11/17	INNKJØP AV ELEKTRONISK SAKS- OG ARKIVSYSTEM
ST 12/17	BUDSJETT FOR 2018
ST 13/17	UTKAST TIL PLAN FOR INFORMASJONSSIKKERHET
ST 14/17	REFERAT OG ORIENTERINGER
ST 15/17	EVENTUELT

Styrets vedtak

Protokollen fra styremøte 4. mai 2017 godkjennes.

Disse velges til å underskrive protokollen sammen med møteleder:

1. Øyvind Gjøen
2. Kåre Vevang

Styrets behandling

Det foreslås at Øyvind Gjøen og Kåre Vevang velges til å underskrive protokollen sammen med møteleder.

Styret fattet enstemmig vedtak i samsvar med omforent forslag fra styrets medlemmer. (9 voterende)

Daglig leders innstilling:

Protokollen fra styremøtet 4. mai 2017 godkjennes.

Disse velges til å underskrive protokollen sammen med møteleder:

1.
2.

Styrets vedtak

Økonomirapport pr. 31.07.17 tas til orientering.

Styrets behandling

Daglig leder orienterte kort om situasjonen.

Styret fattet enstemmig vedtak i samsvar med daglig leders innstilling. (9 voterende).

Styrets vedtak

Kontrollutvalgssekretariatet for Romsdal går til innkjøp av saks- og arkivsystemet Filemets, gjennom en felles avtale inngått av ROR-IKT.

Avtalens lengde vurderes for Kontrollutvalgssekretariatet for Romsdals avtale med Molde kommune.

Styrets behandling

Daglig leder svarte på spørsmål fra styremedlemmene.

Flere styremedlemmer gav uttrykk for at de savnet mer detaljerte opplysninger om innholdet i tilbudet og hva som ligger i avtalen med Evry.

Styret ønsker at daglig leder inviterer prosjektleder i ROR-IKT Geir Ståle Tennfjord til neste styremøte, slik at styret kan få mer detaljert informasjon.

Styret har merket seg at det informeres om at avtalen mellom ROR IKT og Evry maksimalt kan ha en varighet på 12 år. Styret synes dette er en for lang tidshorisont for sekretariatet, og ønsker at en skal vurdere å avgrense tidsrom for avtalen mellom Kontrollutvalgssekretariatet for Romsdal og Molde kommune.

Det ble fremmet følgende forslag til tillegg til daglig leders innstilling:

Avtalens lengde vurderes for Kontrollutvalgssekretariatet for Romsdals avtale med Molde kommune.

Styret fattet enstemmig vedtak i samsvar med omforent forslag fra styrets medlemmer. (9 voterende)

Daglig leders innstilling

Kontrollutvalgssekretariatet for Romsdal går til innkjøp av saks- og arkivsystemet Elements, gjennom en felles avtale inngått av ROR-IKT.

ST 12/17	BUDSJETT FOR 2018
----------	-------------------

Styrets vedtak

1. Det framlagte forslag til budsjett for Kontrollutvalgssekretariatet for Romsdal for 2018 godkjennes.
2. Daglig leder gis fullmakt til å omprioritere innenfor ansvarsområdets budsjetttramme.

Utgiftene fordeles på kommunene etter en prosentvis andel beregnet etter folketallet pr. 1. januar 2017 – jfr. vedlegg

Styrets behandling

Daglig leder orienterte om enkelte poster i budsjettforslaget og svarte på spørsmål fra styremedlemmene.

Det gjøres spesielt oppmerksom på at det er budsjettert med 200 000,- fra disposisjonsfondet, da det ikke er ønskelig at disposisjonsfondet blir for stort. Kommunes andel går noe ned i forhold til budsjettet for 2017.

Styret fattet enstemmig vedtak i samsvar med daglig leders innstilling. (9 voterende).

Styrets vedtak

Styret tar saken til foreløpig orientering og ber om at daglig leder legger frem en ny sak i neste styremøte, basert på de innspill som kom i dagens møte.

Styrets behandling

Daglig leder hadde invitert rådgiver på juridisk seksjon i Møre og Romsdal fylkeskommune, Eirik Jensen, til å delta under behandling av denne saken. Jenssen har god kompetanse på dette fagfeltet, og kjenner også godt til sekretariatets arbeid gjennom vervet som nestleder i Rauma kontrollutvalg.

Jenssen sier at det i utgangspunktet er riktig at sekretariatet har en egen plan for informasjonssikkerhet, da det er et § 27 samarbeid, som er en egen juridisk enhet. Jenssen sier at sekretariatet kan undersøke nærmere om en som § 27 samarbeid likevel kan forholde seg til Molde kommunes informasjonssikkerhet. Sekretariatet kjøper tjenester til all bruk av IKT fra Molde kommune.

Daglig leder informerer om at det er en utfordringen å finne et nivå på dette området som er tjenlig til liten organisasjon med bare to ansatte og som ikke driver noen systematisk innsamling av personopplysninger. Sekretariatet må ha et minimumsnivå av det som er nødvendig å ha på plass for vår type organisasjon. Det at vi er en egen juridisk enhet, kan kreve at vi har et eget system.

Det er viktig for sekretariatet sitt omdømme at vi har et skikkelig system, siden oppgaven til sekretariatet er å passe på at kommunene har sine system på plass.

Styret ønsker at det undersøkes videre hva som ligger i Molde kommunes informasjonssikkerhetssystem, og om det finnes en mulighet for at sekretariatet kan koble seg på dette.

Det ble fremmet følgende forslag til vedtak:

Styret tar saken til foreløpig orientering og ber om at daglig leder legger frem en ny sak i neste styremøte, basert på de innspill som kom i dagens møte.

Styret fattet enstemmig vedtak i samsvar med omforent forslag fra styrets medlemmer. (9 voterende)

Daglig leders innstilling

Styret ber daglig leder bearbeide de innspillene som kom frem i styremøte 4.9.2017 og legge frem plan for informasjonssikkerhet for Kontrollutvalgssekretariatet for Romsdal for godkjenning i neste styremøte.

Styrets vedtak

Referat- og orienteringssakene tas til orientering.

Styrets behandling

Referatsaker:

RS 02/17 **Uavhengig revisors beretning**, underskrevet revisjonsberetning datert 4.5.2017 fra KPMG.

Styret fattet enstemmig vedtak i samsvar med daglig leders innstilling (9 voterende).

ST 15/17	EVENTUELT
----------	-----------

Under Eventuelt ble følgende tema tatt opp:

- **Brev til kommunene om kontrollutvalgenes rolle og status**

Styremedlemmene fikk innledningsvis utdelt et utkast til brev utformet av styreleder og daglig leder.

Styreleder Stig Holmstrøm gjennomgikk innholdet i utkastet.

Det var mange problemstillinger som ble diskutert og følgende innspill ble notert:

-Hvilket tidspunkt er det mest hensiktsmessig å legge frem et slikt brev? kanskje er best på starten av valgperioden?

- Blir det for formelt språk?

- Det kan være hensiktsmessig at kontrollutvalgsleder gjennomgår innholdet med kommunestyret?

- Det bør også oppfordres til at informasjonen legges ut på kommunenes hjemmesider.

- Det enkelte kontrollutvalg må selv ta ansvar for å få frem kontrollutvalgets rolle og funksjon, dette gjøres kanskje best ved presentasjon av årsmelding for kommunestyre og ved konkrete saker som kontrollutvalget jobber med.

Styret konkluderte med at det var ønskelig at det ble lagt frem et nytt utkast til brev i styremøte i november, der det også blir innarbeidet noe mer henvisning til selskapskontroller. Styret foreslår at etter styremøte i november blir brevet forelagt kontrollutvalgene som fremmer det til sitt kommunestyre.

- **Oppsummering av erfaringer fra opplæringsdagen**

- Flere styremedlemmer uttrykte skuffelse over dårlig oppmøte, det var 21 som deltok på samlingen av potensielt 90 som fikk invitasjonen.

- Bør vurdere å legge samlingen til et annet tidspunkt, ikke så tett opp til ferien men nærmere et kontrollutvalgsmøte.

- Flere medlemmer har deltatt på tilsvarende samling, og meldte seg ikke på denne gangen

- God foredragsholder

- Kunne vært nyttig med flere synspunkt på temaet fra for eksempel innlegg fra fylkesmann og økonomisjefer

- Et tema som tar opp juridiske vurderinger/problemstillinger kan være aktuelt på neste samling

- Kurset kunne vært kjørt i folkevalgtopplæringen, ville vært nyttig for kommunestyrerepresentantene

- **Arbeid med oppdragsavtale mellom kontrollutvalgene og Møre og Romsdal Revisjon IKS**

Daglig leder orienterte om arbeidet med oppdragsavtalen mellom kontrollutvalgene og Møre og Romsdal Revisjon IKS. Avtalen skal erstatte engasjementsavtalen som har

vært mellom kontrollutvalgene og Kommunerevisjonsdistrikt 2. Sentralt i avtalene blir kommunikasjon mellom kontrollutvalg og revisor. Kontrollutvalgene skal få et utkast til diskusjon i først kontrollutvalgsmøte i høst. En tar sikte på å kunne godkjenne avtalene i kontrollutvalgsmøter i oktober/november.

- **Erfaringsutveksling**

Styremedlemmene utvekslet erfaring omkring problemstillinger og saker som er aktuelle i kontrollutvalgene.

Lars Ramstad
nestleder

Stig Holmstrøm
leder

Kåre Vevang
styremedlem

Øyvind Gjøen
styremedlem

Trygve Grydeland
styremedlem

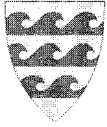
Oddvar Hoksnes
styremedlem

Trond M. H. Riise
styremedlem

Lisbeth Valle
varamedlem

Ivar Trælvik
styremedlem

Jane Anita Aspen
sekretær

FRÆNA KOMMUNE
Kontrollutvalget

Saksmappe: 2017-1548/05
Arkiv: 212
Saksbehandler: Sveinung Talberg
Dato: 23.08.2017

Saksframlegg

Utvalgssaknr	Utvalg	Møtedato
PS 24/17	Kontrollutvalget	14.09.2017

TERTIALRAPPORT 30.04.2017 – FRÆNA KOMMUNE

Sekretariatets innstilling

Tertialrapporten pr. 30.04.2017 tas til orientering

Saksopplysninger

I henhold til lov 25.september 1992 nr. 107 om kommuner og fylkeskommuner (kompl.) § 77 nr. 4 skal kontrollutvalget

”påse at kommunens eller fylkeskommunens regnskaper blir revidert på en betryggende måte.”

I medhold av bestemmelsen har Kommunaldepartementet gitt Forskrift 15.juni 2004 nr. 905 om kontrollutvalg i kommuner og fylkeskommuner (kontrollutvalgsforskriften) hvor kontrollutvalgets oppgaver ved regnskapsrevisjon fremkommer i kapittel 4.

I henhold til lov 25.september 1992 nr. 107 om kommuner og fylkeskommuner (kompl.) § 46 nr. 8, har Kommunaldepartementet gitt **Forskrift 15.desember 2000 om årsbudsjett for kommuner.**

I § 10 i Forskrifta går det fram at administrasjonssjefen gjennom budsjettåret skal legge fram rapporter for kommunestyret som viser utviklingen i inntekter og utgifter i henhold til vedtatt årsbudsjett. Dersom administrasjonssjefen finner rimelig grunn til å anta at det kan oppstå nevneverdige avvik i forhold til vedtatt eller regulert årsbudsjett, skal det i rapportene til kommunestyret foreslås nødvendige tiltak. Rapporteringen skal minimum skje to ganger pr. år jf. merkn. til paragraf 10.

I § 11 går det fram at det skal foretas endringer i årsbudsjettet når dette anses påkrevd. Det er kommunestyret selv som skal foreta de nødvendige endringer i årsbudsjettet.

I § 12 går det fram at oversiktene skal inneholde inntekter, utgifter, avsetninger og bruk av avsetninger og bygge på samme forutsetninger som det vedtatte årsbudsjett. I dette ligger oppstilling på samme nivå som de obligatoriske oversiktene til årsbudsjettet jf. vedlegg 3 og 4 til Forskrifta.

Vedlagt følger:

- Saksframlegg til behandling i kommunestyret 22.juni 2017
- Tertialrapport pr. 30.04.2017

VURDERING

Driftsregnskapet

Pr.30.04.2017 er prognosen et mindreforbruk for året 2017 på ca. 1,1 mill. kr totalt for kommunen, men et merforbruk i enhetene på 1,7 mill. kr. Dette betyr at kommunen har 2,8 mill. kr mer til fordeling drift enn det som er budsjettet. Hovedårsaken til dette er at en har et lavere rentenivå enn det som var forutsatt i budsjettet. Dette utgjør 2 mill. kr.

Det er 4 enheter som rapporterer et merforbruk:

800 000 kroner på personal- og organisasjon
200 000 kroner på Haukås skole
400 000 kroner på Fræna ungdomsskole
280 000 kroner på Teknisk drift og anlegg

Rådmannen presiserer at de enheter som viser negativt avvik vil bli fulgt opp videre utover året og en har allerede hatt flere møter med disse enhetene og vil bli fulgt opp videre.

Det knyttes også usikkerhet til om budsjettet på barnehageområdet vil holde når det gjelder tilskudd til private barnehager. Enheten Helse og familie rapporterer også usikker prognose og vil komme tilbake med sikrere tall.

Sum frie disponible inntekter viser et positivt avvik på 800 000 kr.

Lønn og sosiale utgifter utgjør ca. 80 % av kommunens budsjett. Lønnsveksten ser ut til å bli lavere enn det som var lagt inn i budsjettet, men det er ikke lagt inn ny prognose eller forslått endringer i revidert budsjett 1. Dette vil bli vurdert i revidert budsjett 2 (2.tertial).

Kommunen har budsjettert med en avsetning på 9,4 mill. kr til disposisjonsfond. Denne disposisjonen vil ifølge prognosen holde, og det er positivt.

Kontrollutvalget har tidligere vært opptatt av det store avviket mellom budsjetterte og regnskapsførte pensjonsutgifter. Ifølge prognosene vil det budsjetterte beløpet holde, men det vil i løpet av høsten bli gjennomført en analyse for å få bedre oversikt.

Investeringsregnskapet

Pr. 30.04.2017 er det regnskapsført investeringer på 12,8 mill. kr mot et periodisert budsjett pr. 30.04.2017 på 51,8 mill. kr. Dette er et avvik på 39 mill. kr og utgjør et avvik på 75 %. Årsbudsjettet er på 155 mill. kr. Det er pr. 30.04.2017 brukt vel 8 % av budsjettet.

Mange av prosjektene som er kommentert er ennå på stadiet prosjektering, planlegging, anbudsutlysning.

Det har også kommet strengere regler på utlån av Startlån slik at det her ikke er utbetalt slik det var forutsatt i budsjettet.

På mange prosjekt mangler det forklaringer, men som følge av permisjoner og nye ansatte har det ikke i denne tertialrapporten vært mulig å få inn flere kommentarer. Rådmannen arbeider med å finne gode rutiner på investeringer og få til gode system for rapportering, tydeliggjøre ansvar og god oppfølging av det enkelte prosjekt. 13 av 49 prosjekt er kommentert og kontrollutvalget forventer at det blir en bedre forklaring ved neste rapportering så lenge en ikke får opplyst om status prosjektene.

Finansforvaltning

Finansplasseringene viser positive tall og en ligger foran budsjettet pr. 30.04.2017. Renteutgiftene på lån er lave og rådmannen har lagt inn i prognosen at rentene blir 2 mill. kr lavere enn budsjettet. En stor del av lånegjelda er sikret gjennom ulike ordninger og faren for tap er «til å leve med» iflg. rådmannen. Et evt. tap vil bli dekket av disposisjonsfondet som pr. 30.04.2017 er på plass. Kommunen har per 30.04.2017 god likviditet og rentevilkårene i DNB er tilfredsstillende.

Sykefravær/nærvær

I perioden 01.01.2017-30.04.2017 hadde en et sykefravær på 6,9 % mot 8,9 % i 1.kvartal 2016. Det har vært arbeidet aktivt med å få ned sykefraværet og da spesielt i barnehagene der dette har vært høyt over lang tid.

HMS

Handlingsplanen for HMS 2016-2019 ble vedtatt i Arbeidsmiljøutvalget 10.05.2017. Denne viser en rekke målrettede tiltak for HMS- og IA arbeidet i kommunen. Denne skal også fungere som en veileder til de enhetene som ikke har utarbeidet egen HMS-plan. AMU har hatt ett møte hittil i år og det er planlagt 3 møter til i 2017. Alle ledere, tillitsvalgte og verneombud skal ha fått eller få tilbud om grunnopplæring i arbeidsmiljø (HMS-kurs).

Oppfølging av politiske vedtak

Pr. 30.04.2017 er det 23 politiske vedtak som ikke er avsluttet. Dette er en stor nedgang i forhold til samme tid i 2016. Flere av sakene har et lengre saksbehandlingsløp før de kan settes i verk. Andre saker er av nyere dato og det er der naturlig med en viss saksbehandlingstid før de kan settes i verk. Utvalgssekretariatet i kommunen har rutiner for oppfølging av politiske vedtak. Rådmann/kommunalsjefer blir involvert der det kan stilles spørsmål om fremdriften i den enkelte sak.

Sveinung Talberg
rådgiver

Saksframlegg

Utval	Utvalssak	Møtedato
Formannskapet i Fræna kommune	14/2017	08.06.2017
Kommunestyret i Fræna	51/2017	22.06.2017

Tertialrapport 30.04.2017 - Fræna kommune

Saksopplysningar

Kommunelova fastset at rådmannen minst to gonger i året rapporterer til kommunestyret om den økonomiske situasjonen. Desse rapportane vil vere dei viktigaste sakene for å halde kommunestyret orientert om den økonomiske situasjonen. I tillegg vil rådmannen i denne saka rapportere andre viktige styringsdata som har interesse for kommunen.

Rådmannen gjer merksam på at alle tal i oversiktene er i heile tusen (om ikkje anna er presisert). Rådmannen legg samtidig med denne saka fram eiga sak om revidert budsjett I 2017. Denne rapporten viser situasjonen per 30.04.2017 altså *for* eventuelle endringar i budsjettet.

Økonomisk rapportering

Rådmannen har innhenta rapportar frå alle einingsleiarane, og det er elles gjort ei vurdering av dei viktigaste postane i regnskapet. Det er berre dei postane der det er vesentlege avvik så langt i året som er kommentert i denne rapporten.

Kommentarane følgjer nedanfor:

Driftsrekneskapen

Tabellen under viser oppsett over driftsrekneskapen hittil i år samanlikna med periodebudsjettet. Der er også kolonnar for vedtatt årsbudsjett og prognose for meirforbruk/mindreforbruk for året 2017. Kolonne for prognose viser samla forventa avvik i høve til vedtatt budsjett. Rådmannen vil presisere at dei postar og einingar som viser eit negativt avvik (markert med raudt), vil bli følgd opp vidare utover året. Rådmannen har allereie hatt fleire møter med einingar som melder avvik, og desse og nye vil bli følgd opp no etter denne rapporteringa. Fleire av desse er også omtalt i sak om revidert budsjett I.

Tertialrapport Fræna kommune per 30.04.2017 (i hele tusen)					
Driftsrekneskap 2016	Avvik				
	Rekneskap	Per.å.	(end (per.))	Årsbudsjett	Prognose 2017
Frie disponible inntekter					
Skatt på inntekter og formue	-69 390	-73 017	3 627	-234 030	5 000
Ordinært rammetilskudd	-105 335	-106 502	1 167	-287 842	-4 000
Elgedomsskatt	-14 071	-13 600	-471	-54 400	-1 000
Andre generelle statstilskudd	-259	-1 684	1 425	-29 050	-1 500
Sum frie disponible inntekter	-189 055	-194 803	5 748	-605 322	-800
Finansinntekter og finansutgifter					
Renteinntekter og utbytte	-349	-	-349	-6 045	
Renteutgifter, provisjon og andre finansutgifter	3 870	4 248	-378	19 345	-2 000
Avdrag på lån	2 911	3 800	-889	22 235	
Netto finansinntekter/-utgifter	6 432	8 048	-1 616	35 535	-2 000
Dekning av tidligere års meirforbruk(underskudd)					-
Avsetning disposisjonsfond	-	-	-	9 390	-
Avsetning bundne avsetninger	-	67	-67	200	-
Premieavvik (pensjon)	-	-	-	-3 000	-
Bruk av bundne/ubundne avsetninger	-	-67	67	-200	-
Overført til investeringsrekneskapen	-	-	-	-	-
Netto avsetninger	-	-	-	6 390	-
Til fordeling drift	-182 623	-186 755	4 132	-563 397	-2 800
Rådmannen	6 368	5 661	706	17 518	
Administrasjonen	5 488	5 505	-17	17 075	-
Personal- og organisasjon	3 417	3 940	-523	7 243	800
Skolefaglig område	1 334	-579	-755	17 345	-
Forvaltningskontoret	3 341	3 509	-168	8 137	-
Sørviskontor	3 022	2 781	241	8 105	-
Flyktningetjenesten	-1 162	67	-1 229	-	-
Haukås skole	8 289	7 558	731	21 682	200
Sylte og Malm skoler	5 478	5 527	-50	15 714	-
Aureosen skole	4 664	4 529	135	13 160	-
Tornes skole	3 470	3 699	-229	10 577	-
Bud skole	6 007	5 864	142	16 678	-
Hustad skole	6 469	6 331	138	17 950	-
Fræna ungdomsskole	8 331	8 613	-282	22 669	800
Opplæringscenteret	1 320	1 682	-362	4 533	-
Bjørnsund leirskole	714	174	540	372	-
Barnehager	35 921	34 353	1 568	76 959	-
Institusjonstjenesten	23 810	23 465	344	69 367	-
Hjemmebaserte tjenester	40 411	40 192	219	119 186	-
NAV - Sosialtjenesten	4 130	3 211	919	9 440	-
Helse og familie	17 702	17 582	120	47 129	-
Kultur	9 891	9 700	191	15 480	-
Teknisk forvaltning	4 837	3 050	1 747	8 140	-
Landbruk	93	131	-38	1 676	-
Teknisk drift og anlegg	8 399	10 336	-1 937	30 091	280
VAR	357	-449	807	-12 085	-
Sum enheter	209 433	206 472	2 958	563 397	1 680
Totalt Fræna kommune	26 810	19 717	7 090	-	-1 120

Einingane

Einingane har rapportert til rådmannen. Det er herre tatt inn kommentarar på dei einingane som rapporterer avvik.

Personal og organisasjon: Som følge av ekstraordinære utgifter i 2017, har eininga lagt inn ei prognose på 800 tusen kroner i meirforbruk. Dette gjeld auke i utgifter som følgje av personalsaker, advokatutgifter og liknande.

Haukås skole rapporterer ei negativ prognose på 200 tusen kroner. Avviket skuldast i hovudsak utgift til ekstra spesialpedagogisk ressurs. Dette oppstod etter ny sakkyndig uttale frå PPT.

Fræna ungdomsskole. Skolen rapporterte eit forventa meirforbruk på 400 tusen per 30.03. Dette skuldast i hovudsak auke i lønsutgifter bl.a. på grunn av rekruttering inn i alle stillingar. Prognosen er oppretthalden i denne rapporten.

Barnehagar. Framleis er det usikkert i forhold til tilskot til private barnehagar, særlig på grunn av 2 nye barnehagar som blir sett i drift i år. I tillegg har Utsyn tatt inn fleire barn enn tidlegare. Det er foreløpig ikkje lagt inn ei ny prognose, men rådmannen følgjer situasjonen nøye.

Institusjonstenesta rapporterte eit forventa meirforbruk på 900 tusen kroner for 2017 per 31. mars. Dette beløpet er no korrigert til eit forventa resultat i balanse. Ein grundig gjennomgang av situasjonen viser at eininga styrer mot budsjettbalanse i 2017.

Helse og familie. Eininga rapporterer ikkje endring i prognosen per 30.04. Einingsleiar er likevel usikker på situasjonen, og vil kome tilbake seinare med sikrere tal. Dette skuldast i hovudsak eit samarbeidstiltak som vart sett i verk i 2016. Heller ikkje per 30.03. rapporterte eininga endringar i prognosen.

Teknisk drift og anlegg. Eininga rapporterer eit forventa meirforbruk som følgje av auke i husleigeutgifter på Eidem med 60 tusen kroner. Det gjeld kontor til jordmor. I tillegg er det kome ein auke i husleige til Fræna frivilligsentral på 220 tusen kroner. Dette som følgje av vedtatt innflytting i nye lokalar på Torget i Elnesvågen. Samla venta meirforbruk utgjer 280 tusen kroner. Eininga har søkt om ein auke i ramma på same beløpet, jf. Sak om Revidert budsjett I.

Skatteinntektene og rammetilskottet

Eigedomsskatt for 1. kvartal er no fakturert, og her er det eit regnskapsført positivt avvik på 471 tusen kroner per 30.04. I budsjettet er det forventa ei inntekt på 54,4 mill. kroner for året sett under eitt. Eigedomsskatten vil venteleg få ei meirinntekt i år på i overkant av 1 mill. kroner. Rådmannen har lagt inn ei prognose på 1 mill. i meirinntekt.

Skatt på inntekt og formue har en regnskapsført svikt per 30.04 på 3,6 mill. kroner. Hittil i år har Fræna kommune ein vekst på 3,6 % frå året før.

Nye berekningar frå KS viser god skatteinngang så langt i år, men prognosane tilseier at inngangen vil bli redusert utover i året. I statsbudsjettet var det lagt inn ein vekst i skatteinntektene for kommunen på 1,5 %, denne er no redusert til 1 %. Rådmannen har med bakgrunn i dette og tal frå KS lagt inn ei endring i prognosen for skatteinntekter. Forventa inntekter er *redusert* med 5,7 mill. kroner.

Skatteinngangen i Fræna kommune utgjer 81,8 % av landsgjennomsnittet. Viss ein tek omsyn til motteke skatteutjammings midlar utgjer beløpet for Fræna kommune 94,4 % av landsgjennomsnittet.

KS har også berekna endringar i rammetilskottet for 2017 etter saldert budsjett 2016. Denne viser ein auke i overføringane på 4 mill. kroner. Denne auken er lagt inn i prognosen for året.

Rådmannen har lagt inn ei prognose på 1,5 mill. kroner som følgje av forventa løyving frå Stortinget til eit såkalla «Regionsentertilskot». Beløpet er berekna av KS, men blir ikkje endelig klart og utbetalt før etter stortingshandsaminga av kommunereforma.

Det er lagt inn ein forventa lønsvekst i budsjettet for 2017 på 2,7 %. Det ser no ut til at lønsveksten blir mindre enn dette. I revidert nasjonalbudsjett varslar regjeringa at lønsveksten blir sett ned frå 2,7 til 2,4 %. Dette inneber at den kommunale deflatoren blir justert ned frå 2,5 til 2,3 %. Rådmannen har ikkje foreslått endringar i revidert budsjett eller lagt inn ny prognose i denne saka. Dette vil bli vurdert i sak om revidert budsjett II.

Avdrag og renter

Rentenivået er framleis lavt og ny finansiering av gjeld har ført til lågare renteutgifter enn forventa. Rådmannen har berekna ei innsparing på 2 mill. kroner i 2017. Dette er lagt inn i prognosen for året.

På posten for avdrag er det ikkje forventa endringar.

Avsetningar

På linja «Avsetning disposisjonsfond» er det budsjettet 9,4 mill. kroner i 2017. Prognosen blir ikkje endra i denne saka.

Pensjon

I 2016 fekk kommunen eit positivt avvik på 3 mill. kroner på pensjon. Regjeringa varslar ein liten auke i pensjonsutgiftene for kommunane i 2017. Rådmannen ser likevel ingen grunn til å endre prognosen på dette området no. Budsjetterte pensjonsutgifter skal halde, men det vil i løpet av hausten bli gjennomført ei analyse for å få betre oversikt. Det er mogleg når dei første prognosane frå KLP er klare ut på hausten.

Investeringsregnskapet

Tabellen under viser investeringsprosjekt som ble vedtatt av kommunestyret som budsjett for 2017 og rekneskapen hittil i år. Nokre mindre postar er lagt i saman i tabellen. I revidert budsjett er det lagt inn nokre få forslag om auke og endringar i budsjettet for 2017.

Prosjekter	Regnskap 2017	Periode- budsjett 2017	Avvik(per.)	Vedtatt budsjett
1000 Egenkapitalinnskudd KLP	-	-	-	1 500
1103 Utvidelse aksjekapital Torabu AS	1 000	1 000	-	1 000
1104 Utvidelse aksjekapital Kystlab-Prebio AS	4	-	4	-
1510 Datautstyr alle etater	823	1 000	- 177	3 000
2127 Fræna ungd.skole - utskifting plater	3 765	1 667	2 098	5 000
2218 Jendem skole - forprosjekt	85	5 000	- 4 915	15 000
2220 Sylte skole - forprosjekt	99	5 000	- 4 901	15 000
2221 Ny Haukås skole	-	1 000	- 1 000	3 000
2271 Bud barnehage, ventilasjon	65	-	65	-
2272 Hustad barnehage, ventilasjon	86	-	86	-
3016 Fræna sjukeheim - styring varme og ventilasjon (2016)	-	1 167	- 1 167	3 500
3017 Utstyr institusjonstjenesten	491	333	158	1 000
3110 Nytt kjøkken og renovering av hjelpemiddelsenralen	-	1 667	- 1 667	5 000
3111 Bil - hjelpemiddelsenralen	-	200	- 200	600
3370 Hesthovveien - bad	152	-	152	-
3442 Eidemsmoen vest 2- mannsbolig 2017	83	-	83	-
3450 Bolig med vaktdele på Eidem	12	1 200	- 1 188	3 500
4000 Tilrettelegging tomter	176	3 700	- 3 524	11 100
4030 Tomtefelt - Korsmyra	287	-	287	-
4190 Startlån - Husbanken	387	2 667	- 2 280	8 000
4420 Industriområde Indre Harøy	2 230	-	2 230	-
4430 Klargjøring næringsareal	-	3 250	- 3 250	9 750
4460 Holamyra nye industrifelt	18	-	18	-
4470 Varhol Industriområde	32	-	32	-
4615 Opprusting kommunale bygg	-	1 667	- 1 667	5 000
4619 Nye Småhus - utleieboliger - Eidem	-	1 333	- 1 333	4 000
5031 Basketballbane Fræna ungdomsskole	75	-	75	-
5037 Farstadsanden	-	267	- 267	800
5112 Dekke brynhallen	-	100	- 100	300
5311 Kirkejubilæum Bud	161	83	78	250
5351 Utvidelse av gravplass Tornes	-	1 833	- 1 833	5 500
6017 Kartlegging av funksjonell strandsone	-	167	- 167	500
6200 Vatn	-	3 000	- 3 000	9 000
6279 Renovering VA-ledninger Jendem gamle boligfelt	704	-	704	-
6281 Renseanlegg Eidem	349	-	349	-
6282 Renseanlegg Bud	194	-	194	-
6300 Avløp	-	7 533	- 7 533	22 600
6318 Avløpsrensing på Tornes	384	-	384	-
6533 Fræna sykehjem - ventilasjon	81	-	81	-
6551 Høydebasseng Haukåsen	321	-	321	-
7610 Trafikksikkerhetstiltak	-	2 667	- 2 667	8 000
7644 Gangveg Sandsbukta, trinn 2	644	-	644	-
7645 Gangveg Sandsbukta, trinn 3	36	-	36	-
7649 Vei fiskerikal Harøysundet	51	-	51	-
7653 Sentervegen	-	1 667	- 1 667	5 000
7654 Bussknutepunkt - Elnesvågen	12	1 667	- 1 655	5 000
7655 Tettstedprogrammet - P5 90/2016	-	167	- 167	500
7751 Grusing kommunale veier	-	167	- 167	500
7753 Asfaltering	- 2	667	- 669	2 000
Sum	12 805	51 836	- 39 031	155 000

2127 Fræna ungdomsskole. Det vil ventelig bli ståande igjen noko arbeid på nordveggen. Manglar 1-2 mill. kroner for å heilt i mål med prosjektet i år.

3016 *Fræna sjukeheim* – styring varme og ventilasjon. Prosjekteringa er i gang. Anbud er lagt ut på Doffin.

2218 og 2220 *Prosjekta Jendem og Sylte skoler* er på skissestadiet. Prosjekteringa starter i neste veke. Hittil i år er det ikkje kome inn større utgifter.

2221 På Ny Haukås skole er det utarbeidet anbudsgrunnlag for prosjektleiing. Er ute på Doffin nå. Ingen utgifter så langt.

4615 Det er løyvd ein samlepost på 5 mill. til vedlikehald som er prioritert av Driftsutvalet. Desse prosjekta finn ein i oversikten og er utan løyving, dvs. løyving er samla på fellesposten. Avdelinga følger nøye opp at samla løyving blir halden gjennom eigen intern kontroll.

3111 *Ny bil til hjelpemiddelsentralen* er kjøpt inn no. Ikkje bokført per 30.04. Det ser ut til å bli ei overskriding på denne posten på 50 tusen kroner.

4190 Fræna kommune vedtok å ta opp 8 mill. kroner i «*Startlån*» for 2017. Hittil er det utbetalt 5 mill. frå Husbanken. Det er blitt nye reglser for kven vi kan gi startlån til. bl.a. er «vanlege» fyrstegongs etablerarar ikkje lenger i målgruppa dersom dei ikkje av andre grunnar er kvalifisert for å kunne få lån. Private banker gir også i mindre grad grunnfinansiering da startlån ikkje blir «godkjent» som eigenkapital. Kommunen merkar også at arbeidsmarknaden har blitt stramare. Fleire av dei som har søkt har vore arbeidsledige. Mange har berre midlertidige kontraktar eller er vikarar. Hovudregel er at ein ikkje får ta opp lån på ei midlertidig inntekt. Det er derfor blitt gitt mange avslag p.g.a. «ikkje fast inntekt» og p.g.a. at søkjar «ikkje har beteningsevne». Talet på søknader på startlån har også gått ned.

5037 *Farstadsanden*. Prosjektering er ikkje ferdig. Ingen utgifter for kommunen så langt i år.

5112 *Dekke Brynhallen*. Arbeid har ikkje starta enno.

5311 *Kyrkjejubileum Bud.* Meirforbruk hittil i år, men det er enno midlar igjen på budsjettet.

5351 *Utviding av gravplass Tornes*. Arbeid ikkje starta.

Prosjekt 6200 og 6300. Investeringar på vatn og avløp blir ført på dei konkrete prosjekta for å halde best mogleg økonomistyring, medan budsjettet er samla i eit beløp på desse to prosjekta.

7610 *Trafikktryggingstiltak*. Også her er det gjeve ei samla løyving. Sesong for slikt arbeid er no starta og det er ikkje brukt mykje midlar så langt.

På fleire av dei andre prosjekta kunne det vore lagt inn forklaringar, men som ein følge av permisjonar og nye tilsette har det i denne rapporten ikkje vore mogleg å få fleire kommentarar.

Finansrapport

	01.01.2017	Uttak 2017	30.04.2017	Avkastning i %
Carnegie	48 779	0	50 516	
Avkastning i år (kr)			1 737	3,5 %
Pareto	53 392	0	54 996	
Avkastning i år (kr)			1 604	3,3 %
Total	102 171		3 341	
Total avkastning 2016			3 341	3,3 %
Ulike andre indekser				
Bench				2,4 %
Renter 3 år				0,4 %
Oslo Børs (OSEBX)				2,0 %

Gjeld per 30.04.2017

Långlver	Produkt	Saldo 30.04.2017	Durasjon	Renter per 30.04.2017	Bindingstid
Kommunalbanken 2001.0367	Fast	-18 362	1,30	2,96	21.08.2018
Kommunalbanken 2008.0551	Fast	-42 145	7,50	2,41	24.09.2025
Kommunalbanken 2017 - 0188	Flytende	-100 000	2,81	1,39	18.03.2020
Husbanken 14 629378 2	Flytende	-58 299	0,20	2,07	Mange lån
KLP Forsikring 83175026668	Fast	-16 889	3,30	3,90	16.11.2020
KLP Kommunekreditt	Fast	-33 928	2,70	1,69	12.02.2020
Danske bank ..224	Flytende	-151 000	0,10	1,19	20.09.2017
Nordea...232	Flytende	-151 000	0,10	1,25	19.09.2018
Danske bank 16/19 FRN	Flytende	-169 000	0,10	1,40	18.09.2019
Renteswap Danske bank	Fast	-60 000	8,70	1,50	16.09.2026
Renteswap DNB	Fast	-60 000	8,70	1,54	16.09.2026
Renteswap Danske bank	Nibor	60 000	0,40	1,09	16.09.2026
Renteswap DNB	Nibor	60 000	0,40	3,00	16.09.2026
Sum		-740 623	2,20		

Sum gjeld	-740 623	Andel %
Fratrukket gjeld under kompensasjonsordning	85 776	12
Gjeld på VAR området	179 404	24
Gjeld med fast rente	231 324	31
Gjeld uten rentesikring	-244 119	33

Sum gjeld	-740 623
Formidlingslån	58 299
Ubrukte lånemidler	44 962
Korrigert gjeld (Riksrevisjonen)	-637 362

Stresstest - Fræna kommune - 30.04.2017

	Balanse %	Balanse 30.04.	Endringsparameter	Beregnet tap
Gjeld med p.t. rente	51 %	244	2,00 %	4,9
Gjeld med flytende rente	0 %	0	2,00 %	0,0
Gjeld med fast rente	49 %	231		
Finanspassiva	100 %	475		4,9
Innskudd i bank og korte pengem.	43 %	75	2,00 %	-1,5
Anleggsobligasjoner	0 %	0		
Norske omløpsobligasjoner	39 %	68	2,00 %	1,4
Utenl. omløpsobligasjoner	0 %	0		
Fast eiendom	0 %	0		
Norske aksjer	9 %	15	30,00 %	4,5
Utenl. aksjer	10 %	18	20,00 %	3,6
Netto valutaeksponering		0		0,0
Finansaktiva	100 %	176	2,00 %	9,5
Samlet tap for markedsrisiko for langsiktige finansaktiva				8,0
Mulig tap vil utgjøre :				12,8

Forutsetninger:

Renten stiger med 2 %

Norske aksjer faller 30 % og utenlandske 20 %

Rådmannen kommenterer finanstala:

Finansforvaltninga viser positive tal og vi ligg føre budsjettet per 30.04. Rådmannen har likevel ikkje endra prognosen på denne posten. Det er framleis tidleg, og utviklinga kan endre seg mykje utover året.

Lånegjelda og rentevilkåra går fram av tabellen ovanfor. Snitt lånerente på lån utanom Husbanken utgjer 1,5 % hittil i år. Lånerenta i Husbanken er for dei fleste låna i flytande rente. Renteutgiftene for Fræna kommune er låge. Rådmannen har lagt inn ei prognose på 2 mill. lågare renteutgifter enn budsjettet, jf. kommentarar ovanfor.

Stresstesten viser mogleg tap med dei vilkår som er vist i tabellen. Rådmannen vil her som i årsrapporten peike på at dette er å leve med. Ein stor del av vår gjeld er sikra gjennom ulike

ordningar; renteswappar og fast rente. Faren for tap viser behovet for å ha eit disposisjonsfond som kan møte slike situasjonar. Fondet er per i dag på plass.

Kommunen har per i dag god likviditet. Rentevilkåra våre i DNB er tilfredsstillande.

Rådmannen si oppsummering av Fræna kommune sin økonomiske status per 1. tertial

Driftsrekneskapen

Prognosen for året viser eit mindreforbruk på samla 1,1 mill. kroner i forhold til vedtatt budsjett.. Dette viser at årets budsjett balanserer nær null. Rådmannen vil sette i verk tiltak for halde tildelte rammer for 2017. Einingane vil bli følgd opp særskilt med dette som mål.

Samla sett viser dette at kommunen no ser ut til å kunne halde rammene. I tillegg kjem endringar i sak om Revidert budsjett I som også har stor innverknad på situasjonen. Revidert budsjett viser moglege behov for auke i nokre av einingane sine budsjett og m.a. svikt i skatteinntektene.

Rådmannen viser også til revidert budsjett I som i større grad viser den samla økonomiske situasjonen til kommunen. Denne rapporten gir eit statusbilete per 30.04.

Investeringsrekneskapen

Rådmannen arbeider med å finne gode rutinar på investeringar. Tala viser store avvik så langt i år, men samtidig er det slik at den største aktiviteten ofte er i sommarhalvåret og mot slutten av året. Rådmannen arbeider vidare med å få til gode system for rapportering, tydeleggjere ansvar og god oppfølging av det einskilde prosjektet. Den samla ramma for investeringar vil halde, men det er per no store avvik på det einskilde prosjekt i høve til budsjettet.

Sykefravær/Nærvær

I perioden 1.januar - 30.april hadde vi et samlet sykefravær på 6,9 %. Dette er en stor nedgang sammenlignet med første kvartal i 2016 hvor sykefraværet var 8,9 %. (Det må imidlertid tas et lite forbehold om sykefraværstallene for april, da det kan komme sykemeldinger for denne perioden som ikke har blitt registrert).

Det har vært jobbet godt med sykefraværsarbeidet det siste halve året. Vi har hatt størst fokus på å få redusert sykefraværet i barnehagene da dette har vært høyt over lang tid. Måltrettet oppfølging i forhold til sykefraværssakene, tetter kontakt med de sykemeldte og bistand fra personal- og organisasjon har hatt positivt resultat. Det har særlig blitt tatt tak i tilfeller der arbeidstakere har hyppig og langvarig fravær over flere år, og det jobbes godt med tilrettelegging og oppfølging. Det har også blitt avklart flere saker med arbeidstakere på hel eller delvis uførepensjon.

Videre arbeid knyttet til oppfølging og reduksjon av sykefraværet

- Samarbeid med NAV: Kommunen har stort sett et godt samarbeid med NAV. Vi opplever at de er mer «på banen» i forhold til å kalle inn til dialogmøte. Også arbeidslivsenteret oppleves det god bistand fra. De har vært litt mer brukt i forhold til råd om tilretteleggingstilskudd blant annet. En utfordring er at det kan se ut til at NAV ikke klarer å fange opp og kalle inn til dialogmøte 2 i forhold til arbeidstakere med hyppig fravær over flere år. Det er viktig at vi klarer å fange opp disse tilfellene, så det må sees på.
- Personal – og organisasjon vil i tiden framover ha større fokus på å kartlegge og analysere sykefraværet ved enhetene. Vi vil også i mye større grad bistå enhetene som har høyt

fravær for å finne gode tiltak for å redusere fraværet. Oppgraderte sykefraværsrutiner er nå under arbeid. Det stor økonomisk gevinst ved å få redusert sykefraværet

- Vi har flere som har hel eller delvis uførepensjon. Disse må tas tak i og avklares.
- Psykiske lidelser er en av utfordringene i forhold til sykefravær, og vi kjenner til at det er flere arbeidstakere (særlig unge) som har fravær av denne årsaken. Vi trenger mer kunnskap om hvordan vi kan bidra til å øke deres tilknytning til arbeidslivet.
- 16. mars deltok 23 ledere fra Fræna kommune på KS sitt kurs: Arbeidsrettslige utfordringer i samband med sjuke arbeidstakere.
- Personalrådgiver deltok på personalmøte med alle barnehageansatte i april, og hadde innlegg om sykefraværsrutiner, arbeidsgiver- og arbeidstakers plikter.
- Det jobbes med å få på plass et bedriftsinternt kurs i regi av NAV: Helsefremmende arbeidsplasser. Målgruppe: alle ledere, tillitsvalgte og verneombud.
- Fræna kommune har også i år meldt seg på StikkUT! bedrift. Dette tiltaket har som mål å motivere til aktivitet, noe som bidrar til å fremme god helse og forebygge sykefravær.

Vi tror at dette vil påvirke sykefraværet i kommunen i positiv retning.

Fræna kommune sitt sykefravær (egenmeldt og legemeldt) pr. utgangen av april 2016 er vist i tabell nedenfor (april viser kun foreløpige tall):

HMS

Handlingsplan for HMS og IA i Fræna kommune 2016-2019 var ute på høring vinteren 2016/2017. Planen ble vedtatt i Arbeidsmiljøutvalgets møte den 10.mai og viser en rekke målrettede tiltak for HMS-arbeidet og IA arbeidet i kommunen. Denne planen vil også være en god veileder til de enhetene som ikke har utarbeidet egen HMS-plan.

AMU har hatt ett møte i år. Det er planlagt ytterligere 3 møter for 2017.

Det er gjennomført nyvalg/gjenvalg av verneombud i alle verneområdene i år. Alle verneombudene ble innkalt til møte for å velge nytt hovedverneombud og vara for denne. I dette møtet ble også rollen til verneombudene gjennomgått. Det vil bli gjennomført en til to samlinger for verneombudene i år.

Alle ledere, tillitsvalgte og verneombud som ikke har gjennomført grunnopplæring i arbeidsmiljø (HMS-kurs) tidligere vil få mulighet til å ta dette kurset når vi setter opp nytt kurs våren og høsten 2017.

Folketilveksten

Befolkningsutvikling i Fræna kommune per 1. kvartal 2017

Per 1. april 2017 var folketallet i Fræna kommune 9732. Gjennom første kvartal minket befolkningen med 9 personer, fra 9741.

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Folkemengde per 1.1.	913	9189	9257	9336	9324	9484	9614	9720	9787	9717	9741
Fødte	118	116	123	92	109	110	104	116	117	113	18
Døde	92	74	81	80	74	59	68	88	91	60	22
Fødselsoverskudd	26	42	42	12	35	51	36	28	26	53	-4
Innflyttinger	438	382	379	356	513	485	480	479	409	400	100
Utflyttinger	400	354	343	378	388	404	410	444	505	429	105
Nettoinnflytting	38	28	36	-22	125	81	70	35	-96	-29	-5
Folketilvekst	58	68	79	-12	160	130	106	67	-70	24	-9
Folkemengde – utgangen av året/kvartalet	918	9257	9336	9324	9484	9614	9720	9787	9717	9741	9732

Tabell: Oversikt over folkemengde og årlige endringer siste 10 år, for 2017 vises tall for første kvartal i kursiv (kilde: SSB)

Fræna kommune har stabilt positivt fødselsoverskudd, men i løpet av første kvartal i 2017 var det flere som døde (22) enn som ble født (18). Når en ser på fødselsoverskuddet gjennom året, ser man en tendens til flere fødte i 2. og 3. kvartal enn i 1. og 4. kvartal, så det negative fødselsoverskuddet vil sannsynligvis endres til fødselsoverskudd i løpet av 2017.

Når det gjelder nettoinnflyttingen er det flere som flytter fra kommunen enn til kommunen. Av de 100 som flyttet til kommunen i løpet av første kvartal 2017 var det 15 fra utlandet og 85 fra andre steder i landet. Av de 105 som flyttet fra kommunen, var det 14 som flyttet ut av landet og 91 som flyttet til andre steder i landet.

I 2015 ble folketallet i Fræna kommune redusert med 70 personer, dette året snudde trenden en har sett de siste fire årene med høy befolkningsvekst. I 2016 økte befolkningen med 24 personer, noen som langt på vei ikke dekker inn reduksjonen fra året før. Slik det ser ut så langt i 2017 vil nok folketilveksten i Fræna flate ut den nærmeste tiden, og det vil nok drøye en stund før en ser et innbyggertall over 10 000.

Tabell: Oversikt over folketal og årlige endringer siste 10 år, til og med første kvartal 2017 (kilde: SSB)

Møre og Romsdal fylke har fått 101 færre innbyggere i løpet av første kvartal 2017. Det er fødselsoverskudd (19), men det er flere som flytter ut av fylket enn som flytter til fylket (nettoutflytting 120).

Når en ser på befolkningsutviklingen i våre nabokommuner, det det få kommuner som fikk flere innbyggere de første tre månedene i 2017 – bare Sandøy (5) og Aukra (24).

	Folketallet inngangen av kvartalet	Fødsels-overskudd	Netto-innflytting	Folkevekst	Folketallet utgangen av kvartalet
Møre og Romsdal	266274	19	-120	-101	266173
Molde	26822	-10	-25	-35	26787
Vestnes	6577	0	-5	-5	6572
Rauma	7503	-7	-1	-8	7495
Neset	2963	4	-14	-10	2953
Midsund	2085	-3	-1	-4	2081
Sandøy	1246	-3	8	5	1251
Aukra	3547	7	17	24	3571
Fræna	9741	-4	-5	-9	9732
Eide	3454	-2	-5	-7	3447
Averøy	5856	-3	-20	-23	5833
Gjemnes	2611	10	-14	-4	2607

Tabell: Oversikt over folketal og endring første kvartal 2017 for kommuner i Romsdal (kilde: SSB)

Oppfølging politiske vedtak

Pr dags dato er det 23 politiske vedtak som ikkje er avslutta. Dette er ein stor positiv endring i forhold til same tidspunkt i 2016.

Fleire av sakene har lengre saksbehandlingsløp og det vil derfor ta tid før dei politiske vedtaka kan setjast i verk. Det gjeld særleg saker for teknisk forvaltning/anlegg og drift. Andre saker er av nyare dato og det er derfor naturleg med ein viss saksbehandlingstid i f.h.t disse vedtaka.

Utvalssekretariatet har rutinar for oppfølging av politiske vedtak. Status på vedtaka blir månadleg følgd opp med dei saksbehandlarane det gjeld. Dei vedtaka som ikkje kan setjast i verk/gjerast ferdige blir merka med datert merknad. Rådmann/kommunalsjefar blir involvert der kor det kan stillast spørsmål om framdrift.

Rådmannen si tilråding:

Tertialrapport 30.04.2017 for Fræna kommune blir tatt til orientering.

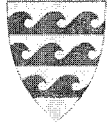
Behandling i Formannskapet i Fræna kommune - 08.06.2017

På oppfordring fra rådmann ba ordfører om lukket møte en kort periode under saksbehandlinga, jfr forvaltningslova §13, offentleglova § 13.1

Et samla formannskap tok tertialrapporten 30.04.17 til orientering

Vedtak

Tertialrapport 30.04.2017 for Fræna kommune blir tatt til orientering.

FRÆNA KOMMUNE
Kontrollutvalget

Saksmappe: 2017-1548/05
Arkiv: 216
Saksbehandler: Sveinung Talberg
Dato: 23.08.2017

Saksframlegg

Utvalgssaksnr	Utvalg	Møtedato
PS 25/17	Kontrollutvalget Kommunestyret	14.09.2017

**FORVALTNINGSREVISJONSPROSJEKTET «EIENDOMSFORVALTNING,
ANBUSSHÅNDTERING OG BYGGE- OG ANLEGGsledelse»**

Sekretariatets innstilling

1. Fræna kommunestyre tar forvaltningsrevisjonsrapporten «**Eiendomsforvaltning, anbudshåndtering og bygge- og anleggsledelse i Fræna kommune**» til etterretning og slutter seg til de anbefalingene som kommer fram i rapportens avsnitt 1, 3.3, 4.3 og 5.3.
2. Fræna Kommunestyre ber rådmann om å sørge for at revisjonens anbefalinger i avsnitt 1, 3.3, 4.3 og 5.3 blir fulgt og påse at dette arbeidet gjennomføres.
3. Fræna Kommunestyre ber Kontrollutvalget om å følge opp rapporten innen en periode på 12 – 18 mnd.

Saksopplysninger

Kontrollutvalget i Fræna behandlet i sitt møte 6.12.2016 i sak 43/16 en bestilling av forvaltningsrevisjon om «Anbudshåndtering, bygge- og anleggsledelse, eiendomsforvaltning i Fræna kommune». Dette med bakgrunn i kommunestyrets konkrete bestilling i møte 14.11.2016, sak PS 135/2016 under behandling og vedtak av plan for forvaltningsrevisjon 2016-2019. I henhold til vedtaket og bestillingen skal prosjektet basere seg på forbedrings- og læringspunkter.

Vedtaket i sak 43/16 i kontrollutvalget i Fræna den 6.12.2016:

Kontrollutvalget viser til Fræna kommunestyre sitt vedtak i sak PS 135/2016 den 14.11.2016 og bestiller følgende forvaltningsrevisjonsprosjekt:

Anbudshåndtering, bygge- og anleggsledelse, eiendomsforvaltning.

1. Gjennomgangen skal basere seg på forbedrings- og læringspunkter.
2. Prosjektet bestilles utført hos Møre og Romsdal Revisjon IKS.
3. Prosjektplan utarbeides og legges fram for kontrollutvalget.

Kontrollutvalgets oppgaver ved forvaltningsrevisjon følger av kommunelovens § 77, nr. 4 og Forskrifter for kontrollutvalg, kap. 5.

Prosjektet er, i Kontrollutvalgsmøte 6.12.2016 sak PS 43/16, bestilt gjennomført av Møre og Romsdal Revisjon IKS. I følge RSK 001 Standard for forvaltningsrevisjon, fastsatt av NKRFs styre 1. februar 2011 og gjort gjeldende som god kommunal revisjonsskikk for forvaltningsrevisjonsprosjekter, skal det i starten av et forvaltningsrevisjonsprosjekt utarbeides en

prosjektplan som skal danne grunnlaget for gjennomføring av prosjektet.

Prosjektplanen ble lagt fram og vedtatt i kontrollutvalget 13.02.2017, sak PS 04/17.

Den 26.06.2017 mottar Kontrollutvalget i Fræna brev om at prosjektet er ferdig. Vedlagt brevet følger forvaltningsrevisjonsrapporten.

Vedlagt saken følger:

- Følgelbrev fra kommunerevisjonen til Forvaltningsrevisjonsprosjektet om eiendomsforvaltning, anbudshåndtering og bygge- og anleggsledelse, datert 26.06.2017.
- Forvaltningsrevisjonsrapport «Eiendomsforvaltning, anbudshåndtering og bygge- og anleggsledelse i Fræna kommune», datert 26.06.2017.

VURDERING

Rapporten er levert innen avtalt tid. Kontrollutvalget vurderer rapporten slik at revisjonen har svart på de problemstillinger og spørsmål som er stilt og som går fram av vedtatt prosjektplan:

Tema 1: Vedlikehold av kommunale bygg

Problemstilling: Har Fræna kommune etablert hensiktsmessige system og rutiner for å ivareta en god og langsiktig forvaltning av kommunale bygg?

Funn og anbefalinger:

Fræna kommune har etablert system og rutiner for å ivareta forvaltning av kommunale bygg.

Revisjonens undersøkelser viser at det er forbedringspotensial og at det gjenstår noe arbeid med å ta i bruk system og rutiner. Basert på dette gis følgende anbefalinger:

- Fræna kommune bør ferdigstille arbeidet med å utarbeide oversikter over vedlikeholdsbehov.
- Fræna kommune bør ferdigstille arbeidet med å utarbeide kalkyler for nødvendige vedlikeholdskostnader for det enkelte bygg.
- Fræna kommune bør ta i bruk og samle aktuell informasjon om kommunale bygg i ett Forvaltning-Drift-Vedlikeholdssystem (FDV-system).
- Fræna kommune bør sikre at virksomhetsledere som nyter kommunale bygg, får informasjon og blir involvert i kartlegginger, planer og prioriteringer.

Tema 2: Anbudsprosesser

Problemstilling: Hvordan håndterer Fræna kommune anbudsprosesser?

Funn og anbefalinger:

Fræna kommune har gjennom innkjøpsreglement utarbeidet samarbeids- og kontrollrutiner for å sikre tilfredsstillende anbudsprosesser. **Revisjonens undersøkelser viser at det er forbedringspotensial og at det gjenstår noe arbeid med å ta i bruk rutineene.** Basert på dette gis følgende anbefalinger:

- Fræna kommune bør sikre at ansatte som foretar innkjøp får nødvendig opplæring i nytt regelverk og kommunens innkjøpsreglement

Tema 3: Bygge- og anleggsledelse

Problemstilling: Sikrer Fræna kommune at byggeprosjekter blir gjennomført med forsvarlig bygge- og anleggsledelse?

Funn og anbefalinger:

Fræna kommune har gjennom reglement for kommunale byggeprosjekt fått på plass bestemmelser som skal sikre at prosjekt gjennomføres med forsvarlig bygge- og anleggsledelse. **Revisjonens undersøkelser viser at det gjenstår noe arbeid med å implementere rutinene.** Basert på dette gis følgende anbefalinger:

- Fræna kommune bør evaluere reglement for kommunale byggeprosjekt etter en tid.

Kontrollutvalget slutter seg til revisjonen sine konklusjoner og anbefalinger og ber kommunestyret vedta at rådmannen sørger for at revisjonens anbefalinger i avsnitt 1, 3.3, 4.3 og 5.3 blir fulgt og påse at dette arbeidet blir gjennomført.

Kontrollutvalget ber Kommunestyret vedta at Kontrollutvalget følger opp rapporten innen en periode på 12 – 18 mnd.

Sveinung Talberg
Rådgiver

MØRE OG ROMSDAL REVISJON IKS

Kontrollutvalget i Fræna kommune
v/ Kontrollutvalgssekretariatet for Romsdal
Rådhusplassen 1
6413 Molde

Kontrollutvalgssekretariatet for Romsdal	
Kommunenr: 1548	
Dato: 26 JUN 2017	
Saks og Arkivnr. 1548	Løpnr: 217/17
Arkivkode: 216	Gradering:

Deres referanse:

Vår referanse:
Einar Andersen

Arkivkode:
R11

Sted/dato
Molde, 26.6.2017

Forvaltningsrevisjonsprosjekt om eiendomsforvaltning, anbuds-håndtering og bygge- og anleggsledelse

Møre og Romsdal Revisjon IKS viser til kontrollutvalgets bestilling av forvaltningsrevisjon om eiendomsforvaltning, anbudshåndtering og bygge- og anleggsledelse. Prosjektet er gjennomført, og rapport følger vedlagt for behandling av Kontrollutvalget i Fræna kommune.

Med hilsen

Einar Andersen
Forvaltningsrevisor
917 08 199 mobiltf.
enar.andersen@molde.kommune.no

Vedlegg:

- Rapport om eiendomsforvaltning, anbudshåndtering og bygge- og anleggsledelse i Fræna kommune

Kopi med vedlegg:

- Fræna kommune v/ rådmann, Tingplassen 1, 6440 Elnesvågen

Møre og Romsdal Revisjon IKS

Fræna kommune

Eiendomsforvaltning, anbudshåndtering og bygge- og anleggsledelse

Forvaltningsrevisjon

Møre og Romsdal Revisjon IKS – Forvaltningsrevisjonsprosjekt om eiendomsforvaltning m.m.

Møre og Romsdal Revisjon IKS er et interkommunalt selskap som eies av Aukra, Eide, Fræna, Gjemnes, Molde, Nettet, Rauma, Sunndal, Vestnes, Kristiansund, Smøla, Halså, Surnadal, Rindal, Averøy, Tingvoll, Aure og Møre og Romsdal fylkeskommune. Selskapet utfører regnskapsrevisjon, forvaltningsrevisjon og selskapskontroll for eierkommunene. Selskapet ble etablert 1.2.2017.

Tidligere rapporter fra Møre og Romsdal Revisjon IKS:

- Vedlikehold av skolebygg, Møre og Romsdal fylkeskommune (19.5.2017)
- Etikk og habilitet, Kristiansund kommune (21.5.2017)

Forord

Møre og Romsdal Revisjon IKS har utført forvaltningsrevisjonsprosjekt om eiendomsforvaltning, anbudshåndtering og bygge- og anleggsledelse etter bestilling fra Kontrollutvalget i Fræna kommune. Revisjonen er utført våren 2017.

Forvaltningsrevisjon er del av kommunestyrets tilsyn med kommunens forvaltning (kommunens egenkontroll), og er hjemla i kommuneloven § 77 og § 78, og forskrift om revisjon. Forvaltningsrevisjon innebærer å gjennomføre systematiske vurderinger av økonomi, produktivitet, måloppnåelse og virkninger ut fra kommunestyrets vedtak og forutsetninger. Forvaltningsrevisjonen skal blant annet:

- undersøke om kommunens virksomhet skjer i tråd med gjeldende lover og regler og kommunens egne planer og vedtak
- sikre at kommunen drives på en måte som ivaretar innbyggernes behov og rettigheter best mulig
- bidra til bedre måloppnåelse og økt kvalitet på tjenestene i kommunen

Før igangsetting av forvaltningsrevisjonsprosjektet har revisjonen vurdert egen uavhengighet overfor Fræna kommune, jf kommuneloven § 79 og revisjonsforskriften § 6. Revisjonen kjenner ikke til forhold som er egnet til å svekke tilliten til vår uavhengighet og objektivitet.

Møre og Romsdal Revisjon IKS ønsker å takke Fræna kommune for godt samarbeid.

Molde, 26. juni 2017

Møre og Romsdal Revisjon IKS

Einar Andersen
Oppdragsansvarlig
forvaltningsrevisor

Anny Sønnerland
Forvaltningsrevisor

INNHALDSFORTEGNELSE

1. SAMMENDRAG	6
2. INNLEDNING	9
2.1 BESTILLING OG BAKGRUNN	9
2.2 PROBLEMSTILLINGER OG REVISJONSKRITERIER.....	9
2.3 AVGRENSNING AV UNDERSØKELSEN	10
2.4 METODE OG DATA (GJENNOMFØRING).....	10
2.5 FRÆNA KOMMUNE.....	10
2.6 HØRING	12
3. VEDLIKEHOLD AV KOMMUNALE BYGG.....	12
3.1 PROBLEMSTILLING OG REVISJONSKRITERIER.....	12
3.2 FAKTA OG BESKRIVELSE.....	15
3.2.1 <i>Organisering</i>	15
3.2.2 <i>Status for vedlikehold av kommunale bygg</i>	16
3.2.3 <i>Overordna planer og kvalitetssystem</i>	18
3.2.4 <i>Oversikter over bygningsmasse og tilstand på bygg</i>	20
3.2.5 <i>Retningslinjer for vedlikehold av kommunale bygg</i>	22
3.2.6 <i>Rapportering og rapporteringsrutiner</i>	22
3.2.7 <i>Spørreundersøkelse</i>	22
3.3 VURDERING OG ANBEFALING	24
4. ANBUDSPROSESSER	25
4.1 PROBLEMSTILLINGER OG REVISJONSKRITERIER.....	25
4.2 FAKTA OG BESKRIVELSE.....	26
4.3 VURDERING OG ANBEFALING	30
5. BYGGE- OG ANLEGGSLÆDELSE	32
5.1 PROBLEMSTILLINGER OG REVISJONSKRITERIER.....	32
5.2 FAKTA OG BESKRIVELSE.....	32
5.3 VURDERING OG ANBEFALING	35
DOKUMENTOVERSIKT.....	37
VEDLEGG.....	38
<i>Vedlegg 1: Anskaffelser i Fræna kommune i 2015 og 2016</i>	38
<i>Vedlegg 2: Gjennomgang av et utvalg anskaffelser som er regnskapsført i 2015 og 2016</i>	40

1. Sammendrag

Møre og Romsdal Revisjon IKS har utført forvaltningsrevisjonsprosjekt om eiendomsforvaltning, anbudshåndtering og bygge- og anleggsledelse på bestilling fra Kontrollutvalget i Fræna kommune.

Problemstillinger i prosjektet

Følgende problemstillinger behandles i forvaltningsrevisjonsprosjektet:

1. Har Fræna kommune etablert hensiktsmessige system og rutiner for å ivareta en god og langsiktig forvaltning av kommunale bygg?
2. Hvordan håndterer Fræna kommune anbudsprosesser?
3. Sikrer Fræna kommune at byggeprosjekter blir gjennomført med forsvarlig bygge- og anleggsledelse?

Anbefalinger

Fræna kommune har etablert system og rutiner for å ivareta forvaltning av kommunale bygg. Revisjonens undersøkelser viser at det er forbedringspotensial og at det gjenstår noe arbeid med å ta i bruk system og rutiner. Basert på dette gis følgende anbefalinger:

- Fræna kommune bør ferdigstille arbeidet med å utarbeide oversikter over vedlikeholdsbehov.
- Fræna kommune bør ferdigstille arbeidet med å utarbeide kalkyler for nødvendige vedlikeholdskostnader for det enkelte bygg.
- Fræna kommune bør ta i bruk og samle aktuell informasjon om kommunale bygg i ett Forvaltning-Drift-Vedlikeholdssystem (FDV-system).
- Fræna kommune bør sikre at virksomhetsledere som nytter kommunale bygg, får informasjon og blir involvert i kartlegginger, planer og prioriteringer.

Fræna kommune har gjennom innkjøpsreglement utarbeidet samarbeids- og kontrollrutiner for å sikre tilfredsstillende anbudsprosesser. Revisjonens undersøkelser viser at det er forbedringspotensial og at det gjenstår noe arbeid med å ta i bruk rutinene. Basert på dette gis følgende anbefalinger:

- Fræna kommune bør sikre at ansatte som foretar innkjøp får nødvendig opplæring i nytt regelverk og kommunens innkjøpsreglement.

Fræna kommune har gjennom reglement for kommunale byggeprosjekt fått på plass bestemmelser som skal sikre at prosjekt gjennomføres med forsvarlig bygge- og anleggsledelse. Revisjonens undersøkelser viser at det gjenstår noe arbeid med å implementere rutinene. Basert på dette gis følgende anbefalinger:

- Fræna kommune bør evaluere reglement for kommunale byggeprosjekt etter en tid.

Funn og vurderinger

Vedlikehold av kommunale bygg

Revisjonens undersøkelser viser at det de siste årene har vært økt fokus på forvaltning og vedlikehold av kommunale bygg.

Det pågår et arbeid med å utarbeide oversikter over vedlikeholdsbehov for alle kommunale bygg. Det gjenstår noe arbeid med kartlegging og tilstandsvurderinger. Det er etter

revisjonens vurdering viktig at arbeidet fullføres, og at det avsettes nok ressurser til å gjennomføre arbeidet.

Det er etter revisjonens vurdering viktig at etablering av et system for Forvaltning-Drift-Vedlikehold for bygg prioriteres og tas i bruk.

Det er utarbeidet en rekke styrende dokumenter inklusiv mål som skal sikre god oversikt over tilstanden på bygningene og gjennom dette gi et godt grunnlag for rette prioriteringer. Vedlikeholdsarbeidet er etter revisjonens vurdering ivarettatt i styringsdokument og rapporter, og det er utarbeidet dokumenter som skal sikre at midler avsatt til vedlikehold nyttes effektivt.

Revisjonens undersøkelser og gjennomført spørreundersøkelse viser at det er behov for informasjon om tilstandsoversikter, planlagte tiltak og framdriftsplan til ledere av de virksomhetene som nytter de enkelte byggene. System for Forvaltning-Drift-Vedlikehold kan også bidra til dette. I intervju og gjennom spørreundersøkelse kommer det fram at brukere av bygg melder avvik når det oppstår bygningstekniske feil.

Anbudsprosesser

Fræna kommune er, som alle andre offentlige instanser, bunden av regelverk om kjøp av varer og tjenester. Revisjonens undersøkelser viser at Fræna kommune har utarbeidet styrende dokumenter som skal sikre etterlevelse av anskaffelsesregelverket. På store prosjekter er gjennomført i Fræna kommune de siste årene på grunn av presset økonomisk situasjon fram til 2015. Det planlegges større prosjekter framover og det er positivt at kommunen har utarbeidet innkjøpsreglement.

Fræna kommune vedtok høsten 2016 innkjøpsreglement som skal sikre at innkjøp skjer smidig og lovlig. Formålet med reglementet er å sikre at alle anskaffelser til Fræna kommune utføres i henhold til gjeldende lover, forskrifter og retningslinjer. Reglementet gjelder for alle innkjøp av varer, tjenester og bygge og anleggsarbeider for, eller på vegne av, Fræna kommune. Reglementet gjelder for alle som foretar innkjøp for kommunens regning. Reglementet er av forholdsvis ny dato og det er viktig at dette gjøres kjent for aktuelle ansatte og implementeres i organisasjonen.

Fræna kommune har inngått avtale med Nordmøre interkommunale innkjøpsamarbeid om innkjøp av definerte varer og tjenester. Rammeavtaler inngått av innkjøpsamarbeidet gjøres gjeldende for Fræna kommune når kommunen tiltrer disse. Fræna kommune bør etter revisjonens vurdering avklare hvordan innkjøpsamarbeidet skal nyttes.

Fræna kommune har de siste årene inngått egne rammeavtaler på bygg og anleggsområdet. Ved utarbeidelse av anbudsdokumentasjon for rammeavtaler nyttes erfaringer fra andre kommuner og nettverksgruppe på området. Det opplyses at rammeavtalene kunngjøres på Doffin.

Revisjonens undersøkelser viser at enkelte rammeavtaler har vært nyttet i en grad som langt overstiger antatt kostnad i anbudsdokumentene. Det er tillatt å benytte rammeavtalen utover det oppgitte omfanget. Hvorvidt man på et tidspunkt havner utenfor rammeavtalen vil avhenge av en vurdering av omfanget på kunngjøringstidspunktet var forsvarlig. Det er tillatt å gjøre mindre endringer i en inngått kontrakt. Fræna kommune bør vurdere hvordan inngåtte rammeavtaler er fulgt opp. Det bør avklares når rammeavtalene skal nyttes og når oppdrag skal legges ut til konkurranse.

Fræna kommune gjennomfører noen ganger mini-konkurranse. Kommune bør evaluere disse konkurransene.

Revisjonens har i sin gjennomgang hatt fokus på avtaler inngått i 2015 og 2016. Det har vært få store anskaffelser disse årene. Kommunen har kunngjort en rekke anskaffelser på Doffin. Dette gjelder både engangsanskaffelser og rammeavtaler. Vurdering av kunngjøringer og prosess knyttet til de enkelte avtaleinngåelsene har ikke vært del av forvaltningsrevisjonsprosjektet. Revisjonen har fra kommunen innhentet oversikt over kunngjøringer på doffin.no i 2015 og 2016. Egenvurdering fra Fræna kommune viser at kommunen mener at krav til konkurranse, protokoll, HMS, skatte- og mva attest som hovedregel er ivaretatt.

Bygge- og anleggsledelse

Revisjonen har i samsvar med kontrollutvalgets bestilling sett særskilt på ledelse av bygge- og vedlikeholdsprosjekt. Fræna kommunen har utarbeidet rutiner og retningslinjer for ledelse og organisering av bygge- og vedlikeholdsprosjekter. Reglement for kommunale byggeprosjekt ble vedtatt i februar 2017.

Det er mange aktører involvert i ledelse og styring. Kommunestyret er overordnet organ og rådmannen er overordnet leder. Enhet for Teknisk, drift og anlegg har en sentral rolle i basisorganisasjonen. Dette i tillegg til ulike lederfunksjoner etablert i prosjektorganisasjonen der det også er ulike utvalg og nemder. Forhold mellom basisorganisasjon og prosjektorganisasjon kan ha noen utfordringer.

Reglementet er nylig vedtatt. Revisjonen anbefaler en evaluering etter en tid for blant annet å avdekke områder som kan være uklare. Dette gjelder blant annet plan- og byggenemda og prosjektleders ansvar i forhold til brukermedvirkning, beslutningsmyndighet for prosjektledelsen, og ansvar for myndighetskrav.

2. Innledning

2.1 Bestilling og bakgrunn

Kontrollutvalget i Fræna kommune bestilte i møte 6.12.2016 forvaltningsrevisjonsprosjekt om *eiendomsforvaltning, anbudshåndtering og bygge- og anleggsledelse* (sak 43/2016).

Kontrollutvalget traff følgende vedtak:

1. *Kontrollutvalget viser til Fræna kommunestyre sitt vedtak i sak PS 135/2016 den 14.11.2016 og bestiller følgende forvaltningsrevisjonsprosjekt:
Anbudshåndtering, bygge- og anleggsledelse, eiendomsforvaltning.*
2. *Gjennomgangen skal basere seg på forbedrings- og læringspunkter.*
3. *Prosjektet bestilles utført hos Møre og Romsdal Revisjon IKS*
4. *Prosjektplan utarbeides og legges fram for kontrollutvalget.*

I protokoll fra møte opplyses det følgende under overskriften «Kontrollutvalgets behandling»:

Slik kontrollutvalget ser bestillingen fra kommunestyret er dette et prosjekt som strekker seg over 3 vesentlige områder som kan bli et stort og omfattende prosjekt hvis det ikke blir gjort avgrensinger i forhold til tema. Her er risiko og vesentlighet avgjørende.

Kontrollutvalget ser på temaet eiendomsforvaltning som det området kontrollutvalget vil rette hovedfokus på. Anbudshåndtering og bygge- og anleggsledelse kan være enklere å svare ut i og med at dette er regulert i Lov om offentlige anskaffelser og gjennom eget økonomi- og investeringsreglement. Men disse områdene skal fortsatt være en del av prosjektet.

Kontrollutvalget ønsker at prosjektet har en tilnærming ut fra at en ser på eiendomsforvaltningen av bygninger. Videre bør prosjektet se på hvilke rutiner det er for å rapportere tilstanden til det enkelte bygg. Hvem rapporterer og til hvem videre i systemet? Hvilket innhold har tilstandsrapporteringen? Er det materialisert og er det satt i et prioritert system? Hvilke rutiner er det på å revidere tilstanden på bygningsmassen? Hvilke rutiner er det på å vurdere vedlikehold opp mot sanering eller re-/nyinvestering? Hvilke rutiner er det for å bygge dette inn i henholdsvis drifts- eller investeringsbudsjett? Er det beregnet hva det enkelte tiltak koster? Hvilke rutiner gjelder for salg og avhending av bygninger?

Kontrollutvalget vedtok i møte 13.2.2017 plan for forvaltningsrevisjonsprosjektet. Planen gir informasjon om tema, avgrensninger, metode og gjennomføring.

2.2 Problemstillinger og revisjonskriterier

Problemstillinger

Det skal utarbeides problemstillinger for den enkelte forvaltningsrevisjonsprosjekt. Med utgangspunkt i bestillingen fra kontrollutvalget har revisjonen operasjonalisert problemstillingene og mener at disse er tilstrekkelig konkretisert og avgrenset til å kunne besvares.

Følgende problemstillinger behandles i forvaltningsrevisjonsprosjektet:

1. Har Fræna kommune etablert hensiktsmessige system og rutiner for å ivareta en god og langsiktig forvaltning av kommunale bygg?
2. Hvordan håndterer Fræna kommune anbudsprosesser?
3. Sikrer Fræna kommune at byggeprosjekter blir gjennomført med forsvarlig bygge- og anleggsledelse?

Revisjonskriterier

Med utgangspunkt i problemstillingene skal det etableres revisjonskriterier. Revisjonskriterier er de krav, normer og/ eller standarder som forvaltningsrevisjonsobjektet skal revideres/ vurderes i forhold til. Revisjonskriteriene skal være begrunnet i, og utledet fra, autoritative kilder innenfor det reviderte området. Revisjonskriteriene skal være relevante, konkrete og i samsvar med de kravene som gjelder for forvaltningsrevisjonsobjektet innenfor den aktuelle tidsperioden.

Revisjonen har i de enkelte kapitlene utledet konkrete revisjonskriterier som er relevante for temaene.

2.3 Avgrensning av undersøkelsen

Forvaltningsrevisjonsprosjektet vurderer i hovedsak kommunens system og rutiner knyttet til vedlikehold av kommunale bygg. Kommunen eier mange typer bygg. Revisjonen har hatt et særlig fokus på kommunale formålsbygg. Formålsbygg er bygg som er oppført eller kjøpt til bestemte formål. Dette omfatter for eksempel bygg til undervisning og barnehager, kultur- og idrettsformål, pleie og omsorg og administrasjonslokaler.

Revisjonen har i prosjektet ikke utarbeidet egne tilstandsvurderinger eller beregninger av vedlikeholdsbehov, men undersøke om kommunen selv har oversikt over dette.

Boligsosiale handlingsplan er under utarbeidelse og omtales i liten grad i rapporten.

Anbudshåndtering og bygge- og anleggsledelse skal iht bestilling fra kontrollutvalget være en del av prosjektet. Temaene vil i forståelse med bestilling svares ut på en enklere måte, og vil i stor grad vær beskrivende.

2.4 Metode og data (gjennomføring)

Undersøkelsen er basert på NKRFs (Norges kommunerevisorforbund) standard for forvaltningsrevisjon (RSK 001).

Metoder som nyttes i prosjektet er dokumentanalyse, intervju og analyse av statistikk.

Som del av forvaltningsrevisjonsprosjektet har revisjonen gjennomført samtaler (intervjuer) med ansatte med oppgaver knyttet til vedlikehold av kommunale bygg, anbudshåndtering og/ eller bygge- og anleggsledelse. Rådmann, kommunalsjef, økonomisjef og enhetsleder Teknisk, drift og anlegg deltok på oppstartmøte. Det er gjennomført intervjuer med enhetsleder, mellomledere og ansatte i Teknisk, drift og anlegg. I tillegg har revisjonen hatt samtaler med medlemmene i byggenemnda, og leder og nestleder i Driftsutvalget.

Det er gjennomført en enkel spørreundersøkelse til enhetsledere som er brukere av formålsbygg.

2.5 Fræna kommune

Under gis kort informasjon om hvordan Fræna kommune er organisert politisk og administrativt.

Politisk organisering

Kommunestyret er det øverste besluttede organet i kommunen og har 31 medlemmer. Fræna kommune har to hovedutvalg med egne ansvars- og arbeidsområde: Plan- og økonomiutvalget og Driftsutvalget (DRUT). Utvalgene har delegert myndighet til å avgjøre de fleste sakene innen sitt arbeidsfelt.

Plan og økonomiutvalget vedtok i møte 11.1.2016 (sak 8/2016) blant annet at DRUT skal:

- Følge opp de arealpolitiske intensjoner vedrørende kommunens eiendoms- og tomteforvaltning
- Følge opp kommunens boligbyggingsprogram og boligsosiale handlingsplan
- Vurdere hvordan kommunen håndterer salg av eiendom og tomter
- Vurdere forslag til rutiner om anskaffelse
- Vurdere tilstandsrapport om kommunale bygg
- Vurdere alle leieforhold og se på forholdet leie/eie/selge eiendom

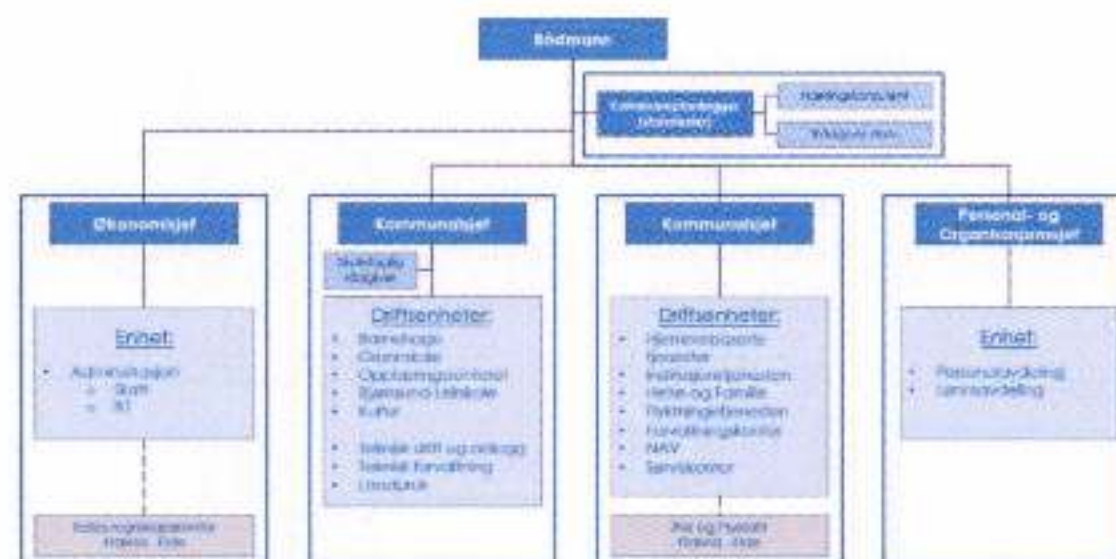
I budsjettvedtak gis DRUT fullmakt til å prioritere innenfor en samlet ramme på 5 millioner kroner til investeringer innenfor ulike ombygginger, tilpassinger og utbedringer av bygningsmassen og mindre investeringer.

Administrativ organisering

Fræna kommune er organisert med resultatenheter som har ansvar for alle tjenester ut mot innbyggerne. I tillegg er felles stabs- og støttefunksjoner som økonomi, IKT, planarbeid, personalarbeid, politisk sekretariat m.v. ivare tatt sentralt i organisasjonen.

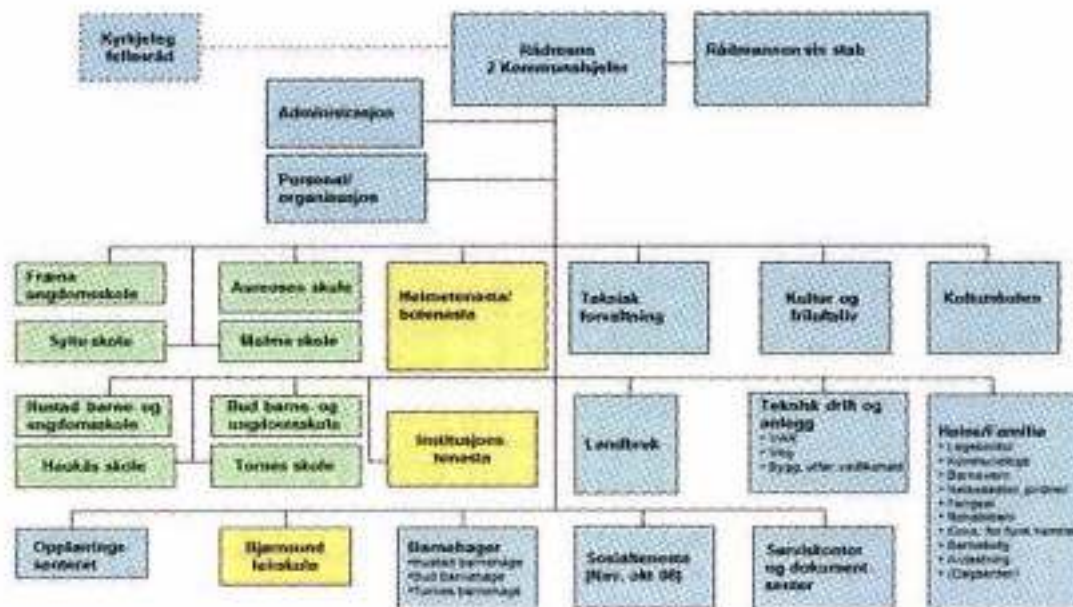
I september 2016 gjorde rådmannen noen endringer i denne organiseringen, både når det gjelder rådmannens stab og kommunalsjefenes ansvar.

Rådmannen og to kommunalsjefer utgjør kommunens sentrale ledelse, og står for koordinering, utvikling og planlegging. De skal i tillegg følge opp, kontrollere og rapportere tilbake til folkevalgte organ. Rådmannens strategisk ledergruppe består av kommunalsjefene, økonomisjef, personalsjef og kommuneplanlegger.

Figur: Administrativ organisering av Fræna kommune
Kilde: Fræna kommune, Årsrapport 2016

På kommunens hjemmeside er det et organisasjonskart som viser oversikt over styringslinjene. Kartet er utarbeidet i 2013.

Figur: Administrativ organisering av Fræna kommune
Kilde: Fræna kommune, hjemmeside

2.6 Høring

Et foreløpig utkast til rapport har vært forelagt Fræna kommune ved rådmann. Utkastet ble gjennomgått i høringss møte 16.6.2017. I etterkant av møte ble justert utkast sendt på høring til kommunen. Rådmann informerte i e-post datert 26.6.2017 om at kommunen ikke hadde merknader til justert høringsdokument.

3. Vedlikehold av kommunale bygg

3.1 Problemstilling og revisjonskriterier

Problemstilling: Har Fræna kommune etablert hensiktsmessige system og rutiner for å ivareta en god og langsiktig forvaltning av kommunale bygg?

Revisjonen har i forvaltningsrevisjonsprosjektet undersøkt hvordan Fræna kommune har organisert arbeidet, hvilke rutiner som er etablert, og om planlegging og oppfølging er tilfredsstillende.

Revisjonskriterier:

- Fræna kommune har oversikt over bygg som kommunen eier
- Fræna kommune har oversikt over tilstanden på kommunale bygg
- Fræna kommune har kartlagt behovet for vedlikehold for det enkelte bygg
- Fræna kommune har beregnet kostnader for nødvendig vedlikehold for det enkelte bygg
- Fræna kommune rapportert behov for vedlikehold til politisk nivå
- Fræna kommune har fastsatt mål, prioritering og rammer for vedlikehold
- Fræna kommune har etablert rutiner for vedlikehold av kommunale bygg
- Fræna kommune sikrer at brukere av bygg medvirker og får informasjon

Organisering og status er i kapittelet i stor grad beskrivende.

Kilder for revisjonskriterier er:

- Kommuneloven
- Forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (internkontrollforskriften)
- NOU 2004:22 «Velholdte bygninger gir mer til alle. Om eiendomsforvaltningen i kommunesektoren»
- «Vedlikehold i kommunesektoren, fra forfall til forbilde» – Multiconsult/ PWC på oppdrag fra KS (2008).
- Veileder fra KS: »Bedre eiendomsforvaltning og vedlikehold»

I tillegg kommer forskrifter og rundskriv fra sentrale myndigheter, og aktuelle styringsdokumenter fra kommunen.

Forvaltning av kommunale bygg

Eier av kommunale bygg er kommunen v/ kommunestyret, som vedtar økonomiske rammer for eiendomsforvaltning. Ansvar for å prioritere eiendomsforvaltning ligger til kommunesektoren selv.

I følge kommunelovens § 23 skal administrasjonssjefens (rådmannen) påse at saker som legges fram for folkevalgte organer, er forsvarlig utredet og at administrasjonen er gjenstand for betryggende kontroll. Lovens formål (§ 1) tilsier en rasjonell og effektiv forvaltning av kommunale fellesinteresser.

Det er utarbeidet en rekke dokumenter som sier noe om hvordan forvaltning av kommunale bygg kan ivaretas. De mest sentrale dokumentene omtales under.

NOU 2004:22: Velholdte bygninger gir mer til alle – om eiendomsforvaltning

Utredningen anbefaler at organisering av eiendomsforvaltning tar utgangspunkt i rollene som eier, forvalter og bruker av byggene. God praksis er at eieren fastsetter de målene, prioriteringene og rammene som eiendomsforvaltningen skal styres etter, og at man har et system for planlegging og styring av eiendomsforvaltningen.

KS rapport 2008: Vedlikehold i kommunesektoren – fra forfall til forbilde

KS fikk i 2008 gjennomført en omfattende undersøkelse av tilstanden på kommuners og fylkeskommuners bygningsmasse. Rapporten konkluderte med at det var et samlet oppgraderingsbehov på mellom 94 og 142 milliarder kroner. Dette skyldes dels et betydelig vedlikeholdsetterslep, dels at kravene til standard har økt over tid. I rapporten blir det framhevet at det er viktig å utarbeide en helhetlig eiendomsstrategi, hvor vedlikehold inngår som et vesentlig element. Denne strategien må forankres i kommunens overordnede styringsdokumenter.

Opprettholdelse av bygningers funksjon krever en årlig vedlikeholdsinnsats. KS anslo i rapporten et årlig vedlikeholdsbehov til 100 kr pr kvadratmeter ved 30 års levetid og 170 kr pr kvadratmeter ved 60 års levetid. I rapporten blir det understreket at dette normtallene gjelder for de 100-130 største kommunene i landet.

Undersøkelser utført av Multiconsult og PwC viste tilstanden og vedlikeholdsetterslepet på den kommunale bygningsmassen. Rapporten viser at en tredel har god standard, en tredel har et større oppgraderingsbehov og resterende tredel har betydelige feil og mangler. Sistnevnte oppfyller ikke krav i lover og forskrifter.

Forvaltningen preges flere steder av "brannslukking og skippertak" som ødelegger den økonomiske og politiske handlefriheten. Situasjonen tyder på at mange kommuner har mulighet til å forbedre sin eiendomsforvaltning.

Figur: Veien til verdiforringelse

Kilde: Multiconsult og PricewaterhouseCoopers, Vedlikehold i kommunesektoren (2008)

KS Kommunal eiendomsmasse: Store investeringer og mindre vedlikeholdsetterslep (2013)

Rapport presenterer utvalgte nøkkeltall for forvaltning, drift og vedlikehold av kommunale bygg. Dette omfatter administrasjonsbygg, skolebygg, barnehagebygg, institusjonsbygg, idrettsbygg og kulturbygg som norske kommuner eier. Rapporten viser utviklingen innenfor eiendomsforvaltning på nasjonalt nivå, samt peker på enkelte viktige hovedtrekk. Data er hentet fra KOSTRA i SSB og KS' egne undersøkelser i kommunene.

Undersøkelsen viser at: 1) årlige investeres det store summer i bygg hvorav om lag halvparten til skolebygg 2) en vesentlig andel av investeringene er brukt til oppgraderinger og påkostninger 3) det estimerte vedlikeholdsetterslepet antas å være markant lavere i 2013 enn i 2008 4) dagens vedlikeholdsutgifter er lavere enn i 2008 og betydelig lavere enn anbefalt nivå for et verdibevarende vedlikehold, som er anslått til 200 kroner per kvadratmeter i 2013.

KS veileder for folkevalgte og rådmenn: Bedre eiendomsforvaltning og vedlikehold

Kommunens øverste ledelse ved folkevalgte og rådmenn skal ivareta eierrollen på vegne av innbyggerne. Bygninger og eiendommer er viktige ressurser i driften og utviklingen av kommunen. 15-20 % av kommunens budsjett går med til å huse den kommunale virksomheten. Betydelige verdier er lagt ned i eiendommene. Eierne bør stille seg spørsmål om hva kommunen eier, hva man trenger og hvordan kommunens eiendommer forvaltes. Det presiseres hvor viktig det er å ha oversikt over en eiendoms tilstandsgrad, og prioritere tiltakene ut fra denne.

Norsk standard 3454: Livssyklus kostnader for byggverk

NS 3454 beskriver forholdet mellom levetidskostnad og årskostnader, og fastlegger hovedposter for disse. Standarden kan brukes ved budsjetttering til å beregne kostnader i følgende sammenhenger: 1) planlegging, programmering og prosjektering 2) bygging 3) bruk

Videre kan resultatet av kostnadsberegningene brukes til vurdering av alternative investeringer ved: 1) valg mellom alternative utforminger 2) detaljutføring

3) valg mellom alternative materialer, komponenter og systemer 4) ombygging, påbygg eller tilbygg 5) forbedret eller endret drift

Norsk standard 3424: Tilstandsanalyse av byggverk

NS 3424 beskriver hvordan en tilstandsanalyse skal gjennomføres, og hvordan tilstand skal beskrives, vurderes og dokumenteres. Den kan brukes for alle typer byggverk (bygg, anlegg og tekniske installasjoner), også for vurdering av funksjonelle egenskaper.

Standarden har en rekke bruksområder og er en viktig brikke i forbindelse med utarbeidelse av vedlikeholdsplaner, FDVU-strategi (strategi for forvaltning, drift, vedlikehold og utvikling), verdiovervåking, omsetning, salg, taksering med mer. For takstmenn, rådgivere og utførende er standarden et direkte arbeidsverktøy til bruk under tilstandsanalysen.

Fordelen med én ensartet metode for klassifisering og vurdering av tilstand, er sammenligning av data fra ulike analyser både over tid, mellom byggverk og for å se resultat av utført vedlikehold.

System for vedlikeholdsplanlegging

Det fins ulike system for vedlikeholdsplanlegging, alt fra helt enkle regneark til avanserte web-baserte system der utført arbeid blir registrert i vedlikeholdsplan, og elektronisk faktura blir sendt til oppdragsgivere. Det er anbefalt å lage vedlikeholdsplaner for hvert enkelt bygg eller anlegg. Målsetning med tilstandsvurderinger er at all nødvendig informasjon samles. I tillegg til beskrivelse av tilstand og utbedringsbehov, legges det normalt inn informasjon om gjennomført arbeid med informasjon om merke, farge, type etc.

Vedlikeholdsplaner bør ha en tidshorison på to, fem og ti år eller lenger. Vedlikeholdsplanen må en gjennomgå hvert år for å planlegge hva slags innkjøp som er nødvendig. Dette gjeld både faste rullerende oppgaver, planlagte større oppgaver og eventuelle hastetiltak. Eier/forvalter og leietaker/ bruker av bygg eller anlegg har et felles ansvar for å oppdatere vedlikeholdsplanen

3.2 Fakta og beskrivelse

3.2.1 Organisering

Fræna kommune har organisert vedlikehold av kommunale bygg ved at administrasjonen utreder behov og Driftsutvalget vedtar prioriteringer innen tildelt budsjett.

Driftsenheten Teknisk, drift og anlegg er sentral i forhold til vedlikehold av kommunale bygg. Enheten har 52 ansatte. Det er ikke utarbeidet organisasjonskart, men det opplyses at enheten er organisert i tre seksjoner: 1) Uteseksjon (vei, vann og avløp) 2) Driftsseksjon (drift av bygg) 3) Stab (prosjekter og større utbygginger). Uteseksjonen er lokalisert på brannstasjonen, og de to andre på kommunehuset.

Våren 2017 har enhetsleder hatt perioder med permisjon og slutter i stillingen 30.6.2017. Fram til ny leder tiltrer ivaretar to mellomledere lederoppgavene.

Fram til 2010 hadde Fræna kommune egen vedlikeholdsavdeling, som utførte vedlikeholdsarbeid. På grunn av anstrengt økonomi var det avsatt lite midler til vedlikehold fram til 2015. Vedlikeholdsoppgavene ble fra 2011 lagt til Teknisk, drift og anlegg. Etter at vedlikeholds-

avdelingen ble avvirket har hovedregelen vært at vedlikeholdsarbeid utføres av innleide håndverkere/ firma. Det er tre ansatte i enheten som har hovedoppgaver knyttet til saksområdet. En ansatt har oppgaver knyttet til nyere bygg. Det opplyses i intervju at ansatte har relevant og god kompetanse.

Vedlikeholdsarbeid organiseres normalt som prosjekt. Utgiftene attesteres og anvises iht økonomireglement. Regnskap føres. Det opplyses at det i forbindelse med dette er tett og godt samarbeid med regnskapsavdelingen, lønnsavdeling og økonomisjef. I tillegg fører ofte prosjektleder skyggeregnskap.

Det er opprettet utvalg med ansvar for eiendoms- og tomteforvaltning. Plan- og økonomiutvalget hadde saken oppe til behandling 11.1.2016. I vedtaket blir driftsutvalget tillagt følgende oppgaver:

- Følge opp arealpolitiske intensjoner med tanke på kommunens boligbyggingsprogram og boligsosiale handlingsplan
- Se på hvordan kommunen håndterer salg av eiendom og tomter
- Vurdere hvordan kommunen bør vedlikeholde egen eiendomsmasse
- Skaffe oversikt over eksisterende vedlikeholdsbehov
- Behandle strategidokument knyttet til vedlikehold. Dette dokumentet skal sluttbehandles av kommunestyret i 2017.

3.2.2 Status for vedlikehold av kommunale bygg

De siste tre årene har det vært et økt fokus på vedlikehold. Det har vært arbeidet for å få oversikter over status på bygninger og vedlikeholdsbehov. I saker som har vært fremmet for politisk behandling er det fokus på tiltak for å hindre forfall og verdiforringelse.

I årsrapport 2016 redegjør Fræna kommune for det arbeidet som er gjennomført på områdene vedlikehold av bygg og eiendoms- og tomteforvaltning.

I forord til årsrapporten omtaler ordfører vedlikehold av bygg:

Arbeidet med å ta igjen etterslepet på vedlikehold av både kommunale veier og bygg er derfor en viktig prioritering i årene fremover. Det er også god kommuneøkonomi at vi ivaretar våre eiendommer. I tillegg er det viktig at det også skjer nyutvikling. Pengesekken er fortsatt begrenset og derfor er det å prioritere den viktigste (og vanskeligste) oppgaven vi som politikere har. Vi må finne den riktige balansen mellom vedlikehold og nyutvikling. Mellom lovpålagte tjenester og tjenester som fremmer bolyst og god helse.

Under overskriften *viktige hendelser som gjelder Teknisk, drift og anlegg i 2016* opplyses blant annet følgende i forhold til vedlikehold:

- Fræna ungdomsskole, fortsatt oppussing og renovering, blant annet reparasjon av fasade
- Bud skole, nytt skolekjøkken, renovering sløydsal og utbedret fasade
- Hustad skole, omfattende oppussing
- Asfaltering av grusveier
- Frænahallen, ferdigstille ny inngang på østsiden, skifte dårlige vannrør.
- Farstad Aldershjem, renovere fasade og skifte vinduer på deler av bygget
- Eidemoen 25B, Rehabilitering
- Anbud for arkitekttjenester og prosjektering for Jendem og Sylte skoler
- Bud Barnehage, renovering ventilasjonsanlegg

Videre opplyses det at det fortsatt er *mye som gjenstår før vi kan si oss fornøyde med tilstanden på den kommunale eiendomsmassen, og at enheten har mange oppgaver, men få hoder og hender*. I årsrapporten rapporteres følgende om vedlikehold av bygg:

KVALITET		
Målbeskrivelse	Mål	Resultat
Bygg: Renovere bygg i henhold til prioriteringsliste vedtatt av DRUT	Følge prioriteringsliste	OK, med unntak av 2 broer

Tabell: Måloppnåelse i 2016, Enhet Teknisk, drift og anlegg.

Kilde: Fræna kommune, Årsrapport 2016

Enheten gikk med kr 833 000,- i underskudd i 2016. Årsak til avvik opplyses å være knyttet til vanlig drift. Det opplyses at 1,7 millioner kroner ble overført fra driftsbudsjettet til investeringsbudsjettet. Dette fordi utført arbeid på enkelte bygg var mer av investeringsmessig karakter enn drift. Dette ble gjennomført i samråd med rådmannen.

Det har vært prosesser der skoler er vedtatt nedlagt. På grunn av dette har kommunen ikke startet omfattende vedlikehold. Vedlikehold i disse tilfellene har vært knyttet til å sikre tilfredsstillende inn klima og nødvendig brannsikring.

Nøkkeltall for formålsbygg og eiendomsforvaltning

SSB/ KOSTRA har indikatorer som viser nøkkeltall for kommunens formålsbygg. I tabell under vises nøkkeltall for areal på eide bygg, og driftsutgifter og utgifter til vedlikeholdsaktiviteter fordelt på type formålsbygg for Fræna kommune for 2014 til 2016.

Fræna kommune	Areal på eid formålsbygg, konsern, m ²			Utgifter til vedlikeholdsaktiviteter, konsern, (1000 kroner)		
	2014	2015	2016	2014	2015	2016
Formålsbygg						
Administrasjonslokaler	5 000	5 000	5 000	27	60	92
Førskolelokaler	1 570	1 570	1 570	237	185	154
Skolelokaler	23 500	23 500	23 500	941	3 655	2 630
Institusjonslokaler	8 760	8 760	8 760	289	1 062	1 499
Kommunale idrettsbygg	3 000	3 000	3 000	213	286	950
Kommunale kulturbygg	0	:	:	0	0	0
SUM	41 830	41 830	41 830	1 707	5 248	5 325

Tabell: 07145: Konsern - Eiendomsforvaltning for utvalgte kommunale formålsbygg - grunnlagsdata (K)

Kilde: KOSTRA, SSB (ureviderte tall per mars 2017)

Areal på eide formålsbygg har vært stabilt i perioden. Utgiftene til vedlikehold av kommunale bygg økte fra 2014 til 2015. Regnskap for perioden og intervjuer bekrefter dette.

SSB/ KOSTRA har videre indikatorer som viser nøkkeltall for kommunens eiendomsforvaltning. I tabellen under vises nøkkeltall for Fræna kommune for perioden 2012 til 2016. For 2016 er kommunen sammenlignet med kommunegruppe 10, fylket og landet uten Oslo.

	Fræna kommune 2012 til 2016					KOSTRA-gruppe 10	Møre og Romsdal	Landet uten Oslo
	2012	2013	2014	2015	2016	2016	2016	2016
Utgifter til kommunal eiendomsforvaltning per innb i kr.	3 287	3 158	3 066	3 527	3 645	4 138	4 439	4 835
Eid formålsbygg i m ² per innb i kr	4,4	4,3	4,3	4,3	4,3	4,8	5,1	4,8
Utgifter til vedlikehold per m ² i kr	51	21	41	125	127	96	89	100
Energikostnader per m ² i kr	114	122	105	104	105	107	109	109

Tabell: Indikatorer for eiendomsforvaltning sammenlignet med kommunegruppe 10, fylket og landet uten Oslo
Kilde: 4.1. Konsern - Eiendomsforvaltning for utvalgte kommunale formålsbygg - nøkkeltall, Ureviderte tall per 15.3.2017 (endelige tall legges fram medio juni 2017)

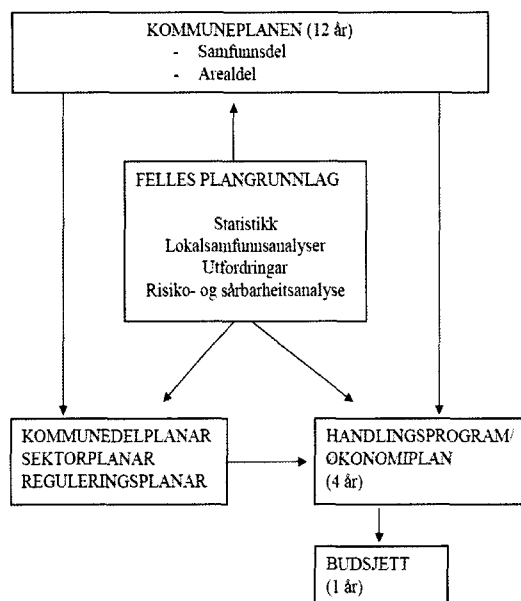
KOSTRA viser at Fræna kommune nytter færre midler per innbygger til kommunal eiendomsforvaltning enn sammenligningsgruppene. Kommunen eier imidlertid mindre areal formålsbygg enn sammenligningsgruppene. Utgifter til vedlikehold var lave fram til og med 2014, og markant lavere enn sammenligningsgruppene. I 2015 og 2016 økte vedlikeholdsutgiftene og var disse årene høyere enn sammenligningsgruppene. Dette bekreftes i intervju og ved gjennomgang av styrende dokumenter, budsjett og regnskap.

3.2.3 Overordna planer og kvalitetssystem

Kommuneplanens samfunnsdel for perioden 2005-2017 ble vedtatt av kommunestyret 12.12.2005. Figuren til høyre er hentet fra samfunnsdelen, som gir mål, strategier og tiltak for å nå mål knyttet til fokusområder.

Planer og rapporteringer er viktige styringsdokument. Et helhetlig plansystem skal sikre sammenheng mellom ulike planer og fokus på både sentrale mål, kvalitet og økonomi.

Fræna kommune utarbeidet i 2016 planstrategi og startet på arbeidet med rullering av kommuneplanen. Med grunnlag i overordnet kommuneplan utarbeides strategiske planer og handlingsplaner innen ulike tema og virksomhetsområder.

I planstrategien omtales tilstandsrapport for kommunale bygg under overskriften Andre planer, oversikter, utredninger og kartlegginger.

Budsjett og økonomiplan

Kommunestyret vedtok i møte 12.12.2016 budsjett for 2017 og økonomiplan for perioden 2017-2020 (sak 139/2016). I økonomiplanen opplyses det at vedlikehold av kommunale bygg ligger etter i forhold til behovet. Tilleggsbevilgningen fra 2014 og 2015 videreføres med 5 mill. kroner.

I økonomiplan 2016-2019 opplyses det under mål og premisser om renovering av bygg:

- Målbeskrivelse: Renovere bygg i henhold til prioriteringsliste som blir vedtatt i Driftsutvalget
- Mål: Følge egen prioriteringsliste

I budsjettet for 2016 satte kommunestyret av midler til «Opprusting kommunale eiendommer». Dette skulle gå til vedlikehold av kommunale bygg samt mindre investeringer og oppgraderinger. Nytt i 2016 var at det også skulle gå til oppgradering/ reparasjon av kommunale bruer. Driftsutvalget var gitt myndighet til å prioritere og disponere innenfor bevilget ramme. I rådmannens saksframlegg går det fram at Fræna kommune har en betydelig bygningsmasse, og mange av disse byggene har opparbeidet seg et betydelig etterslep av vedlikehold. Det opplyses videre at det i 2015 ble gjort mye, men at det fortsatt er stort behov

for grunnleggende vedlikeholdspåkostninger for mange bygg. I tillegg er der behov knyttet til forbedring av tekniske og bruksmessige forhold. Det er et omfattende arbeid å planlegge gjennomføringen.

Driftsutvalget får i begynnelsen av hvert år forelagt sak om prioritering av vedlikehold av kommunale bygg. De siste tre årene er det i budsjett og økonomiplan avsatt 5 mill kroner til investering og 5 mill kroner til vedlikehold av kommunale bygg. Administrasjonen utarbeider sak til driftsutvalget som vedtar bruk av midlene.

Driftsutvalget vedtok i møte 14.3.2017 (sak 19/2017) prioritering i 2017 av vedlikehold kommunale bygg. Driftsutvalget traff tilsvarende vedtak i 2016 (sak 2/2016, om prioritering av vedlikehold i 2016), og i 2015 (sak 2/2015 om renovering av kommunale bygg).

Sakstittel	Utvalg som behandlet sak	Driftsutvalget (dato og saksnummer)
Vedlikehold kommunale bygg 2017, prioritering		31.1.2017 (sak 10/2017)
Driftsutvalgets investeringsprosjekt i 2017		14.3.2017 (sak 19/2017)
Vedlikehold kommunale bygg 2016, prioritering		18.2.2016 (sak 2/2016)
Renovering av kommunale bygg 2015		26.2.2015 (sak 2/2015)

I økonomiplan 2017-2020 opplyses det også at det skal utarbeides tilstandsrapport for kommunale bygg i 2017. Tilstandsrapporten er ny, og det opplyses videre at rapporten etter utarbeidelse skal rulleres hvert år. Målbeskrivelse og mål framgår.

Årsrapport

I årsrapportene gis det kort informasjon fra avdelingene om eget område. Teknisk, drift og anlegg har mange store områder og det vanskelig å prioritere informasjon om vedlikehold.

I årsrapport 2015, som ble behandlet av kommunestyret 2.5.2016 (sak 56/2016), rapporteres det på måloppnåelse i forhold til tilstand på kommunale bygg:

Måloppnåelse 4 av 10. Tallene opplyses å være en grov vektning ut fra hvor en bør være i forhold til lovverk, bransjekrav, hovedplaner og generelle faglig ønske. Mål 10 er ønsket situasjon. I løpet av 2015 ble det noe bedring for kommunale bygg.

Det opplyses videre at «Fortsatt er det mye som gjenstår før vi kan si oss fornøyde med tilstanden på den kommunale eiendomsmassen».

Kvalitetssystem og internkontroll

Fræna kommune har et elektronisk kvalitetssystem levert av Kommuneforlaget. Systemet inneholder bl.a. personalhåndbok, kvalitetshåndbok, system for avvikshåndtering, lovsamling og HMS-håndbok. Kvalitetssystemet skal brukes av ansatte på alle nivå i organisasjonen og vil være en del av kommunens internkontrollsystem. Fræna kommunestyre vedtok i møte 23.5.2016 (sak 59/2016) *Etiske retningslinjer for Fræna kommune*.

Reglement

Fræna kommune har utarbeidet en rekke reglement. De mest sentrale på overordnet nivå i forhold til tema for forvaltningsrevisjonsprosjektet er:

- *Reglement for byggerekneskap/ investeringsprosjekt (vedtatt 18.6.2012 og opphevet 31.8.2015)*
- *Delegasjonsreglement (vedtatt 27.8.2001, sist revidert 17.11.2014)*
- *Finansreglement (vedtatt 26.5.2015)*

- Økonomireglement (vedtatt 31.8.2015)
- Innkjøpsreglement (vedtatt 5.9.2016)

Reglementene dekker bl.a. områdene budsjettdelegasjon, attestasjon og anvising, delegert beslutningsmyndighet og rapporteringsrutiner.

3.2.4 Oversikter over bygningsmasse og tilstand på bygg

De siste årene har det vært arbeidet for å få på plass retningslinjer og styrende dokumenter som skal sikre at vedlikehold skjer på en styrt måte.

Tilstandsrapport for kommunale bygg

I gjeldende planstrategi for Fræna kommune omtales behovet for vedlikeholdsplan slik:

Tilstandsrapport kommunale bygg og oppfølgingsrapport i forbindelse med branntilsyn er årlige rapporter som skal gi systematisk oversikt over status og vil være en del av de nødvendige kontrollrutinene kommunen skal ha på plass.

Teknisk, drift og anlegg utarbeidet høst og vinter 2016 en tilstandsrapport for kommunale bygg. Driftsutvalget tok rapporten til orientering i møte 31.1.2017. Kommunestyret tok rapporten til orientering i møte 16.2.2017 (sak 6/2017).

Tilstandsrapporten gir informasjon om: 1) Type eiendom 2) Adresse 3) Anbefalt utføring av utvendig vedlikehold/ kostnadsoverslag fordelt på 2017, 2018, 2019, 2020 eller 2021

Tilstandsrapport har innledningsvis en enkel oversikt over 49 eiendommer. Disse er katalogisert i følgende grupper: 1) Aldershjem – sykehjem – omsorgssenter 2) Barnehager 3) Bofellesskap 4) Omsorgsboliger 5) Trygdeboliger 6) Kommunale Utleieboliger 7) Bjørnsund Leirskole 8) Skoler 9) Eldreboliger i Bud

Tilstandsrapport gir detaljert oversikt over 20 bygg og behov for utvendig vedlikehold. Disse eiendommene er det anbefalt at det utføres utvendig vedlikehold på i 2017. Det foreligger skjema med beskrivelse av nødvendig arbeid og kostnader for dette. For de 20 gjenstående byggene er det angitt hvilket år vedlikehold bør gjennomføres. Det er ikke utarbeidet oversikter i dokumentet som kartlegger det arbeid som skal gjennomføres. Noe informasjon om dette er lagt inn andre typer oversikter som ansatte har utviklet de siste årene. Det er i tilstandsrapporten knyttet kommentarer til ni bygg som skal saneres selges eller følges opp på annen måte.

I 2017 skal tilsvarende rapport utarbeides for innvendig tilstand. Fram til slik plan er utarbeidet tas innvendig vedlikehold fortløpende ut fra innmeldte behov. Innvendig vedlikehold av utleieboliger vurderes og gjennomføres som hovedregel når leietaker flytter ut.

Når tilstandsrapport er utarbeidet planlegges det med en årlig inspeksjon i oktober og oppdatering av rapporten i januar. Intervaller for utvendig vedlikehold er av kommunen satt til 6-7 år. Tilstandsrapporten skal oppdateres og nyttes når tilsvarende saker fremmes for utvalget i årene framover.

Forvaltning – Drift – Vedlikeholdssystem (FDV-system)

Det var fram til 2016 en ansatt som hadde ansvar for oppfølging av formålsbyggene og en ansatt med ansvar for andre bygg (utleieboliger). De ansvarlige utarbeidet egne systemer med oversikt over standard, vedlikeholdsbehov og utført vedlikehold. Oversiktene som var ført på excel-ark var basert på felles mal. Ved gjennomføring av forvaltningsrevisjonsprosjektet var oversiktene i bruk. Det opplyses i intervju at oversikten ble utarbeidet for at den ansatte skulle ha kostnadskontroll ved gjennomføring av bygge- og vedlikeholdsprosjekter.

Kommunen nytter også excel til å gi oversikt over arbeidsoppgaver for driftsoperatør. Oversikten gir informasjon om rapporterte mangler/ oppgaver. Det er egne felt der utførte oppgaver noteres og der ansvarlig signerer.

Teknisk, drift og anlegg har oversikter med beskrivelse av tilstand på bygg. De oversiktene som er utarbeidet er lagret på excel-ark for hvert enkelt bygg. Oversiktene vedlikeholdt av ansatte med ansvar for det enkelte bygg. Tilgang til disse oversiktene er begrenset. For de fleste byggene er det bilder som viser de forhold som beskrives.

Fra 2017 foreligger tilstandsrapport for et utvalg kommunale bygg (se over). Rapporten er i stor grad basert på oversiktene i excel som er beskrevet over.

Fræna kommune nytter FDV-system utarbeidet av Eide Vassverk for VA (vann og avløp) og vaktmestre. Systemet legger opp til ukeplaner som signeres ut når oppgave er utført. Vaktmestrene utfører lite vedlikeholdsarbeid på bygningsmassen. Det er derfor lite vedlikeholdsarbeid som føres i dagens FDV-system.

Det arbeides for å ta i bruk et FDV-system for bygninger. Målsetningen var at et web-basert systemet skulle tas i bruk medio 2017. Teknisk, drift og anlegg arbeidet i starten av 2017 med å ta i bruk systemet for bygninger og vedlikehold av bygninger. Våren 2017 stoppet dette arbeidet opp, da det viste seg et behov for å avklare hvilket system som egner seg for bygninger.

Kjøp og salg av kommunale eiendommer

Fræna kommune har hatt bygninger som det ikke har vært behov for, og bygninger som er vurdert som for kostnadskrevenne å vedlikeholde. I slike tilfeller vurderes det om bygningene skal avhendes. Det er utarbeidet retningslinjer for kjøp og salg av fast eiendom. Retningslinjene ble vedtatt av kommunestyret i møte 30.3.2017 (sak 22/2017).

Kommunen disponerer og eier boliger som leies ut til vanskeligstilte og til personer med spesielle behov. Kommunen har oppnevnt et boligråd som behandler søknader om kommunal bolig. Rådet har kunnskap om hvilke typer boliger kommunen har og hva som er framtidig behov. Boligsosialhandlingsplan er under utarbeidelse og skal behandles politisk i løpet av 2017. Planen er ny og i intervju kommer det fram at planen vil kunne gjøre vurderingene ved tildeling av bolig enklere.

Det opplyses at den økonomiske situasjonen i kommunen tidligere gjorde det vanskelig å foreta nødvendig utbedring av bygg. Ved vurdering av avhending ble det nyttet eksterne takstmenn for å vurdere utbedringskostnader i forhold til salg av bygg. Sak om salg ble så utredet og behandlet politisk. I slike saker har det vært politisk uenighet om bygg bør selges, eller utbedres og nyttes av kommunen.

3.2.5 Retningslinjer for vedlikehold av kommunale bygg

Fræna kommune har utarbeidet retningslinjer for vedlikehold av kommunale bygg. Retningslinjene ble vedtatt 30.3.2017 (sak 20/2017). Det går fram av saksopplysningene at «*Fræna kommunes eiendomsmasse bærer preg av langvarig manglende vedlikehold. De siste 3 årene har derimot vedlikehold og opprusting av kommunale bygg blitt prioritert og vi har fått hevet standarden noe*».

Det opplyses at alle kommunale bygg i utgangspunktet skal ha 6-7 års vedlikeholdsintervaller utvendig, men det er geografiske/ klimatiske og «materialistiske» forskjeller som påvirker intervallene. Retningslinjene inneholder plan for vedlikehold med prioriterte oppgaver.

Vaktmestertjenesten er i retningslinjene for vedlikehold av kommunale bygg sentral i forhold til kartlegging og dokumentasjon av vedlikeholdsbehov. I intervju framkommer det at det er tilsatt på Teknisk drift og anlegg som utfører kartleggingsarbeidet og dokumenterer dette. Ved befaringer tas kontakt med stedlig vaktmester.

I retningslinjene for vedlikehold av kommunale bygg er bruk av FDV-system sentralt. Det opplyses i intervju at kommunen har en målsetning om at FDV-system for bygg tas i bruk i løpet av 2017.

3.2.6 Rapportering og rapporteringsrutiner

De siste årene er det innført rutiner for rapportering knyttet til oversikter over kommunale bygg, vedlikeholdsbehov og gjennomført vedlikehold.

I plan for vedlikehold bestemmes det at tilstandsrapportene fra alle kommunale bygg skal benyttes som grunnlag for den årlige hovedtilstandsrapporten for formålsbygg og utleieboliger. Rapporten skal behandles i Driftsutvalget i januar hvert år.

I slutten av et år skal det rutinemessig rapporteres på bruk av midlene til Driftsutvalget og kommunestyret. I årsrapportene gis det kort informasjon fra avdelingene om eget område. Teknisk, drift og anlegg har mange store områder og det vanskelig å prioritere informasjon om vedlikehold. Det opplyses i intervju at Teknisk, drift og anlegg vurderer om det skal utarbeides egne skriv som oppsummerer området.

Retningslinjer knyttet til oppfølging av avvik på brannområdet ble utarbeidet og politisk behandlet i 2016. Tilstandsrapport kommunale bygg og oppfølgingsrapport i forbindelse med branntilsyn er årlige rapporter som skal gi systematisk oversikt over status og vil være en del av de nødvendige kontrollrutinene kommunen skal ha på plass.

3.2.7 Spørreundersøkelse

Som del av forvaltningsrevisjonsprosjektet ble det gjennomført en enkel spørreundersøkelse. Adressat for spørreundersøkelsen var 16 virksomhetsledere som bruker kommunale formålsbygg. Den enkelte leder ble bedt om å svare på 14 spørsmål ut fra egen kjennskap til vedlikehold og vedlikeholdsbehov for det/ de bygg virksomheten nytter.

Spørreundersøkelsen ble sendt ut 2.5.2017 med svarfrist 9.5.2017. Svaralternativer for de fire første spørsmålene var på en skala fra 1 (svært liten) til 6 (svært stor grad). De andre spørsmålene hadde svaralternativ ja og nei. Det kom inn 10 svar (63 %), hvorav seks var fra skoler, to fra barnehager og to fra institusjoner.

Spørsmål	Svar	1	2	3	4	5	6
1. I hvor stor grad mener du kommunens samlede eiendomsmasse er vedlikeholdt?			3	6		1	
2. I hvor stor grad mener du Fræna kommune benytter systemer for planmessig vedlikehold?			4	6			
3. I hvor stor grad mener du påvist vedlikeholdsbehov blir fulgt opp med ressurser?			3	7			
4. I hvor stor grad opplever du at standard på bygningsmassen er økt nå i forhold til for 5 år siden?		1	2	1	5	1	

Spørreundersøkelsen viser at virksomhetsledere opplever at standard på bygningsmassen har økt de siste fem årene. Videre opplever virksomhetslederne at eiendomsmassen er under middels vedlikeholdt. Det oppleves at kommunen i mindre grad nytter system for planmessig vedlikehold, og at oppfølging av påvist vedlikeholdsbehov i mindre grad gjennomføres.

Spørsmål	Svar	JA	NEI	Vet ikke
5. Har fokus på etterslepet i vedlikeholdet de siste årene medført økt prioritering av vedlikehold?		3	4	3
6. Har din enhet oversikt over hvilke vedlikeholdstiltak som bør prioriteres?		6	4	
7. Mener du at Fræna kommune har tilstrekkelig kompetanse på byggforvaltning og vedlikehold?		1	3	6
8. Mener du at Fræna kommune har tilstrekkelig kapasitet på byggforvaltning og vedlikehold?			5	5
9. Mener du at kommunen har god oversikt over vedlikeholdsbehovet for mitt/mine bygg?		6	2	2
10. Er du kjent med de krav og forventninger som er gitt til min avdeling i plan for vedlikehold?		4	4	2
11. Er ansatte i min avdeling kjent med plikten til å melde fra om mangler/skader på våre bygninger?		9	1	
12. Har du deltatt på befaring for å gjennomgå tilstanden på bygget din virksomhet nytter?		8	2	
13. Melder din enhet avvik når det avdekkes bygningstekniske feil som må utbedres?		10		

Svarene i spørreundersøkelsen viser at virksomhetsledere vet lite om kompetanse og kapasitet på byggforvaltning og vedlikehold. Et flertall av de som svarte vet ikke eller mener at etterslepet i vedlikeholdet de siste årene ikke har medført økt prioritering av vedlikehold. Ingen mener at kommunen har tilstrekkelig kapasitet på byggforvaltning og vedlikehold. Mer enn halvparten mener at kommunen har god oversikt over vedlikeholdsbehovet for de bygg virksomheten nytter, og at virksomheten har oversikt over hvilke vedlikeholdstiltak som bør prioriteres. Et flertall vet ikke eller er ikke kjent med krav og forventninger som er gitt til egen virksomhet i plan for vedlikehold.

Alle opplyser at det meldes avvik når det avdekkes bygningstekniske feil som må utbedres. 8 av 10 virksomhetsledere har deltatt på befaring for å gjennomgå tilstanden på bygg som virksomhet nytter.

Spørsmål	Svar	Nærmeste overordnede	Stedlig vaktmester	Andre
14. Hvem melder ansatte fra om mangler/skader til?		10	7	

Ansatte melder mangler og skader både til nærmeste overordnede og stedlig vaktmester.

Enkelte virksomhetsledere nyttet muligheten i spørreundersøkelsen til å gi generelle kommentarer. De kommentarene som ble gitt var:

- *Det er godt mulig det eksisterer planer, men jeg som enhetsleder har ikke tilstrekkelig informasjon om og innsikt i disse planene. Vi vet lite om hvilke oppgaver vaktmester og vedlikeholdspersonalet skal utføre gjennom et år. Og om dette i hele tatt blir gjennomført.*
- *Vi ønsker oss rutinemessig (minst årlig befarings) fra kommunens vedlikeholdsavdeling. Slik at man kan avklare vedlikeholdsplan og rutiner for vedlikehold fremover.*

3.3 Vurdering og anbefaling

Regelmessig vedlikehold er avgjørende for å opprettholde kvaliteten for bygg og anlegg. Etterslep på vedlikehold kan føre til store og uforutsette utgifter for eier. Det er derfor viktig å lage vedlikeholdsplaner som følger bygget eller anlegget sin utvikling, bruksendringer og slitasje.

Oversikt over bygg og tilstanden på kommunale bygg. Kartlegging av behov for vedlikehold

Revisjonens undersøkelser viser at det de siste årene har vært økt fokus på forvaltning og vedlikehold av kommunale bygg. Det pågår et arbeid med å utarbeide oversikter over vedlikeholdsbehov for alle kommunale bygg både innvendig og utvendig.

Det gjenstår noe arbeid med kartlegging og tilstandsvurderinger. Det er etter revisjonens vurdering viktig at det er fokus på fullføring av dette, og at det er klare forventninger om at dette skal på plass. Det er viktig at det avsettes nok ressurser til å gjennomføre arbeidet.

Det er etter revisjonens vurdering viktig at etablering av et system for Forvaltning-Drift-Vedlikehold for bygg prioriteres og tas i bruk.

Mål, prioritering og rammer for vedlikehold

Det er utarbeidet en rekke styrende dokumenter inklusiv mål som skal sikre god oversikt over tilstanden på bygningene og gjennom dette gi et godt grunnlag for rette prioriteringer.

Vedlikeholdsarbeidet er etter revisjonens vurdering ivaretatt i styringsdokument og rapporter, og det er utarbeidet dokumenter som skal sikre at midler avsatt til vedlikehold nyttes effektivt.

Det er i budsjett de siste tre årene avsatt «ekstra» midler til investering og vedlikehold av kommunale bygg. Dette er gjort fordi det er et vedlikeholdsetterslep på grunn av økonomisk vanskelig situasjon fram til 2015.

Rapportering

I årsrapportene gis det kort informasjon fra avdelingene om eget område. Teknisk, drift og anlegg har mange store områder og det vanskelig å prioritere informasjon om vedlikehold. Revisjonens undersøkelser viser at Driftsutvalget holdes løpende orientert om vedlikehold av kommunale bygg. Samarbeidet internt i administrasjonen ivaretas av Teknisk, drift og anlegg.

Tilstandsrapport kommunale bygg og oppfølgingsrapport i forbindelse med branntilsyn er årlige rapporter som skal gi systematisk oversikt over status. Det skal rapporteres på dette i egne saker i begynnelsen av året.

Brukermedvirkning og informasjon

Teknisk, drift og anlegg er avhengig av et godt samarbeid om vedlikehold og vedlikeholdsbehov med de som disponerer bygningene. Styrer, rektor og andre brukere ser selv hva som må gjøres, og det er viktig at disse har dialog med avdelingen. Det er lagt opp til at leder av virksomhet som nytter et formålsbygg deltar på årlig befaring sammen med vaktmester og ansatt i Teknisk, drift og anlegg med oppfølgingsansvar.

Revisjonens undersøkelser og gjennomført spørreundersøkelse viser at det er behov for informasjon om tilstandsoversikter, planlagte tiltak og framdriftsplan til ledere av de virksomhetene som nytter de enkelte byggene. System for Forvaltning-Drift-Vedlikehold kan også bidra til dette.

I intervju og gjennom spørreundersøkelse kommer det fram at brukere av bygg melder avvik når det oppstår bygningstekniske feil.

Anbefaling

- Fræna kommune bør ferdigstille arbeidet med å utarbeide oversikter over vedlikeholdsbehov.
- Fræna kommune bør ferdigstille arbeidet med å utarbeide kalkyler for nødvendige vedlikeholdskostnader for det enkelte bygg.
- Fræna kommune bør ta i bruk og samle aktuell informasjon om kommunale bygg i ett Forvaltning-Drift-Vedlikeholdssystem (FDV-system).
- Fræna kommune bør sikre at virksomhetsledere som nytter kommunale bygg, får informasjon og blir involvert i kartlegginger, planer og prioriteringer.

4. Anbudsprosesser

4.1 Problemstillinger og revisjonskriterier

Problemstilling: Hvordan håndterer Fræna kommune anbudsprosesser?

Revisjonen har undersøkt hvordan Fræna kommune har organisert arbeidet og hvilke rutiner som er etablert for sikre tilfredsstillende anbudsprosesser.

Temaet er i forståelse med bestilling fra kontrollutvalget i noen grad beskrivende.

Revisjonskriterier: Fræna kommune har rutiner som skal sikre etterlevelse av anskaffelsesregelverket

Regelverk for offentlige anskaffelser

Krav til planlegging og gjennomføring av offentlige anskaffelser er regulert i lov om offentlige anskaffelser av 17.6.2016 nr. 73 med tilhørende forskrifter.

Fram til 31.12.2016 regulerte lov av 16.7.1999 om offentlige anskaffelser og forskrift av 7.4.2006 om offentlige anskaffelser området. Revisjonen har valgt å undersøke etterlevelse av krav til offentlig anskaffelser i Fræna kommune fram til 31.12.2016 og har derfor tatt utgangspunkt i krav i regelverk som var gjeldende da. I tillegg er det undersøkt om kommunen har implementert nytt regelverk som trådte i kraft 1.1.2017.

Regjeringen har utgitt veileder til regelverket for offentlige anskaffelser. Veiledningen gjelder regelverket som gjaldt fram til 31.12.2016.

Offentlige virksomheter må følge noen grunnleggende prinsipper og krav til prosedyrer ved planlegging og gjennomføring av offentlige anskaffelser. Gjennomføring av offentlige anskaffelser er regulert i anskaffelsesloven. De fleste offentlige oppdragsgivere må følge bestemmelsene i forskrift om offentlige anskaffelser av 12.8.2016 nr. 974.

For oppdragsgivere som driver virksomhet innenfor vann- og forsyning, transport- og posttjenester, reguleres anskaffelser knyttet til disse aktivitetene i en egen forskrift om anskaffelser innen forsyningssektoren. For oppdragsgivere som inngår konsesjonskontrakter om tjenester eller bygge- og anleggsarbeider gjelder forskrift 8.8.2016 nr. 976 (konsesjonskontraktsforskriften). I tillegg stiller forskrift om lønns- og arbeidsvilkår i offentlige kontrakter av 8.2.2008 krav til hvilke lønns- og arbeidsbetingelser oppdragsgivere skal stille krav om hos leverandører til offentlige oppdrag.

Det er opprettet en egen klagenemd for behandling av klager fra leverandører eller andre med saklig klageinteresse om brudd på regelverket for offentlige anskaffelser. Klagenemdas virksomhet og klageprosessen er regulert i forskrift om klagenemd for offentlige anskaffelser av 15.11.2002.

4.2 Fakta og beskrivelse

Innkjøpsreglement

Kommunestyret i Fræna kommune vedtok i møte 5.9.2016 (sak 84/2016) Reglement for offentlig anskaffelse. Reglementet omtaler: 1) Grunnleggende prinsipper for alle anskaffelser 2) Organisering 3) Innkjøpsrutiner

Det opplyses i intervju at det også var rutiner for innkjøp før høsten 2016. Det opplyses at det de siste årene har vært få store prosjekt på grunn av presset økonomisk situasjon fram til 2015. Ansatte i administrasjonen har deltatt på opplæring og kurs og mener at de har kompetanse på innkjøpsområdet. Det opplyses at kommunen har nytt og nytter erfaringer fra andre kommuner og nettverksgruppe på området.

Formålet med reglementet er å sikre at alle anskaffelser til Fræna kommune utføres i henhold til gjeldende lover, forskrifter og retningslinjer, og skal sikre at innkjøp skjer smidig og lovlig. Reglementet gjelder for alle innkjøp av varer, tjenester og bygge og anleggsarbeider for, eller på vegne av, Fræna kommune. Reglement gjelder for alle som foretar innkjøp for kommunens regning.

Det bestemmes at Fræna kommune plikter å sørge for at anskaffelsen så langt som mulig baserer seg på konkurranse for å sikre en mest mulig effektiv ressursbruk i kommunen, likebehandling og bidra til økt verdiskapning i samfunnet. Langsiktige interesser for god ressursbruk skal vektlegges. Kravet til god forretningsskikk innebærer at kommunen skal innrette seg som en aktsom profesjonell aktør på alle stadier i anskaffelsesprosessen. Kommune skal sørge for at saksbehandlingen er forsvarlig og saklig, og at anskaffelsen skjer på en økonomisk og ressurseffektiv måte.

Reglementet stiller krav til entreprenør. Kravene er basert på krav satt av kommuner i Telemark (Telemarksmodellen). Reglementet beskriver tre hovedformer for konkurranse.

Dette er a) åpen anbudskonkurranse, b) begrenset anbudskonkurranse og c) konkurranse med forhandling.

I intervju kommer det fram at enkelte av kriteriene som er hentet fra Telemarksmodellen kan føre til utilsiktede følger. Dette gjelder særlig krav om at det skal være elektronisk adgangskontroll på byggeplassen, og at tilbyder og underentreprenører som skal engasjeres i prosjekt skal være godkjente og aktive lærlingbedrifter. Eksempler som nevnes er at byggeprosjekter noen ganger må gjennomføres på skoler når det er aktivitet i bygningen/ deler av bygningen. Virksomheter med en eller få ansatte vil ha utfordringer med å tilfredsstillere kravet til lærlingbedrift.

I reglementet er budsjett- og innkjøpsansvar delegert til den enkelte enhetsleder slik at denne er ansvarlig for innkjøp innenfor gitte budsjetttrammer. Reglementet har bestemmelser om organisering som skal sikre at rutinene blir fulgt og at innkjøp gjennomføres effektivt og innenfor lover og regler. Rådmann/ kommunalsjef, økonomisjef og enhetslederne er sentrale i dette arbeidet. Økonomisjef er tillagt oppgave som kommunens innkjøpsleder.

Kunngjøring

Rammeavtaler og enkelt anskaffelser legges ut på Doffin eller TED. Det opplyses i intervju at det tidligere var utfordringer knyttet til om kommunen skulle velge anbudsprosess eller nytte rammeavtale. Avklaringer er nå i større grad tatt i vedtatt reglement for offentlige anskaffelser.

I intervju framkommer det at lov og forskrift om offentlig anskaffelse er godt kjent og at det er forventninger om at regelverket etterlevs.

Doffin er den nasjonale kunngjøringsdatabasen for offentlige anskaffelser. Nettsiden skal hjelpe oppdragsgivere med å lage og publisere kunngjøringer i samsvar med regelverket, og gjøre det enkelt for leverandører å finne relevante konkurranser i offentlig sektor.

TED (Tenders Electronic Daily). Dersom oppdragsgiver har oppgitt at kunngjøringen skal publiseres i EUs database, er Doffin ansvarlig for at kunngjøringen blir oversatt til engelsk og at den blir overført på en korrekt måte. Dette betyr at en slik kunngjøring skal publiseres i TED innen fem virkedager fra publiseringsdato i Doffin.

Kilde: www.anskaffelse.no

Rammeavtaler

Rammeavtalene som Fræna kommune nytter er i stor grad inngått før reglement for offentlig anskaffelser ble vedtatt.

Rammeavtale er en avtale mellom en eller flere oppdragsgivere og en eller flere leverandører som har til formål å fastsette kontraktsvilkårene for de kontrakter som skal inngås i løpet av den perioden rammeavtalen varer. Kontraktsvilkårene vil typisk være om hva som skal leveres, priser, leveringsbetingelser og annet som er relevant for den ytelsen rammeavtalen omfatter.

Ved å inngå rammeavtaler etter kunngjøring og konkurranse i overensstemmelse med anskaffelsesregelverket, kan man tildele kontrakter (foreta avrop på rammeavtalen) i henhold til rammeavtalens betingelser, uten å foreta (ny) kunngjøring. Konkurransen om å vinne rammeavtalen dreier seg i realiteten om retten til å få levere de varer eller tjenester rammeavtalen omfatter, i hele den perioden rammeavtalen varer.

Kilde: www.anskaffelse.no

Rammeavtaler inngått av Nordmøre interkommunale innkjøpssamarbeid

Fræna kommune har inngått avtale med Nordmøre interkommunale innkjøpssamarbeid om innkjøp av definerte varer og tjenester. Innkjøpssamarbeid ble etablert i 2002. Samarbeidet er formalisert etter kommuneloven § 27. Deltakere er kommunene: Kristiansund, Averøy, Aure, Eide, Fræna, Gjemnes, Halså, Rindal, Smøla, Sunndal, Surnadal og Tingvoll. Samarbeidskommunene finansierer årlig en stilling til innkjøpssamarbeidet. Det er vedtatt vedtekter for innkjøpssamarbeidet. Målsetting med samarbeidet er å effektivisere anskaffelsesprosessene på rammeavtaler, og ved økt volum oppnå bedre betingelser og reduksjon av anskaffelseskostnadene. Dette skal være ressursbesparende for deltakerne da den enkelte kommune slipper å gå ut med konkurranse på de områder der en har felles avtaler. Normalt har avtalene en avtaleperiode på 3 år med opsjon for ytterligere 1 år.

Rammeavtaler inngått av innkjøpssamarbeidet gjøres gjeldende for Fræna kommune når kommunen tiltrer disse. Fræna kommune opplyser at kommunen har tiltrådt to avtaler framforhandlet av innkjøpssamarbeidet som gjelder for 2017, og som er relevant i forhold til vedlikehold av kommunale bygg og eiendommer. Dette er rammeavtale for: 1) asfalt og asfaltarbeider 2) rør og rørdeler.

I intervju framkommer det at kommunen noen ganger ikke tiltrer avtaler fordi det er usikkerhet i forhold til når varer og tjenester kan leveres når avtalepart er lokalisert langt fra kommunen.

Rammeavtaler inngått av Fræna kommune

Fræna kommune har de siste årene hatt egne rammeavtaler på bygg og anleggsområdet. Avtalene ble inngått i begynnelsen av 2015 og har en avtaleperiode på 3 år. Det opplyses i intervju at kommunen nytter rammeavtaler i forbindelse med vedlikehold av kommunale bygg for snekkerarbeider, maling og gulvbelegg, rørlegger, elektriker og ventilasjon.

Det opplyses i intervju at det ved utarbeidelse av anbuds dokumentasjon i forbindelse med rammeavtaler nytter kommunen erfaringer fra andre kommuner og nettverksgruppe på området. Rammeavtalene kunngjøres på Doffin.

I intervju framkommer det at prosjekter noen ganger utvides underveis. For eksempel skal det skiftes noen vinduer. Når gamle vinduer tas ut avdekkes råteskader i vegg. Råteskadene må utbedres og prosjektet og kostnadene blir utvidet.

Fræna kommune opplyser at de noen ganger nytter mini-konkurranse. Dette kan iht anskaffelsesregelverket gjøres når ikke alle vilkår er fastsatt. Tildeling av kontrakt (valg av leverandør) kan da skje etter ny konkurranse mellom partene som kommunen har rammeavtale med. Det skal gå fram i konkurransedokumentene hvordan dette skal gjennomføres.

I konkurransegrunnlaget som ble nyttet høsten 2014 i forbindelse med rammeavtale for snekkerarbeider omtales bruk av mini-konkurranse for oppdrag med estimert verdi over NOK 50.000,- eks. mva. slik:

Mini konkurranser gjennomføres ved at leverandøren som har rammeavtale blir invitert til å inngi tilbud på det aktuelle oppdraget. Leverandøren blir da enten forelagt en spesifikasjon/beskrivelse av oppdraget, eller blir invitert til en felles befaring sammen med oppdragsgiver, og skal innen en spesifisert tilbudsfrist inngi et tilbud i henhold til avtale

spesifikasjoner. Befaring og/eller utarbeidelse av tilbud skal være en kostnadsfri ytelse fra leverandøren.

For ytterligere informasjon om rammeavtaler og mini-konkurranse vises det til anskaffelsesregelverket og www.anskaffelser.no.

Innkjøp som ikke omfattes av rammeavtaler

Det har vært få store prosjekt de siste årene på grunn av presset økonomisk situasjon fram til 2015. Enkelte prosjekt er gjennomført over flere år. Eksempel på dette er Fræna ungdomsskole der det opplyses at det ble gjennomført delprosjekter over flere år med en total kostnad på over 20 mill kroner.

Det opplyses at det siste store prosjektet i kommunen var bygging av Fræna sjukeheim og omsorgssenter som ble ferdigstilt i 2008.

I årene framover skal det gjennomføres flere større prosjekter knyttet til skolebygg. I sak 86/2016 ble det gitt en orientering til kommunestyret om anbudsprosessen i forbindelse med prosjektering av skolebygg. Det opplyses at:

Kommunestyret vedtok i sak 98/2015 å avsette 2,5 mill. til prosjektering av nytt skolebygg på Sylte og 2,5 mill. til prosjektering av nybygg ved Jendem skole.

Det ble utlyst konkurranse om prosjekteringsoppdraget den 21.06.2016. Konkurransen ble kunngjort via TED-basen. Tilbudsfristen ble satt til 09.08.2016. Samlet kom det inn 14 tilbud, der de fleste tilbyderne la inn tilbud på begge skolene. Alle tilbud var rettidig levert. Kommunen gjennomførte anbudsåpning 10.08.2016.

Søk i Doffin viser at Fræna kommune har hatt en rekke kunngjøringer i databasen. I møte i kontrollutvalget 4.4.2017 informerte rådmannen om anskaffelser kommune har lagt ut doffin.no i 2015 og 2016. Det ble gitt informasjon om ni anskaffelser i 2015 og 11 anskaffelser i 2016. I tillegg ble det informert de anskaffelser som er over beløpsgrensene i lov om offentlige anskaffelser legges ut på TED-databasen (EU-portalen for anskaffelser). Revisjonen har mottatt oversikt fra Fræna kommune over kunngjøringer på doffin.no i 2015 og 2016 (vedlegg 1).

I konkurransegrunnlaget som ble nyttet høsten 2014 i forbindelse med rammeavtale for snekkerarbeider omtales egen konkurranse i markedet for oppdrag med estimert verdi over NOK 50.000,- eks. mva. slik:

For løpende arbeider og prosjekter der estimert verdi er høyere enn NOK 50.000,- eks. mva., står oppdragsgiver fritt til å gjennomføre enten mini konkurranse mellom avtaleleverandørene, eller til å gjennomføre egen konkurranse for oppdraget i markedet. I de tilfeller der oppdragsgiver eventuelt vil gå ut i markedet med en forespørsel, og verdien er over NOK 500.000,- eks. mva., vil konkurransen bli utlyst i «Doffin». Avtaleleverandørene vil også da, bli invitert direkte til å gi tilbud.

Etter 1. januar 2017 foreligger det ikke kunngjøringsplikt før verdien er på 1,1 mill kroner.

KOFA

Klagenemnd for offentlige anskaffelser (KOFA) behandler klager fra leverandører eller andre med saklig klageinteresse som gjeld brudd på regelverket for offentlige anskaffelser. Søk i

databasen fra 2015 viser at Nordmøre interkommunale innkjøpssamarbeid ikke har hatt klagesaker. Fræna kommune har en klagesak som er til behandling våren 2017.

Gjennomgang av et utvalg anskaffelser som er regnskapsført i 2015 og 2016

Revisjonen har med utgangspunkt i regnskapet for 2015 og 2016 bedt Fræna kommune om å knytte kommentarer til et utvalg anskaffelser. Selve innkjøpsprosessene og eventuelle anbudsutlysninger for disse anskaffelsene er fra perioden 2013-2016. Med utgangspunkt i regelverket som var gjeldende fram til 31.12.2016, ble Fræna kommune bedt om å fylle inn aktuell informasjon. For kjøp fra enkeltleverandører utenfor rammeavtale er kjøp over kr. 100 000 valgt. Det er Fræna kommunes praksis på anskaffelsesområdet som er undersøkt. Konkurransetsetningen av rammeavtaler inngått av innkjøpssamarbeidet på Nordmøre er ikke vurdert.

Krav til anskaffelser (som var gjeldende fram til 31.12.2016)		
	Krav til anskaffelser mellom kr 100 000 og kr 500 000	Krav til anskaffelser større enn kr 500 000
Anskaffelse	Krav iht. regelverket	Krav iht. regelverket
Konkurranse	Ja, "så langt det er mulig"	Ja, i Doffin
Kunngjøring	Nei	Ja
Protokoll	Ja	Ja
HMS-egenerklæring	Ja	Ja, skal innhentes fra tilbyderne
Skatte- og mva. attest	Ja	Ja, skal innhentes fra tilbyderne

Fræna kommune har etter anmodning fra Møre og Romsdal Revisjon IKS gitt informasjon om et utvalg anskaffelser som er kostnadsført i 2015 og 2016. Oversikt over aktuelle anskaffelser med informasjon mottatt fra Fræna kommune følger som vedlegg (vedlegg 2).

4.3 Vurdering og anbefaling

Fræna kommune er, som alle andre offentlige instanser, bunden av et regelverk om kjøp av varer og tjenester. Revisjonens undersøkelser viser at Fræna kommune har utarbeidet styrende dokumenter som skal sikre etterlevelse av anskaffelsesregelverket.

Det har vært få store prosjekt gjennomført i Fræna kommune de siste årene på grunn av presset økonomisk situasjon fram til 2015. Det planlegges større prosjekter framover og det er positivt at kommunen har utarbeidet innkjøpsreglement.

Innkjøpsreglement

Innkjøpsreglementet ble vedtatt av kommunestyret i møte 5.9.2016 (sak 84/2016) og er basert på bestemmelsene i lov om offentlig anskaffelser slik bestemmelse var fram til 31.12.2016. I tillegg dekker økonomireglement bl.a. områdene budsjettdelegasjon, attestasjon og anvisning, rapporteringsrutiner og delegert beslutningsmyndighet.

Ny lov om offentlige anskaffelser trådte i kraft 1.1.2017. Det er en del endringer i nytt lovverk. For eksempel er terskelverdiene hevet noe. I intervju framkommer det at kommunen har kunnskap om dette og vil oppdatere reglementet. Revisjonen legger til grunn at innkjøpsreglementet revideres slik at dette blir i samsvar med gjeldende lov.

Delegasjonsreglementet og innkjøpsreglementet åpner for at mange ansatte foretar innkjøp på vegne av kommunen. Ny lov trådte i kraft 1.1.2017 og reglementet er relativt nytt. Kommunen bør sikre at aktuelle ansatte får nødvendig opplæring i nytt regelverk og

innkjøpsreglementet. Videre er det viktig at det avsettes nok tid til innkjøpsleder, ledere og ansatte som har oppgaver knyttet til innkjøp.

Rammeavtaler

Fræna kommune deltar i innkjøpssamarbeidet på Nordmøre. Ut fra formålet med innkjøpsordningen er revisjonen av den oppfatning at Fræna kommune bør vurdere hvordan innkjøpssamarbeidet skal nyttes, herunder om dette er hensiktsmessig.

Fræna kommune har fra 2015 inngått egne rammeavtaler for bygg og anleggsvirksomhet. Kommunen nytter i stor grad rammeavtaler i forbindelse med vedlikehold og mindre byggeprosjekter.

Revisjonens undersøkelser viser at enkelte rammeavtaler har vært nyttet i en grad som langt overstiger antatt kostnad i anbudsdokumentene. Dette gjelder for eksempel rammeavtaler der omfang som oppgis i kunngjøring i forbindelse med utlysning er inntil 1 mill kroner i avtaleperioden på tre år. Gjennomgang av regnskapstall og billag viser at kommunen nytter rammeavtalen for kostnader som mange ganger overstiger denne summen.

Når en inngår en rammeavtale kan det være usikkerhet knyttet til hvilket omfang avtalen vil få. På kunngjøringstidspunktet skal man oppgi forventet/ antatt omfang. Revisjonen registrerer at det ved inngåelse av rammeavtaler i 2015 var uavklart hvilke midler som skulle avsettes til investering og vedlikehold. Det er tillatt å benytte rammeavtalen utover det oppgitte omfanget. Hvorvidt man på et tidspunkt havner utenfor rammeavtalen vil avhenge av en vurdering av om vurderingen av omfanget på kunngjøringstidspunktet var forsvarlig.

Det er tillatt å gjøre mindre endringer i en inngått kontrakt. Anskaffelsesforskriften § 28-1 har bestemmelser om dette. Endringens omfang vil ha betydning for om endringen er tillatt eller ikke.

Fræna kommune bør evaluere hvordan inngåtte rammeavtaler er fulgt opp. Det bør avklares når rammeavtalene skal nyttes og når oppdrag skal legges ut til konkurranse.

Mini-konkurranse

Fræna kommune opplyser at de noen ganger nytter mini-konkurranse. Det skal gå fram i konkurransedokumentene hvordan dette skal gjennomføres. Ved mini-konkurranse kan vilkår presiseres.

Slik rammeavtalene er beskrevet er det åpnet for å avholde mini-konkurranser mellom leverandørene som har inngått rammeavtale.

Rammeavtalene løper fram til 31.12.2017. Fræna kommune bør evaluere de mini-konkurransene som er gjennomført.

Engangsinvesteringer

Revisjonens har i sin gjennomgang hatt fokus på avtaler inngått i 2015 og 2016. Det har vært få store anskaffelser disse årene. Kommunen har kunngjort en rekke anskaffelser på Doffin. Dette gjelder både engangsanskaffelser og rammeavtaler.

Vurdering av kunngjøring og prosess knyttet til de enkelte avtaleinngåelsene har ikke vært del av forvaltningsrevisjonsprosjektet. Revisjonen har fra kommunen innhentet oversikt over

kunngjøringer på doffin.no i 2015 og 2016. Tilbakemelding fra Fræna kommune med en egenrevisjon viser at Fræna kommune mener at krav til konkurranse, protokoll, HMS, skatte- og mva attest som hovedregel er ivaretatt.

Det er total kostnad i kommunen for anskaffelser av varen som er avgjørende for hvilke framgangsmåte i lov om offentlig anskaffelse som skal følges.

Anbefaling

- Fræna kommune bør sikre at ansatte som foretar innkjøp får nødvendig opplæring i nytt regelverk og kommunens innkjøpsreglement.

5. Bygge- og anleggsledelse

5.1 Problemstillinger og revisjonskriterier

Problemstilling: Sikrer Fræna kommune at byggeprosjekter blir gjennomført med forsvarlig bygge- og anleggsledelse?

Temaet er i forståelse med bestilling fra kontrollutvalget i stor grad beskrivende.

Revisjonskriterier: Fræna kommune har avklart lederfunksjoner ved gjennomføring av bygg- og anleggsprosjekter.

5.2 Fakta og beskrivelse

Kommunestyret vedtok 16.2.2017 (sak 6/2017) reglement for kommunale byggeprosjekt. Reglementet omhandler regler for hvordan større byggeprosjekt skal organiseres, ledes og gjennomføres.

I intervju framkommer det at det har vært gode prosesser for å få på plass styrende dokumenter, men at det gjenstår noe arbeid med å få disse tatt i bruk/ implementert.

Fræna kommune hadde fram til 31.8.2015 reglement for byggerekneskap/ investeringsprosjekt (vedtatt 18.6.2012). Reglementet ble opphevet da økonomireglement ble vedtatt (31.8.2015). Dokumentene omtaler gjennomføring av investeringsprosjekter.

Reglementet for byggerekneskap/ investeringsprosjekt (opphevet 2015)

Reglementet for byggerekneskap/ investeringsprosjekt omhandlet byggeprosessen fra start til slutt med framlegging av regnskapet til politisk godkjenning. Reglementet hadde i punkt 7 bestemmelser om prosjektansvarlig. Det var bestemmelser om følgende:

- *Rådmannen skal bestemme kven som er prosjektansvarlig. Vedkommende er ansvarlig for at prosjektet blir gjennomført slik som kommunestyre har bestemt.*
- *Prosjektansvarlig har ansvar for: 1) Framdriftsplan 2) Økonomisk styring 3) Rapportering 4) Utarbeiding av sluttregnskap 5) Prosjektansvarlig skal rapportere direkte til byggenemda.*

Økonomireglementet (vedtatt 2015)

Økonomireglementet har bestemmelser om igangsetting av nye investeringsprosjekt, eller utvidelse av allerede igangsatte investeringsprosjekt. Slike prosjekt skal ikke gjennomføres

før nødvendige avklaringer og utredninger er foretatt. Igangsetting skal skje på bakgrunn av skriftlig bestilling fra rådmannen. Det er bestemmelser om at det er kommunestyret selv som må vedta endringer i den totale rammen til flerårige investeringsprosjekt. Dette vil være tett knyttet opp til prosjektstyring, og vil kun inngå i budsjettrevisjoner dersom det viser seg at endret totalramme vil få effekt i årets investeringsbudsjett.

Ved større investeringsprosjekt stilles følgende krav:

- Forprosjekt utarbeides og sak fremmes til kommunestyret (i økonomiplanen eller egen sak).
- Rådmannen utpeker prosjektansvarlig.
- Detaljprosjektering starter når forprosjektet er godkjent av kommunestyret.
- For øvrig gjelder bestemmelsene i økonomireglementet for prosjektet.

Det rapporteres i forhold til investeringsbudsjettet per 1. og 2. tertial og i årsrapporten til formannskapet og kommunestyret. Hovedformålet er å synliggjøre fremdrift og om det er budsjettmessig dekning gjennom året. Endelig prosjektregnskap for investeringer over flere år på over 5 mill kroner skal foreligge så snart som mulig etter avsluttet prosjekt og senest i forbindelse med første garantibefaring. Prosjektregnskap skal fremlegges for revisjon og kontrollutvalget før behandling i kommunestyret.

Reglement for kommunale byggeprosjekt (vedtatt 2017)

Reglement for kommunale byggeprosjekt har detaljerte retningslinjer for byggeprosjekter. Dokumentet gir oversikt over hvordan Fræna kommune som byggherre skal gjennomføre byggeprosjekt. Med byggeprosjekt menes:

- 1) Oppføring av nye kommunale bygninger
- 2) Store ombygginger/ rehabiliteringer av eksisterende kommunale bygninger over 3 mill
- 3) Etablering av nye kommunaltekniske anlegg (vei, vann avløp)
- 4) Store ombygginger/ rehabiliteringer av eksisterende kommunaltekniske anlegg

Dokumentet gir opplysninger om hvordan byggeprosjekt etableres, organiseres og følges opp. Anskaffelser knyttet til byggeprosjektene skal følge Fræna kommunes eget reglement.

Det er de respektive virksomheter som skal være/ er bruker av bygningen/ anlegget som forutsettes å fremlegge en vurdering som dokumentasjon på behov for det ønskede prosjekt. Konklusjonene fra denne vurdering drøftes i rådmannens ledergruppe før prosjektet utredes videre, og eventuelt innarbeides i økonomiplanen/ behandles politisk.

Ved forventet budsjettoverskridelse på kr. 500.000,- eller mer skal rådmannen legge fram en sak for kommunestyret med spørsmål om tilleggsbevilgning. Avvik under kr 500.000 kan bevilges ved godkjennelse av byggeregnskapet

Mindre prosjekter som er innarbeidet i årsbudsjettet eller blir vedtatt av kommunestyret i det enkelte budsjettår, kan gjennomføres administrativt av Teknisk drift- og anlegg uten formell organisering av byggeprosjektet. Dette gjelder prosjekter med kostnadsramme under 5,0 millioner kroner. Hovedprinsippene i reglementet skal likevel gjelde for slike prosjekter.

Det framgår følgende av reglementet:

- Fræna kommunestyre er oppdragsgiver/ byggherre.
- Kommunestyret er Fræna kommunes bevilgende myndighet for byggeprosjekter, og byggeprosjekter kan ikke igangsettes før en bevilgning er gitt.

- Tiltakshaver er ansvarlig for at byggeprosjektet blir utført i samsvar med myndighetskrav. Teknisk drift- og anlegg er tiltakshaver i Fræna kommune og har anvisningsmyndighet og skal administrativt gjennomføre bygge – og rehabiliteringsoppgaver i kommunens regi.

Prosjektledelse

Det framgår av reglementet at prosjektledelsen består av: prosjektleder, 2 tilsatte ved Teknisk drift- og anlegg og enhetsleder med ansvar for virksomheten i bygget. Prosjektledelsen utnevnes av rådmann og har følgende oppgave: 1) Ivareta byggherrens interesser i forhold til prosjektet 2) Sikre at prosjektet har tilfredsstillende arbeidsvilkår og rammebetingelser 3) Økonomisk oppfølging og styring. Prosjektledelsen har besluttende myndighet.

Det framgår videre at referansegrupper/ brukergrupper ikke brukes alltid, men kan utpekes av prosjektledelsen eller av prosjektlederen.

Prosjektleder

Det framgår av reglementet at rådmann i samråd med Teknisk drift og anlegg avgjør hvem som skal være prosjektleder. Prosjektleder skal sørge for at prosjektet blir gjennomført i tråd med prosjektgrunnlaget, Videre skal prosjektleder sikre at beslutninger, som er nødvendige for at prosjektenes økonomi, fremdrift og kvalitet overholdes, blir tatt.

Prosjektlederens primære oppgaver er å utarbeide detaljerte planer, fordele planlagte oppgaver på de tilgjengelige ressurser, motivere medarbeidere, overvåke og korrigere utførelsen av arbeidet og holde god kontakt med styringsgruppen, referansegruppen og rådmann. Prosjektlederen har ansvar for at faglige/ administrative rutiner blir utarbeidet i tide og fulgt, økonomi/ budsjett, kvalitet, rapportering og fremdrift i prosjektet.

Prosjektleder skal påse at forhold angående helse, miljø og sikkerhet (HMS) blir ivarettatt gjennom hele prosjektet.

Prosjektleder skal invitere følgende til å delta på overtakelsesforretninger/ ferdigbefaringer:

- Verneombud/ hovedverneombud
- Leder(e) for virksomhet(er) i bygningen/ driftsansvarlig for anlegget
- Representant for driftspersonell som skal ha ansvar for drift og vedlikehold av bygningen/ anlegget

Prosjektleder har ansvar for etablering av referansegruppe, møteledelse og at det blir skrevet referat. Parallelt med at prosjekteringsarbeidet påbegynnes skal det etablere referanse-/ brukergruppe(r). En annen plass i reglementet står følgende: Referansegrupper/ brukergruppe brukes ikke alltid, men kan utpekes av prosjektledelsen eller av prosjektlederen.

Så snart referansegruppen er etablert, og prosjekteringsteam er på plass, skal prosjektleder sørge for at det arrangeres et oppstartsmøte.

I tillegg til å samarbeide med rådet for funksjonshemmede skal prosjektleder påse at også andre interessegrupper/ instanser blir involvert i prosjekterings- og utførelsesfasen, og at deres behov blir ivarettatt innenfor prosjektets rammer.

Prosjektleder har ansvaret for å påse at det blir utredet hvilke lover og forskrifter som skal følges spesifikt for hvert prosjekt, og at disse blir fulgt. Prosjektleder har ansvar for at

arkivverdig korrespondanse og dokumenter blir overført til Fræna kommunes saksbehandlingssystemer for journalføring og arkivering.

Prosjektleder har det operative ansvar med å følge opp overskridelser. Så lenge prosjektet er under arbeid skal prosjektleder fremlegge rapport om fremdrift og økonomi. Rapporten innarbeides i rådmannens tertialrapport og i årsrapporten.

Byggeleder

Det framgår av reglementet at byggeleder følger opp arbeidet på byggeplassen i hele anleggsperioden. Herunder:

- Byggeleder sørger for at det skrives referat fra byggemøter
- Påse at kvaliteten på materialer er god og i henhold til beskrivelse
- Påse at kvaliteten på arbeidet er tilfredsstillende
- Påse at arbeidet utføres i henhold til gjeldende lover og regler
- Sørge for at sluttdokumentasjon samles inn

Plan- og byggenemd

Det framgår av reglementet at plan- og byggenemden skal bistå prosjektledelsen og fungere som drøftningspart i alle byggesaker som har en kostnadsramme over kr 3 millioner. Nemnda har forslagsrett og kan kreve møter med prosjektledelsen. Nemnda kan på eget initiativ rapportere til politiske organ. Ved høringer om konkrete prosjekt er nemnda høringspart. Leder av Plan og Byggenemnd har møterett i prosjektledelsen.

Kommunestyret vedtok i møte 23.5.2016 (sak 60/2016) mandat for plan og byggenemd. I tillegg til det som framgår av reglementet nevnt ovenfor, framgår følgende:

- Teknisk drift har sekretærfunksjon for nemnda. Med byggesaker menes: - Nybygg - Påbygg/tilbygg/renovering - Større investeringer knyttet til ombygging.
- Tekniske drift- og anlegg plikter å holde nemnda orientert om byggeprosjekt, og skal på oppfordring fra nemnda gi all informasjon som nemnda etterspør.
- Nemnda skal ha et spesielt ansvar for å påse brukermedvirkning i byggeprosjekt både i planlegging og gjennomføring
- Alle nemnda sine møter skal protokollføres og legges frem som orientering til Driftsutvalget

Fræna kommune har over tid hatt plan og byggenemd. I forbindelse med valg av representanter til nemnda 30.11.2015 gjorde formannskapet vedtak om at mandat for nemnda og organisering av fagteam skulle gjennomgås. En målsetning var å få til en klarere ansvarsdeling mellom administrasjon og nemnda. På kommunens hjemmeside gis det informasjon om den kommunale Plan- og byggenemda 2015-2019 (informasjon sist endret 2.3.2017).

Plan- og byggenemnda er sammensatt av 3 politikere som er valgt av formannskapet og 2 er utpekt av rådmannen fra administrasjonen. De tre som er utpekt av formannskapet er faste medlemmer, mens de to som er utpekt av rådmannen, varierer fra byggeprosjekt til byggeprosjekt.

5.3 Vurdering og anbefaling

Revisjonen har i samsvar med kontrollutvalgets bestilling sett særskilt på ledelse av bygge- og vedlikeholdsprosjekt. Fræna kommunen har utarbeidet klarere rutiner og retningslinjer for ledelse og organisering av bygge- og vedlikeholdsprosjekter.

Det er mange aktører involvert i ledelse og styring. Kommunestyret er overordnet organ og rådmannen er overordnet leder. Enhet for Teknisk, drift og anlegg har en sentral rolle i basisorganisasjonen. Dette i tillegg til ulike lederfunksjoner etablert i prosjektorganisasjonen der det også er ulike utvalg og nemder. Forhold mellom basisorganisasjon og prosjektorganisasjon kan ha noen utfordringer.

Reglementet er nylig vedtatt. Revisjonen anbefaler en evaluering etter en tid for blant annet å avdekke områder som kan være uklare. Dette gjelder blant annet plan- og byggenemda og prosjektleders ansvar i forhold til brukermedvirkning, beslutningsmyndighet for prosjektledelsen, og ansvar for myndighetskrav.

Anbefaling

- Fræna kommune bør evaluere reglement for kommunale byggeprosjekt etter en tid.

Dokumentoversikt

Regelverk

- Lov av 25.9.1992 om kommuner og fylkeskommuner (kommuneloven)
- Lov av 16.7.1999 om offentlige anskaffelser (opphevet 1.1.2017)
- Forskrift av 7.4.2006 om offentlige anskaffelser (opphevet 1.1.2017)
- Lov av 17.6.2016 nr. 73 om offentlige anskaffelser (i kraft 1.1.2017)
- Forskrift av 12.8.2016 nr. 974 om offentlige anskaffelser (i kraft 1.1.2017)

Utredninger og veiledere

- NOU 2004:22
«Velholdte bygninger gir mer til alle. Om eiendomsforvaltningen i kommunesektoren»
- Multiconsult/ PWC på oppdrag fra KS (2008)
«Vedlikehold i kommunesektoren, fra forfall til forbilde»
- Veileder fra KS: ”Bedre eiendomsforvaltning og vedlikehold»
- Veileder til reglene om offentlige anskaffelser

Fræna kommune (kommunale vedtak, reglement, retningslinjer etc)

- Kommuneplanens samfunnsdel (2005-2017)
- Kommunal planstrategi
- Delegasjonsreglement
- Økonomireglement
- Finansreglement
- Reglement for byggerekneskap/ investeringsprosjekt (opphevet 31.8.2015)
- Kvalitetssystem og internkontroll (elektronisk kvalitetssystem, Kommuneforlaget)
- Etske retningslinjer
- Budsjett og økonomiplan
- Retningslinjer for vedlikehold av kommunale bygg – vedlikeholdsplan
- Retningslinjer – lukking av avvik som framkommer i forbindelse med branntilsyn
- Tilstandsrapport for kommunale bygg (utvendig)
- Retningslinjer for kjøp og salg av fast eiendom
- Innkjøpsreglement/ reglement for offentlig anskaffelse
- Vedtekter for Innkjøps samarbeidet på Nordmøre
- Reglement for kommunale byggeprosjekt
- Mandat for plan og byggenemnd

Vedlegg

1. Anskaffelser i Fræna kommune i 2015 og 2016
2. Gjennomgang av et utvalg anskaffelser som er regnskapsført i 2015 og 2016

Vedlegg

Vedlegg 1: Anskaffelser i Fræna kommune i 2015 og 2016

I møte i kontrollutvalget 4.4.2017 informerte rådmannen om anskaffelser kommune har lagt ut Doffin.no i 2015 og 2016. Det gjaldt 9 anskaffelser i 2015 og 11 anskaffelser i 2016. I tillegg ble det informert de anskaffelser som er over beløpsgrensene i Lov om offentlige anskaffelser legges ut på TED-databasen(EU-portalen for anskaffelser).

Revisjonen har mottatt oversikt fra Fræna kommune over kunngjøringer (se under).

2015 (9 kunngjøringer på doffin.no med kunngjøringsdato i 2015)

Anskaffelse Håndverkertjenester Tømrer/snekker

Publisert av: Fræna kommune - Kunngjøringstype: Kunngjøring av konkurranse
Doffin referanse: 2014-711869 - Tilbudsfrist: 2015-01-05 - Kunngjøringsdato: 2014-12-10

Rammeavtale vedrørende innleie av lastebiler og maskiner 2015 - 2017

Publisert av: Fræna kommune - Kunngjøringstype: Kunngjøring av konkurranse
Doffin referanse: 2014-453035 - Tilbudsfrist: 2015-01-12 - Kunngjøringsdato: 2014-12-22

Tornes slamavskiller

Publisert av: Fræna kommune - Kunngjøringstype: Kunngjøring av konkurranse
Doffin referanse: 2015-138250 - Tilbudsfrist: 2015-04-01 - Kunngjøringsdato: 2015-03-05

Div. renovering Aureosen skole 2015

Publisert av: Fræna kommune - Kunngjøringstype: Kunngjøring av konkurranse
Doffin referanse: 2015-811320 - Tilbudsfrist: 2015-02-26 - Kunngjøringsdato: 2015-02-05

E02: Rentvannsbasseng i GRP, HB Haukåsen

Publisert av: Fræna kommune - Kunngjøringstype: Kunngjøring av konkurranse
Doffin referanse: 2015-498618 - Tilbudsfrist: 2015-03-25 - Kunngjøringsdato: 2015-03-05

Asfaltering av veier/plasser i Fræna kommune

Publisert av: Fræna kommune - Kunngjøringstype: Kunngjøring av konkurranse
Doffin referanse: 2015-963858 - Tilbudsfrist: 2015-03-31 - Kunngjøringsdato: 2015-03-17

Renovering Fræna Ungdomsskole øst og nordvegg 2015

Publisert av: Fræna kommune - Kunngjøringstype: Kunngjøring av konkurranse
Doffin referanse: 2015-381325 - Tilbudsfrist: 2015-04-30 - Kunngjøringsdato: 2015-04-09

Håndverkertjenester, Maler

Publisert av: Fræna kommune - Kunngjøringstype: Kunngjøring av konkurranse
Doffin referanse: 2015-121615 - Tilbudsfrist: 2015-05-05 - Kunngjøringsdato: 2015-04-23

Serviceavtale for ventilasjonsanlegg

Publisert av: Fræna kommune - Kunngjøringstype: Kunngjøring av konkurranse
Doffin referanse: 2015-044363 - Tilbudsfrist: 2015-05-27 - Kunngjøringsdato: 2015-05-05

Gangvei Sandsbukta, Trinn 3

Publisert av: Fræna kommune - Kunngjøringstype: Kunngjøring av konkurranse
Doffin referanse: 2015-140631 - Tilbudsfrist: 2015-10-27 - Kunngjøringsdato: 2015-10-08

E01 Høydebasseng Haukåsen

Publisert av: Fræna kommune - Kunngjøringstype: Kunngjøring av konkurranse
Doffin referanse: 2015-162657 - Tilbudsfrist: 2015-10-28 - Kunngjøringsdato: 2015-10-06

2016 (12 kunngjøringer på doffin.no med kunngjøringsdato i 2016)

Vei Fiskerikai Harøysund

Publisert av: Fræna kommune - Kunngjøringstype: Kunngjøring av konkurranse
Doffin referanse: 2016-051868 - Tilbudsfrist: 2016-06-06 - Kunngjøringsdato: 2016-05-13

Arkitekttjenester/prosjektering Sylte skole

Publisert av: Fræna kommune - Kunngjøringstype: Kunngjøring av konkurranse
Doffin referanse: 2016-084481 - Tilbudsfrist: 2016-06-14 - Kunngjøringsdato: 2016-05-27

Arkitekttjenester/prosjektering Sylte skole

Publisert av: Fræna kommune - Kunngjøringstype: Kunngjøring av konkurranse
Doffin referanse: 2016-947941 - Tilbudsfrist: 2016-07-01 - Kunngjøringsdato: 2016-05-25

Anbud Arkitekttjenester/prosjektering Jendem skole

Publisert av: Fræna kommune - Kunngjøringstype: Kunngjøring av konkurranse
Doffin referanse: 2016-918451 - Tilbudsfrist: 2016-07-01 - Kunngjøringsdato: 2016-05-25

Asfaltering 2016

Publisert av: Fræna kommune - Kunngjøringstype: Kunngjøring av konkurranse
Doffin referanse: 2016-777868 - Tilbudsfrist: 2016-08-01 - Kunngjøringsdato: 2016-07-04

Kjøp av lastebil 2016

Publisert av: Fræna kommune - Kunngjøringstype: Kunngjøring av konkurranse
Doffin referanse: 2016-075802 - Tilbudsfrist: 2016-08-05 - Kunngjøringsdato: 2016-07-04

Arkitekttjenester/prosjektering Sylte skole

Publisert av: Fræna kommune - Kunngjøringstype: Kunngjøring av konkurranse
Doffin referanse: 2016-476692 - Tilbudsfrist: 2016-08-09 - Kunngjøringsdato: 2016-06-21

Arkitekttjenester/prosjektering Jendem skole

Publisert av: Fræna kommune - Kunngjøringstype: Kunngjøring av konkurranse
Doffin referanse: 2016-965645 - Tilbudsfrist: 2016-08-09 - Kunngjøringsdato: 2016-06-21

Rammeavtale rørleggertjenester

Publisert av: Fræna kommune - Kunngjøringstype: Kunngjøring av konkurranse
Doffin referanse: 2016-775463 - Tilbudsfrist: 2016-08-16 - Kunngjøringsdato: 2016-07-08

Bolig med vakt del på Eidem

Publisert av: Fræna kommune - Kunngjøringstype: Kunngjøring av konkurranse
Doffin referanse: 2016-104651 - Tilbudsfrist: 2016-12-02 - Kunngjøringsdato: 2016-11-04

E02 Maskin

Publisert av: Fræna kommune - Kunngjøringstype: Kunngjøring av konkurranse
Doffin referanse: 2016-974514 - Tilbudsfrist: 2017-01-13 - Kunngjøringsdato: 2016-11-22

E01 Grunn- og bygningsmessige arbeider

Publisert av: Fræna kommune - Kunngjøringstype: Kunngjøring av konkurranse
Doffin referanse: 2016-580903 - Tilbudsfrist: 2017-01-27 - Kunngjøringsdato: 2016-12-09

Vedlegg 2: Gjennomgang av et utvalg anskaffelser som er regnskapsført i 2015 og 2016
 Revisjonen anmodet med utgangspunkt i regnskapet for 2015 og 2016 Fræna kommune om å knytte kommentarer til et utvalg anskaffelser. Selve innkjøpsprosessene og eventuelle anbudsutlysninger for disse anskaffelsene er fra perioden 2013-2016.

Krav til anskaffelser iht regelverket som var gjeldende fram til 31.12.2016 vises i tabellen under.

Krav til anskaffelser (som var gjeldende fram til 31.12.2016)		
	Krav til anskaffelser mellom kr 100 000 og kr 500 000	Krav til anskaffelser større enn kr 500 000
Anskaffelse	Krav iht. regelverket	Krav iht. regelverket
Konkurranse	Ja, "så langt det er mulig"	Ja, i Doffin
Kuningjøring	Nei	Ja
Protokoll	Ja	Ja
HMS-egenerklæring	Ja	Ja, skal innhentes fra tilbyderne
Skatte- og mva. attest	Ja	Ja, skal innhentes fra tilbyderne

Informasjon fra Fræna kommune om et utvalg anskaffelser som er kostnadsført i 2015 og 2016 gjengis i oversiktene under.

Anskaffelser fra kr 100 000 til kr 500 000 som er kostnadsført i 2015

	Anskaffelser	Leverandør (avtaletype)	Innkjøper	Beløp m/ mva i 2015
1	02215 Inventar og utstyr	Grande trevare (kostnad under 100 000) Atea (IT utstyr, rammeavtale)	Auresen/ Jøndem skole	367 000
2	02270 Maling	DanDanBygg (maling, rammeavtale)	Bud barnehage	155 000
3	03044 Kontormøbler		Fræna legekontor	251 000
4	05111 Ry utgang	Egenregi – rammeavtale	Frænahallen	401 000
5	07754 Asfaltering	Anbud	Sandsbukta	368 000

Anskaffelser over kr 500 000 som er kostnadsført i 2015

	Anskaffelser	Leverandør (avtaletype)	Innkjøper	Beløp m/ mva i 2015
A	02124 Oppussing klasserom	DanDan Bygg (tømrer, rammeavtale) Flataker AS (rørlegger) Elektro AS (elektro) Elmo AS (elektro) Urd Klima (ventilasjon) Norconsult AS (konsulent) Dale Bruk AS (leverandør byggevarer)	Fræna ungdomsskole	7 778 000
B	02216 Nye vinduer	Eide Byggservice (anbud)	Auresen skole	1 626 000
C	0341 Oppussing kontor	DanDan Bygg (tømrer, rammeavtale)	Barnevernet	742 000
D	04610 Fornying kommunestyresal og kantine	Minikonkurranse: • Kontorvarehuset (møbler) • Westad storkjøkken (kantinedutstyr) • Atea (lyd/teknisk) Rammeavtale: • DanDan (bygg/maling) • Elmo (elektro)	Rådhuset	1 615 000
E	07752 Kjøleskåp/utstyr			605 000

Anskaffelser fra kr 100 000 til kr 500 000 som er kostnadsført i 2016

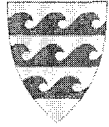
	Anskaffelser	Leverandør (avtaletype)	Innkjøper	Beløp m/ mva i 2016
6	2220 Nybygg (2220 og 2240)	Streken Arkitekter AS (eget anbud)	Sylte skole	135 000
7	3041 Oppussing kontor	DanDan (rammeavtale) (i tillegg benyttet egne ansatte i kommunen)	Barnevern	470 000
8	5031 Basketballbane	Unisport (kun en kunde leverandør kunne levere aktuelt dekke – denne kontakten). Elmo (elektriker, rammeavtale)	Fræna ungdomsskole	185 000

9	5033	Lagerbygg	Monter (tilbud innhentet fra to firma) DanDan (snekkerarbeider, rammeavtale)	Fræna ungdomsskole	366 000
10	7751	Grusing kommunale vei	Fræna kommune (egen regi + rammeavtale)		429 000

Anskaffelser over kr 500 000 som er kostnadsført i 2016

		Anskaffelser	Leverandør (avtaletype)	Innkjøper	Beløp m/ mva i 2016
F	2124 2126	Oppussing klasserom	DanDanBygg (tømrer, rammeavtale) Rørpartner AS (rørlegger) Elmo AS (elektro) Fasadeprodukter AS (solskjerming) Romsdal Gjenvinning (avfallshåndtering)	Fræna ungdomsskole	4 175 000
G	2242	Skifting av vindu og oppussing av skolekjøkken + utvendig fasade og sløydsal	DanDanBygg (tømrer, rammeavtale) Rørpartner AS (rørlegger) Elmo AS (elektro) Romsdal Gjenvinning AS (avfallshåndtering) Caverion AS (ventilasjon) Johnsen Maskinservice AS (grunnarbeid)	Bud skole	2 679 000
H	2264	Nye vinduer/ dører i musikkfløya + yttervegg	DanDanBygg (tømrer, rammeavtale) Rørpartner AS (rørlegger) Elmo AS (elektro) Romsdal Gjenvinning AS (avfallshåndtering) Caverion AS (ventilasjon) Johnsen Maskinservice AS (grunnarbeid) Polygon AS (asbestsannering) Moen Bomiljø AS (gulvbelegg)	Hustad skole	3 417 000
I	5036	Skatebane	Betongpark (Doffinkonkurranse)	Fræna ungdomsskole	1 296 000
J	6013	Kjøp av bil: Liten varebil Kjøp av bil: Stor lastebil:	Auto 88 AS (mini-konkurranse) Bertel og Steen (Doffinkonkurranse)	Vannverket	1 939 000

Med utgangspunkt i regelverket som var gjeldende fram til 31.12.2016, ble Fræna kommune bedt om å gi informasjon om gjennomføring av de ovennevnte anskaffelsene knyttet til om sentrale deler i anskaffelsesregelverket er fulgt. Tilbakemeldinger fra Fræna kommune med egen vurdering viser at Fræna kommune mener at krav til konkurranse, protokoll, HMS, skatte- og mva attest som hovedregel er ivaretatt.

FRÆNA KOMMUNE
Kontrollutvalget

Saksmappe: 2017-1548/05
Arkiv: 216
Saksbehandler: Sveinung Talberg
Dato: 23.08.2017

Saksframlegg

Utvalgssaksnr	Utvalg	Møtedato
PS 26/17	Kontrollutvalget	14.09.2017

VEDLIKEHOLD OG OPPRUSTING AV FRÆNA UNGDOMSSKOLE – LOV OM OFFENTLIGE ANSKAFFELSER

Sekretariatets innstilling

Kontrollutvalget tar kommunen og revisjonen sitt svar til orientering og vil følge opp saken ved å inkludere den i oppfølgingen av sak PS 25/17 pkt. 3

Saksopplysninger

Kontrollutvalget i Fræna fattet i sitt møte 25.10.2016 i sak 40/16 følgende vedtak:

Kontrollutvalget er kjent med at Fræna ungdomsskole nå er ferdig opprustet. På bakgrunn av at det har fremkommet usikkerhet i forhold til om lovverket er fulgt, ønsker kontrollutvalget å undersøke hvorvidt «Lov om offentlige anskaffelser» med forskrifter er blitt fulgt. Kontrollutvalget ønsker å bestille en slik undersøkelse fra Møre og Romsdal Revisjon IKS.

Brev og bestilling ble sendt fra kontrollutvalget til Møre og Romsdal Revisjon IKS den 7.11.2016.

Nesten samtidig med denne bestillingen ble det foretatt en bestilling av et forvaltningsrevisjonsprosjekt (se sak PS 25/17) om «eiendomsforvaltning, anbudshåndtering og bygge- og anleggsledelse». Spørsmålet fra kontrollutvalget var om en kunne se disse to bestillingene i en sammenheng. I samråd med kontrollutvalg og revisjon ble det avtalt at disse to bestillingene ble behandlet som to separate saker. Forvaltningsrevisjonsprosjektet hadde hovedfokus på vedlikehold av kommunale bygg og det var ikke naturlig å vurdere detaljer fra opprustningen av Fræna ungdomsskole i rapporten. Det ble avtalt at dette spørsmålet kunne besvares etter at forvaltningsrevisjonsrapporten forelå. (26.6.2017)

Den 26.6.2017 sendte revisjonen et brev til Fræna kommune der kontrollutvalgets spørsmål besvart innen 15.8.2017. Kontrollutvalgets brev til revisjonen og kontrollutvalgets vedtak i sak 40/16 var vedlagt brevet fra revisjonen.

Svar fra Fræna kommune til revisjonen forelå i brev datert 3.7.2017.

Den 29.8.2017 oversender revisjonen dokumentasjon og sin vurdering av situasjonen til kontrollutvalget.

Vedlegg:

- Brev fra revisjonen til kontrollutvalget m/vedlegg, datert 29.8.2017

VURDERING

Fræna kommune redegjør i svarbrevet for prosessen med vedlikehold og opprustning av Fræna ungdomsskole. Det opplyses at status som Robek-kommune førte til at oppgradering av skolebygget ikke kunne foretas samlet, og mange leverandører har av den grunn bidratt inn i prosjektet fra 2014.

Mottatt oversikt er gitt for årene 2014, 2015, 2016 og 2017. Det er knyttet kommentarer til de enkelte avtalene.

I kommentarene framgår det at det har vært feil og/ eller mangler i forbindelse med enkelte anskaffelser. Kommentarene framstår som egenvurdering foretatt av kommunen i forbindelse med utarbeidelse av svar til revisjonen.

Rådmannens vurdering jf. brev av 3.7.2017:

Rådmannen mener at anskaffelsene som er foretatt i forbindelse med oppgradering av Fræna ungdomsskole i all hovedsak er gjennomført innenfor gjeldende regelverk. Som det fremgår av saken, skulle en i et fåtall tilfeller ha lyst ut konkurranse der dette ikke er blitt gjort. Rådmannen ser videre at kommunen har et forbedringspotensiale hva gjelder dokumentasjon av gjennomførte konkurranser.

Revisjonen sine vurderinger jf. brev av 29.8.2017:

Revisjonen er enig i rådmannen sin vurdering.

Kommunestyret i Fræna kommune vedtok i møte 5.9.2016 (sak 84/2016) Reglement for offentlig anskaffelse. Reglementet omtaler: 1) Grunnleggende prinsipper for alle anskaffelser 2) Organisering 3) Innkjøpsrutiner

Formålet med reglementet er å sikre at alle anskaffelser til Fræna kommune utføres i henhold til gjeldende lover, forskrifter og retningslinjer, og skal sikre at innkjøp skjer smidig og lovlig. Reglementet gjelder for alle innkjøp av varer, tjenester og bygge- og anleggsarbeider for, eller på vegne av Fræna kommune. Reglement gjelder for alle som foretar innkjøp for kommunens regning.

Møre og Romsdal Revisjon IKS gjennomførte våren 2017 forvaltningsrevisjonsprosjekt i Fræna kommune om eiendomsforvaltning, anbudshåndtering og bygge- og anleggsledelse. Prosjektet viste at ansatte i administrasjonen har deltatt på opplæring og kurs og har kompetanse på innkjøpsområdet. I tillegg nyttes erfaringer fra andre kommuner og nettverksgruppe på området. **Forvaltningsrevisjonsprosjektet konstaterte under temaet anbudsprosesser at Fræna kommune gjennom innkjøpsreglement har utarbeidet samarbeids- og kontrollrutiner for å sikre tilfredsstillende anbudsprosesser. Revisjonens undersøkelser viste imidlertid at det er forbedringspotensial og at det gjenstår noe arbeid med å ta i bruk rutinene.**

Kontrollutvalget registrerer at kommunen har et nylig vedtatt regelverk på området som en har inntrykk av at det både i dette tilfellet og i forvaltningsrevisjonsprosjektet er forbedringspotensial på når det gjelder å ta i bruk rutinene.

Kontrollutvalget ønsker derfor å følge opp saken ved å inkludere den i oppfølgingen av forvaltningsrevisjonsprosjektet i sak PS 25/17 pkt. 3.

Sveinung Talberg
rådgiver

Kommunenummer: 1548	
Dato: 31 AUG 2017	
Saksnummer: 1548	Løpnummer: 229/17
Arkivkode:	Godkjent:

Kontrollutvalget i Fræna kommune
v/ Kontrollutvalgssekretariatet for Romsdal
Rådhusplassen 1
6413 Molde

Deres referanse:

Vår referanse:
Einar Andersen

Arkivkode:

Sted/dato
Molde 29.8.2017

Vedlikehold og opprustning av Fræna ungdomsskole – lov om offentlige anskaffelser

Kontrollutvalget i Fræna kommune behandlet i møte 25.10.2016 (sak 40/2016) forhold knyttet til etterlevelse av lov om offentlig anskaffelse ved opprustning av Fræna ungdomsskole. Det opplyses i protokoll fra møtet at:

«Kontrollutvalget er kjent med at Fræna ungdomsskole nå er ferdig opprustet. På bakgrunn av at det har fremkommet usikkerhet i forhold til om lovverket er fulgt, ønsker kontrollutvalget å undersøke hvorvidt «Lov om offentlige anskaffelser» med forskrifter er blitt fulgt. Kontrollutvalget ønsker å bestille en slik undersøkelse fra Møre og Romsdal Revisjon IKS».

Utvalget ba i brev datert 7.11.2017 revisjonen om å gjennomføre en undersøkelse. I møte 6.12.2016 bestilte kontrollutvalget forvaltningsrevisjonsprosjekt om eiendomsforvaltning, anbudshåndtering og bygge- og anleggsledelse. Kontrollutvalget informerte om at vedlikehold og opprustning av Fræna ungdomsskole kunne vurderes som del av forvaltningsrevisjonsprosjektet. Med grunnlag i dette ble undersøkelse ikke startet høsten 2016.

Forvaltningsrevisjonsprosjektet ble avsluttet i juni 2017. Prosjektet har hovedfokus på vedlikehold av kommunale bygg og det var ikke naturlig å vurdere detaljer fra opprustning av Fræna ungdomsskole i rapporten. Av den grunn ba revisjonen i brev av 26.6.2017 om en redegjørelse fra Fræna kommune til problemstillingen som kontrollutvalget har stilt i forhold til arbeidet utført ved Fræna ungdomsskole. Frist for tilbakemelding var satt til 15.8.2017.

Fræna kommune gav tilbakemelding i brev datert 3.7.2017. Revisjonen mottok brevet i e-post 17.8.2017. Svarbrev fra Fræna kommune følger vedlagt.

Fræna kommune redegjør i svarbrevet for prosessen med vedlikehold og opprustning av Fræna ungdomsskole. Det opplyses at status som Robek-kommune førte til at oppgradering av skolebygget ikke kunne foreta samlet, og mange leverandører har av den grunn bidratt inn i prosjektet fra 2014.

Fræna kommune har i sin tilbakemelding gitt oversikt over:

- prosjekt/ delprosjekt
- hvilke firma som har ytt tjenester
- når rammeavtale er nyttet
- når konkurranse er nyttet

Mottatt oversikt er gitt for årene 2014, 2015, 2016 og 2017. Det er knyttet kommentarer til de enkelte avtalene.

I kommentarene framgår det at det har vært feil og/ eller mangler i forbindelse med enkelte anskaffelser. Kommentarene framstår som egenvurdering foretatt av kommunen i forbindelse med utarbeidelse av svar til revisjonen. Følgende kommentarer gjengis:

2014

- Ble valgt uten forutgående konkurranse. Anskaffelsen var under terskelverdien (500.000), men skulle vært gjenstand for konkurranse.
- ... som leverandør på byggvareområdet. Med ett unntak dreier dette seg om mindre anskaffelser gjennom året. For renovering av Fræna ungdomsskole beløp anskaffelsene seg i 2014 til ca. 600.000,-
- Fræna kommune bør vurdere å inngå rammeavtale innenfor byggvareområdet. En av anskaffelsene oversteg terskelverdien på kr 100.000,- Her skulle en valgt konkurranse.

2015

- ... byggevarer til ungdomsskolen for nærmere 600.000,- Anskaffelsen bestod av mange små innkjøp til en verdi under 100.000,- En vil som tidligere nevnt vurdere om kommunen skal inngå egen rammeavtale for dette området.
- ... gjennomført konkurranse kun på deler av anskaffelsen (flytmasse). For flis, flislim og fugemasse ble det foretatt sammenligninger av priser fra ulike utsalg. En slik praksis dekker ikke fullt ut de krav en må stille til konkurranse.
- Renoveringen skyltes lekkasjer i rørrettet. I ettertid viste det seg at anskaffelsen oversteg terskelverdien på 500.000,- Tidsnød bidro til at oppdraget ikke ble annonsert på Doffin.

2016

- Leverte rekkverk inne og ute. Det ble ikke gjennomført reell konkurranse. Anskaffelsen kom på i overkant av 300.000,-
- Det ble bedt om pristilbud fra vant konkurransen. Anskaffelsen bestod i flere separate bestillinger og hadde en verdi på i overkant av 500.000,-
- Anskaffelsen gjaldt gulvbelegg og hadde en verdi på 106.000. Anskaffelsen omfattet flere leveranser og kunne vært konkurranseutsatt.

2017

-

Avslutningsvis gir rådmann en samlet vurdering av anskaffelser i forbindelse med utbedring og vedlikehold av Fræna ungdomsskole i perioden fra 2014.

Rådmannen mener at anskaffelsene som er foretatt i forbindelse med oppgradering av Fræna ungdomsskole i all hovedsak er gjennomført innenfor gjeldende regelverk. Som det fremgår av saken, skulle en i et fåtall tilfeller ha lyst ut konkurranse der dette ikke er blitt gjort. Rådmannen ser videre at kommunen har et forbedringspotensiale hva gjelder dokumentasjon av gjennomførte konkurranser.

Revisjonens vurdering

Revisjonen er enig i rådmannen sin avsluttende vurdering.

Basert på tilbakemelding fra Fræna kommune ønsker revisjonen å presisere at kommunen kan dele opp en kontrakt. Hvis dette gjøres må det avklares hva som skal være størrelsen på og innholdet i de enkelte delkontraktene. Kommunen kan ikke dele opp en kontrakt med det formål å unnta kontrakten fra forskriftene. Dersom oppdragsgiveren planlegger å anskaffe tjenester, bygge- og anleggsarbeider eller ensartede varer ved separate delkontrakter, skal den samlede verdien av alle delkontraktene legges til grunn ved beregningen av anskaffelsens

anslåtte verdi. Oppdeling av anskaffelsen kan skje på ulike måter, for eksempel kvantitativt, geografisk eller etter ulike produkter eller typer tjenester. For ytterligere informasjon vises det til forskrift om offentlige anskaffelser (anskaffelsesforskriften) § 5-4.

Kommunestyret i Fræna kommune vedtok i møte 5.9.2016 (sak 84/2016) Reglement for offentlig anskaffelse. Reglementet omtaler: 1) Grunnleggende prinsipper for alle anskaffelser 2) Organisering 3) Innkjøpsrutiner

Formålet med reglementet er å sikre at alle anskaffelser til Fræna kommune utføres i henhold til gjeldende lover, forskrifter og retningslinjer, og skal sikre at innkjøp skjer smidig og lovlig. Reglementet gjelder for alle innkjøp av varer, tjenester og bygge og anleggsarbeider for, eller på vegne av, Fræna kommune. Reglement gjelder for alle som foretar innkjøp for kommunens regning.

Møre og Romsdal Revisjon IKS gjennomførte våren 2017 forvaltningsrevisjonsprosjekt i Fræna kommune om eiendomsforvaltning, anbudshåndtering og bygge- og anleggsledelse. Prosjektet viste at ansatte i administrasjonen har deltatt på opplæring og kurs og har kompetanse på innkjøpsområdet. I tillegg nyttes erfaringer fra andre kommuner og nettverksgruppe på området. Forvaltningsrevisjonsprosjektet konstaterte under temaet anbudsprosesser at Fræna kommune gjennom innkjøpsreglement har utarbeidet samarbeids- og kontrollrutiner for å sikre tilfredsstillende anbudsprosesser. Revisjonens undersøkelser viste imidlertid at det er forbedringspotensial og at det gjenstår noe arbeid med å ta i bruk rutinene.

Med hilsen

Einar Andersen
Forvaltningsrevisor

Vedlegg:

1. Brev fra Møre og Romsdal Revisjon IKS til Fræna kommune datert 26.6.2017, vedlagt:
 - Brev fra Kontrollutvalget i Fræna kommune til revisjonen
 - Sak 40/2016 Kontrollutvalget i Fræna kommune
2. Brev fra Fræna kommune til Møre og Romsdal Revisjon IKS datert 3.7.2017

Kopi:

- Fræna kommune v/ rådmann, Tingplassen 1, 6440 Elnesvågen

Fræna kommune

Anlegg og drift

Møre og Romsdal revisjon IKS
Avdeling Molde
Julsundveien 47A
Postboks 2503
6404 MOLDE

Deres ref:

Vår ref
2016/3767-3

Saksbehandler
Gunnstein Eidem

Dato
03.07.2017

Fræna kommune - vedlikehold og opprusting av Fræna ungdomsskole - lov om offentlige anskaffelser

Viser til deres skriv datert 26.06.2017 vedrørende vedlikehold og opprustning av Fræna ungdomsskole og om vilkårene knyttet til anskaffelser er fulgt.

I henvendelse fra kontrollutvalget i Fræna til Møre og Romsdal revisjon IKS heter det:

«På bakgrunn av at det har fremkommet usikkerhet i forhold til om lovverket er fulgt, ønsker kontrollutvalget å undersøke hvorvidt «Lov om offentlige anskaffelser» med forskrifter er blitt fulgt».

I det følgende vil rådmannen redegjøre for prosessen. Renoveringsarbeidet kom i gang våren/sommeren 2014 og pågår fortsatt. Arbeidet er nå på det nærmeste slutført, og en har som arbeidsmål å ferdigstille rehabiliteringen i løpet av høsten 2017.

Det kunne vært ønskelig å gjennomføre arbeidet som en helhetlig operasjon, men kommunens Robekstatus bidro til at en ikke kunne foreta en samlet oppgradering av skolebygget.

I årene fra 2014 og frem til i dag har mange leverandører bidratt inn i prosjektet. Vi vil i det følgende orientere om hvilke firma som har deltatt, på hvilke områder en har valgt å benytte konkurranse, og når rammeavtaler har kommet til anvendelse. For oversiktens skyld har en valgt å foreta en inndeling av anskaffelsene år for år.

Postadresse
Rådhuset, 6440 Elnesvågen
E-post:

Besøksadresse
Tingplassen 1

www.frana.kommune.no

Telefon
712 68 100
Telefaks
712 68 198

Bank
1503.81.31858
Org.nr
845 241 112

Leverandør	Benyttet rammeavtale	Konkurransen	Prosjekt	År
Norconsult			Prosjektering av ventilasjonsanlegg A-blokka	2014
Fræna Byggservice		X	Tilbygg for ventilasjon og tilpassing av eksisterende bygg	2014
Urd Klima		X	Leverte og monterte ventilasjonsanlegget	2014
Dan-Dan Bygg		X	Renovering/oppgradering av klasserom og ganger, samt legging av nytt gulv i gymnastikksal	2014
Elmo Teknikk AS	X		Diverse installasjonsarbeid	2014
ielektro as		X	Renovering av fordelingsskap	2014
Dale Bruk			Diverse materiell	2014
Sveinung Moen		X	Legging av gulvbelegg	2014
Christie & Opsal, Moen Bomiljø, Smart Interiør AS, Romsdal gjenvinning, Norsk Låseservice, Grande Interiør as., IBG Industri og Boliggulv as., Eide elektro as			Kun mindre anskaffelser under kr 100.000,-	2014

Kommentarer:

Norconsult:

Ble valgt uten forutgående konkurranse. Anskaffelsen var under terskelverdien (500.000), men skulle vært gjenstand for konkurranse.

Fræna Byggservice:

Kunngjort konkurranse på Doffin, der Fræna Byggservice vant konkurransen (anskaffelse over 500.000,-).

Urd Klima:

Utlyst konkurranse på Doffin (anskaffelse over 500.000,)

DanDan Bygg:

Tre separate prosjekt. To av disse gjaldt renovering av klasserom og gangareal. Følgende leverandører ble forespurt om å delta i konkurransen:

- Malermestrene BMW
- Sveinung Moen as
- Smart Interiør
- Dan-Dan Bygg

Dan-Dan Bygg leverte det gunstigste tilbudet og ble tildelt oppdraget.

Det tredje prosjektet var knyttet til levering og montering av nytt parkettgulv i gymnastikksalen. Det ble gjennomført konkurranse og kommunen tok her direkte kontakt med leverandør (Boen sport, DanDan Bygg og Egas sport as). DanDan Bygg var prisgunstigst og ble tildelt oppdraget. Prosjektet var under terskelverdien på 500.000,-

Elmo:

Ble tildelt kontrakter i henhold til rammeavtale.

ielektro:

Ble tildelt oppdraget etter konkurranseutsetting (under terskelverdi på 500.000,-)

Dale Bruk as:

Fræna kommune har i stor grad benyttet Dale Bruk som leverandør på byggvareområdet. Med ett unntak dreier dette seg om mindre anskaffelser gjennom året. For renovering av Fræna ungdomsskole beløp anskaffelsene seg i 2014 til ca. 600.000,-

Fræna kommune bør vurdere å inngå rammeavtale innenfor byggvareområdet. En av anskaffelsene oversteg terskelverdien på kr 100.000,- Her skulle en valgt konkurranse.

Sveinung Moen as:

Konkurransen gjaldt legging av gulvbelegg. Tre leverandører la inn tilbud:

- Emil Omenås
- Malermestrene BMW
- Moen as

Sveinung Moen as fikk oppdraget.

I 2015 ble rehabiliteringen videreført. Av større prosjekt kan nevnes rehabilitering av østveggen på A-blokka, rehabilitering av dusj- og garderobeanlegg og utskifting av hovedtavle.

Leverandør	Benyttet rammeavtale	Gjennomført konkurranse	Prosjekt	År
Dale Bruk as			Kjøp av diverse byggvarer	2015
Smart Interiør as		(X)	Kjøp av fliser med tilbehør og veggplater til dusjrom, samt diverse maling og sparkel.	2015
Dan-Dan Bygg	X		Renovering av hovedblokka og A-blokka	2015
Elmo Teknikk as	X		Diverse elektrikerarbeid i hovedblokka og A-blokka	2015
iElektro		X	Ny hovedtavle	2015
Moen Bomiljø as		X	Innkjøp av gulvbelegg	2015
Ingar Moi		X	Gravearbeid	
Os Rør as		X	Montering av diverse utstyr til dusjrom og WC	2015
Hustad VVS		X	Div. rørleggerarbeid	2015
Flataker VVS as, Hallvard Hals småjobbtjenester, Caverion, Industri- og Boliggulv as, Låsteknikk Molde as, Norconsult, Reolteknikk Nord Vest, Trapperingen Melby, Urd Klima as, Løkhaug betongsaging, Moen Bomiljø			Diverse små anskaffelser. Alle under kr 100.000,-	2015

Kommentar:

Dale Bruk:

I 2015 leverte Fræna Bruk byggevarer til ungdomsskolen for nærmere 600.000,- Anskaffelsen bestod av mange små innkjøp til en verdi under 100.000,- En vil som tidligere nevnt vurdere om kommunen skal inngå egen rammeavtale for dette området.

Smart Interiør:

Her ble det gjennomført konkurranse kun på deler av anskaffelsen (flytmasse). For flis, flislim og fugemasse ble det foretatt sammenligninger av priser fra ulike utsalg. En slik praksis dekker ikke fullt ut de krav en må stille til konkurranse.

Dan-Dan Bygg:

Bruk av rammeavtale.

Elmo:

Bruk av rammeavtale

iElektro;

Vant konkurransen om levering og montering av ny hovedtavle.

Moen Bomiljø as:

Det ble innhentet pristilbud på gulvbelegg fra Smart Interiør, Malermestrene BMW og Moen Bomiljø. Moen Bomiljø hadde beste tilbudet.

Ingar Moi:

Det ble gjennomført konkurranse på gravearbeid. Moi vant konkurransen grunnet lavest pris.

Os Rør:

I forbindelse med at dusj, toalett og garderobeanlegg ble renoveret ble det gjennomført konkurranse på levering og installasjon av nødvendig utstyr. Os Rør ble vurdert å ha beste tilbudet.

Hustad VVS:

Det ble gjennomført konkurranse mellom to aktører, henholdsvis Flataker VVS og Hustad VVS. Hustad VVS fikk oppdraget.

Renoveringen skyltes lekkasjer i rørnett. I ettertid viste det seg at anskaffelsen oversteg terskelverdien på 500.000,- Tidsnød bidro til at oppdraget ikke ble annonsert på Doffin.

Når det gjelder de øvrige anskaffelsene er de fleste under 50.000 og alle under 100.000,-

Også i 2016 ble det gjennomført omfattende utbedringer av skolebygget, dette både i hovedbygget og i A-blokka. Her kan nevnes:

- Lærergarderober
- Administrasjonsfløy (toalett, gangareal, kontorer, lærerrom og kjøkken)
- Oppgradering av hovedinngang

- Nye rekkverk (inne og ute)
- Jente og guttetoalett og toalett ved kantine
- Undervisningsrom i A-blokka
- Nytt skolekjøkken

Leverandør	Benyttet rammeavtale	Gjennomført konkurranse	Prosjekt	år
Brødrene Midthaug			Nye rekkverk	2016
Elmo Teknikk	X		Elektrikkararbeid	2016
Dan-Dan Bygg	X		Håndtverksarbeid	2016
Grande Interiør		X		2016
Moen Bomiljø			Levering av gulvbelegg	2016
Fasadeprodukter/HD Solskjerming as		X	Solskjerming av hovedbyggets sørside	2016
Dale Bruk, Møre beslag, Smart Interiør, Trapperingen Melby, Rolf Sæternes Alarmservice, Romsdal Gjenvinning, Caverion, Os Rør,			Kun mindre anskaffelser under 100.000,-	2016

Kommentar:

Brødrene Midthaug:

Leverte rekkverk inne og ute. Det ble ikke gjennomført reell konkurranse. Anskaffelsen kom på i overkant av 300.000,-

Elmo Teknikk:

Bruk av rammeavtale

Dan-Dan Bygg:

Bruk av rammeavtale

Grande:

Det ble bedt om pristilbud fra Kontorvarehuset, AJ-produkter og Grande Interiør. Grande Interiør vant konkurransen. Anskaffelsen bestod i flere separate bestillinger og hadde en verdi på i overkant av 500.000,-

Moen Bomiljø:

Anskaffelsen gjaldt gulvbelegg og hadde en verdi på 106.000. Anskaffelsen omfattet flere leveranser og kunne vært konkurranseutsatt.

Fasadeprodukter (solskjerming):

Fasadeprodukter og to andre firma ble forespurt om å levere tilbud. Bare Fasadeprodukter kunne levere innenfor den angitte tidsfristen og ble derfor valgt som leverandør. Anskaffelsen var under terskelverdien på 500.000,-

I løpet av 2017 skal arbeidet med å renovere Fræna ungdomsskole være slutført. Av prosjekt gjennomført i 2017 kan nevnes totalrenovering av «trappeoppgangen» mot vest, renovering av lagerbygg i forkant av hovedbygget, ny utvendig kledning og isolering av både hovedbygget og A-blokka og installasjon av ny fyrkjele.

Gjenstående oppgaver er i hovedsak knyttet til utvendig kledning og isolering av gymnastikkdelen på hovedbygget, samt renovering av naturfagsrommene.

Leverandør	Benyttet rammeavtale	Gjennomført konkurranse	Prosjekt	År
Elmo Teknikk	X		Elektroarbeid	2017
Dan-Dan Bygg	X		Håndtverkerarbeid	2017
Caverion		X	Sørvis ventilasjon	2017
Comfort Rør Partner	X		Rørleggerarbeid hovedsakelig i hovedblokka	2017
Os Rør	X		Rørleggerarbeid	2017
Romsdal gjenvinning, Midthaug as, Møre Beslag – Låseservice, HTL Elektro, Løkhaug Betongsaging			Mindre anskaffelser under 100.000,-	2017

Kommentar:

For Elmo Teknikk, Dan-Dan Bygg, Comfort Rør Partner og Os Rør har Fræna kommune rammeavtaler.

På ventilasjonsområdet har Fræna kommune etter konkurranse inngått egen sørvisavtale med Caverion.

Vedr. rammeavtaler:

På enkelte prosjekt har en valgt å innby til konkurranse selv om det foreligger fungerende rammeavtale på området. Her kan nevnes:

Fagområde	Prosjekt
Elektro	Utskifting av sikringsskap og hovedtavle
Håndtverker	Trappeoppgang mot vest Østveggen på A-blokka Renovering av mur (oppgang til hovedblokka)

Samlet vurdering:

Rådmannen mener at anskaffelsene som er foretatt i forbindelse med oppgradering av Fræna ungdomsskole i all hovedsak er gjennomført innenfor gjeldende regelverk. Som det fremgår av saken, skulle en i et fåtall tilfeller ha lyst ut konkurranse der dette ikke er blitt gjort. Rådmannen ser videre at kommunen har et forbedringspotensiale hva gjelder dokumentasjon av gjennomførte konkurranser.

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ingen håndskrevet signatur

Med vennlig hilsen

Gunnstein Eidem
Rådgivevar

MØRE OG ROMSDAL REVISJON IKS

Fræna kommune
v/ rådmann
Tingplassen 1
6440 Elnesvågen

Deres referanse:

Vår referanse:
Einar Andersen

Arkivkode:
R11

Sted/dato
Molde, 26.6.2017

Fræna kommune – vedlikehold og opprustning av Fræna ungdomsskole – lov om offentlige anskaffelser

Kontrollutvalget i Fræna kommune behandlet i møte 25.10.2016 (sak 40/2016) forhold knyttet til etterlevelse av lov om offentlig anskaffelse ved opprustning av Fræna ungdomsskole. Det opplyses i protokoll fra møtet at:

«Kontrollutvalget er kjent med at Fræna ungdomsskole nå er ferdig opprustet. På bakgrunn av at det har fremkommet usikkerhet i forhold til om lovverket er fulgt, ønsker kontrollutvalget å undersøke hvorvidt «Lov om offentlige anskaffelser» med forskrifter er blitt fulgt. Kontrollutvalget ønsker å bestille en slik undersøkelse fra Møre og Romsdal Revisjon IKS».

Utvalget ba i brev datert 7.11.2017 revisjonen om å gjennomføre en undersøkelse. I møte 6.12.2016 bestilte kontrollutvalget forvaltningsrevisjonsprosjekt om eiendomsforvaltning, anbudshåndtering og bygge- og anleggsledelse. Kontrollutvalget informerte om at vedlikehold og opprustning av Fræna ungdomsskole kunne vurderes som del av forvaltningsrevisjonsprosjektet. Med grunnlag i dette ble undersøkelse ikke startet høsten 2016.

Forvaltningsrevisjonsprosjektet er i avsluttet. Prosjektet har hovedfokus på vedlikehold av kommunale bygg og det var ikke naturlig å vurdere detaljer fra opprustning av Fræna ungdomsskole i rapporten. Av den grunn ber revisjonen om en redegjørelse fra Fræna kommune til problemstillingen som kontrollutvalget har stilt.

Vi ber om at redegjørelse oversendes Møre og Romsdal Revisjon IKS **innen 15.8.2017**.

Med hilsen

Einar Andersen
Forvaltningsrevisor
917 08 199 mobiltf.
enar.andersen@molde.kommune.no

Vedlegg:

1. Brev fra Kontrollutvalget i Fræna kommune til revisjonen
2. Sak 40/2016 Kontrollutvalget i Fræna kommune

Vedlegg 1: Brev fra Kontrollutvalget i Fræna kommune til revisjonen

Kontrollutvalget i Fræna kommune

Bokstevnetel
Telefon 71 11 10 10 - direkte
Telefon 71 11 10 10 - sentralt
Teleks 71 11 10 10
E-post kontroll@fræna.kommune.no
E-post kontroll@fræna.kommune.no

Møre og Romsdal Revisjon IKS

Deres referanse:	Vår referanse	Arkivkode	Stadstidsp
	2016.90357A	1048 218	Måke 07.11.2016

Sak til undersøkelse fra kontrollutvalgets møte 25.10.2016

Kontrollutvalget behandlet i sak PS 40/16 den 25.10.2016 følgende sakstoff, og lever revisjonen om en undersøkelse:

Kontrollutvalget er kjent med at Fræna ungdomsskole nå er ferdig opprustet. På bakgrunn av at det har fremkommet usikkerhet i forhold til om lovverket er fulgt, ønsker kontrollutvalget å undersøke hvorvidt Lov om offentlige anskaffelser med forskrifter er blitt fulgt. Kontrollutvalget ønsker å bestille en slik undersøkelse fra Møre og Romsdal Revisjon IKS.

Med venn

Ingvor Håk
Ledertid

Susanne Løberg
Rådgiver

Bremstikkingskontrollør BA Børnelli
Rådhusplassen 1
6410 KORNØY

Sakstiftelse

Åker, Eide, Fræna, Gjemmen, Møkkå
Neset, Rånro, Sornås, Vindnes

Vedlegg 2: Sak 40/2016 Kontrollutvalget i Fræna kommune

MØTEPROTOKOLL	
Møte nr:	5/16
Møtedato:	25.10.2016
Tid:	kl. 12.00 – kl. 15.30
Møtested:	Formannskapssalen 2.etg., Fræna kommunehus
Sak nr:	33/16 – 40/16
Møteleder:	Lisbeth Valle, nestleder (Sp)
Møtende medlemmer:	Leif Johan Lothe (Ap) Inge Kvalsnes (Krf) Ann Helen Rødal Dalheim (Uavh.) i sak 33, 35, 37 og 39
Forfall:	Ingvar Hals, leder (H)
Ikke møtt:	Ingen
Møtende vara:	Ole Per Nøsen (Sp)
Fra sekretariatet:	Sveinung Talberg, rådgiver
Fra revisjonen:	June B. Fostervold, regnskapsrevisor
Av øvrige møte:	Ole Rødal, økonomisjef (sak 35/16, 37/16 og 39/16)

PS 40/16 EVENTUELT

Kontrollutvalgets vedtak

Kontrollutvalget er kjent med at rådmannen i tidligere møte orienterte utvalget om at den negative bygningsmessige tilstanden til Haukås skole kom overraskende på kommunens ledelse.

Kontrollutvalget ser i saken om investeringer i skolebygg at det opereres med salgsobjekter og summer. Utfra disse forhold vil kontrollutvalget be rådmannen om svar på hvilke rutiner som gjelder for innhenting og vurdering av tilstandene på bygningene samt hvilket grunnlag salgssummer er fundert på.

1. Er det innhentet uavhengige tilstandsrapporter på bygninger generelt og i tilfelle fra hvor mange aktører på samme objekt?
2. Er det innhentet flere uavhengige tilstandsrapporter for Helsesenteret og Haukås skole og hva er i tilfelle konklusjonen i disse?

Kontrollutvalget er kjent med at Fræna ungdomsskole nå er ferdig opprustet. På bakgrunn av at det har fremkommet usikkerhet i forhold til om lovverket er fulgt, ønsker kontrollutvalget å undersøke hvorvidt «Lov om offentlige anskaffelser» med forskrifter er blitt fulgt. Kontrollutvalget ønsker å bestille en slik undersøkelse fra Møre og Romsdal Revisjon IKS.

Kontrollutvalgets behandling

Kontrollutvalget er kjent med at rådmannen i tidligere møte orienterte utvalget om at den negative bygningsmessige tilstanden til Haukås skole kom overraskende på kommunens ledelse. Det er imidlertid i avvikssystemet registrert et vedlikehold- og renoveringsbehov uten at dette er tatt videre i systemet.

Kontrollutvalget vil ha en redegjørelse fra rådmannen om tilstanden og om det er innhentet en eller flere uavhengige tilstandsrapporter.

Kontrollutvalget ser denne saken opp mot tidligere sak når det gjelder tilstandsrapporten til Helsesenteret. Ble det der en entydig konklusjon på tilstanden og ble det innhentet en eller flere uavhengige tilstandsrapporter.

Kontrollutvalget ser i saken om investeringer i skolebygg at det opereres med salgsobjekter og summer og vil i den sammenheng be om en redegjørelse på hvilket grunnlag disse objektene er vurdert og hvilket grunnlag salgssommene er fremkommet.

Utfra disse beskrevne tilfellene vil kontrollutvalget be rådmannen om svar på hvilke rutiner som gjelder for innhenting og vurdering av tilstandene på bygningene samt hvilket grunnlag salgssummer er fundert på.

Kontrollutvalget er kjent med at Fræna ungdomsskole nå er ferdig opprustet. På bakgrunn av at det har fremkommet usikkerhet i forhold til om lovverket er fulgt, ønsker kontrollutvalget å undersøke hvorvidt «Lov om offentlige anskaffelser» med forskrifter er blitt fulgt. Kontrollutvalget ønsker å bestille en slik undersøkelse fra Møre og Romsdal Revisjon IKS.

Kontrollutvalget fattet enstemmig vedtak i samsvar med innstilling. (4 voterende)

FRÆNA KOMMUNE
Kontrollutvalget

Saksmappe: 2017-1548/05
Arkiv: 150
Saksbehandler: Sveinung Talberg
Dato: 23.08.2017

Saksframlegg

Utvalgssaksnr	Utvalg	Møtedato
PS 27/17	Kontrollutvalget	14.09.2017
	Formannskapet	
	Kommunestyret	

FORSLAG TIL BUDSJETT FOR 2018 FOR KONTROLL OG TILSYN

Sekretariatets innstilling

Kontrollutvalgets forslag til budsjett for 2018 med en ramme på kr 1 198 000 inkludert kjøp av revisjonstjenester og sekretariatstjenester for kontrollutvalget, vedtas.

Saksopplysninger

I henhold til § 18 i Forskrift for kontrollutvalg skal kontrollutvalget utarbeide forslag til budsjett for kontroll- og tilsynsarbeidet i kommunen. Kontrollutvalgets forslag til budsjettamme for kontroll- og revisjonsarbeidet skal følge formannskapetets budsjettinnstilling til kommunestyret. Kontrollutvalget fremmer med dette en sak om budsjett for kontrollutvalgets virksomhet for 2018 i Fræna kommune.

Kontrollutvalgets budsjett for 2018 vil inneholde utgiftene til selve driften av utvalget, samt utgifter knyttet til kjøp av sekretariatstjenester for kontrollutvalget og kjøp av revisjonstjenester.

Fræna kommune kjøper sekretariatstjenester for kontrollutvalget hos **Kontrollutvalgssekretariatet for Romsdal**. Dette er i henhold til avtalen om interkommunalt samarbeid. Styret for **Kontrollutvalgssekretariatet for Romsdal** behandlet i møte 04.09.2017 budsjettammen for sekretariatet for 2018. Beløpet for kjøp av sekretariatstjenester for 2018 er i henhold til Fræna kommunes andel av sekretariatets budsjett.

Fræna kommune kjøper revisjonstjenester fra Møre og Romsdal Revisjon IKS. Dette er i henhold til inngått avtale om interkommunalt samarbeid.

Budsjettforslaget skal synliggjøre kontrollutvalgets egne kostnader og kostnader knyttet til revisjon og sekretariatstjenester. Kontrollutvalgets budsjettforslag skal uendret følge det samlede budsjettframlegget til kommunestyret. Budsjettforslaget fra kontrollutvalget kan bare endres av kommunestyret, men formannskapet kan, i sitt samlede budsjett, foreslå et annet beløp enn det kontrollutvalget foreslår.

Når det gjelder budsjett for kontrollutvalgets egen virksomhet, må en ta utgangspunkt i beløpene som fremgår av regnskapsutskrift pr. 30. juni 2017.

Det er lagt opp til at kontrollutvalget avvikler inntil 6 møter i året.

Budsjettforslaget spesifiseres som følger:

Konto	Tekst	Budsjett 2018	Budsjett 2017	Regnskap Pr. 30.juni 2017
1080	Godtgjørelse utvalgsleder	12 000	12 000	0
1080	Godtgjørelse folkevalgte	30 000	23 000	13 000
1080	Tapt arbeidsfortjeneste	10 000	17 000	0
1099	Arbeidsgiveravgift	8 000	7 000	2 000
1100	Faglitteratur, aviser, abonnement	3 000	3 000	0
1115	Bespisning	5 000	3 000	2 000
1150	Opplæring og kursutgifter	40 000	40 000	24 000
1160	Bilgodtgjøring + diett (oppg.pl.)	8 000	5 000	4 000
1170	Utgiftsdekning reise	5 000	5 000	0
1195	Kontingenter	5 000	4 000	5 000
	Sum kontrollutvalgets egen virksomhet	126 000	119 000	50 000
1475	Kjøp revisjonstjenester fra MRR IKS	761 000	811 000	
1475	Kjøp tjenester KU-sekretariatet	311 000	333 000	332 000
	Sum kontrollutvalg, sekretariat og revisjon	1 198 000	1 263 000	

Vedlagt følger:

- Kostnadsfordeling sekretariatstjenester for 2018
- Kostnadsfordeling revisjonstjenester for 2018

VURDERING

For å gi kontrollutvalget gode arbeidsbetingelser må kommunestyret stille nødvendige ressurser til disposisjon. Kommunestyret skal vedta et samlet budsjett for kontroll- og tilsynsarbeidet i kommunen der utgifter til utvalgets egen virksomhet, sekretærbistand og revisjon fremkommer.

Kontrollutvalget må ha mulighet og midler til å skaffe seg kunnskap og delta i erfaringsutveksling og samlinger sammen med andre kontrollutvalg. I kommunal- og regionaldepartementets 85 anbefalinger for styrket egenkontroll i kommunene er det pekt på opplæring av kontrollutvalg som et viktig område.

Det knyttes følgende kommentarer til de største postene:

1150 – Opplæring og kursutgifter

Dette gjelder i hovedsak deltakelse på NKRF sin årlige konferanse for kontrollutvalg. Det er beregnet kr 10 000 pr. deltaker der en som oftest deltar med 2-3 personer. I tillegg kommer evt. deltakelse på FKT sin årlige konferanse med 1-2 personer og ett intern kurs for kontrollutvalget.

1475 – Kjøp revisjonstjenester fra MRR IKS

Representantskapet i Møre og Romsdal Revisjon IKS skal behandle budsjettet for 2018 i møte 3. oktober. Budsjettet er godkjent av styret i MRR IKS. Fra fjerde kvartal 2018 skal revisjonen fakturere etter medgått tid. Det er derfor stipulert et beløp for fjerde kvartal 2018, som er det samme som for de tre første kvartalene. Samlet er budsjett for 2018 det samme som budsjett for 2017. Da budsjettet til Møre og Romsdal Revisjon IKS ikke var vedtatt når budsjettforslag for kontroll og tilsyn 2017 ble lagt frem høsten 2016, stemmer ikke tallet i kolonnen for 2017 med det som ble vedtatt budsjett.

1475 – Kjøp av tjenester KU-sekretariatet

Styret for Kontrollutvalgssekretariatet for Romsdal behandlet i møte 4.9.2017 budsjetttrammen for sekretariatet for 2018. Beløpet for kjøp av sekretariatstjenester for 2018 er i henhold til Fræna kommunes andel av sekretariatets budsjett. Fræna kommunes andel er på 14 prosent av budsjettet. Kommunenes andel av budsjett for 2018 er noe lavere enn for 2017, da det er budsjettert med bruk av disposisjonsfond.

Kontrollutvalgssekretariatet ser det som viktig at kostnader til kontroll og tilsyn blir synliggjort i kommunens regnskap. Sekretariatet tilrår at kontrollutvalget slutter seg til de vurderinger som her er gjort og anbefaler utvalget å be kommunestyret om å vedta kontrollutvalgets forslag til budsjett for 2018 med en netto ramme på kr 1 198 000 som inkl. kjøp av revisjonstjenester og sekretariatstjenester for kontrollutvalget. Saken legges derfor fram med ovennevnte forslag til vedtak.

Sveinung Talberg
rådgiver

KONTROLLUTVALGSSEKRETARIATET FOR ROMSDAL

KOSTNADSFORDELING 2018 OG 2017

Kommune	Folketall 01.01.17	Fordeling %	Budsjett 2018	Folketall 01.01.16	Fordeling %	Budsjett 2017
Aukra	3 547	5,0	111 250	3 518	5,0	118 750
Eide	3 454	5,0	111 250	3 467	5,0	118 750
Fræna	9 741	14,0	311 500	9 717	14,0	332 500
Gjemnes	2 611	4,0	89 000	2 593	4,0	95 000
Molde	26 822	38,0	845 500	26 732	38,0	902 500
Nesset	2 963	4,0	89 000	2 970	4,0	95 000
Rauma	7 503	11,0	244 750	7 492	11,0	261 250
Sunndal	7 126	10,0	222 500	7 160	10,0	237 500
Vestnes	6 577	9,0	200 250	6 611	9,0	213 750
Sum	70 344	100,0	2 225 000	70 260	100,0	2 375 000
Sum inntekter			2 225 000			2 375 000

**Spesifikasjon av driftstilskudd for 2018 pr
kommune/fylkeskommunen**

Driftstilskudd pr kommune*	1.-3. kvartal	Estimat 4. kvartal	Sum	
	2018	2018	2018	2017
Møre og Romsdal Fylkeskommune	3 375	1 125	4 500	4 500
Molde	1 392	464	1 856	1 856
Vestnes	413	138	550	550
Rauma	455	152	607	607
Nesset	227	76	303	303
Aukra	248	83	330	330
Fræna	571	190	761	761
Eide	252	84	336	336
Gjemnes	206	69	274	274
Sunndal	441	147	588	588
Kristiansund	1 910	637	2 547	2 547
Averøy	520	173	693	693
Tingvoll	369	123	492	492
Surnadal	611	204	814	814
Rindal	297	99	396	396
Halsa	251	84	335	335
Smøla	323	108	430	430
Aure	419	140	559	559
SUM	12 278	4 093	16 371	16 371

*: for 3 kvartaler. 4. kvartal blir fakturert i henhold til medgått tid. Estimat: tilsv. tidligere fast fakturering.

FRÆNA KOMMUNE
Kontrollutvalget

Saksmappe: 2017-1548/05
Arkiv: 033
Saksbehandler: Sveinung Talberg
Dato: 23.08.2017

Saksframlegg

Utvalgssaksnr	Utvalg	Møtedato
PS 28/17	Kontrollutvalget	14.09.2017

PLAN FOR KONTROLLUTVALGET SIN VIRKSOMHET 2017-2019

Sekretærens innstilling

Kontrollutvalget godkjenner «Plan for kontrollutvalgets virksomhet 2017-2019», med de endringer som fremkommer i møtet

Saksopplysninger

Etter lov om kommuner og fylkeskommuner (kommuneloven) § 77 er kommunene pålagt å ha et kontrollutvalg. Utvalget er kommunestyret sitt kontrollorgan og skal på vegne av kommunestyret, forstå det løpende tilsynet med kommunens forvaltning. Utvalgets uavhengige stilling i forhold til andre folkevalgte organ og administrasjonen, er ivaretatt gjennom strenge krav til valgbarhet.

Kommunestyret har vedtatt et eget reglement for kontrollutvalget i Fræna kommune. Første paragraf i reglementet sier:

§ 1. Kontrollutvalgets formål

Kontrollutvalget er kommunestyrets eget kontroll- og tilsynsorgan. Utvalget skal gjennom sitt arbeid sørge for at innbyggerne og øvrige interessenter har tillit til Fræna kommune, og at kommunen leverer sine tjenester effektivt og målrettet i henhold til lov, forskrifter, statlige føringer og kommunestyrets intensjoner og vedtak.

Kontrollutvalgets reglement ligger på www.kontrollutvalgromsdal.no, og ble vedtatt av Fræna kommunestyre den 13.05.2013 i k-sak 16/2013 og revidert i kommunestyret 31.08.2015 i k-sak 54/2015 kommunestyre.

Kontrollutvalgets oppgaver knytter seg både til tilsyn med den kommunale forvaltningen og til tilsyn med revisjonens arbeid. Kommunale foretak omfattes også av tilsynet. Forskrift om kontrollutvalg har bestemmelser om kontrollutvalgets oppgaver i forbindelse med regnskapsrevisjon (kap. 4), forvaltningsrevisjon (kap. 5) og selskapskontroll (kap. 6). I tillegg er kontrollutvalget gitt oppgaver i forbindelse med valg av revisor (§ 16), ansettelse, suspensjon og oppsigelse av revisor (§ 17) og budsjett for hele kontroll- og tilsynsarbeidet i kommunen (§ 18). Kommunestyret skal sørge for at kontrollutvalget har et eget kompetent sekretariat (§ 20).

I tillegg til kommuneloven og forskrift om kontrollutvalg, så har utvalgene flere dokument som danner rammeverk for kontrollutvalgets virksomhet;

- Reglement for kontrollutvalget, som revideres av avtroppende kontrollutvalg
- Engasjementsavtale mellom kontrollutvalget og Kommunerevisjonsdistrikt 2, som skal erstattes med en ny avtale med Møre og Romsdal Revisjon IKS
- Plan for forvaltningsrevisjon 2016-2019, vedtas innen ett år etter start av valgperiode
- Plan for selskapskontroll 2016-2019, vedtas innen ett år etter start av valgperiode

- Årsmelding, blir sendt til kommunestyre
- Virksomhetsrapport, legges frem av avtroppende kontrollutvalg

Virksomhetsplanen

En har valgt å dele virksomhetsplanen inn i følgende deler:

- Kontrollutvalgets møteplan.
- Kontrollutvalgets tilsyn med forvaltningen.
- Kontrollutvalgets oppgaver knyttet til regnskapsrevisjon.
- Kontrollutvalgets oppgaver knyttet til forvaltningsrevisjon.
- Kontrollutvalgets oppgaver knyttet til selskapskontroll.
- Kontrollutvalgets oppgaver knyttet til egen budsjettbehandling.
- Kontrollutvalgets oppgaver knyttet til tilsyn med revisjonsordningen.
- Kontrollutvalgets oppgaver knyttet til rapportering.
- Kontrollutvalgets opplærings- og erfaringsutveksling.

Sekretariatet vurderer at det kan være behov for å lage en plan for kontrollutvalgets virksomhet, som kan konkretiseres i en årlig tiltaksplan.

Tiltaksplanen vil ha en nærmere spesifisering av planlagte tiltak og oppgaver.

Vedlegg:

- Plan for kontrollutvalget i Fræna sin virksomhet 2017-2019.

VURDERING

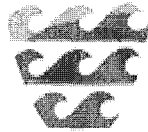
I dag utarbeider kontrollutvalget en virksomhetsrapport ved avslutning av valgperioden, og som legges frem til kommunestyret. Det rapporteres altså, men det mangler en plan å rapportere ut fra. Sekretariatet ser det som hensiktsmessig at det for hver valgperiode lages en Plan for kontrollutvalgets virksomhet. Det er naturlig at denne lages av det nye kontrollutvalget i løpet av første år etter nytt valg. Denne planen sendes da til kommunestyret for godkjenning, slik det gjøres med plan for forvaltningsrevisjon og plan for selskapskontroll. På denne måten kan kommunestyret også involveres i å sette rammer for kontrollutvalgets virksomhet i gjeldende valgperiode. Dette forutsettes iverksatt fra valgperioden 2020-2023.

Planen vil være gjeldende for en valgperiode, så da kan den ikke være konkret på tiltak og aktiviteter, da disse vil ha en kortere planleggingshorisont. En vet ikke hvilke forvaltningsrevisjonsprosjekt eller kontrolltiltak som skal gjennomføres 2-3 år frem i tid. Det vil derfor være behov for å ha en årlig tiltaksplan, som gjerne kan justeres i løpet av året. Her vil det komme frem hva kontrollutvalget vil fokusere på dette året f.eks.; bestilte forvaltningsrevisjoner, oppfølging av forvaltningsrevisjonsprosjekt, orienteringer fra administrasjonen, virksomhetsbesøk, orienteringer fra administrasjonen osv.

Til en viss grad fungerer i dag Møteplan, som vedtas i første kontrollutvalgsmøte hvert år som en kortversjon av en tiltaksplan. Men sekretariatet vurderer at det er behov for å videreutvikle denne noe.

Sveinung Talberg
Rådgiver

Plan for kontrollutvalget sin virksomhet 2017-2019

Kontrollutvalget i Fræna kommune

Vedtatt av kontrollutvalget i Fræna 14.09.2017, sak 28/17

KONTROLLUTVALGET I

FRÆNA KOMMUNE

INNHOLDSFORTEGNELSE

1. INNLEDNING, side 3
2. UTVALGETS SAMMENSETNING, side 3
3. MØTEPLAN, side 4
4. KONTROLLUTVALGETS HOVEDOPPGAVER, side 4
 - 4.1 TILSYN MED FORVALTNINGEN, side 4
 - 4.2 OPPGAVER KNYTTET TIL REGNSKAPSREVISJON, side 4
 - 4.3 OPPGAVER KNYTTET TIL FORVALTNINGSREVISJON, side 5
 - 4.4 OPPGAVER KNYTTET TIL SELSKAPSKONTROLL, side 6
 - 4.5 OPPGAVER KNYTTET TIL BUDSJETTBEHANDLINGEN, side 6
 - 4.6 OPPGAVER KNYTTET TIL TILSYN MED REVISJONSORDNINGEN, side 7
 - 4.7 OPPGAVER KNYTTET TIL RAPPORTERING, side 7
5. OPPLÆRINGS- OG ERFARINGSUTVEKSLING. Side 7

KONTROLLUTVALGET I

FRÆNA KOMMUNE

1. INNLEDNING

Etter lov om kommuner og fylkeskommuner (kommuneloven) § 77 er Fræna kommune pålagt å ha et kontrollutvalg. Utvalget er kommunestyret sitt kontrollorgan og skal på vegne av kommunestyret, forestå det løpende tilsynet med kommunens forvaltning.

Utvalgets uavhengige stilling i forhold til andre folkevalgte organ og administrasjonen, er ivaretatt gjennom strenge krav til valgbarhet.

Kommunestyret har vedtatt et eget reglement for kontrollutvalget i Fræna kommune. Første paragraf i reglementet sier:

§ 1. Kontrollutvalgets formål

Kontrollutvalget er kommunestyrets eget kontroll- og tilsynsorgan. Utvalget skal gjennom sitt arbeid sørge for at innbyggerne og øvrige interessenter har tillit til Fræna kommune, og at kommunen leverer sine tjenester effektivt og målrettet i henhold til lov, forskrifter, statlige føringer og kommunestyrets intensjoner og vedtak.

Kontrollutvalgets reglement ligger på www.kontrollutvalgromsdal.no, og ble vedtatt av Fræna kommunestyre 13.05.2013 i k-sak 16/2013 og revidert i kommunestyret 31.08.2015 i k-sak 54/2015.

Kontrollutvalgets oppgaver knytter seg både til tilsyn med den kommunale forvaltningen og til tilsyn med revisjonens arbeid. Kommunale foretak omfattes også av tilsynet.

Forskrift om kontrollutvalg har bestemmelser om kontrollutvalgets oppgaver i forbindelse med regnskapsrevisjon (kap. 4), forvaltningsrevisjon (kap. 5) og selskapskontroll (kap. 6). I tillegg er kontrollutvalget gitt oppgaver i forbindelse med valg av revisor (§ 16), ansettelse, suspensjon og oppsigelse av revisor (§ 17) og budsjett for hele kontroll- og tilsynsarbeidet i kommunen (§ 18). Kommunestyret skal sørge for at kontrollutvalget har et eget kompetent sekretariat (§ 20).

Kontrollutvalget vil i tillegg til Plan for virksomheten ha en egen Tiltaksplan for hvert år, med mer spesifisering av planlagte tiltak og oppgaver. Denne blir oppdatert fortløpende og er tilgjengelig på www.kontrollutvalgromsdal.no

2. UTVALGETS SAMMENSETNING

Funksjon	Navn	Parti		Navn Varamedlemmer	Parti
Leder	Ingvar Hals*	H		1. Ole Per Nøsen	Sp
Nestleder	Lisbeth Valle	Sp		2. Ann-Marie Hopson	Ap
Medlem	Leif Johan Lothe	Ap		3. Remi Solbakk	H
Medlem	Inge Kvalsnes	Krf		4. Bente Linda Flatmo	Krf
Medlem	Ann Helen Rødal Dalheim	Uavh.		5. Stig Arild Lillevik	Frp

*medlem av kommunestyret

KONTROLLUTVALGET I

FRÆNA KOMMUNE

3. MØTEPLAN

- Møteplan legges i første kontrollutvalgsmøte i hvert kalenderår
- Kontrollutvalgets møter skal holdes for åpne dører på lik linje som andre kommunale utvalg.
- Kontrollutvalgets møter avholdes på dagtid.
- Kontrollutvalget i Fræna skal avholde minst 6 møter hvert kalenderår.
- Ved behov kan kontrollutvalget gjøre endringer i møteplanen. En oppdatert møteplan ligger til enhver tid tilgjengelig på www.kontrollutvalgromsdal.no

4. KONTROLLUTVALGETS HOVEDOPPGAVER

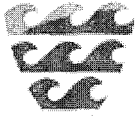
4.1. TILSYN MED FORVALTNINGEN

Det generelle tilsynet med forvaltningen gjennomføres med følgende tiltak:

- Orientering fra rådmannen knyttet til saker på kontrollutvalgets oppfølgingsliste.
- Kontrollutvalget får fremlagt tertialrapportene for Fræna kommune.
- Oppfølging av politiske vedtak.
- Kopier av rapporter fra andre tilsynsorganer og kommunens svar/oppfølging.
- Innkallinger/protokoller fra kommunestyret og øvrige politisk utvalg ligger tilgjengelig på kommunens hjemmeside, og aktuelle saker blir tatt opp som referatsaker i kontrollutvalget sine møter.
- Kontrollutvalget kan be om informasjon om ulike områder/temaer eller fra ulike enheter. Den overordnede analysen som er utarbeidet som grunnlag for forvaltningsrevisjon, vil også være et godt hjelpemiddel for kontrollutvalgets tilsyn med forvaltningen, ved å etterspørre informasjon fra enheter og områder som ikke blir prioritert i forhold til forvaltningsrevisjon.
- Virksomhetsbesøk/alternativt orientering fra en enhetsleder

4.2. OPPGAVER KNYTTET TIL REGNSKAPSREVISJON

- Ved behandlingen av kommunens regnskap, vil kontrollutvalget avgi en uttalelse, som stiles til kommunestyret. Formannskapet får kopi av uttalelsen, slik at den følger innstillingen til kommunestyret.
- Alle nummererte brev eller andre typer revisjonsmerknader, som revisjonen ønsker at kontrollutvalget skal følge opp, behandles fortløpende. Nummererte brev som ikke blir godt nok fulgt opp, sendes kommunestyret til videre behandling.
- Revisjonens årsavslutningsbrev følges opp av revisjonen, med orientering til kontrollutvalget.

KONTROLLUTVALGET I

FRÆNA KOMMUNE

4.3. OPPGAVER KNYTTET TIL FORVALTNINGSREVISJON

Overordnet analyse og plan for forvaltningsrevisjon for perioden 2016-2019 ble behandlet i kontrollutvalget 13.09.2016, sak 26/16 og deretter sendt kommunestyret for endelig vedtak. Kommunestyret vedtok planen i møtet 14.11.2016, sak 135/16, med følgende tema:

Følgende tema er særlig aktuelle for forvaltningsrevisjon i perioden 2016-2019:

- Plan- og styringssystemet herunder
 - helhetlig planlegging og oppfølging
 - kvalitetssystem, internkontroll, avvikshåndtering
 - informasjonssikkerhet
- Kompetanse og rekruttering herunder
 - oppfølging av rekrutterings- og kompetanseplan innen områdene barnehage, helse, pleie og omsorg
- Barn og unge herunder
 - barnehage
 - utenforskap
 - tverrfaglig oppfølging av utsatte barn
- Helse, omsorg og velferdstjeneste herunder boligsosialt arbeid

Følgende tema kan også være aktuell for forvaltningsrevisjon i perioden 2016-2019:

- Omstillingskompetanse og omstillingskapasitet
- Bærekraftig utvikling
- Medvirkning og forankring
- Brukermedvirkning på individ- og systemnivå
- Helsestasjon og skolehelsetjeneste
- Hjemmetjenester
- Psykisk helse og rus
- Forebyggende arbeid
- Integrering av flyktninger
- Offentlige anskaffelser
- Informasjonssikkerhet
- Vedlikehold av kommunale bygg herunder plan og oversikt

Det er kommunestyret som vedtar planen, der vedtaket ble at:

Kommunestyret godkjenner kontrollutvalgets forslag til Fræna kommunes plan for forvaltningsrevisjon for perioden 2016-2019, og gir kontrollutvalget fullmakt til å prioritere mellom tema som er beskrevet i planen.

Kommunestyret ber i tillegg om at det så raskt som mulig blir gjennomført en forvaltningsrevisjon av anbudshåndtering, bygge- og anleggsledelse generelt samt eiendomsforvaltning. Gjennomgangen bør i tillegg se på kommunens praksis med blikk på forbedrings- og læringspunkter for fremtiden

Alle forvaltningsrevisjonsrapporter blir fulgt opp av kontrollutvalget i ettertid. Det vil si om hvordan rapportens anbefalinger blir fulgt opp av administrasjonen.

KONTROLLUTVALGET I

FRÆNA KOMMUNE

4.4. OPPGAVER KNYTTET TIL SELSKAPSKONTROLL

Plan for selskapskontroll for perioden 2016-2019 ble behandlet i kontrollutvalget 13.09.2016, sak 27/16 og deretter sendt kommunestyret for endelig vedtak. Kommunestyret vedtok planen i møtet 14.11.2016, sak 134/16:

Aktuelle tema for eierskapskontroll i perioden 2016 til 2019 er:

- Har kommunen etablert tydelige føringer for eierskap (selskap)?
- Har kommunen etablert hensiktsmessige regler og rutiner for eierskapsoppfølgingen?
- Forvaltes kommunens eierskap i tråd med de etablerte regler og rutiner?
- Utøver eierorganet sin myndighet i tråd med lover og regler?
- Driver selskapet i tråd med kommunestyrets vedtak og intensjoner?
- I tillegg vil det være aktuelt å vurdere statusen i forhold til KS Eierforum sine anbefalinger.

Aktuelle tema for forvaltningsrevisjon som del av eierskapskontroll i perioden 2016 til 2019:

- Etterlevelse av saksbehandlingsregler i forvaltningsloven
- Etterlevelse av regelverket for offentlige anskaffelser

I periode 2016 til 2019 er det særlig aktuelt å gjennomføre selskapskontroll i aksjeselskap som eies av Fræna kommune alene eller der kommunen eier en vesentlig del av selskap. Basert på eierandel og selskapsverdi er det særlig aktuelt å gjennomføre selskapskontroll i:

- Torabu AS

Eigedomsselskapet Norlund AS (selskap med seks ansatte i bransje kjøp og salg av fast eiendom) og Fræna Sentrumsutvikling AS (selskap uten ansatte innen eiendomsbransjen) er også heleid av Fræna kommune. I forhold til formål med disse selskapene er det mindre aktuelt å gjennomføre selskapskontroll.

Det vil også være aktuelt å gjennomføre selskapskontroller i selskap som eies sammen med andre kommuner og/ eller andre men der Fræna kommune er minoritetseier. Disse prosjektene bør gjennomføres som felles prosjekt sammen med de andre eierkommunene.

Det er kommunestyret som vedtar planen, der vedtaket ble at:

Kommunestyret godkjenner kontrollutvalget sitt forslag til Fræna kommunes plan for selskapskontroll for perioden 2016-2019. Kontrollutvalget gis fullmakt til å prioritere selskap og selskap som ikke er tatt inn i planen, dersom utvalget finner dette nødvendig.

4.5. OPPGAVER KNYTTET TIL BUDSJETTBEHANDLINGEN

- Kontrollutvalget behandler forslag til budsjett for kontroll- og tilsynsarbeidet i Fræna kommune i første møte hver høst. I forslaget ligger rammen for kontrollutvalgets virksomhet, revisjonens virksomhet og sekretariatets virksomhet.
- Kontrollutvalgets forslag skal følge budsjettsaken til kommunestyret, og det er bare kommunestyret som kan korrigere kontrollutvalgets forslag til budsjett.
- Budsjettet vedtas av kommunestyret

KONTROLLUTVALGET I

FRÆNA KOMMUNE

4.6. OPPGAVER KNYTTET TIL TILSYN MED REVISJONSORDNINGEN

- Revisjonen rapporterer om sin virksomhet gjennom revisjonens åpenhetsrapport, gjennom oppdragsavtale og engasjementsbrev og for øvrig ved behov.
- Oppdragsansvarlig revisor både for regnskapsrevisjon og forvaltningsrevisjon legger fram sine uavhengighetserklæringer.
- I første møtet hver høst orienterer revisjonen om revisjonsstrategien for revisjonsåret. Revisjonens plan for Fræna kommune er til enhver tid tilgjengelig for kontrollutvalget.
- Kontrollutvalget skal motta et oppsummeringsnotat fra interimrevisjonen og årsoppgjørrevisjonen.
- Vurdering av kontrollutvalgets tilsynsansvar for regnskapsrevisjon og forvaltningsrevisjon, jf. Norges kommunerevisjons (NKRF's) veiledere gjennomføres i siste møtet hvert år.
- Øvrige tiltak går fram av kontrollutvalgets tiltaksplan.

4.7. OPPGAVER KNYTTET TIL RAPPORTERING

- Kontrollutvalgets årsrapport behandles i det første møte hvert år, og oversendes deretter kommunestyret til orientering. Kontrollutvalget rapporterer til kommunestyret om resultatet av gjennomført forvaltningsrevisjon og selskapskontroll i årsrapporten.
- Rapporter etter gjennomført forvaltningsrevisjon, selskapskontroll, eventuelle andre bestillinger og eventuell oppfølging av nummererte brev sendes fortløpende til kommunestyret.
- Kontrollutvalgets årsplan for hver valgperiode behandles innen ett år etter hvert kommunevalg og sendes deretter kommunestyret til orientering.

5. OPPLÆRINGS- OG ERFARINGSUTVEKSLING

Kontrollutvalgets oppgaver er mange og store og en ser behov for en jevnlig oppdatering av sine kunnskaper. Dette er vist gjennom kontrollutvalgets forslag til budsjett som inneholder en post til opplæring/kursvirksomhet.

- Kontrollutvalget ønsker å være representert med medlemmer på NKRF's kontrollutvalgskonferanse som arrangeres i februar hvert år. NKRF's kontrollutvalgskonferanse er en stor konferanse med deltakere fra hele landet.
- Fræna kommune er medlem i Forum for kontroll og tilsyn (FKT). FKT's formål er å være en møte- og kompetanseplass for mennesker som arbeider med kontroll og tilsyn i kommuner, Sametinget og fylkeskommuner. I juni hvert år avvikles årsmøte og fagkonferanse. Kontrollutvalget ønsker å være representert med medlemmer på denne møteplassen.
- Kontrollutvalgssekretariatet for Romsdal inviterer hvert år til en opplæringsdag for kontrollutvalgsmedlemmer og varamedlemmer i kommunene tilknyttet sekretariatet.
- Kontrollutvalgslederne er styremedlemmer i Kontrollutvalgssekretariatet for Romsdal. I styremøtene gis det også mulighet for erfaringsutveksling.
- Kontrollutvalget og sekretariatet vil fortsette arbeidet med å informere om kontroll og tilsyn, bl.a. gjennom sekretariatets hjemmeside www.kontrollutvalgromsdal.no og ved

KONTROLLUTVALGET I

FRÆNA KOMMUNE

å oppfordre kommunen til å orientere om kontrollutvalgets virksomhet på kommunens hjemmeside.

FRÆNA KOMMUNE
Kontrollutvalget

Saksmappe: 2017-1548/05
Arkiv: 216
Saksbehandler: Sveinung Talberg
Dato: 23.08.2017

Saksframlegg

Utvalgssaksnr	Utvalg	Møtedato
PS 29/17	Kontrollutvalget	12.09.2017

KOMMUNIKASJONS-/REVISJONSPLAN FOR REVISJONSÅRET 2017

Sekretariatets innstilling

Kontrollutvalget tar revisjonens presentasjon av kommunikasjons-/revisjonsplan for revisjonsåret 2017 til orientering.

Saksopplysninger

Iht. til Forskrift om revisjon kap. 2, § 4 er revisor pålagt å arbeide planmessig og effektivt. Kontrollutvalget skal føre løpende tilsyn og kontroll med den kommunale forvaltningen, herunder påse at kommunen har en forsvarlig revisjonsordning, jf. Forskrift om kontrollutvalg, kap. 3, § 4 og kommunelovens § 78 nr. 1.

VURDERING

Revisjon av kommunens virksomhet skal skje henhold til god kommunal revisjonsskikk, dvs. at revisjonen skal planlegges, gjennomføres og rapporteres.

Revisjonen vil i møte gi kontrollutvalget en presentasjon av revisjonsstrategi for revisjonsåret 2017.

Sveinung Talberg
Rådgiver

FRÆNA KOMMUNE
Kontrollutvalget

Saksmappe: 2017-1548/05
Arkiv: 033
Saksbehandler: Sveinung Talberg
Dato: 23.08.2017

Saksframlegg

Utvalgssaksnr	Utvalg	Møtedato
PS 30/17	Kontrollutvalget	14.09.2017

OPPFØLGINGSLISTE

Sekretærens innstilling

Følgende nye saker føres opp på oppfølgingslisten:

«Eiendomsforvaltning, anbudshåndtering og bygge- og anleggsledelse i Fræna kommune», jf. sak PS 25/17

«Vedlikehold og opprusting av Fræna ungdomsskole – Lov om offentlige anskaffelser», jf. sak PS 26/17

Saksopplysninger

Intensjonen med oppfølgingslisten er å ha et oppsett av saker og problemstillinger som medlemmene ønsker nærmere utredet eller orientering om.

En slik oppfølgingsliste kan være et nyttig redskap for kontrollutvalget for å holde rede på status for saker man ønsker å følge opp eventuelt å ha til observasjon. Listen kan fungere som et nyttig planleggingsredskap for aktiviteter som kontrollutvalget ønsker å gjennomføre når forholdene ligger til rette, eksempelvis befaringer.

Kontrollutvalget vedtar selv endringer i listen. Dette innebærer endring i status for den enkelte sak, det vil si følgende alternativ:

- Som nytt punkt
- Endringer i punkt (grunnet orienteringer gitt eller saken behandlet som egen ordinær sak i møte)
- Punktet går ut (saken anses for avsluttet fra kontrollutvalgets side)

Vedlagt følger:

- ajourført oppfølgingsliste pr. 05.09.2017.

VURDERING

Dersom det er saker utvalget ønsker å kommentere, stille spørsmål ved eller ta opp i dette møtet eller i et senere møte, kan disse bli fremmet i møtet for oppføring på oppfølgingslisten.

Sveinung Talberg
rådgiver

**KONTROLLUTVALGET I
FRÆNA KOMMUNE**

SAKSOPPFØLGING

(ajourført pr. 05.09.2017)

Saker som er tatt opp:	Dato:	Ansvar:	Merknad:	Status:
Innføring av et elektronisk kvalitetssystem i Fræna kommune	29.04.15	Adm/sek.	<p>Det fremgår av Fræna kommunes Årsrapport for 2014 at kommunen har gått til anskaffelse av et elektronisk kvalitetssystem levert av Kommuneforlaget. Systemet inneholder bl.a. personalhåndbok, kvalitetshåndbok, system for avvikshåndtering, lovsamling og HMS-håndbok etc. Kvalitetssystemet skal brukes av ansatte på alle nivå i organisasjonen og vil være en del av kommunens internkontrollsystem. Implementering av kvalitetssystemet vil være arbeids- og ressurskrevende i hele organisasjonen.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Interne rutiner og reglement • Rutiner for saksbehandling i Fræna kommune • Rutiner for registrering av henvendelser <p>(Saker som er sammenslått jf. vedtak i sak PS 31/16)</p>	<p>29.04.15: Kontrollutvalget ønsker i neste møte å få en orientering fra administrasjonen om arbeidet med innføringen av det elektroniske kvalitetssystemet og en statusrapport om hvor langt arbeidet med implementeringen er kommet.</p> <p>15.06.15: Rådmann orienterte. Det elektroniske kvalitetssystemet er innkjøpt og opplæring skjer nå på ledernivå. Kontrollutvalget ønsker i første halvår 2016 å få en orientering fra administrasjonen om det elektroniske kvalitetssystemet og en statusrapport om hvor langt arbeidet med implementeringen er kommet.</p> <p>11.02.16: Se sak 08/16 Eventuelt, interne rutiner og reglement. Orientering fra rådmannen.</p> <p>04.04.16: Epost med notat fra rådmannen i Fræna. Rådmannen vil orientere om dette i møte 12.4.16.</p> <p>12.04.16: I kontrollutvalget sitt møte 12.04.2016 orienterte personalsjefen om innholdet i KF(Kommuneforlaget) sitt kvalitetssystemverktøy. Dette er et elektronisk verktøy som skal rulles ut i hele organisasjonen. Opplæring og implementering er godt i gang. Dette gjelder innenfor delen som omhandler «Personalhåndboka». Verktøyet skal brukes og måles opp mot ledersamtalen som rådmannen har. Alle interne reglement og bestemmelser skal inn i systemet. Det ble stilt spørsmål til avviksmeldinger og håndteringen av dette. Dette er i dag manuelt og ikke en del av kvalitetssystemet. Rådmannen håper systemet skal være en kilde til lærdom og forbedring.</p> <p>14.06.16: Rådmannen orienterte. Arbeidet med innføring av det elektroniske kvalitetssystemet forsetter. Avviksrapporteringssystemet er i drift, men noen enheter gjenstår å implementere. Arbeidet med lederavtaler fortsetter og det gjenstår.</p> <p>25.10.16: Økonomisjefen orienterte om status i innføringen av det elektroniske kvalitetssystemet. Alle reglement er nå på plass i systemet. Lederavtalene er ikke på plass. Først vil rådmannen ha sin lederavtale på plass før han går i gang med lederavtalene på underordnet nivå. Når det gjelder implementering og opplæring skjer dette suksessivt. En ser for seg at systemet er opp å gå og mer funksjonelt når lederavtalene er på plass.</p> <p>06.12.2016:</p>

				<p>Økonomisjef Ole Rødal redegjorde. Det er nå utarbeidet lederavtaler for enhetslederne og nå vil rådmannen sin lederavtale komme på plass.</p> <p>13.02.2017: Økonomisjef Ole Rødal redegjorde. Det etiske reglementet er lagt inn i det elektroniske kvalitetssystemet. Rådmannen sin lederavtale er på plass og nå vil enhetslederne sin arbeidsavtale bygge på denne. Arbeidet med dette er startet.</p> <p>04.04.2017: Rådmannen hadde ikke noe spesielt å melde, men ikke alle enheter er implementert ennå.</p> <p>24.05.2017: Rådmannen hadde ikke noe nytt å melde.</p> <p>Kontrollutvalget ønsker å følge saken videre med orientering i senere møter.</p>
PS 08/16 EVENTUELT	11.02.16	Adm	<p>Kommunen sine medlemsskap og eierinteresser i aksjeselskap, interkommunale selskap og interkommunale samarbeid</p> <p>Saken ble tatt opp i møtet av medlem Leif Johan Lothe. Formålet er å få en samlet oversikt over kommunens eierinteresser og medlemsskap i selskap og samarbeid. Rådmannen blir bedt om å legge frem en oversikt til neste møte.</p>	<p>11.02.2016: Kontrollutvalget fattet enstemmig vedtak i tråd med framlegg fra Leif Johan Lothe. Saken settes på oppfølgingslisten.</p> <p>04.04.16: Mottatt oversikt på epost fra rådmannen som legges frem for kontrollutvalget 12.04.16.</p> <p>12.04.16: Kontrollutvalget behandlet oversikten og vil be rådmannen om en oppdatert liste pr. dato samt en orientering fra rådmannen om status og innhold i de enkelte samarbeid og selskap for Fræna kommune sin del.</p> <p>14.06.16: Rådmannen orienterte. Det skal utarbeides en ny eierskapsmelding(er) som sier noe om formål, forventninger og hensikt med eierskapene i AS, IKS og interkommunale samarbeid.</p> <p>06.12.2016: Økonomisjef Ole Rødal redegjorde. Eierskapsmeldingen «ligger på vent», men en forventer at den skal foreligge til politisk behandling tidlig på nyåret 2017.</p> <p>13.02.2017: Økonomisjef Ole Rødal redegjorde. Eierskapsmeldingen skal oppdateres og står oppført til behandling i sak PS 1/2017 i kommunestyret 16.02.2017. En må se på denne på nytt i forbindelse med kommunereformen. En har nå «ryddet» opp og avvirket noe, bla. i stiftelser.</p> <p>04.04.2017: Eierskapsmeldingen er oppdatert jf. sak PS 1/2017 i kommunestyret 16.02.2017. En må se på denne på nytt i forbindelse med kommunereformen. En har nå «ryddet» opp og avvirket noe, bla. i stiftelser.</p> <p>Kontrollutvalget ønsker å følge saken videre med orienteringer.</p>

PS 39/16	25.10.16	KU	<p>Utvalget viser til avsnittet om vedtaksoppfølging i saken om økonomirapportering 2.tertial (sak PS 35/16) der rådmannen viser til at han har gått igjennom alle politiske vedtak som står uavklart fra 1.1.2015 og frem til i dag. Kontrollutvalget ønsker at rådmannen også rapporterer om uavklarte saker også før 1.1.2015. Kontrollutvalget ber rådmannen om en skjematisk oppstilling der det blir gjort rede for: 1) Når saken oppsto, 2) Hvilken enhet saken vedrører, 3) Årsak til at saken ikke er effektivert.</p>	<p>13.02.2017: Politisk sekretær Elisabeth Sande Mathisen orienterte om status for oppfølging av politiske saker. Det er nå 10 vedtak før 1.1.2015 og 9 saker etter 1.1.2015 som ennå ikke er avsluttet. Det legges inn merknader på sakene som ikke er avsluttet. Politisk sekretær sender ut rapport til de saksbehandlerne som har saker som ikke er avsluttet. Kontrollutvalget ønsker at rådmannen kommer med en plan for effektivert av vedtakene.</p> <p>13.03.2017: Brev til rådmannen. Kontrollutvalget ber rådmannen om en redegjørelse til møtet 4.4.17 om hvilke tiltak som blir gjort for å effektivere vedtakene.</p> <p>04.04.2017: Politisk sekretær følger opp i forhold til fremdrift i ikke avsluttede saker. Rutinen er at rådmannen blir koplet på når det ikke er fremdrift. Det er en rutine for å få avsluttet saker. Det er nå 7 saker fra før 1.1.2015 som ikke er avsluttet. Mange av de åpne og ikke avsluttede sakene har en naturlig forklaring og ikke i manglende saksbehandling.</p>
PS 39/16	25.10.16	KU	<p>Hvordan fungerer dataverktøyet «Fluix»? Ikke alle medlemmer i KU er innlemmet og mottar dokumenter til Fluix. I kommunestyremøtene forekommer det svikt i sendinger og lyd ut til tilhørerne. Saker som kommer opp etter at saker er sendt ut blir ikke oppdatert i «Fluix».</p>	<p>13.02.2017: Kontrollutvalget fikk en innføring i hvordan verktøyet «Fluix», som brukes for politisk møtevirksomhet, virket. Dette ble gjennomgått av IKT-konsulent Kim Ashee Silnes. De avvik og mangler som kontrollutvalget tok opp i forhold til oppslag på oppdatert versjon av innkalling, lyd og generell bruk ville IKT-konsulentent ta med tilbake og utforske.</p> <p>04.04.2017: Kontrollutvalget ønsker at utvalget blir «synkronisert» med de øvrige utvalgene og til Fellesnemda sine møter.</p>
PS 07/17	13.02.17	KU	<p>Kontrollutvalget ber om å få opplyst gjennomsnittlig saksbehandlingstid for Fræna kommune i sakene som angår plan- og bygningsloven og som gjelder søknader om tiltak fra innbyggerne i 2016.</p>	<p>13.03.2017: Brev til rådmannen. Kontrollutvalget vedtok i sist møte 13.2.17 å rette en forespørsel til rådmannen der en ønsker opplyst gjennomsnittlig saksbehandlingstid i Fræna kommune for saker som angår plan- og bygningsloven for saker som er søkt om i 2016.</p>
PS 07/17	13.02.17	KU	<p>Kontrollutvalget ber om å få en liste over de anskaffelser som er lagt ut</p>	<p>13.03.2017: Kontrollutvalget vedtok i sist møte 13.2.17 å rette en forespørsel til rådmannen der en ønsker</p>

			på «Doffin» av Fræna kommune i 2015 og 2016.	en liste over de anskaffelser som er lagt ut på «Doffin» av Fræna kommune i 2015 og 2016. 04.04.2017: Kontrollutvalget ba i møte 13.02.2017 rådmannen til neste møte å lage en liste over de anskaffelser kommune har lagt ut «Doffin» i 2015 og 2016. Rådmannen opplyste i møtet at det i 2015 var 9 anskaffelser og i 2016 11 anskaffelser som var lagt på «Doffin». I tillegg har en lagt ut på TED-databasen(EU-portalen for anskaffelser) de anskaffelser som er <u>over</u> beløpsgrensene i Lov om offentlige anskaffelser.
PS 11/17	04.04.17	KU	Kontrollutvalget ber om å få opplyst hvordan tilstandsrapporten etter branntilsyn på kommunale bygg gjennomført i desember 2016 som ble vedtatt i Fræna kommunestyre 16.02.2017, sak PS 7/2017 blir fulgt opp med tiltak.	24.05.2017: Kommunalsjef Odd-Erik Bergheim orienterte kontrollutvalget. Det har årlig blitt gjennomført branntilsyn i kommunen og avvik som har blitt avdekket har blitt registrert. Utfordringen har vært at disse tilsynene ikke har blitt fulgt godt nok opp med tiltak. I november-desember 2016 ble det gjennomført branntilsyn som avdekket betydelig mengde avvik. Retningslinjer sier noe om hvordan disse avvikene skal følges opp. Det er ikke alt som er kostnadskrevende å følge opp, i noen tilfeller dreier det seg bare om manglende merking. I andre tilfeller, som ved Haukås skole, så er det større utfordringer. I 2017 er det lagt ned en betydelig innsats for å lukke avvik. Alle de registrerte avvikene ved tilsynet i nov-des. 2016 er lukket, men det vil hele tiden dukke opp nye avvik. Neste branntilsyn er planlagt i løpet av høsten. Bergheim opplyser at retningslinjene som politikerne har vedtatt nå blir fulgt. De har fått på plass rutiner for oppfølging av avvik. Det er vedtatt at tilstandsrapport for branntilsyn skal presenteres politisk i jan/feb. hvert år. Bergheim svarte på spørsmål fra utvalget undervegs i orienteringen. Det ble bl.a. spurt om det er samme rutiner etablert for oppfølging av el-tilsyn. Kommunalsjefen kunne ikke svare på hvilke rutiner det var for oppfølging av slikt tilsyn, annet enn at det inngikk i det løpende vedlikeholdsarbeidet.
PS 11/17	04.04.17	KU	Kontrollutvalget ber om at skriftlige henvendelser fra kontrollutvalget til kommunen blir besvart skriftlig innen sakene blir sendt ut til kontrollutvalget. I praksis senest 1 uke før møtet .	28.08.2017: Brev til rådmannen fra kontrollutvalget.
PS 17/17	24.05.17	Adm.	Under revisors oppsummering etter årsavslutning 2016, opplyses det at det var avdekket en rutinesvikt i forbindelse med utbetaling av lønn. Kontrollutvalget ønsker en	28.08.2017: Brev til rådmannen fra kontrollutvalget.

			tilbakemelding fra rådmannen om hvilke rutiner det er for kontroll av lønn før utbetaling. Se ellers protokoll jf. sak PS 16/17	
--	--	--	---	--

SAKSOPPFØLGING

(ajourført pr. 05.09.2017)

Saker som er tatt opp:	Dato:	Ansvar:	Merknad:	Status:
PS 37/16 og PS 39/16	25.10.16	KU	<p>Kommunestyret i Fræna vedtok i sak PS 61/2016 den 13.06.2016 å tilrå at en danner ny kommune i fellesskap med Eide på bakgrunn av intensjonsavtalene og resultat fra høringene. Kommunestyret i Eide vedtok i sak PS 16/82 den 16.06.2016 å danne ny kommune sammen med Fræna kommune.</p>	<p>25.10.2016: Økonomisjefen orienterte om status for kommunereformen i Fræna kommune etter at det er valgt en fellesnemnd i kommunestyret 17.10.2016. Denne nemnda får ikke en formell status med fullmakter før etter at Stortinget har vedtatt at Fræna og Eide kommune skal slås sammen. Dette skjer trolig i vårsesjonen 2017. Men Fylkesmannen har gitt sitt klarsignal og en planlegging skal starte ved at det er bevilget 1 mill. kr i året i en fire-årsperiode til en prosjektstilling og samtidig skal kommunen delta i 6 samlinger arrangert av departementet og KS. Det vil påløpe kostnader og inntekter i forbindelse med reformen, men dette vil ikke bli tatt inn i budsjettet for 2017 før en kjenner til konsekvensene som kommer i kommuneproposisjonen våren 2017. Det er heller ikke tatt stilling til på hvilken måte utgiftene og inntektene til reformen skal vises gjennom regnskapsføring.</p> <p>06.12.2016: Økonomisjef Ole Rødal redegjorde. Prosjektstilling skal lyses ut. Innhold og omfang er ukjent. Ang. pkt. 10 i intensjonsavtalen hvordan og hvem som skal håndtere investeringer i budsjettet frem til fellesnemda er vedtaksfør, «henger i lufta». Hvordan en skal håndtere regnskapsføringen av «den nye kommunen» før den er i gang 1.1.2020 henger også i lufta. Dette gjelder både i forhold til prosjektmidlene på 1 mill. kr og engangstilskuddet på 25,5 mill. kr som kommer etter sommeren 2017 hvis Stortinget vedtar kommunereformen. Fræna kommune har opprettet et prosjekt i sitt regnskap for kommunereformen.</p> <p>13.02.2017: Økonomisjef Ole Rødal orienterte om at stillingen som prosjektleder nå er lyst ut. Ellers har fellesnemda opprettet en del utvalg. Dette gjelder arbeidsutvalg, utvalg for interkommunalt samarbeid, navneutvalg og lokaldemokratiutvalg.</p> <p>20.02.2017: Kontrollutvalget har i brev av 20.02.17 til ordføreren bedt om en redegjørelse for saksbehandlingen i fellesnemda. Kontrollutvalget registrerer at det hittil er avviklet 4 møter i Fellesnemda Eide-Fræna. Fellesnemda har, inntil Stortinget har gjort vedtak om at Fræna og Eide skal slå seg sammen, ikke myndighet til å gjøre selvstendige vedtak. Vedtak som Fellesnemda gjør må opp til endelig behandling og vedtak i</p>

				<p>kommunestyrene i Fræna og Eide inntil nevnte behandling og vedtak er gjort i Stortinget. Kontrollutvalget har rettet spørsmålet om Fellesnemda sin myndighet til Fylkesmannen og Fylkesmannen svarer at Fellesnemda ikke har vedtaksmyndighet før Stortinget har gjort vedtak om sammenslåing. Etter den tid kan kommunestyrene delegerer myndighet til Fellesnemda. Kontrollutvalget kan ikke se at Fellesnemda sine vedtak er behandlet i kommunestyret i Eide og ber om et svar på hvorfor det ikke er gjort.</p> <p>30.03.2017: Kommunestyret har til behandling fellesnemda sine saker. Det er ikke kommet svar fra ordfører.</p> <p>04.04.2017: Alle vedtak i interimfellesnemda er nå fremmet for kommunestyret(30.03.2017). Kontrollutvalget ser det som uheldig at en samler opp saker og vedtak istedenfor å behandle de fortløpende i kommunestyret. Rådmannen redegjorde for at en ikke har avsatt personellressurser for å håndtere det ekstra arbeidet kommunereformen medfører i interimperioden.</p> <p>24.05.2017: Rådmann Anders Skipnes orienterte om at prosjektleder er kommet på plass, hun startet umiddelbart etter tilsetting. Prosjektleder har møte med rådmennene en gang i uka. Skipnes sier at ressursene i prosjektet må gjennomgås, og så må det nok rekrutteres mer prosjektkapasitet.</p> <p>Det arbeides nå frem mot felles kommunestyremøte for Fræna og Eide som skal avvikles 28.6. Her skal det vedtas formelt (av begge kommunestyrene) at kommunene skal sammenslås fra 1.1.2020. Hele dagen 28.6 skal politikere, administrasjon og tillitsvalgte bruke sammen. Bdo er innleid som ekstern konsulent for å lede prosessen. 12.6 gjøres stortingsvedtaket.</p> <p>Videre opplyser rådmannen at det 23.5. ble arrangert folkemøte på Eide om kommunenavn for den nye kommune. Ca. 350 personer deltok. Det var Fræneide og Husavik(a) som var navneforslagene det var størst oppslutning om, ca. 50/50. Ordfører Tove Henøen sier at fokus nå er møte 28.6, der de formelle vedtakene skal gjøres, også vedtak om mandat for fellesnemda. Det er 5 saker det etter inndelingslova skal fattes likelydende vedtak om.</p> <p>29.08.2017: Felles kontrollutvalgsmøte med Eide kommune der tema var kommunereformen. Se protokoll fra møtet.</p> <p>Kontrollutvalget ønsker å følge prosessene videre for utvalget sitt eget vedkommendes arbeidsfelt og kommunen generelt ved å føre saken opp på en egen oppfølgingsliste. Dette innbefatter også en oppfølging av de tema som vedrører revisor, kontrollutvalg og sekretariat som går fram av rapporten fra NKRF.</p>
--	--	--	--	---

PS 22/16/ PS 44/16	14.06.16/ 06.12.16	KU	Kontrollutvalget ønsker en redegjørelse fra rådmannen om status på det interkommunale samarbeidet om PPT-tjenesten med Eide og Gjemnes.	13.09.2016: Rådmannen orienterte om at Fræna kommune gjør en omfattende jobb i forhold til tilretteleggelse av saker før de oversender PPT-tjenesten. Dette for å avlaste den interkommunale PPT-tjenesten. Rådmannen mener Fræna kommune får de tjenestene de har krav på fra dette samarbeidet slik situasjonen er nå. 06.12.2016: Kontrollutvalget ønsker å føre saken om kommunereformen og oppfølging av PPT-tjenesten spesielt opp på en egen oppfølgingsliste. En vil også følge de interkommunale samarbeidene opp og hvordan disse er tenkt løst i den nye kommunen sett i lys av intensjonsavtalen. 11.09.2017: Kontrollutvalget i Eide har som vertskommune sak om bestilling av et forvaltningsrevisjonsprosjekt på PPT-tjenesten.
-----------------------	-----------------------	----	---	---

FRÆNA KOMMUNE
Kontrollutvalget

Saksmappe: 2017-1548/05
Arkiv: 033
Saksbehandler: Sveinung Talberg
Dato: 23.08.2017

Saksframlegg

Utvalgssaksnr	Utvalg	Møtedato
PS 31/17	Kontrollutvalget	14.09.2017

EVENTUELT

Virksomhetsbesøk

Det er i møteplanen for kontrollutvalget avsatt tid til 1-2 virksomhetsbesøk eller at kontrollutvalget inviterer en enhetsleder til møtet for å informere om virksomheten.

Kontrollutvalget har tidligere hatt gode erfaringer med slike besøk og orienteringer.

Før møtet den 04.04.2017 var Kontrollutvalget på besøk hos Fræna sjukeheim og omsorgssenter. Før møtet den 06.12.2016 var fagleder oppvekst Kim Atle Kvalvåg og kommunalsjef Odd-Eirik Bergheim invitert og møtte Kontrollutvalget for å orientere om status for oppvekstsektoren.

Kontrollutvalget har etter møteplanen ett møte den 17.10.2017 og ett møte den 5.12.2017. Det er aktuelt å gjennomføre et virksomhetsbesøk eller å invitere en enhet til møtet den 5.12.2017.

Kontrollutvalget beslutter i møtet 14.09.2017 om det skal gjennomføres flere virksomhetsbesøk i 2017, evt. hvilken enhet/sector og i hvilket møte.

Sveinung Talberg
Rådgiver